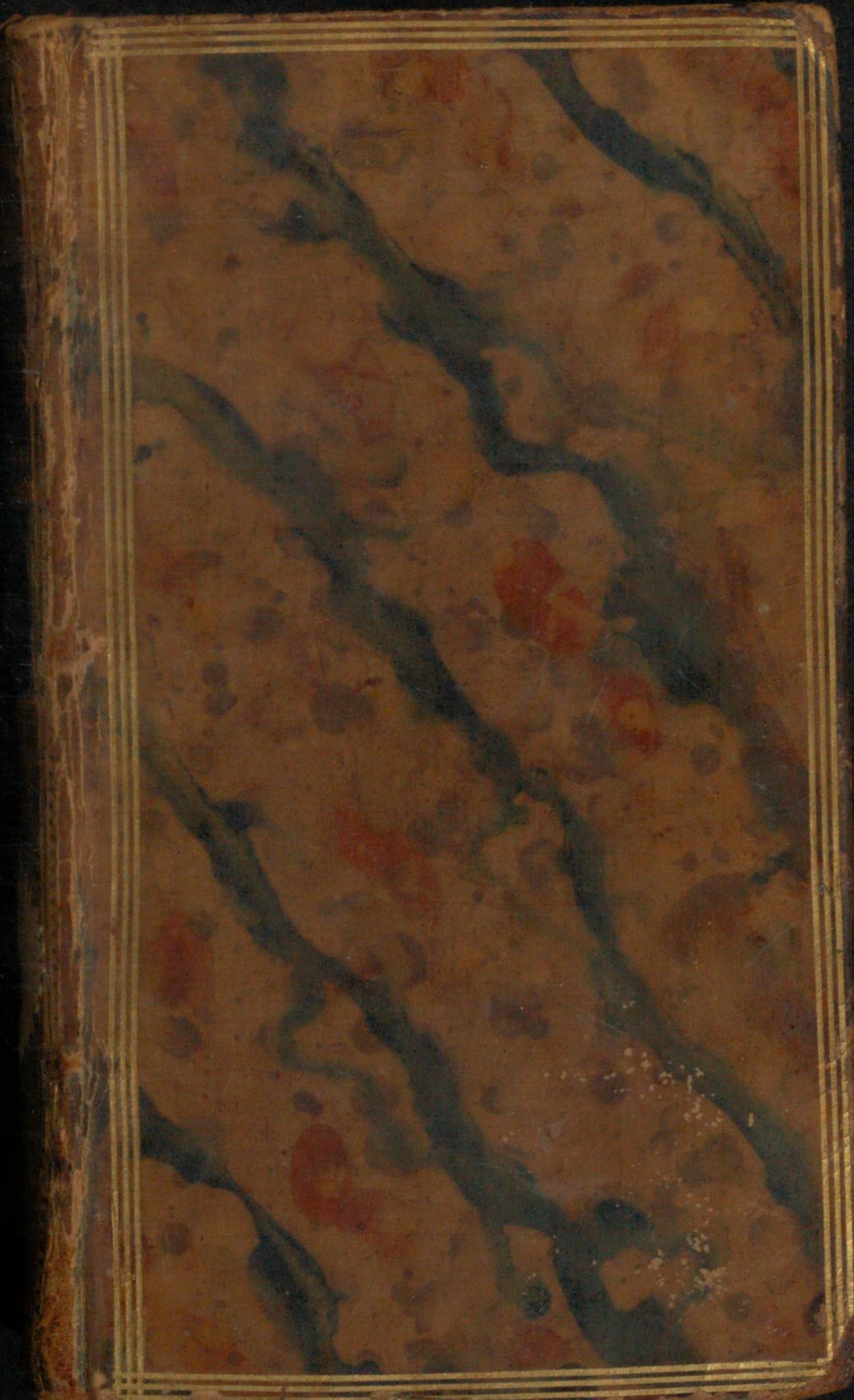

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

~~Elzevier~~

~~B 166~~

KW 224 E 9

Elzevier

voyez les vignettes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

THOMÆ BARTHOLINI

DE

UNICORNU

OBSERVATIONES NOVÆ.

Secunda editione Auctiores & emendatiores editæ à Filio

CASPARO BARTHOLINO.

AMSTELÆDAMI,
Apud HENR. WETSTENIUM,
CIↃ IↃC LXXVIII.

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ILLUSTRIS

DN. F

COMIT

LANGE

BARON

GRAVE

SEEG

ET WI

ORDINIS

SAC

DA

CANC

CON

STATU

PRÆS

STATU

IN DU

E

RE

STE

D

GUBERN

ACA

PATR

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
HEROI
DN. FRIDERICO
COMITI AB AHLEFELDT,
LANGELAND ET RIXINGEN
BARONI IN MOERSBURG
GRAVENSTEINII UTRIUSQUE
SEEGARDIÆ BALGARDIÆ
ET WILTNUSSI DOMINO
ORDINIS ELEPHANTIS EQUITI
SACR. REG. MAJEST.
DAN. ET NORW.
CANCELLARIO MAGNO
CONSILIARIO INTIMO
STATUS ET PROVINCIALI;
PRÆSIDI IN COLLEGIO
STATUS ET CANCELLARIÆ
IN DUCATIBUS SLESVICI
ET HOLSATIÆ
REGIO VICARIO
STEINBURGI ET IN
DITHMARSIA
GUBERNATORI ET PRÆFECTO
ACADEMIÆ REGIÆ
HAFNIENSIS
PATRONO BENIGNISSIMO

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ILLUSTRE HOC MARIS
BOREALIS SPOLIUM
DECANTATUM TOT
ELOGIIS AMULETUM
NATURÆ ARCANUM
VENENORUM OPPROBRIUM
FORTITUDINIS SYMBOLUM
SECULORUM LUSUM
A PARENTE OLIM ILLUSTRATUM

UNICORNU

ET QUICQUID PRÆTEREA
DE SOLO CORNU
VEL DEPRÆDICANT
ANNALES GENTIUM
VEL ÆSTIMANT NOSTRI
A SE VERO AUCTUM ET
EXPOSITUM
IN DEBITÆ VENERATIONIS
SIGNUM
NOVI ANNI EXORDIO
QUOD FORTUNATUM ILLUSTRISSIMÆ
ILLIUS FAMILIÆ VOVET
L. M. Q. D.
ROMÆ CAL. JAN. cIↄ Iↄc LXXVII.
CASP. BARTHOLINUS THOM. FIL.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

PRÆFATIO AUTORIS EDITIONIS PATAVINÆ

Anno cIↃ IↃc XLV.

TH. BARTHOLINUS LECTORI SUO.

MIraturum Te, mi Lector, animo vates præſagio temeritatem in ætate, & audaciam ſerioribus alioquin annis ſervandam, quia cornua oſtendo & largiorem frontem. Sed ſeverius judicium tantiſper differ, donec ſpeciem meam detectâ larvâ preſſius intuearis. Apertam enim frontem gero, nec erubeſco: at cornua & aliena ſunt, &, ut experieris, innoxia. Hæc ſine faſtu ullo, publicique amans ea ſinceritate explico, quâ apud innoxium nata; illam verò debita ætati mihique verecundia ſubducam, ſi bilem cuiquam moverit. Sed fruſtra publicum fugiunt, quum nec frons ſervilibus notis, picti Gelonis inſtar, ſit ſignata, nec cornua ſenum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

gerant ſimplicitate innocentiam nacta, quia ſolitaria in alios potius, quam ſe, ſalutarem vim vertant. Animus tamen dictat cornua noſtra, quanquam aliena & ſine offenſa, Parentem *petitura, frontemque ſpatioſam eruditis inviſam fore, quibus ex ætate & genii benignioris ductu pares huic labores exſurgunt. Cornibus ſanè ea naturæ obvenit conditio, ut decidant ſubinde & renaſcantur, colorem mutent & obtundantur, variaſque ætatum flexu vices agant. Ego curioſo impetu decidua collegi & reliquias, cornuumque fruſtula ad novum germen inſtruxi, iis quam ſimilimus, qui inveteratos fractoſque ramos vel nova adornant inſertione, vel in domeſticum precium convertunt. Rem omnem ſine verborum ambage expediam. Paucas de Unicornu pagellas gravioribus impeditus negotiis in publicum fugiente calamo emiſerat* Parens, *eo applauſu, ut in hoc argumenti genere palmam meruerit & benevolas univerſi orbis voces, quod primus velut arbiter de Cornuum veritate inter diſſi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

dentes Andream Baccium & Marinum *certo experimento conſtituerit, quibus ita adhæſerit, ut neutri tamen aſtipularetur. Neque enim quæ de ſolo cornu ferebat fama ſæculumque prius omnia cum* Baccio *credebat, neque ſummâ veterum injuriâ cum* Marino *ad extremum alterum prolapſus cuncta* σκεπτικῶς *in dubium vocabat, ſed medio uſus temperamento Cornu animalque probavit, virtutem autem plenis olim buccis decantatam juſtis de cauſis habuit ſuſpectam. Scilicet hinc ingeniorum æſtimamus felicitatem omnia æqua lance expendere, & de ipſis recte judicare, quod interioris animæ opus ſenſuum dexteritate fultum, quo quicunque caret fruſtra in accurato rerum ſeriarum examine locum exſpectat.* Baccium Marinumque *ſequuti* Geſnerus & Aldrovandus *utriuſque ævi* Plinij, *quum univerſam Naturæ hiſtoriam ſuis operibus meditarentur complecti, ſingula accuratiori judicio ſcrutari non potuerunt. Unde hic* Marinum *reddidit, cujus videbatur partes ſequi,*

& Latio donavit quem ſibi adoptaverat. Idem ſaxum volvens Jo. Bapt. Sylvaticus, *inter ſuos princeps, Baeciana argumenta & ingenuè refert & refellit ingenioſè, in cæteris perfectus, ſi ad alias Monocerotum ſpecies divertiſſet. Ex eo extitere nulli qui in hac palæſtra nomen ſuum profiterentur, quod confectum negocium crederent tantorum hominum concurſu. Nec tamen palma ſublata aliquid conaturis. Unde nobis renatus quoque animus, creſcentibus ad novum ſpectaculum cornubus nunquam in Amphitheatro viſis, quæ urgens Syrij æſtus nuper, quum alia vehementius liqueſcerent, & nos alioquin communi torpore ſubſideremus, prima protruſit, ſparſimque ad* Parentis *Opuſculum nobis in itinere notata, ad certas Obſervationum claſſes reduxit: quæ ut vides tædioſi fuerunt otii potius quam debitæ diligentiæ,* novæque *facili tua venia dici merentur, quod nihil fere à Parente antea notatum ingloriâ repetitione tranſcripſerim, nec quidquam quod ad perfectam Monocerotum omnium*

ideam

ideam faciat, omiſerim, aliis plura non debens quam ſine ære nomen. Marinum *puto,* Baccium *&* Aldrovandum *alios- que hujus commatis, quibus placidam* ἐπίκελσιν *ea modeſtia mutuor, quæ* ἀκέ- ρατον *decuit, quum neque Actæon ſim, neque Ammonius, quorum hic naturæ, ille fortunæ debuit ornatum. Utrique profectò ego ex ratione tempera- rem, ſi vel Deus eſſem, vel Deam con- templarer. Ex qua animi conſtantia aliquid nobis promittimus, qui opus damus cornutum ſine cornubus & offen- ſa, cornua ſed ſola & inſititia, frontem demum eo ſinceritatis colore, quem à tua facilitate exſpecto.*

HENR.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

HENR. WETSTENIUS
LECTORI S.

TErtius jam labitur annus ex quo Clariſſ. D. D. CASPARUS BARTHOLINUS TH. F. haſce oras derelicturus tractatum hunc de *Unicornu* à ſe emendatum & auctum ANDREÆ FRISIO Bibliopolæ accuratiſſimo nec perfunctoriè docto, excudendum tradidit. Suſceperat hic namque id negotii, nil aliud animo volvens niſi abſolutis ab eodem Clariſſ. Auctore partim exaratis, partim emendatis Tractatibus tribus de *Armillis*, *Puerperio*, *& Inauribus Veterum*, & hunc prælo committere. Verùm alia jubebant fata! Paulo pòſt enim calculo laborare cœpit, cumque per quinque ſexve menſes cum graviſſimo hoc morbo magniſque cruciatibus colluctatus eſſet, tandem morti ceſſit. Exiit, inquam, hic noſter à nobis, quibus magnum ſui deſiderium, ſibique æternam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ex doctiſſimis nitidiſſimiſque editis libellis comparatam reliquit famam. Diu fluctuabant Hæredes antequam de diſtrahendo Bibliopolio ageretur, nec plus ſesquiannum agimus, quum id maxima ex parte juri noſtro ceſſit. Inter reliqua & *Cornua* hæc, de quibus edendis jam tum cogitabamus. Sed deërant varia operi perficiendo, nec ferebat occaſio unde tam citò peterentur. Degebat nimirum tunc temporis Celeberr. D. AUCTOR Romæ, reliquas quoque Italiæ partes aditurus: unde paucos ante menſes redux ſuppeditavit quæ abſolvendo tractatui neceſſaria erant. Prodit ergò en! ſeſeque tuo uſui ſiſtit, non ingratus ut ſpero hoſpes, quem proximè, faventibus ſuperis, Tractatus de *Tibiis Veterum eorumque antiquo uſu* ejusdem Auctoris Noſtri ſequetur. Tu LECTOR ERUDITE, labore noſtro fruere, ac conatibus, quibus publico prodeſſe ſtudemus, fave.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Εἰς

ΘΩΜΑ͂Ν ΒΑΡΘΟΛΙ͂ΝΟΝ,

τὸν πάνυ, περὶ μονοκέρωτος γραφέντα.

Πρὸς Μῶμον.

Μῶμε, πρὸς Βαρθλῖνον ἀεῖραι φεῦγε κέρατα,
Ὥς μὴ τῷδε κέρᾳ, μωρέ, σε τυψάμεναι.
Ἔστ᾽ εὐποίητον, στιλπνόν τε, καὶ ἔξοχον ὀξὺ,
Ὥστ᾽, εἴπερ βλάψῃ ἔγκατα, Μῶμε, τεὰ,
Λήψῃς γαῖαν ὀδὰξ, καὶ οἱ μετόπισθε γένωνται
Οὐ βλέψωσ᾽ ἀγαθῶν βιβλία σ᾽ ἰψάμεναι·
Εἴθ᾽ ἦμαρ καλοὶ κ᾽ ἀγαθοὶ τοῖόν δε βιῶσι,
Φήμην καὶ δόξην, Μοῦσ᾽, ἂν ἔχοις σφετέρην.

Idem (ſed paullo liberius) Latinè.

MOme, cave contra Barthlinum cornua tollas,
Ne læſus cornu te male jam feriat.
Nam factum affabre eſt, terſum eſt, & acumine pollet,
Ut, ſi contingat viſcera, Mome, tua,
Sis moriens morſurus humum, nec ſecla videbunt
Poſtera te egregiûm rodere ſcripta virûm.
O utinam docti tam tempora læta viderent,
Conſtaret Muſis fama decuſque ſuum.

M. SLADUS M.D.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

INDEX CAPITUM.

I. DE Hominibus Unicornibus. 1
II. De Bicornibus. 15
III. Moyſis cornua expenduntur. 25
IV. Numquid Cornua Morbis accenſenda? 31
V. Cornuum Cauſæ. 37
VI. Animantia minora unico cornu prædita. 41
VII. Aves Unicornes. 44
VIII. De Scarabæo Monocerote. 52
IX. De Reptilibus unius cornu. 57
X. Orygis Etymon, & ſpecies. 65
XI. Orygis deſcriptio. 74
XII. De moribus Orygis. 83
XIII. De occulta Orygis ſcientia. 92
XIV. Piſces Monocerotes. 102
XV. De Unicornu Groenlandico. 107
XVI. Boves Unicornes 125
XVII. Aſini Monocerotis ſpecies. 133
XVIII. De ejusdem cornu virtute. 142
XIX. Solius cornu Equi. 151
XX. Rhinocerotis nomina. 153
XXI. Rhinocerotis Deſcriptio. 161
XXII. Monocerotis veri nomina. 175
XXIII. De Unicornu in Cruce Chriſti. 183
XXIV. Monoceros verus varia authoritate aſſeritur. 196
XXV. Idem Rationibus evincitur. 222
XXVI. Monocerotis Forma. 238
XXVII. Omnium Unicornuorum Examen. 251

XXVIII. Mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

XXVIII. Monocerotis Proprietates. 268
XXIX. De Virtute Monocerotis. 275
XXX. De Uſu Cornuum ad pocula. 304
XXXI. Cornua pro ornamentis. 319
XXXII. De Cornuum in Medicina uſu. 322
XXXIII. De Menſuris corneis. 335
XXXIV. Cornea officinarum & ſacrorum inſtrumenta. 340
XXXV. De Cornu Cervino. 353
XXXVI. De Ebore. 359
XXXVII. De Unicornu foſſili. 365

THO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

THOMÆ BARTHOLINI CASP. F.

DE UNICORNU OBSERVATIONES NOVÆ.

CAP. I.

Hominum Monocerotum exempla. Cornua frontis Albucaſis. Heliodorus explicatus. Dionyſiſci. Cornicularii apud ICtos. Facies Didonis. Aliarum partium Cornua. Verrucæ.

CORnutorum animantium, quæ ſolo cornu eminent, auſpicaturo hiſtoriam, ab humano genere nobilitatis quodam jure ordiendum, in quo cornuum tuberibus nonnunquam luſit Na-

 tura,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

tura, ut variis exemplis obſervarunt *Amatus Luſitanus* in Centuriis, *Jacobus Dalechampius* ad Plinium, *Lycoſthenes*, *Weinrichius*, *Paræus*, aliique quorum catalogum in Opuſculo ſuo *Parens* texuit. Horum autem ſeriem auget princeps Gallicæ hiſtoriæ conditor *Jac. Aug. Thuanus* lib. 123. ubi Franciſci Trovilluvii Anno circiter 1599. per Galliam oberrantis cornu arietino è frontis media parte enato hiſtoriam interſperſit, qui multorum oculos ſimul meruit, & nummos. De quo ad *G. Fabricium Hildanum* quoque Obſ. 25. Cent. 2. *Emanuelis Urſtiſii* extat Epiſtola, qui eundem Pariſiis 1598. præſentibus *D. Jacobo Feſchio*, & *Io. Echenſtenio* diſcipulo ſuo & vidit & contrectavit. Planè eundem hunc Franciſcum fuiſſe arbitror quem deſcribit *Jo. Renodeus* lib. 3. M.M. c. 21. *Pro monſtro habitus eſt ruſticus quidam Cænomanus, cujus fronti cornu adnatum craſſiſſimum duos palmos longum, ad occiput incurvum Lutetiæ A. D. 1600. vidimus.* Parvo enim differt temporis intervallo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

vallo utriuſque ſæculi terminus. Neque memoriæ noſtræ Monocerotes in utroque ſexu defuerunt. A nativitate prima infanti productum lib.3.Prax.Adm. Obſ. 93. refert *Zacutus Luſitanus*, quod ex fronte primum duri nodi ſpecie emerſum paulatim in juſtam cornu magnitudinem crevit, palmi dimidii longitudine, juxta radicem amplum, in cuſpide pollicis magni craſſitie. Simile corniculum in frontis angulo parvum Carolo Sartori Neapolitano ad D. Dominicum habitanti quoque obſervatum cervæ vel vitulæ junioris ſpecie, de quo *Marcus Aurelius Severinus* magnus Campaniæ Doctor cap. 25. de Nov. Abſceſſ. retulit, qui quidem me præſente adhuc ſuperſtes, lucem tamen fugit, nec a nobis videri voluit. Et pauci abhinc effluxerunt anni, quum in valetudinario Mediolanenſi juſtæ ætatis puella in fronte cornu geſtaret ſemipalmare, & una parte ſtriatum, quod à *Matthæo Berromate* Chirurgo ejus loci fuit detractum. De alia puella Cornuta ſcriptum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

promiſerat *Paulus Lentulus* à *Fabricio H.*
dano Cent. 4. Obſ. 81. deſideratur.
Propinquius verò in eodem ſexu ſ-
quiore nobis eſt exemplum Patavin
cujuſdam ſacræ Virginis, à me eo nom
ne viſæ, annorum 60. in Cœnob
S. Sophiæ, cui, precibus ejuſdem victu
corniculatam epiphyſin exſcidit V
ſummus *Joannes Veſlingius*, quæ in fron
tis elatiore parte ſiniſtrorſum enata fue
rat, eadem cum vaccino cornu ſub
ſtantia, ſimilique duritie, lentore
colore, ex ampliore baſi paulatim in a
cumen ſurſum extollebatur extrem
nonnihil inflexo, longitudine & latitu
dine digiti articulum adæquans. Pur
merenti in ſeptentrionali Hollandia
paupercula mulier *Margaretha Maine*
ſeptuagenaria vixit, quæ viginti retr
annis, ex mœrore prodigi filii tumorem
primò in dextrâ capitis parte ſupra mu
ſculum temporalem obſervaverat, qu
in cornu tandem excreverat digito
duodecim longum, caprini cornu craſ
ſitie, duritie & ſimilitudine. Ex tem
po-ur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

porum ferè regione ſeu ſincipite emergens reflectebatur, incurvabaturque ſurſumque ſummum caput petebat, cu[i] ſe mobile applicabat, ut commodè vitâ tegi poſſet & occultari. Ad radicem rubebat cutis & pruriebat, ſique rudiùs tractabatur, ſanguinem proliciebat. Inter caput & cornu primùm vix digitus inſerebatur, poſteà totam manum admiſit, quia continuò creſcebat. Inviſi ipſam 1646. & ſtudiosè luſtravi, hancque fœminæ grandævæ imaginem per pictorem expreſſi. Quæ exempla præter miraculum dixeris, ſiquidem ipſas frontis eminentias angulares cornua appellarit antiquitas; cujus teſtis Chirurgorum Arabum princeps *Albucaſis* ſive ejus *Interpres*, qui part. 1. Chir. c. 3. de modo cauteria applicandi in totius capitis dolore, diſertè id explicavit: *Deinde cauteria ipſum* (ſcilicet caput) *ſuper omne cornu capitis ſui cauterio, donec pertranſeat cutis.* In qua nomenclatura perſiſtens ad calcem addit: *Oportet quod ſit cauterium, quo cauterizantur*

lantur cornua capitis, & occiput ejus ſubtilius cauterio. Quæ loca de prominenti cranii frontis tubere benigna Doctorum venia interpretor. In aliis partibus *Exostoſin* nominat *Galenus* lib. de Tum. c. 5. quanquam hæc ad morbum, illa ad naturam potius retulerim. Illas autem eminentias oſſeas ſeu ὀστώδεις ὑπεροχὰς *Dionyſiſcos* proprio vocabulo nuncupat *Auctor* Definitionum, *Galeni* putatus, monetque cornua quoque vocari ἀπὸ τῶν κέρας φορούντων ζώων κεκλιμένα. Quod & inſinuat *Heliodorus* in Opere Chirurgico MS, in Bibliotheca Medicæa Florentiæ à me exſcriptus. Ita enim ille in Capite περὶ ὀστώδους ἐπιφύσεως· ὅταν δὲ δύο ἐπιφύσεις γίνωνται πλησιάζουσαι τοῖς κροτάφοις, κέρατα ταῦτά τινες εἰώθασιν ὀνομάζειν, ἔνιοι δὲ Διονυσιακοὺς τοὺς οὕτω πεπονθότας ἀνθρώπους προσηγόρευσαν. In quam ſententiam pauca notavit in margine *Interpres* aliàs à nobis explicanda. Quod ſi altera duntaxat parte obortus ſit oſſeus hic tumor, ſingulo numero *Dionyſiſcum* appellari poſſe concedit *Io.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Phil. Ingraſſias p. 372. At Dionyſiac nomen meruerunt, non ut arbitratu *idem*, & cum eo *Viri* non infimæ claſſis à Satyris, quorum ſpeciem referant ſed à Baccho Dionyſiaco, cui cornua tota Paganorum ſecta appinxit. Quid enim cum Satyris Dionyſio? nihil ſane magis quam cum Actæone, quibus cornua fuere communia. Ateſtæ prope fanum S. Mariæ Minoris in antiquo ſaxo inſculpta viſitur mulier binis cornibus mediæ Lunæ excavatum orbem referentibus. Quam & inducit in Antiq. Ateſt. *M S. Hippolitus Angelerius.* Sed jam temporis edacitate obſcuriora omnia aliis non comparentibus literis præter has:

V..... S....
L..... M....

Id eſt, voto ſuſcepto vel vivens ſibi locavit monumentum. Arbitror Junonem hic expreſſam fuiſſe, quam aliàs Romæ ſic fronte lunata conſpeximus.

Ibidem loci in eximio marmore [cujus

jus partem ediderat *Pignorius*] corniculum galeæ elegans obſervavi, cujus extremitatem aquilæ caput efformat. Caſſis verò ita compactilis eſt, ut totum involvat caput ſolis oculorum orbitis oriſque patulis foraminibus. Ut mirari ſubeat *Lipſium* qui lib. III. de Milit. Roman. Dial. 5. veteres clauſas, ut nos, & vultui appreſſas galeas undique habuiſſe negavit. Reliquam marmoris partem exactè adeò delineavit *Herodotus* lib. VII. ut idem vidiſſe diceres. Quod à doctiſſimo calamo *Io. Bapt. Zoiæ* brevi exſpectamus clarius explicatum: in cujus ædes ingens hoc antiquitatis monumentum, non ſine inſigni lætitiæ ſenſu tranſlatum vidi.

Cornutorum familiam, ut alios taceam, auget *Annæus Cornutus*, quo uſum familiariter *Perſium* veteres *Gloſſæ* referunt. Hunc verò à Nerone exilio mulctatum, teſte *Dione*, feliciſſima ſua Muſa ita *Pagaginus Gaudentius* Vir infinitæ doctrinæ *cap. 59. de Phil. orig. apud Roman.* perſequitur:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Nam Nero Cornutum cultorem Palladis urbe
Ejicit, & Gyaris conſenuiſſe jubet.

Sed quare cornutus? ſectæ id ſuæ debuit. Stoicus enim erat, & firmiori animi.

Hujus generis cornutos apud alios legiſſe non memini. Monoceros quidem dictus Crater apud *Plinium* lib. 10 c. 43. eo quod deveheret in ſilvas corvos corniculis humeriſque inſidentes. Cornicula autem galeæ ſunt cornua, quæ ad unitatis numerum reduxit orbis miraculum *Claudius Salmaſius* ad Solinum. Idque jure meritiſſimo, quia ab unico illo galeæ cornu Monoceros dictus Crater, quod in galea *Livius* lib. 27. de Philippo Macedone confirmavit: *In arborem illatus impetu equi alterum cornu galeæ ad eminentem ramum perfregit.* Unde corniculo mereri apud *Tranquillum* de Orbilio Grammatico, & Cornicularius miles *Valerio Maximo* lib. 6. c. 1. de quo *Turnebus* l. 5. Adv. c. 10. Hincque Corniculariorum frequens apud

apud *ICtos* mentio, quos *Gloſſa* vetus *Accurſii* jam adjutores Principis cuſtodiæ dicit, vel officiales ſeu accenſos attributoſque Decurionibus, jam in bello militaribus Decurionibus accedentes. De prioribus Corniculariis extat *Leonis* privilegium *Cod.* 12.§.53.l.1. *poſt transactos corniculos noſtram adorare purpuram volumus; quo honore perfunctis, cum jam miſſionem tenuerint, liberum otium damus.* Ubi quid ſint Corniculi me doceant Juris Interpretes. Cornicularii alioquin apud eoſdem ſunt, qui vel cornu in acie geſtabant, vel vota in aures judicum inflabant; ſed eos hoc Codicis loco accipiendos negat *Antonius Nebriſſenſis.*

Umbram ficti Unicornis in crinibus expreſſit in Didone antiquitas, quæ Venetis forſan virginibus imitandi quondam exemplum dedit, Pataviniſque Græcorum, & Trojanorum reliquiis, ut in cornua crines torquerent, ſervato adhuc in novis nuptis Venetiis more. Ejus vetuſtatis indicium præbet Dido-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

nis cornutæ facies in numiſmate veteri apud *Angelicum Aproſium Vintimigliam* ſacrorum profanorumque peritiſſimum, quanquam in alio argenteo nummo Romæ à me viſo, crines cornua non monſtrent, ſed faſciolæ incluſi ſculptorum arbitrio cernantur. Hoc crinium artificium frequentius imitabantur Romanorum altioris ſortis feminæ, modò cornuum figura, modo virilium cirrorum, ut in nummis Æliæ Petinæ, Antoniæ, Statiliæ Meſſalinæ, Criſpinæ, Didiæ, Helenæ Gallieni, Fauſtæ, Valeriæ, Conſtantiæ, Theodoræ, Sophiæ, Martinæ, aliarumque delinearunt Antiquarii, & inter eos *Jac. de Strada* Mantuanus, è cujus Theſauro quas è regione vides nummorum delineationes deprompſimus.

Non tamen Caput ſolum Unicornium ſedes habenda. Nam Romano cuidam ſuperioribus annis è naſo cornu excreviſſe accepi. Ex dorſo quoque emerſiſſe cornu *Scaliger* Pater Excerc. 199. ſect. 5. retulit, & de alio ſcribit

Aben-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Abenzoar lib. 1. Theis. Tr. 6. l. 2. c. 5. cujus dorſo concretum os inſtar cornu, non ita durum ut os naturale. Forſan cartilago prævia oſſium materia. Quid? quod de ſeipſo *Abenzoar* eodem loco narret, natum ſibi ſuper dorſum os graviter moleſtum. In quodam presbytero prodidit *Robertus Flud* l.4. Anat. c. 8. lienem præter naturam auctum, in ſuperficie convexa plura cornua exturgeſcentia protuliſſe, quorum ſubſtantia tantâ fuerat duritie, ut vix ſcalpello ſcabi potuerint. In pedibus & manibus ſola quoque cornua eriguntur, præſertim ex Verrucis continuato tractu ob materiæ affinitatem induratis, ſicut id fratris ſui minimo digito quondam contigiſſe narravit *Ludovicus Pouchius* Civis noſter, in ſpem patriæ feliciter ſurgens. Nec mirum quandoquidem ex Verrucarum genere Cornu ponat *Ingraſſias* in Avic. tr. 1. c. 1. de Tum. p. n. Articulorum cornua *Abenſina* deſcribit l. 4. tr. 3. c. 14. *Cornua ſunt additiones ſpiſſæ, recurvæ, naſcentes ſuper juncturas, in extremi-*

mi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

mitatibus. In calcaneo denique cuidam enatum cornu *Zacutus* lib. 2. Obſ. 178. fidem facit, palmi longitudine, durum, ſolidum, denſum, aculeis veſtitum. Hæc prælo exceſſerant, quum de Viro quodam famam ad me perferret R. P. M. Franciſcus Abrianus, cui cornu, non ita parvum ſerrâ nuper Vicentiæ ſecundo eventu diſſectum fuerat. Ex maxilla viri in Helvetia enatum cornu arietino ſimile vidit *Io. Caſp. Bauhinus* Baſilienſium Archiater, qui iconem ejuſdem mihi transmiſit ſed jam deperditam.

CAP. II.

Bicornorum ſylloge. Alexander cornutus. Harpocratis ſtatua. Attilæ cornua unde? Ejuſdem ferini mores, & de eo fabulæ. Cornua potentiæ ſymbolum, ſuperbiæ, & maledicentiæ. Barthius laudatus.

BIcorni facie alios eluxiſſe monumenta veterum ſive ex ingenio ficta, ſive veritate fulta, teſtantur. *Val. Max.* de Piet. in Patriam, Genitio Prætori

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

tori Cornua in capite emerſiſſe refert. Atque bicornem Monachum Benedictinum olim Patavii viſum amicus noſter *Io. Rhodius*, Patriæ decus, mihi teſtis eſt, nec bicornem tantum, ſed ruminantem quoque non ob duplicem ventriculum, ut putaverat *Io. Thomas Minadous*, ſed ob œſophagum muſculi inſtar carnoſum à diſſectore cadaveris *Franciſco Plazzono* obſervatum. De quo ruminatore latè *Fabricius ab Aquapendente* lib. de Ventr. diſputavit, cujus quoque fratrem cornu habuiſſe veſtigia *Io. Prævotius* quondam monuerat, ut & Nobilem Patavinum. Plures quod per ordinem Naturæ non habuerunt, in certum Divinitatis argumentum ſibi affinxerunt. In horum cenſu Alexandrum reperimus, Magnum à rerum geſtarum gloria dictum, qui ut Jovis Ammonis crederetur filius, hujus cornua arietina vel aſſumpſit ipſe, vel ab aliis data non repudiavit. Ad Ammonium enim Jovem Aries ſpectabat, quem umbilico tenus, autore *Q. Curtio*, referebat, qua-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

em & Venetiis, & apud majorem æta-
te & ingenio fratrem *Bartolum Bartholi-
num* in æneo toreumate pridem vidi.
Unde Ammonius idem Corniger *Silio
Italico* lib. 3.

— *nemoroſaque regna
Cornigeri Iovis.*

Et ante:

*Exin Cornigeri veneratus numinis aras
Captivis onerat donis.*

Ita namque legendum, pro *Clavigeri*,
optimè conjecit *Fr. Modius* in Nov.
Lect. Epiſt. 34. Cornuficia apud Ro-
manos familia à nummo Jovis Ammo-
nis nomen meruit. De quo vide ſis
Fulvium Urſinum. Cornua Alexandri
arietina duplici repoſita loco animad-
verti, vel pone aures reflexa, vel à
fronte ſumma ad aurium pinnam ſeu
alam incedentia: illud frequentius in
nummis occurrit & in marmore quo-
dam vidiſſe me memini, hoc verò in
numiſmate meo veteri invenias, quod
hic ductu artificis depingendum cu-
ravi.

Non

Non abſimile eſt alterum Cl. V. *Io. Rhodii* modo laudati argenteum, niſi quod adverſa parte veterum Laſerpitium accuratè monſtret. E fronte ſeu potius capite medio, recto tractu extenduntur in denario ejuſdem argenteo ſupra caſſidem erecta caput ambientem, quod Alexandri eſſe ſuſpicor ex ſignato Philippi nomine. Quanquam enim Romani ſit ſæculi, ex Provinciis tamen nomina ſubinde & Inſcriptiones deſumptas novum non fuit. Niſi ad caſſidem hæc cornua referenda alibi in Nabide decantata à *Silio* l. 25.

Caſſide cornigera dependens infula.

A quibus & Crater monoceros apud *Pli-*

nium

ium dictus, ut antea notavimus. Sed quod in ſtatua Harpocratis dextro late-e cornu ſpecie ex galea dependens Me-itæ apud *Io. Fr. Habelam* Virum huma-iſſimum oſtenſum fuit, non tam ga-eæ corniculum, quam capillorum re-ferre texturam judicavi. At in nummo Philippi cornua facilè capiti accommo-larim, quum eâ formâ in effigie Atti-æ fatalis Italiæ hoſtis producantur, quam *Paulus Iovius* in Elogiis exhibuit, pis à me in nummo viſam, cujus exem-plar diligentiùs delineatum cum Ale-xandri verſâ paginâ exhibeo.

Attilæ ſimilis eſt ille qui in lucerna Antiqua Ateſtæ nuper effoſſa cornibus binis & eminentibus auribus conſpici-ur, quam ad me *I. B. Zoja* Muſarum gemma miſit.

Sed cur Attilæ cornua? Factum id jus forſan veneratione. Venerationi erat potentia, quam, ut res ſecundas, per cornua veteribus adumbratam ex *Plautino* Pſeudolo notum Act. 4. ſc. 3. ubi querela de Simia:

Ni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

LIPPV

Nimis ego illum hominem metuo, & formido male,
Ne malus item erga me ſit, ut erga illum fuit,
Ne in re ſecunda nunc mihi obvertat cornua.

Cenſuit id *Horatius* l. 3. Od. 21. de vini effectibus:

Tu ſpem reducis mentibus anxiis,
Vireſque & addis cornua pauperi.

Potentiam notavit & ferum animum in Giganteæ molis Petronio *Alexander Taſſonus* elegantiſſimus Poëta Cant. 6. della Secc. n. 22.

Mà gli huomini mangiava, e diſtruggea
Co' denti il ferro, e un corno in teſta havea.

Quo reſpexerat *idem* Cant. 3. n. 13. de Comite de la Roccha.

In teſta un gran cimier di piume, e corna.

Quia, ut advertit in Notis *Gaſp. Salvianus* Vir Eruditus, cornu olim coronæ ſeu imperii ſignum fuit, quod in nobilitatis ſuæ argumentum in gentilitiis ſignis adhuc Germani præferunt.

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Nec in Dania infrequens, ut notav[it] vir ſemper laudandus *Olaus Worm*. Un[de] de Oneirocriticum apud *Achmet[em]* c. 238. exſtat ſignum, ex bovinoru[m] cornuum numero imperium Princip[is] alieni totidem annis determinare. E[t] c. 239. quicunque boves maſculos v[i]dit, de principibus eos intelligat, pro[p]ter cornu. Fortaſſe tamen ad contu[meliam] meliam magis hæc verterunt, quàm gloriam, ob pravam animi corporiſqu[e] indolem, qua feritatem ſuperbiamqu[e] præ ſe tulit, ut de eo *Iornandes*, *Priſc[us]* Hiſtoricus & *Iuvencus Celius Callanus* in Hiſtoria Attilæ MS olim *L. Pignori[i]* nunc *Io. Rhodii*, certa fide narrant. Superbiæ autem hieroglyphicum eſt Cornu, apud labentis ſæculi Chriſtianos quo rebus humanis Attila interfuit *Martinus Lemovicenus* Epiſt. ad Tholoſa[nos] nos c.4. *Nolite extollere cornu veſtrum ad[versus] verſus veritatem Majeſtatis illius, quam ſemel per me cognoviſtis.* Conſentit *Danie[l] Monachus* in Vita Io. Climaci: *Modic[um] omnino edebat, ut ex hoc faſtum atque ela[tionis]*

tion[is]

tionis cornu ſapientiſſimè dejiceret. Cujus notionis origo à priori, ut videtur, dependet, quum plerumque rerum ſecundarum felicitatem elatus animus ſequatur. Denique Attilæ feritatem ferino vultu ingenioſè adumbrarunt, quem notant laudati *Iornandes* & *Iuvencus*, ut quia cætera cum belluis habuerit communia, in capite cornuto eum noluerint deficere. Ferinam capitis conformationem hoc contextu aperit *Iuvencus* MS: *Corpore fuit brevis, ſtaturâ tamen juſta. Lato pectore, capite grandi, oculis minutis, longis acutiſque auribus hirſutis & hiſpidis ut ferè ab omnibus* Canrac *diceretur, rara barba, ſed more ſuo demiſſa, canis quidem aſperis; ſimus naſo, colore ſubrufus, moribus ferus, audaciæ pronus, & verè originis ſuæ barbaræ ſigna vel lineamenta demonſtrans, ore parvo, latis tamen labiis, uno dentium qui foris eminebat plus juſto faciem dehoneſtante quantillum.* Fidem videtur exceſſiſſe auctor, ut apud poſteros patriæ ſuæ hoſti invidiam conciliaret. Quo errore quoque tenetur

in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

in cantilenis *Roccus Arminenſis* Patavinus qui cane patre natum fingit, quem cum matre Virgine pulcherrima ſolum ad pudicitiæ cuſtodiam turri incluſerat Oſdrubaldus Rex, ſive, ut in hiſtoria *Iornandis & Iuvenci* vocatur, Mandulchus vel Mundzuccus. Quanquam enim de Peruſianis & Sianitis India idem referat *Mart. Delrio*, monſtrum tamen ex hac ſeminum diverſorum mixtura productum iri ex *Volaterrano* lib. 24. *Io. Langio* 2. Epiſt. c. 9. *Polydoro Virgilio* lib. 3. de Prod. & *Fortunio Liceto* Philoſophorum Coryphæo lib. 2. de Monſt. c. 68. ſtatuendum. Sed cornua in ſiniſtræ famæ ſignum geſtet Atila apud eos quos pari factorum ignominia ſignavit. Nam eo maledicentiæ ſignificatu alibi id vocis cepit *Apulejus* in Apologia: *ſupereſt ea pars Epiſtolæ, quæ ſimiliter pro me ſcripta in memetipſum vertit cornua.* Quo modo & *Flaccus* in Epod. 6. loqui amat ad Caſſium Severum, quem canis nomine indigitat, ob maledicentiam:

Nam

— *Namque in malos aſperrimus*
Parata tollo cornua.

Cui conſonat *Ennodius Ticinenſis* Ep. 61.

Ambitioſa fames laſſato prodiga cenſu,
Cornibus inſultat ſi taceat Dominus.

De fatuo verò homine loquitur, qui lingua ſordidus horret, & pro epulis garrulitatem offert. Pro *Dominus* reponit *Domino* Vir infinitæ lectionis *Caſp. Barthius* lib. 51. Adv. c. 17. licet nec vulgatam lectionem ineptam judicet.

CAP. III.

Moyſes cornutus vindicatur. Nummus ejuſdem. Cornua capillis qua ratione aſſignent. Melitenſis ſtatua. Cornu pro ſplendore. Rabbini & Interpretes ea de re excutiuntur.

AD Cornutorum ſeriem ſpectat & Divinus Legiſlator, quem à monte Sinai reducem cornutam ſecum tuliſſe faciem narrat Sacer *Exodi* textus, c. 34. ſi vulgatæ verſioni credimus. Exinde pictorum ortus error, qui Moyſis faciem binis cornibus exornant. Quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

vultu in nummo meo viſitur exſculptus, in quem Romæ incidi, arietino cornu utrimque reflexo, quod in *Rhodiano* in rectum anterius protenditur, habetque adverſa parte Decalogi præceptum quo ſculptilia damnantur. Idque in opprobrium Chriſtianorum à Judæis factum arbitror: quos eo nomine male habere *Steuchus* auctor eſt, quòd cum cornibus Moyſen Chriſtiani depingant.

Et revera cornua capiti ejus hæſiſſe firmiter aliquibus perſuaſum, ut legi per eum latæ major accederet auctoritas, quod apud *Hen. Salmuth* Not. ad *Panciroli* Deperdita reperias.

Alii de concinnis Moyſis capillis hæc cornua explicant. Crinium quippe artificium cornu appellat *Juvenalis*:

Cærula quis ſtupuit Germani lumina, flavam
Cæſariem, & madido torquentis cornua cirro?

Et alibi — *cornua crinum*
Plexus in acutum intorti.

non diſſentiente *Cælio Rhodigino* l. 30.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Lect. Ant. cap. 1. *ſcribunt nonnulli Grammaticus Græcis cornua item pro capillis poſita inveniri, quia utraque eodem enaſcantur modo.* Tale crinium artificium novæ nuptæ Venetæ geſtant, & de omnibus Arabiæ felicis incolis refert *Ludovicus Varthema* in Urbis Reami deſcriptione, cornua ex capillis more ſolenni portare. Quam conceptam de Moyſe opinionem in ærea ejuſdem ſtatua magnifico opere Melitæ in templo Cathedrali D. Joannis 1550. erecta Galli ſequuti ſunt inflexis crinibus egregie cornua æmulantes, ut teſtes mecum eſſe poſſunt itineris comites D. *Joannes van Horn*, & *Theodorus Fuiren* conſobrinus. Sed has de Moyſe conjecturas ſacer textus preſſius inſpectus, & meliores interpretes de facili difflant. Sine cornibus enim fuit Legiſlator, quæ ſi authoritatis gratia accepiſſet, fruſtra velamine abſcondidiſſet illis, quibus monſtranda fuerant, parumque modeſtè Jehovæ remoto velo oſtentaſſet. Crinium autem forma quæ fuerit, cum Scriptu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

a & nos tacere convenit. Profectò Cornua Moyſi aſſignata, nihil præter ſplendidiores radios, denotabant. Quippe pud Hebræorum gentem Cornu & Radius pari paſſu ambulant, quod Interpretes ſeduxit. Nam קרן per זהר *ſplenduit* xponunt, & *Rabbi Kimchi* idem verbi קר à cornu derivat, R. *Salomon* verò per adios explicans vocat קרני ההוד cornua nagnificentiæ. Quos forſan imitaturi Latini modò cornutis luminoſa, modo uminibus cornuta denotarunt. Lunam nim cornibus finxerunt, & verſa vice. Claudianus l. 1. de Rapt. de Vitula:

— *pedibus quæ nondum proterit arva,*
Nec nova lunata curvavit germina frontis.

Unde ſplendoris vocem cornubus applicat cervinis *Calphurnius* Ecl. 6.

— *micat acre caput.*

R. *Salomoni* concors eſt *Chaldæa* verſio, quæ gloriam vocat faciei; ad aliorum Scripturæ locorum exemplum. Alibi enim קרן gloriam notat & decus quod ex luce eluceſcit. Ita Job XVI, 16. dicitur:

citur : ועללתי בעפר קרני *Saccum conſui ſ*[...] *per cutem meam , & operui cinere gloria*[...] *meam* Ubi *Andræas Oſiander* corn[...] tranſtulit, & B. *Hieronymus* carnem, qu[...] mente equidem ignoro, qui alioqui[...] quaternis *Pſalmographi* locis rectè [...] cornu reddiderat. Explicant verò han[...] lucem cornutam Rabbini, inprimis [...] dem *Salomon*, quòd radii in cornu mo[...] dum reflexi ex facie legiferi micuerint[...] ſicut & ſolares radii cornua videntur v[...] brare. De qua ſplendentis faciei luc[...] quum data induſtria pluribus *Lib.* 1. c[...] Luce Animantium cap. 14. egerimus[...] temporis parci illuc Lectorem remitt[...] mus : inprimis ad ſecundam editionem[...] Hafniæ procuratam, uti & ad Miſce[...] lanea Medica de *Morbis Biblicis*, ubi var[...] ad hanc rem ſpectantia attulimus.

CAP. IV

CAP. IV.

Cornua an monſtra, vel ægritudines. Vitium ex Digeſtis. Præſagium ex cornubus. Cornutorum curatio triplex. Cur homini denegata cornua. Minadoo ſuccurritur in materia dentium, & de eiſdem verus Ariſtotelis ſenſus.

AD vera humani generis cornua gradum referens, an ea variantis naturæ uſibus monſtrisve annumeranda ſint, an in numero morborum habenda, brevibus diſquiram. *Scaliger* Pater Excerc. 199. ſect. 5. in homine non monſtrum, ſed ægritudinem appellat. *Theodoricus* & *Lanfrancus* inter capitis affectus quoque adnumerant cum Teſtudine ſive Talpa. Cum *Theodorico* & *Lanfranco* facit & *Caſp. Hoſmannus*, magnum Germaniæ lumen, qui cap. 6. §. 1. Pathol. parvæ, morbis in Numero eadem cum verrucis, clavis & poris ſerie cornua quibuſdam adnata recenſet. *Ingraſſias* denique p. 15. ſecundæ ſatyriſmi ſpeciei accenſet. Ego & monſtrum eſſe, & morbum indubiè credo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Monſtrum quidem: quia cornu quadrupedum generi tantum propri ſunt apud *Plinium* Lib. 11. c. 37. Actæ onem enim & Cippum is etiam in Lati na hiſtoria fabuloſos retur. Ad hæc ordinaria naturæ lege carent, quæ ad omnes pari jure extenditur. Inter mor boſas affectiones eo nomine collocanda, quod & numero naturales excedant partes, & ſubinde à conſueto cornuum loco devient, medentiſque curationem ad ſe trahant. Quia tamen non admodum actiones lædunt, nec mortis neceſſitatem inducunt, ſed deformitatem potius elegantiſſimo hoſpitic conciliant & impedimentum, ſymptomata libentius formæ dicerem, eoque loco haberem, quo Verrucas aliaque externi corporis dedecora. Vel ſanè Vitium appellarem, quod ex *Tit.* 16. *ff. de Verb. ſign. l.* 101. §. 2. perpetuum corporis dicitur impedimentum.

Præſagium ad fatorum eventum potius & mores ſpectat. Ferini enim ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

& ſi credimus divinanti *Artemidoro* l. 1. Oneir. c. 41. cornua in ſomniis habere adnata animalis violenti, ἐπάγει βιαίους θανάτους, ut plurimum decollationem, quæ his animantibus ſolet evenire. Unde forſan Boves in ſomno videre malum portendit apud *Aſtrampſychum* in Jambicis. Quamquam ex arietis cornubus in capite per quietem enatis dignitatem & pugnam adverſus hoſtes auguretur c. 242. *Achmetes F. Setrim* ex Bibliotheca Regia à *Rigaltio* editus. Adeò hæc nihil niſi ſomnia.

In Cornuum Curatione omninò ad inſertionis modum attendendum. Nam ſi ex cute interiori tantum connexione emergant, faciliorem manum experiuntur; ſin cranio arcta connexione jungantur, majoris negocii res erit; ſi denique ex cranio & medullari cerebri ſubſtantia componantur, curationis pœnam morte luunt, ut *Amatus* Cent. 1. Cur. 51. advertit. Reſpicienda quoque cornuum diverſitas. Leviora enim mite auxilium, duriora gravem medentis

manum poſtulant, ſi eam partis læſæ conditio admittit.

In levioribus ex cute adimendis conſilio *Abenzoaris* inſiſtas, qui cornu in dorſo enatum craſſa vacuantibus pharmacis & emplaſtris diſſolventibus ipſe ſibi ademit. Superficiem cranii quæ tangunt, manu partim, partim ferro demetantur. *Matthæus Bergomas* puellæ Mediolanenſis corniculum quum ſerra fruſtra ſæpius reſecaſſet, recreſcente alio, vi manu radicitus avulſit, fœminamque priſtino decori reſtituit. Ferri uſum quivis viderit, quem ignis ſequitur neceſſitas. Quippe apud *Caprolum*, ex radice abſciſſo cornu ſanguis tam copiosè effluxit, ut cauterium actuale applicare neceſſum fuerit. Quod quum apud *Zacutum* lib. 2. Obſ. 179. neglexerit quidam, mirum non ſit elapſis ſex menſibus durius cornu, craſſius & aculeis acutiſſimis ſeptum denuò ſurrexiſſe. Id artificii ſolita prudentia in moniali poſt ſectionem adhibuit *Veſlingius*, quumque chalcanthi ſpiritu pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

prohibere non poſſet quin denuo radiculæ pullularent, admoto igne ſubito & dolorem compeſcuit & reliquias penitus eradicavit, ut præter cicatricem amplius advertamus nihil. Quòd ſi duplex hoc remedii genus ſubterfugiant delicatiores, ignitam ſerram levi manu per partem eminentem inducerem, vel ſine ferri horrendo aſpectu ignem per fomitem filorum accenderem, quo gummata, verrucas, & ſcirrhoſos tumores perſanatos apud *Severinum* conſpexi. Continuata demum cranio cornua palliare præſtat, quàm audaciori conatu ferro vitam reſecare. Et hæc de morbis.

Cæterum quare cornuum eminentias perfectiſſimo homini provida natura inviderit, non una ratio occurrit. Primò enim & ingenio & arte ad occurrentium injuriarum vim depellendam inſtructus cornubus in tutelam non indiguit. Tantoque minus humanæ ſpeciei conveniunt, quanto majori & impedimento & deformitate turparent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Preſſius tamen ex materiæ defectu pr
homine pugnabimus. Cornuum enin
terrena materia, & corpulenta ab *Ari*
ſtotele l. 3. de Part. c. 2. inducitur
qua grandiora abundant animalia. Ho
mo autem divinioris originis ſubtili ſpi
rituum mixtura corporis craſſitiem ve
vincit vel temperat, & copiam, ſi qu
ſit, in dentes abſumit, quorum cum
cornibus, ex *Ariſtotelis* placito l. 3. d
Hiſt. c. 9. eadem materia. Hunc opti
mo jure duplici ratione impugnat *Mina*
dous l. 1. Exter. Turpit. c. 12. quia di
verſa utriuſque ſit ſubſtantiæ conditio
nec dentium defectus in cornibus com
penſetur. Promoveo *Minadoi* inceptum
quia cornua nec partes ſint, ut dentes
nec vero nutritionis modo augentur
Unde quod ex dentibus deſumpſi ar
gumentum, pilis verius applicatur
Tandem cornuum concretionem &
cranii denſitas impedit, & venarum ca
pitis exilitas. Illa quidem fuligine
transmittit, ſed nec craſſiores, nec in
cumulum glomeratos, hæc verò ob

angu-

anguſtos ductus copioſius effundi materiam craſſam non ſinit. Ex quibus cornutorum hominum exſurgit differentia & cornuum ratio. Vel enim fæculenta materia abundant & frigidiori, vel cranium tenuius deductum vel rarior dentium compages craſſioris excrementi pluſculum ad caput transmittit. Enimverò quod tradit *Philoſophus* l. 3. Part. c. 2. Cornigerorum nullum utrinque dentatum eſſe, non de dentium ordine qui etiam cornigeris duplex, ſed de ordinis utriuſque raritate intelligendum exiſtimo, quam in cornutis illis ſupradictis inde imaginor, quod vitam brevi filo terminarint.

CAP. V.

De cauſa Cornuum ab Ariſtotele & Æliano diſſenſus. Nova auctoris de cornuum materia opinio. Deſeritur Ingraſſias. Cornuum ex imaginatione origo, & generationis modus.

HUmanorum jam cornuum, quæ pro veris haberi poſſunt, origi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

nem propius contemplabimur. Materiam ex alimenti reliquiis pilis unguibuſque communem *Ariſtoteles*. l. 2. de generat. animal. cap. 6. ſanguinem autem copioſum venarum turgentium *Ælianus* 12. de Animal. c. 20. invexit. Quorum uterque in remota ſubſiſtit materia, nec humoris ſive alimentaris ſive ſuperflui ſpeciem determinat. Gravius verò errat *Ælianus* quod alimentarium ſanguinem excrementitiorum cornuum materiam ſtatuerit, & quænam ſanguinis ſit pars, quæve ſpecies non explicarit. Rectius ſuperfluitatem melancholicam in Exoſtoſi nominat *Galenus* de Tumoribus: idque eo argumento, quod elephantiaſi laborantibus ad tempora eveniant. Idem ſentit & *Ingraſſias* ex atrabilario ſucco originem repetens, nonnunquam & ab exſiccata pituita, quod vel ideo applauſum meretur, quia utplurimum circa caput pituitæ ſedem appareant, in fœminis quoque & ætate extrema. Idem ab utroque humore commixto poſtea

cla-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

clarius deducit. Nos verò quamquam pituitoſum glutinoſumque ſuccum primas hic partes agere credamus, omnium tamen humorum vices eſſe, glutinoſæque pituitæ modo bilem miſceri, modo ſuccum atrum ex diverſo cornuum colore concludimus: non quidem humores ipſos, ſed humorum recrementa, ſive ex vaſis ſive alendis partibus ejecta. Efficientem cauſam triplicem concipio, Calorem, Formam propriam, & Imaginationem, ſive disjuncta hæc ſint, ſive conſequentia. Imaginationem prægnantis etiam operari exemplo mulieris in Villa amœna docemur, quæ apud *Zacutum Luſitanum* referebat, ſe inter amplexus intenta mente picturam Unicornu, quæ prope erat, fuiſſe contemplatam. Cyppi quoque Regis Italiæ cornua à matris imaginatione orta judicat *Hieronymus Montuus* de adm. facult. Cent. 1. §. 6. Non enim *Petrus Meſſias* hic audiendus, qui part. 2. c. 8. Sylv. Var. Lect. à propria Cippi imaginatione à viſo bonum

cer-

certamine hæc produxit. Cornutos au-
tem parentes eadem facie Dionyſiac
filios procreare non dubium, idqu
forma ſingulari, quam cornificam pla
cet appellare. Calorem inter primari
agentia advocant alii: ego pro cauſa ſi
ne qua cornua non producuntur, ex
pono. Hunc propter vehementiam o
perationis in juncturis cornua educer
ex *Avicenna Ingraſſias* ſcripſit, ob motum
nempe, cujus ratione calefactæ junctu
ræ humorem attrahunt craſſiorem, in
corpore forte abundantem; & ex attra
cto tenuiores partes diſcutientes in eam
ſolidioris ſubſtantiæ denſitatem com-
pingunt. Quod opus formæ arbitror à
prævio calore ex parte quam cornu te-
xerat eductæ. Rationem generationis
cornuum optimè explicavit *Ingraſſias*;
cui licet de juncturis ſolum ſit ſermo;
inde tamen de reliquis cornibus fiet ju-
dicium. Hæc autem ejus ſunt verba
Lib. de Tum. mihi pag. 336. *Sunt inſtar*
cornuum in ſummo acutiores, quia tenuio-
res ſeu minus craſſæ partes ad ſuperiora ma-
gis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

is elevantur, nec ea pars adeo multum nutritur, in baſi verò latiores, quia craſſiores partes ſubſident, & nutritur viciniori. Summa verò extremitas deficiente eouſque humoris penetratione gracileſcit, magiſque tamen interea dureſcit, ac ferè in lapidem convertitur, ob ſiccitatem quoque quaſi convulſionem quandam paſſa recurvatur.

CAP. VI.

Impropria Unicornua. Cornuum durities. Cornus. Cornorum. Unicornuorum.

QUod Capitis quaſdam prominentias Inſecta & Volatilia à majoribus, nominis ſimilitudine, pro cornibus ſibi apud Autores adaptarint, magna factum ingeniorum libertate arbitror. Cornuum enim proprietas in duritie certa conſiſtit, quam in inferioribus viventium generibus fruſtra exſpectamus. Dura quippe cornu aſſimularunt vett. quanquam obſcena mente, ut apud *Ovid.*

Et tumidum cornu durius inguen erat.

Et

Et *Cæl. Aurel.* lib. 5. c. 9. Chron tentionem autem fuiſſe veretri nimiam ut cornu putaretur. Ut inde etiam cornu fortitudinem compararint antiqui ſapientes. Et ſicca quæque eodem nomine inſigniverunt. Apud *Catullum* Car. 23.

At qui corpora ſicciora cornu,
Aut ſi quid magis aridum eſt, habetis.

Deeſt ipſis quoque finis cujus gratia protruduntur, quem ob imperfectam cornuum ſtructuram non aſſequuntur. Gerunt enim, teſte *Ariſtotele* lib. 3. de Part. Anim. cap. 2. quæ animal pariunt, cornua ad vim aut inferendam aut depellendam: quod nulli ex cæteris, quæ cornua habere dicuntur, contingit: nullum enim utitur cornibus, vel ad convincendum vel ad defendendum, quæ virium ſunt officia. Additur ex *eodem* Lib. 2. de Hiſt. An. cap. 1. alia ratio, quod biſulca magna ex parte per naturam eſſe debeant quæ cornua gerunt, qualia nec volatilia ſunt nec reptilia. Quid quod ſoli quadrupedum generi

generi cornua arctet Magnus Naturæ auctor *Plinius* Lib. 11. cap. 37. cujus hoc oraculum: *Cornua quidem multis & aquatilium & marinorum & ſerpentium variis data ſunt modis: ſed quæ jure cornua intelligantur quadrupedum tantum generi.* Unde omnino ad inſtitutum hoc *Ariſtoteles* Lib. 2. de Hiſtoria: *Quæ cornuta ſunt, eadem omnino quadrupeda eſſe certum eſt; niſi quod per tranſlationem cornu habere dicatur: quemadmodum Ægyptii de colubris Thebanis perhibent, quaſi aliquid illis veluti veſtigium cornus extuberet.* Placuit hic Interpreti *Theodoro Gazæ* maſculo genere & ſignificatu cornu efferre ex antiquo more, quem notavit *Priſcianus* Lib. 6. Grammatices, ſequunturque melioris notæ Scriptores, *Lucanus* Lib. 7. Pharſal. *Plinius* Major l. 20. c. 9. & 11. *Solinus* Polyhiſtor cap. 27: circa extimum Syrtium cornum Berenicen civitatem alluit Lethon. *Plinius* denique Medicus, Valerianus eruditis dictus, Lib. 2. c. 21: *Cornus cervinus potui datus adverſus lumbricos & tineas*

ma-

magnum auxilium præſtat. Unde *Scribonio* forſan Compoſ. 60. generis plurium caſus natus, Cornorum, pro quo alii cornuum dicerent. Nec multum abludit antiqua Bibliorum *Verſio* in *Vaticana* Bibliotheca *Breviariis* hac in parte conſona, quæ Unicornuorum vocem inflectit. Cæterum ne quid operis perfectioni deſit, minutas illas Unicornium ſpecies perſequar.

CAP. VII.

Diverſæ Avium Monocerotum ſpecies. Aldrovandus non ſine Wormii elogio corrigitur.

AVes ordine primo collocantur, quas in Æthiopia Unicornes inveniri prodidit *Ælianus* Lib. 17. de Hiſt. Anim. cap. 10. Cui contrarius videtur Ariſtoteles Lib. 3. Hiſt. cap. 9. quum ungues, ungulas, cornua & roſtrum ejuſdem materiæ aſſerit, adeoque nullum in uno animalium junctim reperiri. Aves autem roſtratæ cornu ab-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

abſumpſerunt cauſas, & ſine cornu roſtro ſe tuentur. Sed vocem cornu ampliori notione circumſcripſit *Ælianus* pro quavis eminentia cornu æmula, quo ſignificatu & nos capimus in præſenti negotio, qui avium propria cornua eſſe nulla, ſed apophyſes mox oſtendemus. Cum *Æliano* facit *Andreas Marinus* in Libell. Ital. de Unicornu: ſed quænam illæ ſint, quarum meminit Ælianus juxta mecum ignorat. Gallinas eas eſſe initio arbitrabar, de quibus *Scaliger* Excerc. 231. num. 5. *Inſula Catigan, quæ eſt in mari Sur, aves fert gallinæ magnitudine cornutas.* Rerum autem naturalium ævo noſtro parens D. D. *Olaus Wormius*, Patriæ noſtræ lumen, de illa Ave interpretatur, quam Indi Topau vocant, alii Rhinoceroten, cujus ideam ex transmiſſis picturis expreſſit *Ulyſſes Aldrovandus* Lib. 12. Ornithol. cap. 20. Sed malè. Accuratius hic lectoribus ſiſto, ut id ad vivum ex ipſo cranio quod in muſæo ſuo ſervat, delinea-

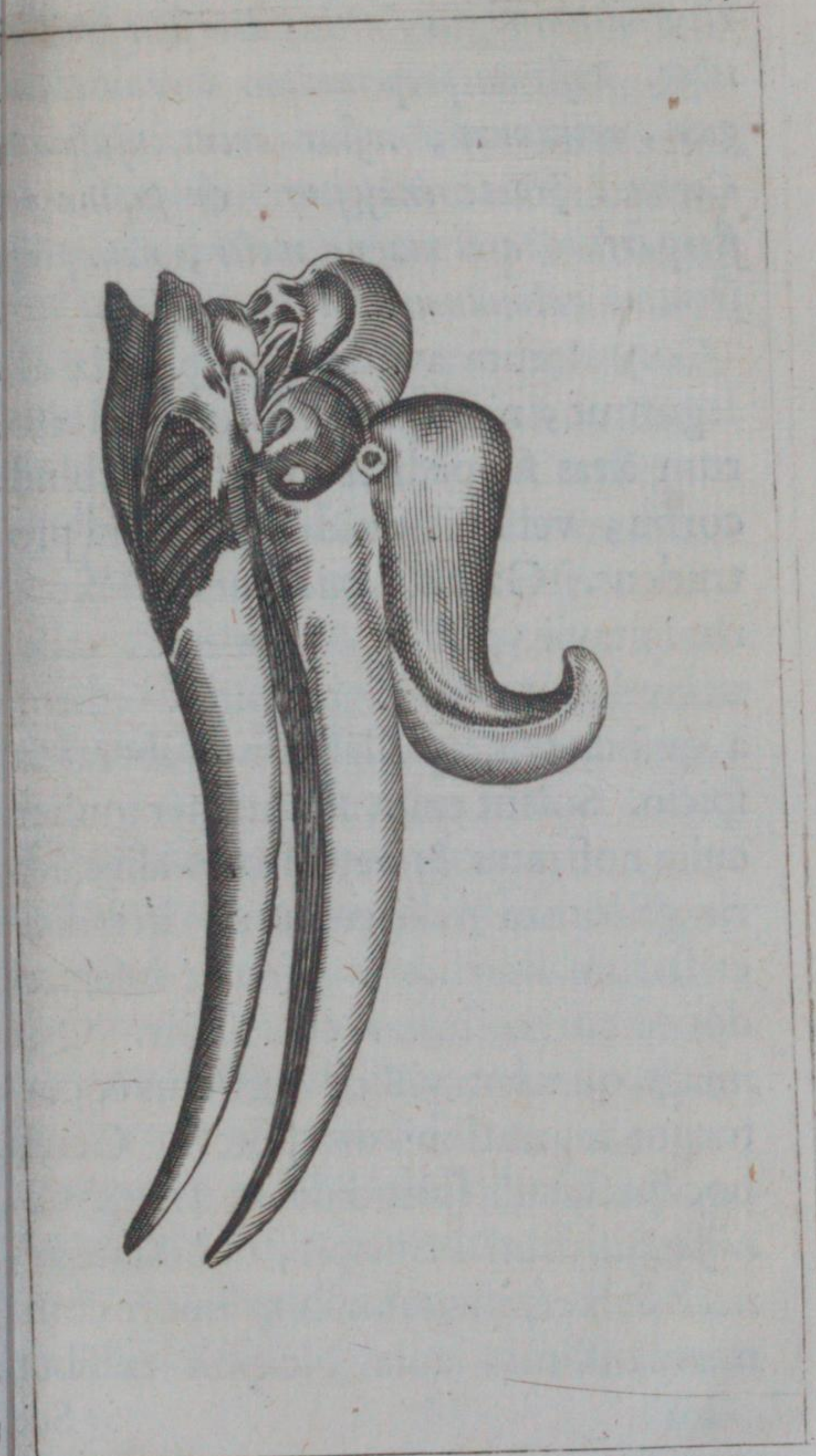
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

lineatum mihi miſit idem *Wormius*, cu[m] à mercatoribus Danicis ex India O[c]rientali reverſis hoc cranium oblatum fuit. Apparere autem monet illud quod Cornu vocamus, propriè cornu non eſſe, ſed molliorem apophyſin quandam in cornu formam à natura effictam. In muſeo Academiæ Hafnienſis publico ſimilia roſtra ſuſpenſa monſtrantur.

Roſtrum ſingularis eſt elegantiæ & coloribus variegatum, luteo, albicante, purpureo & nigro ſpectabile, magnitudine inſigne, utpote quod pedem Romanum longitudine attingit, latitudine Uncias quinque. Cujus fuſiorem deſcriptionem ex Hiſtoria *Wormiani Muſæi* inſtructiſſimi ipſe hauriat Lector. An hæc illa avis Rhinoceros ſit quæ in ipſo volatu occiſa dicitur, quum Turcam navali prælio ſuperabant Chriſtiani, divinandi libertas cuivis ſit. Eam verò his coloribus depingit *Joannes Jonſtonus* Thaumat. Claſs. ſexta cap. 25. *Caput duorum propemodum dodrantium cir-*

ris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ris ornatum nigris, altis, deorſum ſpectan-tibus. Roſtrum propemodum dodrantes lon-gum, recurvum, inſtar arcus cujuſpiam. Cornu è fronte enaſcitur, & ſupinæ ro-ſtri parti adhæret magnæ molis, nam prope frontem palmum unum latum eſt.

Cornutarum avium exempla vix alia leguntur, niſi quæ gallorum caſtratorum ætas ſuppeditat in capite ſubinde cornu, vel huic quid ſimilimum protrudens. Gallos Unicornes & bicornes Patavii vidimus & Venetiis, etiam ut ferebatur cornutis parentibus editos, à quibus tamen fallaciæ non aberat ſuſpicio. Solent enim frequenter mulierculæ noſtrates & veteratores alii calcaria gallorum radicitus evulſa in radices criſtarum ſcarificatas ligatura inſerere, donec cornu inſtar coaleſcant. Quæ imago quædam villicæ inſitionis & curtorum reparationis dici poteſt. Genus hoc ſpectaculi ſplendida *D. Tiberii Caraffæ* Biſidiani Principis, nobilitate generis & Rerum naturalium amore commendatiſſimi, aula Neapoli exhibet.

Sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ed longius ab arte aberat gallina *Mi-*
haëlis Mercati, quam in horto Pontifi-
is Belvedere Romæ aluit, colore ni-
ro, magnitudine gallinæ Æthiopicæ,
ornu unico vice criſtæ in capite duritiei
ſſeæ conſpicuam, ut αὐτόπτης *Ardens Ete-*
us in theſ. gemm. c. 53. tradit. Quam
ornu ideam pendula gallinarum Indi-
arum proboſcis imitatur, Conſtanti-
opoli non ita pridem advectarum, quas
lſò Meleagrides veterum cenſent non-
ulli, quum veras Meleagrides apud
arium Schipanum redivivum Campaniæ
ippocratem Parthenope videre licue-
t.

Cornu autem appellationem non me-
eri Caponum cornu perſuadet *Ariſtote-*
s, qui l. 9. hiſt. c. 50. cervis caſtratis
egat cornua germinare. Sine dubio ob
aloris maſculi defectum, quo craſſior
igidiorque materia deſtituta, nec ex-
rema petit, nec in ſolidiorem formam
ompingitur. Quin tamen in caponi-
us ætatis progreſſu ſimile quid pullu-
et, nihil vetat, partim aucta ſeminali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

materia craſſiori, partim excitato calore antea ſuppreſſo, qui etiam ad pedes ungulata cornua calcariaque condenſat, quò per naturæ ſuæ pondus vergunt. Si vera de Baſiliſco fama ex ovo galli ſenioris excluſo, poterat indurata longiori ætate materia ad ſubſtantiam corneam à patre transferri, & in caput Baſiliſci exſurgere, quod galli calcaneo hæſerat. Ea metamorphoſis quanquam minus uſitata ſit, Baſiliſcum tamen unico in fronte cornu conſpicuum Roma gentium naturæque Mater non ita pridem ea ſpecie tulit, quam mihi pictor exhibuit.

Volantem Draconem ſuis coloribus depingit *Petr. Bellonius* l. 2. c. 70. ex Arabia in Ægyptum beneficio alarum delatum, ſed caput nullo cornu aſperum apparuit, niſi in ſceleto quod Cardinali Eminentiſſimo *Franciſco Barberino* donavit *Ludovicus* XIII. Galliarum *Rex*, cujus iconem ex Muſæo *Thobiæ Aldini*, hanc damus.

Illi parum abſimilis eſt alter minor ex India

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

India Orientali à Patre quodam Societatis Jeſu ad *Fr. Corvinum* Canonicum Romanum planè curioſum allatus, niſi quod ambiguæ naturæ terras mareque pro lubitu legat, licet in aquis ſæpius verſetur umbilicato ventre & aptis pedibus adjutus. Hujus æmulam figuram non rarò impoſtores arte effingunt. Pro vero Monſpelii ejus generis alium mihi fratrique amantiſſimo *Caſp. Bartholino* monſtrabatur.

CAP. VIII.

Scarabæi Monocerotis Hiſtoria, ejuſque ex Mexicano Autore uſus novus.

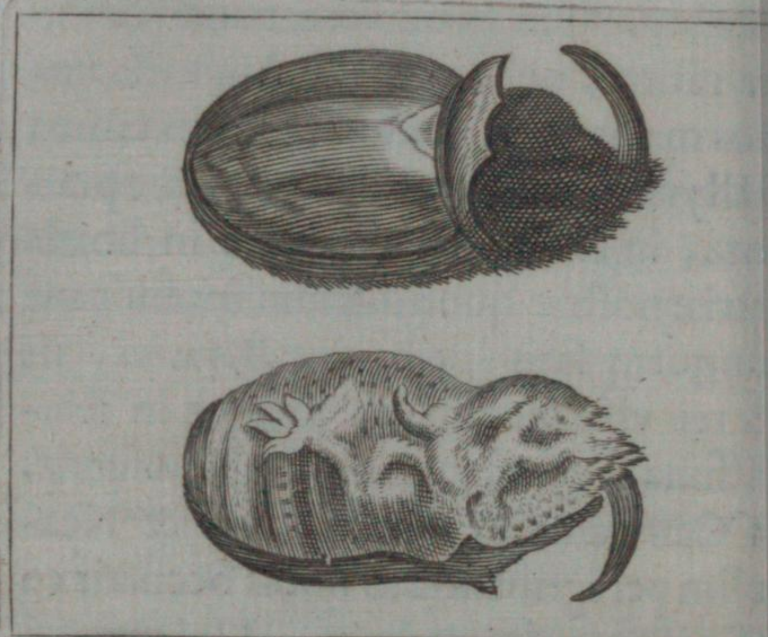
INferioris claſſis Unicornu ſpeciem Inſectum conſtituit volatile, quod Scarabæum appellare auſim. Cornutos Scarabæos duplici eminentia Cervos volantes vocant Galli, ac Belgæ, Germani *Schröter*, quorum cornua chelas potius dicendas arbitratur ſubtilis *Scaliger* Excerc. 194. numero 2. quia harum uſus, ut Cancris, ſit brachiorum, con-

tra

ra ac id volebat *Plinius* l. 11. cap. 28.
e Scarabæis : His negatus aculeus. Sed
n quodam genere eorum grandi cornua
rælonga , biſulcis dentata forcipibus
n cacumine cum libuit ad morſum co-
untibus. Unicornis verò tanto cenſe-
ur rarior , quanto apud Auctores no-
tros magis ignoratur. Frequens tamen
n Illyricis volat, & A. C. 1643. me præ-
ente , in Italia , ſuperiorique in hortis
Patriæ noſtræ quotidianum monuit me
nunquam ſatis laudandus *Wormius* , ut
ob rei viſæ memoriam aliquot in ſele-
ctiſſima Technicotheca ſua repoſuerit.
In Campania Salernum inter & Nea-
polim peregrinantibus nobis occurrit ea
facie , qua depinximus. Unicornem
vocavi præter Doctiſſimorum *Aldro-
vandi* & *Imperati* ſententiam , quibus
nomine Rhinocerotis rectius fortaſſe
venit depictus , licet inſectis nares mi-
nus propriè aſſignentur , & huic Scara-
bæo Cornu à toto capite ortum videa-
tur , quod radicis amplitudinem ſupe-
rat. Iconem accuratè expreſsit *Ferran-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

tes Imperatus in calce Muſæi Neapolitani, nos verò quam hic ob oculos ſiſtimus, Conſobrino fraternis nominibus amando *Thomæ Fuirenio* referimus acceptum.

Magnitudine, ut videtur, amygdalam excedit, exiguo capite & acuto. Cornu recta inflexum, cui parvi ſubjacent oculi, pro corpuſculi tamen exilitate magnum, radice arctius caput complectitur, à quo in acumen, latius quam craſſum, exſurgit. Binæ in dorſo eminentiæ reliquo corpore communi radice ſu-

per-

erſtantes, à quibus ad cornu veluti e-
quitantis ſella glabro ductu & proclivi
xporrigitur. Has alæ totidem exci-
piunt, reliquum dorſi & caudæ accu-
ato flexu claudentes, ſed ad volandum,
it teſtatur *Imperatus*, pigriores. Inte-
iori parte triplicem utrimque pedum
ordinem monſtrat duabus articulationi-
bus diſtinctum, & pilis ſubtilibus re-
fertum, continuantur à ſecundo pe-
dum pari ad extremam partem junctu-
ræ octo per transverſum excurrentes,
quarum primæ duæ & extrema latiores,
pilis verò omnes hirſutæ præter ulti-
mam. Color caſtaneum imitatur, in
alis clarior & juncturis, obſcurior in
dorſo, capite & ex eo profluente Cor-
nu, tota vero corporis compages natu-
ræ ſingulare artificium æmulatur.

Quis hujus Unicornis ſit uſus, à nul-
lo adhuc memoriæ proditum. Collige-
re tamen aliquid licet ex Hiſtoria Mexi-
cana, quam ex Autographo Auctoris
in Bibliotheca Eſcuriali deſcribendam
curavit Eques genere, & Virtute maxi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

mus *Caſſianus à Puteo*, *Joannis Euſe*[i]
Nierenbergii Scholiis poſtea illuſtratam.
In ea quippe hiſtoria cap. 21. Inſect[a]
Veneri prodeſſe cornua Scarabæi dicun-
tur: *Reperiuntur*, ait, *apud Novam Hi-
ſpaniam plura Scarabæorum genera, quo-
rum deraſa devorataque ex Aqua Cornu*[a]
Venerem dicuntur mirum in modum excitar[e].
Alios tamen in uſus cornua Cervi volan-
tis trahuntur, ad ſpaſmum nempe, te-
ſte *Baccio*. Rhinocerotis inſecti aliud ge-
nus, depictum ex Galliis, Magno Vi-
ro *Olao Wormio* transmiſit Nobiliſſ. *Petr*[us]
Chariſius, cornu oſtendens in extremita-
te bifidum & in dorſo gibberum val-
dè eminentem bifidum quoque. A ne-
mine depictum videtur animal, ma-
gnitudine & reliquis lineamentis cum
eo convenire certum eſt quod propo-
ſuimus.

CAP.

CAP. IX.

Cornutum Cardani inſectum. Bucampe depingitur. Bs augendi particula. Cur ea in cauda cornu gerat, in capite alia. Monocerotes Viperæ & Rhinocerotes.

TAndem Unicornua reptilia inter ignobiliora reponuntur laxa vocis notione. In cenſu horum ſunt Serpentes & vermes alii. Serpentium cornutorum hiſtoriam accuratè inter reliqua pertexuerunt *Albertus Magnus* & *Ulyſſes Aldrovandus*: ad quos Lectorem, ne actum agam, remitto. Unicornuum inſectorum quædam genera ab illis omiſſa ſtricto ſtylo afferam. Ex Subtilitatibus nota *Cardani* obſervatio, è ſolani foliis vermem viridem & croceo colore diſtinctum prodire, cornu in fronte gerentem digiti longitudine croceum, ſive is à putredine oriatur, ut *Cardanus* credidit, ſive ex rore & Sole, ut *Scaliger*, ſive denique ex latente unicornis vermis ſeminio generetur, ut ex principiis ejuſdem & *Danielis Sennerti*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

arbitramur, hujus loci non eſt, ne
inſtituti. Singularis huc ſpectat Eruc
ſpecies, quam Βουκάμπην κερατίτην
Bucampen Cornutam appellat Natur
Conſultus *Fabius Columna* cap. 20. Ob
ſervationum Aquat. & Terreſtr. Mih
Unicornem eſſe eique optimè annume
rari poſſe, non abſque conjectura viſum
quanquam neque cornuta dici merea
tur, ſi rem cum Ariſtotele ex æqu
penſemus. Κάμπη autem Latina con
ſuetudine *Eruca* dicitur, olera herbaſ
que uſuales depaſcens, quam duobu
cornibus inſignem horti noſtri ſæpiu
ſuo malo experiuntur. Reliquas autem
magnitudine exſuperat hæc Columnia
na, unde & Βουκάμπην vocavit *Auctor*
addito Βου, ſolita augendi particula, ex
Græco mutilata. Qua mente βουφάγος
edax in *Græcis Epigrammatis* vocatur,
& ab *Heſychio* in Lexico per Βούβρωσιν vo-
racitas notatur, unde Bulimum exce-
dentem edendi appetitum à Βου augendi
particula & λιμὸς derivavit Serapion
poſt S. Feſtum, ſimilique licentia ce-
le-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

lebri Junonem epitheto Poëtarum primus *Homerus* proſequitur, ut βοῶπις ſeu bovinis oculis magniſve ſit, quos in pulchritudinis argumentum trahebant antiqui formarum ſpectatores. Harum Unicornium Erucarum numerum prope Cirinolam Septembri menſe per inculta loca & ſemitas ubique maximum repſiſſe ſuo tempore teſtatur laudatus *Columna*, qui in deſcribendo colore illarum & ſtructura operoſus pariter eſt & accuratus. Nos eum tantùm de Cornu iſto audiamus, quod ab antiquiorum nullo deſcriptum fuit: *Craſſius eſt corpus in poſterioribus decreſcens paulatim ad caput uſque, ut circa illud dimidia ſit preportione, quod durum, læve, conchulæ convexam partem effigie atque nigris lineis, quibus veluti ſtriis depingitur, repræſentans. Cornu ſupra anum ſemiunciali longitudine, recurvum, nigrum, durum, cornea ſubſtantia, læve atque acutum, ſed innocuum: moleſtiam cum attuliſſemus animali, atque etiam ligno cornu elato, nihil illo ad defenſam utebatur, nec movebat, ſed corpore*

toto à capite nunc dextra, nunc ſiniſtra repente torquebatur, atque ore quod durum eſt, mordere, atque rodere Aſphodeli caulem ſiccum quo infeſtabamus, videbatur, &c. In qua Cornu delineatione, & ſitus & durities peculiaris obſervationem merentur. Hac enim à reliquis repentibus diſtinguitur cornu molle ad reliqui corpuſculi flacciditatem gerentibus, illo verò ab univerſa Cornutorum familia diſcrepat, quæ in fronte inimicitias has gerit, ut in erecto quovis probat *Ennius*. Rectè enim Natura in aliis per cornu capita diſtinxit, quia imbecillima pars hac qualicumque tutela indiget, quod perſpicacior ingenio *Ariſtoteles* advertit lib. 3. de Part. cap. 2. Rectè capiti cornua mandavit, nec, ut Æſopi Momus vitio dat, quod taurus non in armis cornua gerat, unde ferire vehementius poſſit, ſed capite corporis parte imbecillima, non enim ingenio perſpicaci ille Momus hæc deprehendit. Ut enim ſi in alia quavis parte cornua haberentur, fruſtra ponderi eſſent, nulla

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

n re utilia, multa etiam officia impedirent. Addit ex commoditate aliud argumentum Philoſophus: quum careant manibus, & nec pedibus imis affixa gerere poſſint neque genibus (flexus enim impediretur) capite gerant neceſſe eſt, quemadmodum à Natura conſtitutum eſt, quin etiam ad cæteras corporis motiones, ita maximè geri ſine ullo impedimento poſſunt. Quæcunque autem de pedibus & genubus dicuntur, de cauda debent quoque explicari, quæ ad cornu gerendum minus apta cenſetur, quia à capite remotior certos ictus non vibrat. De Inſectis tamen flexile quaqua verſum corpus pro arbitrio totum moventibus imbecillior fortaſſis foret Ariſtotelis ratio. Figuram Unicornis Erucæ infra exhibebo, in qua omiſit *Columna* variam ordinatamque macularum diverſarum ſeriem per internodia conſpicuam, ut harum Erucarum frequentior in horto ſuo ſpectator *Carolus Avantius Rhodiginus* Medicæ rei & Naturæ Doctiſſimus monuit, quam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

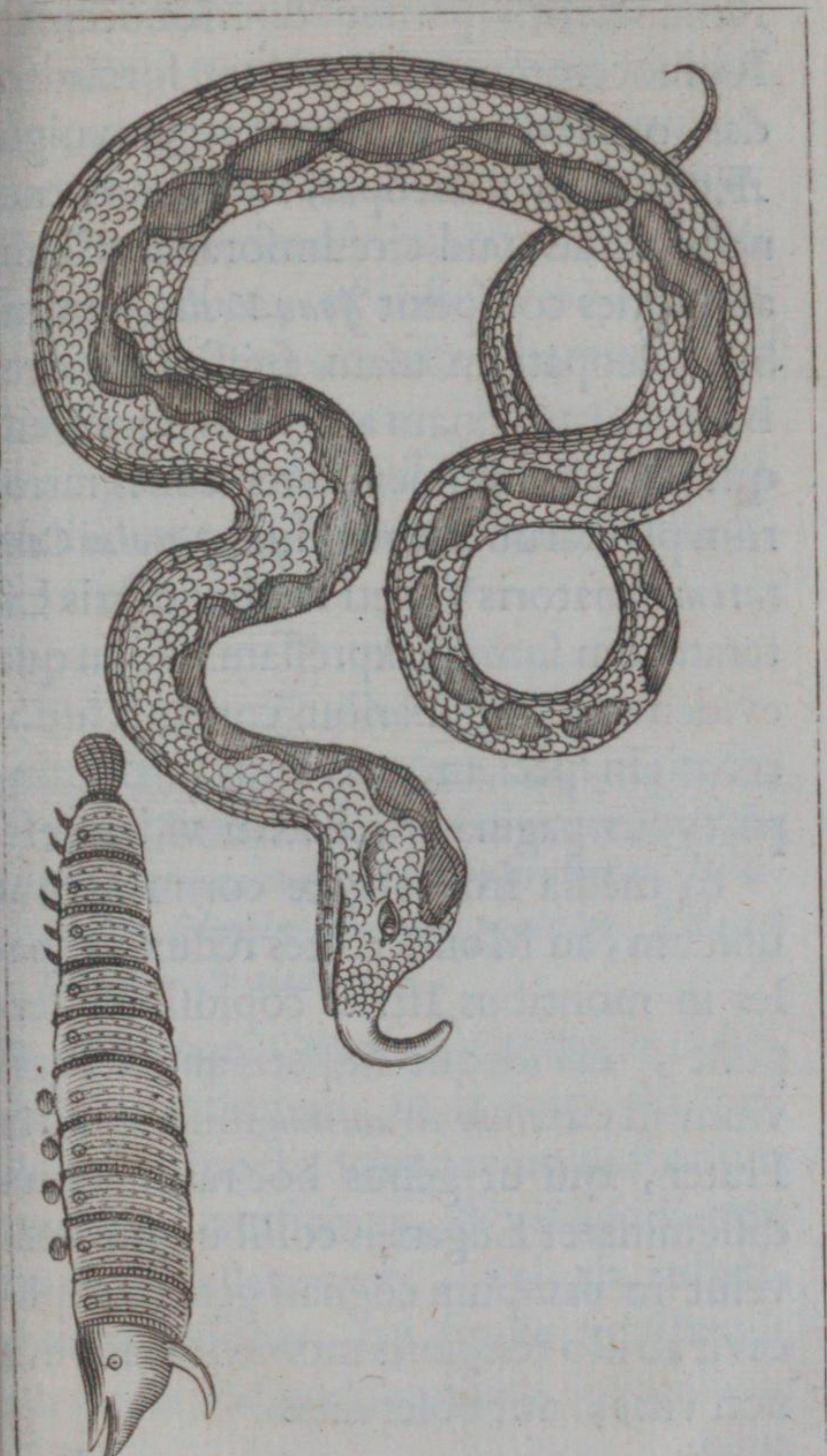
ideo poſt Columnam auctius expreſſ

Cornu ad anum in Inſecto relegatum à Natura ea potiſſimum de cauſa imagi nor, quod caput aliis munimentis te ctum & tutum cornuum ope non indi geat, ſuique defenſionem ore duro ten tet, unde excrementi craſſioris ſuper fluam vim non pro auxilio ad caput ſed pro expurgatione corpuſculi ad an extremas partes amandavit, quæ reci piendo cornu ſua magnitudine, ut in icone apparet, donatæ, pondus hoc facilius ſuſtinent. Oneri quidem videntur eſſe, & animalis motum impedire; ſed id data operâ molita eſt Natura, ut velocitatis modum hoc pacto temperaret iis, quibus motus celeritas minus neceſſaria, quadrupedibus contra ad anteriora congeſſit duriorem cornuum ſubſtantiam, ut neceſſarium curſum velut inclinato pondere promoveret.

Monocerotes verò Viperas & aſpides pauci attigerunt quod vix oculos curioſorum ſubierint. Viperarum tamen Unicornium duplex genus inveſtigavi,

Rhi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Rhinocerotis pariter & Monocerotis. Rhinocerotes noctis colore formidandas, quas Mamelikias ſive regias vulgus Ægyptium nuncupat, teterrimo veneno præditas apud circumforaneos Cahiri aliquoties conſpexit *Joan. Veslingius*, quibus Cleopatram uſam fuiſſe memorabant. Earum unam argenteis purpureiſque maculis inſignem inter icones rariorum plantarum Illuſtriſſimi *Nicolai Contareni* Senatoris Veneti & Mœcenatis Literatorum ſummi expreſſam vidi, in quo evidenti ſenſu ex naribus cornu, Rhinocerotis in ſpeciem, exit. Ejus & Bucampis typus paginâ præcedenti videre eſt.

In media fronte quæ cornu gerunt unicum, ad Monocerotes reduxi. Quales in montibus Iſtriæ copioſiores ſerpunt, exindeque nuperis annis Patavium ad *Carolum Avantium* miſerat ipſius Frater, qui ut genus hoc rarum latius diſſeminaret Euganeis collibus plurimas velut in campum cognati generis explicavit ab illo temporis momento amplius non viſas, aut obſervatas.

Per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Pertinent ad hanc claſſem locuſtæ olatiles, *Cavaletti* dictæ Italis, quæ A. 1542. Patavinos agros inundarunt eo umero, ut ſolem meridianum obnuilarint. Frons duobus cornibus hirſuis prominebat, ex roſtro verò aliud in ochleas flexum, caudæ Chamæleontis nſtar, protendebatur. Harum ducem n ampliſſimo S. Juſtinæ cœnobio ad riclinium propè hortos Patavii effigiaum luſtravimus.

CAP. X.

Orygis Etymon: qui Unicornis Ariſtoteli. Non eſſe Gazellam, nec Cervum, ſed Capram contra magnos Viros probatur. Subulonum Plinii varia interpretatio. Tibicen ſubulo, & alia.

NOmen Orygis Græcorum debetur origini, ut infinita alia quæ Arabicis juncta ſcientiarum noſtrarum terminos conficiunt, & vel à fodiendo traxit appellationem, vel ab inſtrumento foſſorio, cui ſimile ſit Orygis cornu. A fodiendo quidem ὄρυξ dictus,

quia

quia ſive ad requiem, ſive nequitian
ſæpius ſuum inſtar eruit terram, nc
capite, aut ore, nec cornu, ſed pe
dibus, oculos, ne orientem Lunar
vel Solem intueatur, nigriori faci
obruturus.

Cujus teſtis & enarrator *Horus Apol*
in Hieroglyphico τῆς Ἀκαθαρσίας· τοῖς δ
ἐμπροσθίοις αὐτοῦ σκέλεσιν ἀνορύσσων τὴ
γῆν, ζωγραφεῖ ἑαυτοῦ τὰς κόρας· *Cruri*
bus anterioribus effodiens terram pingit ſe
commaculat ſibi ipſi pupillas. Ab inſtru
mento foſſorio potius ita nuncupari exi-
ſtimat Vir undiquaque Doctiſſimus id-
que propter acumen cornu & illi com-
mune. *Heſychius* enim ὄρυγα exponit
λαοξοικὸν σκεῦος ἢ σκαφίου εἶδος, inſtru-
mentum ſcilicet ferreum acutum, quo
lapides primo rudimento punguntur
priuſquam poliantur. A fodiendo com-
munis videtur ortus, quo à reliquis
unum cornu habentibus differt. Acu-
mine enim reliqua ex æquo participant,
quanquam Orygis cornu præ aliis ab eo
tantopere apud auctores non commen-

de-

etur. Major de Animalis hujus gene-
eſt controverſia conjectantium diver-
tate. In Unicornuum claſſem repo-
endum ſic ſatis conſtat ex *Ariſtotelis* lo-
s geminis, uno 2. de Hiſt. Animal.
p. 1. *Unicornis verò, idemque δύχηλον*
ſulcum Oryx eſt. Altero l. 3. de Part.
p. 2. *Sed etiam ſunt quæ cornu ſingulari*
mentur, ut Oryx, & quem Aſinum In-
cum appellari diximus. Oryx biſulcum,
ſinus ille ſolipes eſt. At cui animantium
uadrupedum ſpeciei debeat aſſociari
on addit. *Plinius* lib. 2. c. 40. feram
ine alterius ſpeciei acceſſione vocavit.
libi tamen capris annumerat lib. 8.
. 53. quarum, teſte *Heſychio*, colo-
em imitatur. Gazellam aliqui pro O-
yge exponunt, inter quos *Petrus Bello-*
ius in Obſervationibus, à *Geſnero* &
caligero benè refutati. Orygum enim
cornua ſingula, Gazellæ verò plura,
aque majora, modo minora, modo
ecta, modo leviter inflexa, qualis
rat Gazella in Galliam pridem miſſa
Chriſtianiſſimo Regi, cujus ideam in-

ter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ter naturæ arcana Equitis omnium ca-culis maximi *Caſſiani à Puteo* Romæ l-ſtravimus. Melita Inſula hoc genus an-malis alit, ſed nobis ibi præſentibus in-viſum. In horto tamen amœniſſim- Summi Pontificis curſitantes vidi Ga-zellas, ſed cornibus, ob ætatem, va-cuas. Ea cornua Venetiis tempore Sa-turnaliorum in Taurorum ſpectacul- frequentius producuntur. Et Caſella quanquam appellent, pro Orygis ta-men cornibus ad majus precium vendi-tant. Aliis ingenio & doctrina facilè principibus ad Cervorum ſortem quam-vis non ipſos cervos referri viſum ex *Plinio* lib. 11. c. 37. & *Columella* lib. 9. c. 1. quorum *ille* cornuum deſcripturus varietatem: *Nec alibi major naturæ laſci-via. Luſit animalium armis. Sparſit hæc in ramos, ut Cervorum, aliis ſimplicia tri-buit, ut in eodem genere ſubulonibus ex ar-gumento dictis. Hic* verò cum Cervis re-cenſet: *non minus Orygum Cervorumque genera, & aprorum.* Per Subulones au-tem apud *Plinium* Orygem deſignari

au-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

uctor eſt *Gloſſarium* vetus, quod id
ocis pro Oryge accepit, quum ſcribe-
et: Sublones, ὄρυγες, θηρία. Et con-
rmant ejuſdem poteſtatis voces, quia
Oryx dictus, quod ſubulæ inſtar uni-
um cornu gerat acutum, & verſa no-
ninum ſignificatione ὄρυξ & ſubula, pro
oſſorio uſurpantur inſtrumento. Nec
liud ex deſcriptione *Pliniana* videntur
ntelligere, quæ ſubulonibus, ut Ory-
gi, ſimplicia tribuit cornua. Verum
nimverò valdè ab ea opinione ingenio-
iſſima retrahit Naturæ promus condus
Plinius, qui conſtanti doctrina ad ca-
pram potius quam Cervum ſupra retu-
lit, nec alibi niſi in loco hoc contro-
verſo contrarium ſcripſiſſe obſervatur.
Hunc firmant diligentius inter ſe collati
Horus Apollo & *Plutarchus* de ſolertia Ani-
malium, quorum alter Orygi, alter
capræ ex mente diverſorum populorum
eandem naturæ conferunt proprieta-
tem, ut non tam videantur Libyæ gen-
tes irriſiſſe diverſum Ægyptiorum ani-
mal, quam horum oſtentationem, qui
ſibi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ſibi ſolis id generis animalis à Natu
datum gloriabantur , quod etiam
Libya vulgatum eſſet. *Columella* cer
non eo animi propoſito Orygem cu
Cervis recenſuit, ut ejuſdem demo
ſtraret eſſe generis, niſi & apros qu
cum illis eodem contextu proximè cla
ſit, dicamus cum Cervis convenir
ſed ut eadem ſerie animalium vel qu
ſtui vel voluptati hominum dicatoru
ſyllabum texeret. Unde quum ex Ce
vorum non ſit genere Oryx, per Su
bulonem à *Plinio* non fuit expreſſus, qu
cornuum Cervinorum inſtituit tracta
tionem, adeóque plurimum in ſingu
lis. Oryges autem vel hoc nomine ſol
à ſubulonibus differunt, quod Uni-
cornes ſint. At nonne Subulonibus
ſimplicia tribuuntur cornua, ut Ory-
gibus? ſimplicia fateor, quia bimu-
lorum; non ſingula. Simplicia enim ſunt
illa quæ per ætatis defectum nondum
in ramos ſolitos divaricantur in δικρεί-
ταις demum efflorescentes, quod ex
tota Plinianæ orationis textura manife-
ſtum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

um. Ætates enim perſequitur & in-
ementa cornuum, quæ in κεράσαις
ramos ſparguntur, in bimulis verò
u παττάλίαις ſimplicia recto ductu ex-
rgunt, quanquam non ſingula, ſed
na utrimque caput ornantia. Nec ex
ymologia acutæ ſubulæ, Orygis per-
betur ſimilitudo. Sint licet Subulo-
es Orygibus ſimiles forma cornuum,
on inde tamen nec ad numerum nec
cumen idem, par argumentum. Su-
ulo certe de tibicine quoque uſurpa-
ur, cui animal non tibiæ acumine,
d forma cornuum ſimplici ſine emi-
entiis aſpera comparatur: de quo ſu-
ulone tibicine velut bimulo ad flu-
ium modulante *Ennius* apud Feſtum
ecinit:

Subulo quondam marinas propter ad-
ſtabat aquas.

ibias enim in extremum deſiiſſe acu-
nen nunquam ſcriptum legimus, niſi
e Phrygio cornu tale aliquid ſit cogi-
andum, aliiſque incurvis, quæ am-
liori parte extrema tandem quidem
circa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

circa os acuminabantur, diſſimili b animalium cornuum acumine & p ſitu.

Omnia vero tibiarum genera ſive n di avena, ſive metallo, ſive deniq oſſe, vel cornu conflata fuerint, ext nam corporis æqualitatem oſtenderun. Ut jam ſubulonibus cornuum acum addere præter debitum videatur, m dò ſimplicia ſint bimulorum ex mor pariterque apertius conſtet Plinianos S bulones non Orygas eſſe, ſed Cerv bimulos. Cui clauſulæ firmandæ ipſu *Plinium* in ſcenam producam verboru ſuorum interpretem clariorem. *Is* ſiqu dem in Cervorum familia apertè Su bulones locat Lib. 28. cap. 17. *Sunt e qui fimi ſuum cinerem profuiſſe ſcripſerin in paſſo: & cervi pulmonem, maximè Su bulonis, ſiccatum in fumo tritumque i vino.* Poſtea paucis interjectis de hy drope laudat remedium fimi cervin maximè ſubulonis. Subulones autem ob ætatem dicti à ſobole qui antiquis ſubo les, quoniam, teſte *Iſidoro*, ſubſtitutio

ſi

generis, unde vetus in Umbria lapi-
s mutilati *Inſcriptio*:

I: NERVAE. F. NERVAE
O. PONTIFICI. MA
MP. VI. COS. V.
NIFICENTIAM SVAM
SVBOLEMQ. ITALIAE

lis viſus mihi eſt accedere *Iul. Cæſ.*
caliger Comm. in lib. 2. hiſt. animal.
130: *Plinius* Subulones cervos vocat,
ec ſatis explicat, ætatiſne ſit an gene-
s diverſi nomen; *Theodorus* ætatis pu-
it rectè.

Ad quam verò caprarum claſſem re-
erendus ex jure ſit Oryx, ſiquidem
apræ ſimilior, juxta cum ignariſsimis
gnoro, niſi ſui ſit generis antiquis po-
iùs, quàm nobis notus.

Non poſſum quin hic loci mentio-
em faciam ovis cui cornu ad latus ad-
ærebat in ſtabulo Ser. Reg. Daniæ *Fre-*
derici III. quod pelli adnatum adhuc
n Muſæo Regio conſpicitur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

CAP. XI.

Orygis Natale ſolum, magnitudo, co-pilus, cornu. Uſus in Citharis. Carc- deliciis. Quare ſitim facile ferat. Em-datus Plinius errorque Niphi. Orygis -gritia.

NAtalis locus ampliori circulo c- cumſcribitur, partim Africæ -nibus, teſte *Plinio* lib. 10. cap. 73. eju-que parte mediterraneâ Getuliâ, u-de Getulus dictus Oryx *B. Hierony-* & *Juvenali*; partim Ægypti, aucto- eodem & *Horo Appolline*; partim Syr- & Palæſtinæ vicinæ, ut ex *Deuterono-* conjicio, ubi populo Dei ad comede-dum conceditur, partim denique L-bycis populis debetur ex *Plutarcho*. M-gnitudine corporis inter alias capr- eminet, ut cum bove eam *Herodot-* expendat, & *Interpres Juvenalis*: Ory- animal minus quam bubalus: und- Bubalus per Unicornem venit in ſacr- teſte *Emanuele Sà*, & Orygem *Iſ.* 5- per bovem Doctiſſimus interpretat-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

. *Deod.* quæ, niſi in ſolius magnitudi-
s argumentum, trahi alioſum ne-
ueunt. Corporis ſanè menſuram ſupra
ulgares aſcendere cornu ejus monſtrat,
verum ſit, quod Venetiis habetur,
uatuor ſpithamas longum juſtâ craſſi-
e. Color Orygis caprino ſimilis, ita
arrante *Heſychio*, δορκάδι κατὰ τὴν χροιὰν
παραπλήσιον, quod de villis quoque in-
elligendum ſub mento pendulis, reli-
ui enim ad caput contrario à Capris
itu vertuntur. *Plinius* l. 1. c. 53. *Sunt
& Oryges ſoli à quibuſdam dicti, contrario
ilo veſtiti & ad caput verſo.* Quod ex eo-
em retulit *Georgius Alexandrinus* in
Voc. Priſcis Columellæ, & *Philippus
Beroaldus* Annot. ad Columell. Cornu
unicum in medio frontis prominet, lo-
co, ut in aliis, commodiori, ex con-
jectura *Ariſtotelis* 3. de Part. c. 2: *Ge-
runt ſanè medio ſui capitis cornu fixum ea,
quæ unum habent. Sic enim utraque maxi-
mè pars cornu obtinebit, cùm medium com-
mune pariter utrique extremo ſit. Colore
cornu nigriori eſt, totum excavatum,*

cujus gyri circulares à radice ad medi[um]
protenduntur, cætera glabra & æqualia,
quidem cum Gazellæ cornu coincidit.

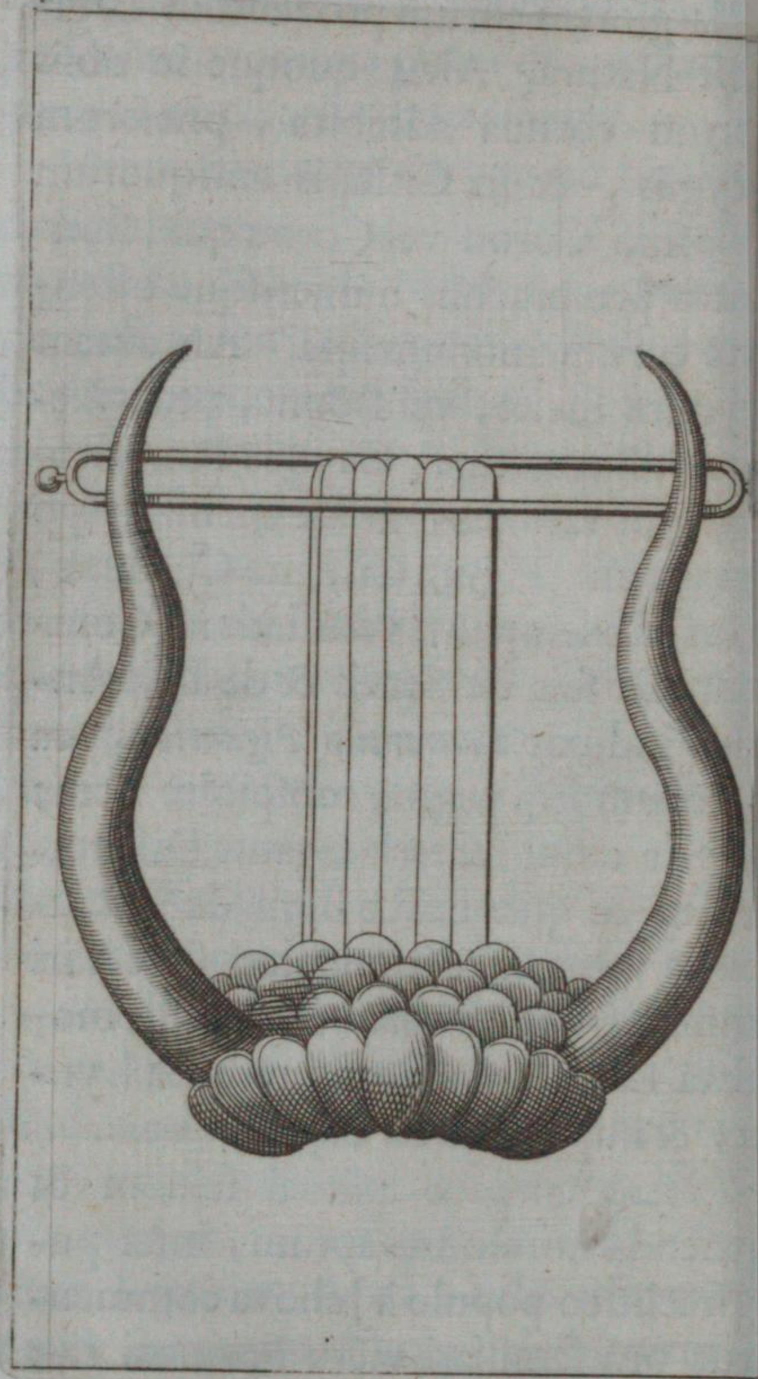
Uſum cornuum Orygis ad tutela[m]
comparatorum, ad alia tranſtuleru[nt]
ingenioſi. *Herodotus* enim l. 2. mem[o-]
riæ poſterorum reliquit iis cornibus c[u-]
bitos citharæ conſici ſolitos; ϗ ὄρυγες
τὰ κέρεα τοῖσι φοίνιξιν οἱ πήχεες ποιεῦνται
Oryges ſunt ex quorum cornibus cith[a-]
ris cubiti fiunt. Quo pacto ex men[-]
te Illuſtris & mortalium Doctiſſim[i]
Claudii Salmaſii in Solinum Commen[-]
tatoris accurati locus Herodoti acc[i-]
piendus contra receptam, ſed incertam
aliorum expoſitionem, quum non d[e]
Phœniciſſæ populis loquatur, ſed in[-]
ſtrumento muſico, cui πήχεις h. e.
ἀγκῶνας ſeu cubiti ex Oryge fiebant.
De cujus uſus veritate ſilentibus alii[s]
aliud non conſtat, niſi quod nec ra-
tione nec aliorum exemplo careat. Ra-
tio enim ex neceſſitate ſubinde eſt,
quam ſequitur, & ad ſimiles uſus cor-
nuum firmitudo omninò deſideratur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

bi largiorem eorum proventum largi-
eſt Natura. Aliàs quoque in tibiis
orum cornua adhibita, præſertim
hrygiis, & in Citharis antiquorum
l ipſum Cornu vel Cornu quid ſimi-
num pro brachiis humeriſque oſten-
nt eorum monumenta. An autem
rygum fuerit, vel Boum, penes Le-
ores dijudicetur. Oryges Romano-
m orbi rariores, ut de ijs nihil ego
omittam. Figura Citharæ Cornutæ,
am ad exemplum vetuſtatis in Com-
entariis ſuis de Servis & de Diis An-
quis induxit *Laurentius Pignorius*, ea
t, quam ſeq. paginâ conſpicere licet;
jus de affini materia legatur Diſſerta-
o, ut & quæ in Re ſimili de Inſtru-
entis veterum commentati ſunt Viri
mmi *Erycius Puteanus* in Pallade mo-
lata, *Fabius Columna* in Sambuca Lyn-
a, & nuperrimè *Io. Baptiſta Donus*.

Cætero corpore animal ſalubre &
triendis hominibus aptum, inter pu-
Iſraelitico populo à Jehova commen-
tur pro familiari victu *Deuteron.* 14:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Ie *comedatis quæ immunda ſunt : hoc eſt*
nimal, quod comedere debetis, bovem, &
vem, & capram, cervum, capream, bu-
alum, tragelaphum, pygargum, orygem,
amelopardalum. Ex quo repetiiſſe vide-
ur D. *Hieronymus* in cap. 51. Iſaiæ: *Ge-*
ulus Oryx genus eſt feræ naſcentis in eremo
nter munda animalia. Delicatâ fuiſſe car-
ie vel inde concludas, quod pro deli-
iis Romanorum in menſas importata
it, ut id Satyrica ſua penna nobis con-
innavit *Juvenalis*:

Et Scythicæ volucres, & phœnicopterus
ingens,
Et Getulus Oryx.

Non diſſentiente *L. Columella* lib. 9.
c. 1. de R. R: *Feræ, pecudes, ut capreoli,*
damæque, non minus Orygum, cervorum-
que genera & aprorum: modò lautitiis, &
voluptatibus Dominorum ſerviunt: modò
quæſtui ac reditibus. Unde fortunam
ſuam deplorantem Orygem inducit
Martialis lib. 13. Epig. 95.

Matutinarum non ultima præda ferarum
Sævus Oryx, conſtat quot mihi morte ca-
num.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Ita quippe cum *Theodoro Pulmanno* ... gendum, ut infortunium ſuum mo... perſequentium ſoletur ad menſam c... ſtinatus & gulam. Oleoſo enim abu... daſſe humore & pinguedinem grata... carni interſperſam duplici conjectu... aſſequor. Fertur quippe ſitis tolera... tiſſimus. *Plinius* Lib. 10. c. 73: *Or... gem perpetuò ſitientem Africa generat ... natura loci, potu carentem cum mirab... modo ad remedia. Namque Getuli latron... eo durant auxilio, repertis in corpore eoru... ſaluberrimi liquoris hauſtu veſicis.* Ex lon... go ſitu locus, ut videtur, in mend... cubat. Ex fide manuſcripti Veneti *Pa... lus Manutius* ita edidit: *Orygen perpet... ſitientia Africæ generant, & natura lo... potu carentem, & mirabili modo ad rem... dia ſitientium. Hauſtu* verò in fine add... tum explodit. Quæ lectio priori & ve... rior & clarior. Africæ enim loca ob plu... viarum infrequentiam rectè ſitire di... cuntur, non Oryges, qui naturæ ſin... gulari conditione à ſiti non vexantur... quod deſumtum ex iis contra ſitim me... dica...

camen docet, diſtinguitque eodem
ontextu *Plinius* Africam quæ hyeme
uidem irrigatur, æſtate verò ſine plu-
is torpeſcit, ab altera ejus parte quæ
erpetua ſiccitate laborat, ubi ſitis pa-
entiſſima animalia ex ſoli natura gig-
untur. Unde hoc ordine textus *Plinia-*
us diſponendus: *Orygen perpetuò ſitien-*
a Africæ generant, ex natura loci potu ca-
entem cum mirabili modo ad remedia ſi-
entium. Vel ita, ſi placuerit: *natura*
ci potum caventem, ſi Africæ conſu-
erimus partes, quarum aquâ, ut in-
alubri, hauſtâ mures interierant, à qua
ropter naturæ ingenitam proprietatem
ine ſiti de facili Oryges abſtinent.
Quam Naturæ Artificis mentem non
ſſequutus videtur *Niphus* in Expoſit.
ib. 2. Ariſt. Hiſtoriæ, quum ob Afri-
æ ſiccitatem perpetim ſiti ardeſcere
Orygem ſcriberet. Non enim à ſiti aſ-
ligitur, quam per naturæ ſuæ principia
acilè tolerat. Hinc in principiorum de-
veniemus cognitionem quæ in humidi-
ori, oleoſa tamen, ſubſtantia ſubſiſtunt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

à ſiccitate, ſitis cauſa, difficilius exto-
genda. Magnum ſanè naturæ privi-
gium, quo Camelis præferuntur ſiti
quatriduo tantum tolerantibus, auct-
re *Plinio* Lib. 8. c. 18. & Iulio Viato
Equiti Romano, quem idem refe
lib. 7. c. 18. à longa aquæ inter cute
conſuetudine in ſenecta potu caruiſſ
Pinguedinis argumentum ex Oryg
pigritia depromo, cui Orientem So
lem nec Lunam aſpicere eſt volupe, for
taſſis quod in vertice Sol copioſius fun
dat liquorem, & ſolvat ingenitam hu
moris benigni pinguedinem ad ſitin
perferendam inprimis neceſſariam, ve
quod diſcuſſis vaporibus ſomnum in-
terrumpat adeò corpulentioribus fami
liarem, & ſiti temperandæ utilem, ut
inter Oracula *Hippocratis* Sect. 5. Aph.
27. admodum ſitientibus obdormiſcere
pro bono ſit. Non quidem quòd per
ſomnum ſitis cauſa deſcendat, ut ex-
plicat in Commento *Galenus*, humo-
rum nempe acrimoniâ & ſeroſitate ex-
citatâ, ſed quod os ventriculi ſive mor-
bi

ſi calidioris exceſſu , ſive naturali con-
ſtitutione exſiccatum grato humido-
rum appulſu irrigetur & temperetur. A
metu inſoliti ſplendoris rem hanc dedu-
xit F. *Licetus* Lib. de Anul. c. 48. qui
oculos ad terram dejicit. Sed nec me-
tum Orygis ſcriptorum ullus decantat,
nec inſolitum Solis Lunæque lumen,
huic cum aliis commune & quotidia-
num. Itaque quæ de Oryge conjunxit
Horus Apollo, ſeparatim ſunt interpretan-
da, non enim idem Solis Lunæque in
animantibus eſt effectus, nec eadem
virtutis irradiatio.

CAP. XII.

Horus defenditur. Oryx pro equo. Lunam quare averſetur. Καθάρσια duplex. Oryx non ſignatus. Iſis. Orygis & caprarum maligna indoles.

EX datæ materiæ occaſione de Solis ortu ab Oryge exoſo orditur *Horus* in Hieroglyphico ἀκαθαρσίας : *Eadem verò facit & in Divini Solis ortu. Ideóque Re-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ges antiqui, horoſcopo ſignificante illis ori-tem, inſidebant huic animali (ἐπικαθίσα-τες τούτῳ τῷ ζώῳ) *in medio ejus quaſi ſig-quibuſdam orientis certitudinem ſeu punct-agnoſcentes.* Sententia huc redit, prop-accuratum illum Orygis oriente S-ſenſum vice horologii Ægyptiis Re-bus fuiſſe ad inveſtigandum juſtum S-lis ſurgentis momentum. Quod ut aſ-querentur felicius, ob viciniam in Or-ge equitaſſe. In qua quidem lection-etiam *MS. meo* firmata, errorem lapſum ſcribentis corrigit Eruditiſſim-*Salmaſius.* Mavult enim his verbis τού-τῷ ζώῳ affinia hæc ſubſtituere, τοῦτο ζῶον, quia non ſit probabile inſediſſe C-ryges veluti equos ad deprehendendu-Solis ortum, ob animalis exilitate-viro ferendo minimè parem, conſtitu-tum autem adverſum Solem Oriente-ſine Equite multo videri veriſimiliu-Καθίζειν enim conſtituere notat, no-ſedere. Vel eadem manente notion-legi poſſe ingenioſiſſimè judicat ἀνλικα-θίζαντες τούτῳ τὸ ζῶον, ut particulâ τούτῳ

So-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

olem, cui obvertebatur, intellexerit. Quorum quidem ex vi vocis ſua conſtat veritas, non tamen quod ferendo oneri huic impar extiterit Oryx. De capris enim Regionis ejuſdem, Oryge longè minoribus, fide dignus narrat Petrus Bellonius Lib. 2. Obſ. c. 52. de Cairi Arabibus: *Varias geſticulationes multa animalia docent magna facilitate. Atque inter reliqua capras ipſas ephippium geſtare, ſubſultareque & calcibus ferire equorum inſtar docent, quibus deinde ſimias ſeſſores imponunt.* Deque alia ejuſdem doctrinæ capra, ut docet *Ianus Rutgerſius* Lib. 3. Var. Lect. c. 15., loquutus eſt *Juvenalis* Sat. 5.

Tu ſcabie frueris mali quod in aggere rodit
Qui tegitur parma & galea, metuenſque flagelli
Diſcit ab hirſuta jaculum torquere capella.

Cui non abſimilem ephippiatum in Helvetia vidiſſe ſe teſtatur *Caſp. Barthius* Lib. 11. Adv. cap. 5. & nos in Italia

paſſim apud circulatores frequenti a-
ſtantium coronâ conſpeximus. *Artem*
dorus l.2.Oneir c.12. Bonum in ſomn
judicat ſibi videri ſuper arietes vehi ſ
curè & per planos locos, præſerti
Philologis, & his qui ad divitias para
das animum adjecerunt. Nam & velo
eſt animal, & Mercurii figuram refer
creditur. Neſcio tamen quare id bonu
Philologis pronunciet, quum paucis in-
terjectis cornua cuidam à puella deſpon-
ſata ſomniorum Interpres prædixerit
qui ſibi ſuper ariete deſidere viſus fue-
rat. *Achmetes* item c. 242. Virum ma-
gnâ poteſtate præditum in ſervitutem
ab his redigi credit. Ut citra miraculum
fuerit Orygem magnitudine inſignem
ſeſſores ſuſtinuiſſe. Cæterùm quodnam
inde immunditiei argumentum depro-
mat Horus, obeſior nare ſum, quàm
ut olfaciam. Ex data opportunitate
extra ſuſceptum propoſitum τῇ ἀκα-
θαρσίᾳ addidiſſe omninò ſuſpicor,
quam in Lunæ ſurgentis contemptum
ferè in Oryge notat Idem: Ἀκαθαρ-

σίαν

αν δὲ γράφοντες, ὄρυγα ζωγραφοῦ-
ν· ἐπειδὴ ἐπ' ἀνατολὴν ἐρχομένης τῆς
λήνης, ἀτενίζων εἰς τὴν θεὸν, κραυ-
ὴν ποιεῖται, οὐκ εὐλογῶν αὐτὴν οὐδὲ εὐ-
ημῶν. i e. *Immunditiem verò deſcriben-*
s Ægyptii, Orygem depingunt, quia in
rtum ſurgente Luna, fixis oculis Deam
dſpiciens clamorem facit, eamque nec voto
ec laude proſequitur. Signum autem hu-
us manifeſtiſſimum. Anterioribus enim
edibus effodiens terram depingit ipſe
bi pupillas. Quæ ſanè in puro animali
npuritas in deſidiam & Orygis ſtul-
itiam verti poterat, qui ejus Deæ aſpe-
tum fugit, cujus ſemper & grata & fau-
ta fuit præſentia, pleno lumine ex orbe
uo diffuſa. Hujus enim luſtratam fa-
iem blando puellæ viſui comparabat
Petronius : Delectata illa riſit tam blan-
lum, ut videretur mihi plenum os extra nu-
em Luna proferre. Et Gratiam Lunæ lu-
em vocavit *Iuvencus* Poëta Bucoli-
cus L. 4.

Amittet curſum Lunaris Gratia lucis
Ignicomaque ruent ſtellæ.

Nec

Nec ea præter rem Orygis effulſit, q[…] in animantium humoribus propri[…] exercet imperium. Ratio tamen, m[…] judicio, Ægyptios fugit, quod Or[…]gis hanc qualemcunque ignaviam [...] ſtoliditatem pro Ἀκαθαρσίας ſymbo[…] expreſſerint, niſi aliud ſubſit facto m[…]ſterium. Τὰ Καθάρσια ævo Græcoru[…] duo notabant, vel animalia quib[…] Athenis conciones, theatra, & popu[…] cœtus luſtrabantur: vel ipſa luſtrati[…]nis pocula. Priorem ſignificatione[…] tangit *Suidas* in voce Καθάρσιον, ἔθος [...] Ἀθήνησιν, καθαίρειν τὴν ἐκκλησίαν, κ[…] τὰ θέατρα, καὶ ὅλως, τὰς τοῦ δήμου συν[…]δους, μικροῖς πάνυ χοιριδίοις, ἅπερ ὠνό[…]μαζον καθάρσια, parvis porcellis, quo[…] καθάρσια, i. e. luſtrales vocabant. Al[…]teram *Thomas Magiſter* (cujus Codicem habeo MS.) in συλλογῇ Ἀττικῶν ὀνομά[…]των in ſyllabo literæ K inducit: Κα[…]θάρσια πόματα τὰ καθάρσεως ἕνεκα πινό[…]μενα, i. e. Καθάρσια *dicuntur potione[s] luſtrationis gratiæ bibitæ.* Privativa verè his præpoſita contrarium inducit ſigni-

fica-

catum, ut oryx inter ἀκαθάρσια (ita
im forſan apud *Horum* legendum,)
e. animalia quibus luſtrare non po-
rant Ægyptii numeretur. Sed quare
καθάρσιον? An propter immundi-
em? Non auſim id affirmare credi-
iſſe Ægyptios, quum purus etiam ex
ge Moyſis, quam in plurimis ſeque-
antur, Oryx habitus ſit, & aliàs in
crificiis adhibitum inde puto, quòd
Drygem ſacerdotes non ſignatum co-
nederint, auctoribus *Horo Apolline* &
Ierodoto, ſignum autem annulo im-
preſſum à ſigillatoribus myſtis ante ſa-
rificium, ut poſteris tradidit *Plutar-
hus* l. de Iſ. & Oſirid. *Pierius*. l. 1. Hie-
ogl. Ego id Orygis maligno animo
& in Deos odio adſcripſerim, præſer-
im Solis Lunæque ſpretæ: quæ tamen
ut majorum gentium Numina inter
prima venerabantur accolæ Nili. Ea
enim nomine Oſidiris & Iſidis venie-
bant myſticâ ratione & occultâ, aliiſ-
que ſymbolicis figuris, quas in menſa
utriuſque explicavit *Laurentius Pigno-*

rius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

rius. Unde ſuper Iſidis frontem p[illegible]
nam rotunditatem Lunæ obſerva[illegible]
Apulejus Lib. 2. De quibus poſt H[illegible]
rum *Pignorius* in Menſa, *Cauſſinus* [illegible]
Hier. Hori, *Gerardus Voſſius* in Or[illegible]
Idol. & *Thomas Bangius* in Antiq. L[illegible]
ter. Viri omnes Eruditi, conſulantu[illegible]
Quanquam in ea genealogia dubiu[illegible]
agnoſcat *Euſebius* Lib. 2. de præp. Eva[illegible]
c. 1. originem ſuperſtitionis inquiſitu[illegible]
rus: *Solem ajunt primum omnium ap*[illegible]
Ægyptios regnaſſe. Deinde Saturnum, qu[illegible]
ſorore Cybele in uxorem ductâ Oſirim e[illegible]
Iſim genuit, aut ut plurimi dicunt Jove[illegible]
& Junonem. Iſis Junoni ſeu Lunæ ſimu[illegible]
lachrum, ſed Oſiris Pater videtur Solis[illegible]
non ipſe Sol, qui ante Saturnum Ægyp[illegible]
tenebat faſces. In *luſtratione autem id in*[illegible]
primis obſervabant ſuperſtitioſi, & obſer[illegible]
vare debebant, ut amico gratoque Dii[illegible]
Principibus animali litarent, Soli Lunæ[illegible]
que, quibus Oryx offenſus ſtridore inimico &
abdito vultu, eo maximè momento quo re-
nata quaſi & ſurgentia numina orbis reli-
quus cum applauſu excipit. Ut ita veram[illegible]

Hor[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Hori Ægyptiorumque mentem peni-
tiorem ex conjectura videar mihi aſſe-
quutus. Orygis ad mala compoſitam
naturam alio prodit indicio laudatus
Horus, quòd non ſolum Diis è cubili ad
animantium ſalutem emergentibus ira-
ſcatur, verùm & ipſa elementa viven-
tibus invideat, præſertim aquam in lo-
corum ſiccorum ſolitudine auro juxta
æſtimandam. Quod ſequenti ordine
increpat *Ægyptius*: Κατὰ τὴν ἐρημίαν οὗ
ἂν λάβηται ὑδραγωγοῦ τόπου, πιὸν, τοῖς
χείλεσιν ἀναταράσσας, καὶ μιγνύει τῷ ὕδα-
τι τὴν ὕλην. τοῖς δὲ ποσὶν εἰς αὐτὸ ἐπι-
πέμπει κόνιν, πρὸς τὸ μηδενὶ ἑτέρῳ ζώῳ
τοῦτο πότιμον ὑπάρξαι, οὕτω πονηρὰ καὶ
ἀπεχθῆσα ἡ τοῦ Ὄρυγος ἐνομίσθη φύσις.
h. e. *Per loca deſerta ubicunque aquæ ſca-
turiginem deprehenderit, poſt potum labris
conturbat, & aquæ miſcet materias inuti-
les, pedibus verò injicit pediculos* (vel ſi
verſus poſteriora relegetur accentus,
pulverem,) *ne ulli alii animali potabilis
hæc aqua amplius ſit utilis, adeò prava &
infeſta putatur Orygis natura.* Caprarum
ſanè

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ſanè indoles adeò antiquis exoſa, t
mala cuiquam ominaturi in Silveſt
Capras retulerint, cujus veſtigium
Suida congerit *Adagiorum ſcriptor*, co
ſueviſſe Vett. ſcilicet ἐπὶ τὰς κατάρ
κατ' αἶγας ἀγρείας τρέπειν τὰ κακ
Quod mali canibus imprecantur *Ital.*
eoq́ue ſenſu in tabula naufragii antiq
Cæſiorum capram expreſſam ingenio
judicat *Petrus la Sena* cap. 8. Cleom
broti, ſeu de iis qui in aquis pereūnt.

CAP. XIII.

Caniculæ exortum Oryx quomodo præſen tiat. Caniculæ exortus ejuſdemque effe ctus. Æræ Variorum. Orygis ſternuta mentum unde. Cur adorare dicatur?

UT magis occultam naturæ ſingularis proprietatem miremur, de Oryge tradunt communi conſenſu ſcriptores, vertentis anni ſtatas vices percipere, & ſignis quibuſdam, triſtitiâ nempe, clamore & ſternutamento, mortalibus prodere inſtantis Syrii ortum. *Plinius* Lib. 2. cap. 40. *Orygem ap-*

pellat

ſtat *Ægyptus feram, quam in ejus exortu*
c. caniculæ) *contra ſtare & contueri tra-*
t, ac veluti adorare cum ſternuerit. Idem
e ſuis capris ſeu Orygibus jactant Li-
yæ populi apud *Plutarchum* de Solertia
nimal. *Libyes Ægyptios derident de Ory-*
fabulantes tanquam vocem emittente illâ
e qua oritur aſtrum, quod illi σῶθιν, nos
rò canem & ſyrium vocamus. Illorum
im capras omnes quando ſurgit cum Sole
trum, conſtanter illuc converſas adſpicere
rientem verſus, & ſignum hoc Periodi fir-
iſſimum eſſe maximeque Mathematicis re-
tis conſentiens. Julius Solinus Polyhiſtor.
p. 32. eandem divinandi temporis
m & aliis tribuit animantibus, docet-
ue ordinem aſſequendi cœlorum re-
urſum: *Ægyptium*, inquit, *limitem,*
à ad Diacecaumenen tendit, incolunt po-
li, qui momentum quo reparari mun-
m ad motus ferunt annuos, hoc ſtudio de-
ehendunt. Eligitur ſacer lucus, in quo
nſeptant animalia diverſiſſimi generis. Ea,
i ad ſtatum modum cœleſtis pervenit diſci-
ina, ſenſus ſuos ſignificationibus produnt
qui-

quibus poſſunt : alia ululant , alia m-giunt , quædam ſtridunt , quædam rudiun, nonnulla ſimul confugiunt ad volutabr. Hoc argumentum illis eſt magiſtrum ad i-dicium temporis deprehendendi. Diſcipl-næ cœleſtis ſtatus modus apud Ægy-ptios oriente ſyrio recurrebat , qu- anni ſui initium auſpicabantur & ἔτ- ἀρχὴν , teſte *Porphyrio* , quam cu- mundi exordio inchoaverant pari a- vo. In quo ab Hebræis, Græcis, R- maniſque ſingulari diſcrimine differe-bant, qui omnes ferè à Martio men-ſe anni principium inchoant; Hebra- quidem in memoriam ſolutæ captivi-tatis Ægyptiacæ pro anni initio Niſa- celebrabant, noſtro Martio reſponden-tem, ſed à creationis principio diffe-rentem, quòd Menſe Thiſri vel Se-ptembri olim ſolemniter pro recurrenti annuæ circumvolutionis exordio ſacra-verant , quos preſſis veſtigiis ſequut- ſunt Græci & Romani, (noſtroqu- ævo Veneti,) donec in Jani favorem & Februi Martio menſi duo alii à Nu-

ma,

, *teſte Livio* lib. 1. & *Aurelio Victore* eponerentur. Ægyptii autem quanam ex Hebræis & anni initium & ſdem menſuram ad numerum 365. rum poſtea mutuati ſint, quum in imo pertinaciter perſtiterint, aucto- *Dione Caſſio* lib. 43. *Strabone* l. ult. eo. c. ult. & præſertim Alexandrini Thebani, quos deſeruerant alii qui cenum dierum omnes menſes habent, & trecentorum ſexaginta tanm dierum anni circuitum, ut expennt *Herodotus* in Euterpe, *Macrobius* . 1. in Somn. Scip. & *Cenſorinus* cap. . de Die Natali: prius tamen ex innii libertate prorogarunt ad Stellæ this ſeu caniculæ nativitatem, quam Leone Auguſto menſe incidiſſe in elo quidem Romano ex *Plinio* dimus & *Martiano Capella*, quorum ille . 18. cap. 28. XVI. *Calend. Auguſti yriæ procyon exoritur. Deinde poſtridie è ubique confeſſum inter omnes ſidus indis, quod canis ortum vocamus, Sole par primam Leonis ingreſſo. Hoc fit poſt ſol-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ſolſtitium XXIII. *die*. Hic verò in
dem perſiſtit calculo lib. 8. de Aſtr
Cùm autem Leo oritur, coronæ reliquiæ
teguntur. Auſtrinuſque piſcis & Ophi
ſerpentis Bootiſque partes. Oriuntur v
Hydri caput, Lepus, & Procyon, Cani
laque pars prima. Eadem ſyrii ferè i
Ægypto eſt nativitas, quum exig
diſcrimine è Sphæra ſua Romam A
xandriamque Ægypti diſtinguat. D
ferentia enim utriuſque loci unius ta
tum eſt horulæ cum minutis 29. vel
ex Veronenſi ſitu, Patriâ, ut fert
Plinii, fiat computus, minutis aug
tur viginti, quorum certè in cœlis nu
lum momentum. Arabes pari vici
tatis jure annorum ſuorum caput pa
lò ante canis exortum conſtituunt, x
nempe Julii, in memoriam fugæ M
hometis ex Mecca natali urbe quæ
Annum Chriſti 622. circiter incideba
perpetuæ apud eos æræ terminus, qua
Hegiram à fugiendo dicunt, primus
ut ex Aſtronomicis Libris Muhamm
dis *Alfergani*, & *Thomæ Erpenii* ad J

ſepl

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

hi hiſtoriam Notis, non obſcurè eli-
ur. Accuratum autem caniculæ hu-
s momentum, in anni renati certi-
dinem, prodidiſſe apud Ægyptios
ryx aliaque animalia divinandi aliquâ
dole prædita, feruntur à *Plinio*, *So-*
o, *Plutarcho*, non quòd ipſi ex ne-
ſſario cœleſtis orbis ſtatu Syrii or-
m ignorarint, quum Aſtrorum ſcien-
i ante alios ſemper emicuerint, ob ge-
i fatalis ductum ad cœlos ex loci
mmoditate tractum, quum ſtellæ
mper omnes clarè cernantur, ut no-
nt Divinus *Plato* in Epinomid. *Dio-*
rus Siculus lib. 1. Biblioth. hiſtor. nec
eli adſpectum liberum ullæ nubeculæ
t pluviæ intercipiant, nec longis ob-
rvationibus exſtructæ *Ptolomæi* Regis
orum Tabulæ quicquam Ægyptiis
tere ſiverint. Verum id artificii exi-
mo uſos fuiſſe plebejæ ſortis homi-
s & agricolas quibus operoſior ſpecu-
tio non eſſet operæ, vel peritiores in
ſti puncti certius teſtimonium, quod
utarchi quoque judicio firmatur. Cæ-

 terùm

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

terùm obſcurioribus tenebris invo-
res, quo inſtinctu temporis novi
rietatem aſſequutus ſit Oryx? Ex
dietur dubium ex Caniculæ Orie
vi manifeſta. Nam, ut *Plinius* auctor
lib. 2. cap. 40. *Caniculæ exortu acc*
Solis vapores quis ignorat? cujus ſideris
fectus ampliſſimi in terra ſentiuntur. F
vent maria exoriente eo, fluctuant in ce
vina, moventur ſtagna. Et alibi lib.
cap. 16. *Fluviatilium ſilurus caniculæ*
ortu ſideratur, & alias fulgure ſopitur.
& in mari Cyprino accidere putant: & a
quin totum mare ſentit exortum ejus ſide
quod maximè in Boſphoro apparet. A
enim & piſces ſuperferuntur, ab imo ve
omnia. *Manilius* lib. 5. Aſtronom.

> *Exoriturque canis, latratque canic*
> *flammans,*
> *Et rabit igne ſuo.*

Unde inſana canicula apud *Interpreta*
Perſii, quod ſub ortu ejus multi ægr
tent. Quos Syrii effectus ſentiere
Oryges, corporis temperie ex calido
humido mixtâ, facilè à levi caloris ex

ceſ

eſſu mutabiles diſſolutâ humorum co-
piâ & ſanguine ebullitione fervefacto.
Cujus quoque caloris ſoboles eſt ſter-
nutamentum Orygis, certum Syrii
præſentis indicium à *Plinio* ſupra pro-
poſitum, & laudatum *Photio* in Excer-
ptis ex Vita *Iſidori*: Ὁ Ὄρυξ τὸ ζῶον,
πταρνύμενος, ἀνατέλλειν διασημαίνει τὴν
Ἑῶθιν: *Oryx fera ſternutans, oriri ſignifi-
cat caniculam.* Quod duplici accipien-
dum ratione, vel enim ortum Syrium
ex cauſa demonſtraſſe vel ex certitudinis
ſigno. Ex calidioris Syrii influxu hu-
mores cerebri liquefacti irritatæque e-
juſdem membranæ, auctâ quoque vir-
tute expellente neceſſariò ſternuit O-
ryx humidioris, ut dictum, tempera-
menti. Et ſi ex ſuperſtitione veterum
addere aliquid libuerit, veritatem re-
ſurgentis caniculæ ſignis dictis, ſter-
nutamento novo, conciliare potuit; ita
enim ſternutamentum ſubinde inter-
pretabantur antiqui, narrante *Alberto
Magno* lib. 1. de An. cap. 8. De quibus
amplius hic addam nihil, quia ea dili-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

gentiori cura *Anatomiæ meæ Paganæ* c-
dicarim, niſi quod ſub doctorum d-
bitatione verſetur quare cùm ſternu
Oryx adorare Orientem caniculam v-
deatur apud *Plinium?* Ad morem r-
ſpexiſſe veterum ingenioſi putant, qu
ſalutati ipſis ſalutem ſternuentibus
precabantur, illud ζεῦ σῶσον ſibi a-
clamantes. Simili enim joco ſalſè Pro-
clum naſo longiori dotatum irridet
Poëta Græcus, quòd Deorum opem im-
plorare non potuerit ob ejus longitu-
dinem ſonitum ſternutantis excipien-
tem:

Οὐ δύναται τῇ χειρὶ Πρόκλος τὴν ῥ
    ἀπομύσσειν,
  Τῆς ῥινὸς γὰρ ἔχει τὴν χέρα μικροτέρην.
Οὐδὲ λέγει, ζεῦ σῶσον, ἐὰν πταρῇ· οὐ
    ἀκούει
  Τῆς ῥινὸς, πολὺ γὰρ τῆς ἀκοῆς ἀπέχει.

Jurarem tamen nihil tale voluiſſe *Pli-
nium*, quum non ſibi ſed Orienti Syrio
aſſurgat Oryx. Adorare autem ſter-
nutans videbatur ob nutantis geſtum
quo ſurgentem caniculam anni com-
mun

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

unis auſpicem quodam lætitiæ ſenſu
eluti ſalutans excepit. Eo enim ſigni-
cationis flexu hoc loci capienda ado-
atio, pro ſalutatione amica advenis
ortè occurrentibus debita, quæ levi
apitis corporiſque inflexione etiam
unc apud Orientales populos perſi-
ſtit. Nec novum pro ſalutatione ado-
ationem ſubſtitutam uſu apud alios
requenti, & ipſum *Plinium* lib. 28.
ap. 2. ubi ſalutantium Romanorum
ſingularem geſtum exponit: *In ado-
rando dexteram ad oſculum referimus, to-
tumque corpus circumagimus.* *Apulejus* l. 2.
Met: *Aqua infuſa Populum ſic adorat*, ſi-
ve certa venerationis ſalutationiſque
ſpecie alloquitur, ut de Turno *Virgi-
lius* lib. x. Æneid.

— *Volens vos Turnus adoro.*

CAP. XIV.

Piſcium cornua contra Ariſtotelem. Piſ... Monocerotes, Mexicanus, Indicus, Clu... Aldini, Imperati.

PIſces planè cornibus carere non c... fuerunt qui aſſererent, idque ... vero quidem vultu, à quibus non pl... nè diſſentit *Ariſtoteles*, quippe om... cornuum materia per ſquamas exha... ſta, nec eam terrenæ ſubſtantiæ ſo... ditatem adepta eſt, ut, abundante ... piſcibus humore, in cornu concreſc... Acriter tamen ſe oppoſuit huic ſuſp... cioni ſubtilis *Scaliger* Exerc. 226. n. ... exemplo obvio infelices dubitation... ſolvens: *Ad Inſulam Cimbuton*, inquit ... *captus eſt piſcis, ſuillo capite cum gem... nis cornibus.* Cui ſubſidiariam experien... tiam mittit *Plinius* lib. 9. cap. 27. d... Lucerna piſce cornuta; *Attollit è mar... ſeſquipedanea ferè cornua, quæ ab his no... men traxit. Olaus* quoque *Magnus* lib. 21 ... cap. 5. de Piſcibus Norvagicis: *Horri...*

bili...

is etenim formæ ſunt, capitibus quadratis, ... dique ſpinoſis, & acutis, ac longis corni- ... s circumdatis. Illa tamen non niſi ab- ... ivâ vocis licentiâ in cornuum claſſem ... ferri præter ſupra dicta, auctor quo- ... ue eſt *Plinius* lib. 11. cap. 37: *Cornua ... ultis quidem & aquatilium & marinorum, ... ſerpentium variis data ſunt modis: ſed ... uæ jure cornua intelligantur quadrupedum ... eneri tantùm.* De unicornibus noſtri ... ſtituti ratio perſequetur, quos Ne- ... tuni in regno ad ſpecierum varietatem ... onſtitutos ſuadere videtur rerum or- ... o. De Piſce Tauri forma, qui à Chi- ... es Oceano delatus eſt, ita *Hiſtoriæ Me- ... icanæ Auctor* MS. cap. 55. de Aquati- ... ibus: *Mirum eſt in hoc piſciculo duas pro- ... ninere juxta frontem ſpinas acuminatas in- ... ractæ duritiei inſtar corniculorum, ac toti- ... lem alias eadem magnitudine & forma cir- ... a ventris poſtrema.* Illetiſ in Indico ma- ... i frequentiſſimum unico cornu ſpe- ... ctabilem ex *Ludovico Romano* refert *Io. Renodæus* lib. 3. Mat. Med. cap. 24. quod tamen in illo non reperias. Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

quis ſit Illetif ille Monoceros expiſ[illegible] licuit. Quod ſi ejus generis aliquis[illegible] ſus Romano fuerit, à Septentrion[illegible] bus, qui circa Grœnlandiam, Sereni[illegible] ſimo Danorum Regi ſubjectam ſtab[illegible] lantur, parvo differre diſcrimine c[illegible] ſuit judicio præſtans *Wormius*. Quid[illegible] Monoceros ille ſit, quem ex Indiis [illegible] rientalibus tanta precii fama advex[illegible] runt Batavi ſæculi hujus initio, cuj[illegible] deſcriptionem à *Carolo Cluſio* lib. [illegible] Exotic. cap. 27. deſumam: Piſce[illegible] alium Monocerotem Batavi ex Orie[illegible] tali India Anno 1601. reduces attul[illegible] runt, quem Mercator tanti æſtimavi[illegible] ut niſi ingenti precio redimi non poſ[illegible] putaret. Ab extimo ore uſque ad ca[illegible] dæ pinnas paulò longior erat tribus un[illegible] ciis, medio corpore paulò plus unci[illegible] latus, à ſummo capite, ubi ſuprà ocu[illegible] los cornu eminebat, ad infimam alv[illegible] partem, quæ etiam in parvum aculeum[illegible] deſinebat, ſeſcunciam latus; corio fu[illegible] ſci coloris & ſcabro totum corpus te[illegible] ctum erat; os præterea habebat pro[illegible]

minu-

inulum, anguſtum, ſemunciam lon-
um, binis oſſeis denticulis munitum,
ui in denos ſupernè ſecti videbantur,
ifernè verò in pauciores, niſi ii fue-
nt abrupti. Oculos, qui eruti fuerant,
tis magnos habuiſſe videbatur; ſupra
uos in capite corniculum gracile emi-
ebat quadrangulare, penè unciam
ngum, decem ſpinulis inſtar hamu-
ulorum deorſum ſpectantibus, binis
teribus armatum, à quo ad pinnam,
uæ à medio dorſo continua ad cau-
am uſque porrigebatur, interſtitium
rat uncialis longitudinis, depreſſum
nſtar ſulci cujuſdam, in quem corni-
ulum, dum natat, inclinare vide-
ur. Ex mari Erythræo alium noſtra
nemoria aperuit piſcem μονοκέρωτον,
uem inter alia cœlo Italo rara ex
Egypto paucis retrò annis attulit *Co-
nus Nigronius* Vir bonæ fidei & curio-
us, ut ex appicta figura agnoſcet me-
um ingenuus cenſor.

Sceleton piſcis hujus ſed grandioris
pud *Thobiam Aldinum* Romæ cura-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

us conſideravi, magnitudine eximium
ne ſquamis tamen, niſi quod propè
udam duo utrinque ſquamarum in-
ces duriuſculos & acutos habeat, ca-
te exiguo, oculis grandioribus, ore
guſto, dentes acutos præferente, an-
ſuperiori ex Oriente apportatum.
lium in Muſæo *Ferrantis Imperati*
eapoli luſtravimus, cui Monocero-
s titulus inſcriptus, quantitate prio-
imparem. Sed reverâ cornuti piſcis
on uſque nomen meretur, quum ſpi-
a ſit in dorſo evidenter inflexa, ma-
r quidem, ſed cui aliæ minores ſo-
antur.

Inter piſces cornutos referendos cen-
t incomparabilis *Ol. Wormius* Cen-
inam, nobis *Haſmues* & canem ma-
num, *Haa* noſtratibus dictum, qui
nicum cornu, verè corneum & acu-
um in dorſo geſtant, quo ad dentes
urgandos, etiam argento & auro or-
ato, utuntur noſtrates, à doloribus &
liis incommodis ſe hoc pacto præſer-
ari poſſe credentes. Horum piſcium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

duos in Muſæo ſuo habuit laudat
Wormius, marem & fœminam.

Piſcis Unicornis cum ſquammis
inſula Antille Americæ, deſcribitur
depingitur cap. 18. *Hiſtoire Nature*
de l'Iſle Antille. Monſtris annumero p
ſcem ingentem & veteranum Neſtec
Selandorum pridem captum, cui co
nu mediâ fronte firmiſſimè adhærebat
longitudine digiti, intus cavum, c
quo ex relatione *Iuſti Bertram*, egimu
Centur. II. Epiſt. 11.

CAP. XV.

Unicornu Septentrionalis deſcriptio: & a
eo Variorum error. Frons pro ore. Den
tem eſſe non cornu. Wormii de eo Diſſerta
tio. Calcinatio dentis. Cranium. Septen
trionis majeſtas.

CElebrior ejus Unicornis marin
fama eſt, quod ordine tertio de
ſcripſit prolixius *Parens noſter*, cuju
memoria nunc in benedictione: qui
bus addam quæ apertius ſequens curio
ſorum obſervatio nos docuit. Anima

Mari

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Iarinum circa Iſlandiam noſtram, Groenlandiam, & reliquas Septentrioi viciniores Inſulas frequens eſt & ſitatum, nomine vulgari *Narhval* à adaveribus quibus veſci ſolet appelatum Iſlandis, Balenæ ſpecie & manitudine, quod in ſiniſtra parte maillæ ſuperioris unum ſolum per gomhoſin inſertum dentem effert eximiæ uantitatis & vulgatis cornubus lonitudine craſſitieque parem. In gyros olvitur & ſtriatos flexus ex majori ralice ad extremum obliteratos. Rarum nim fuit cornu illud ſine ſtriis gyriſque navi mercatoriæ impactum, [ſine lubio Roſmari dens,] quod olim in paria viderat ſolidæ eruditionis Vir *Lucas Holſtenius*. Hic autem ille dens eſt, quem pro Monocerote venditarunt plerique, in theſauris Principum reconditus ob ſingularem Unicornis veri opinionem, quam dentis illius raritas ſuperioribus emporibus de facili ingeſſit, quum non niſi per naufragia ad exterorum ittora adpelleret. Verùm noſtro ævo

 fre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

frequentioribus in Groenlandiam, præcipuè ad Fretum Davis Groenlandiam alluens, commerciis, & natura dentis & abundantia innotuit. Quippe illi cornu ficto totas naves onerarias impleverunt nuperrimis annis mercatores noſtri, atque in Europam pro vero Monocerote intuliſſent niſi detractâ larvâ à peritioribus pro marino agnitum fuiſſet, & detectum; ut mirum non ſit patribus noſtris & toti Orbi hactenus impoſitum cornu, quod ſimilitudine Monocerotem æmulabatur, quum neutrum cornu exactius nec obſervarint nec obſervare potuerint. *Andreas Marinus* Libello de Unicornu: *Monoceros marinus habet ſimiliter cornu unicum, ſed quale ſit, ignoratur*. En ingenuam ignorantiæ confeſſionem, quæ ſuperiores tenuit, ex qua in errorem facile præcipitium. Temporibus autem *Marino* poſterioribus ſuppoſititium hoc cornu ſæpius & viſum, & quale ſit, obſervatum. Sed quum omnibus ferè animal ignotum fuerit & cranium,

quin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

in cornu eſſet extra frontem promi-
ns dubitarunt pauci ob affinis rei ſi-
litudinem. Nos verò quibus & ca-
t belluæ & ejus cornu naturali loco
um contemplari & contrectare pri-
m in Belgio & in patria noſtra in
uſeo Auguſti Danorum Regis *Dn.*
ederici III. & naturæ Promi-condi
ai Wormii licuit, verum dentem Ba-
næ, inſtar Elephantis ex ore promi-
entem, ſed ductu rectiori, aſſevera-
us, falſumque credimus *Olaum Ma-*
um lib. 1. cap. 14. Monocerotem
onſtrum appellantem marinum, ha-
ens in fronte cornu maximum, quo
aves obvias penetrat, & *Iacobum Pri-*
eroſium, quando lib. 4. de Erroribus
ulgi cap. 38. retulit, fuiſſe ante an-
os non ita multos in Urbem Angliæ
Hullam allata ex Groenlandia anima-
um marinorum capita duo in littore
eperta cum cornibus in fronte maxi-
nis; vel enim cornua in fronte non
uerunt, vel ſingulare, hactenus igno-
um, Unicornis genus ſtatuendum,
quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

quod ab ejus contextus mente abhæ-
ret, niſi pro ore frontem interpretet
ob commune eidem foramen ubi exſe-
tur cornutus dens. Nam eam fron
nomenclaturam inducit *Iſidorus* lib. 1.
cap. 1. *Frons ab oculorum foraminibus no-*
minata eſt; quidni & ab oris forami
patentiori? Ex oſſea quadam adhæ-
rente particula cranium frontemve c
vinavit, & cornu veritatem; ſed illa
mandibulæ inferioriſve cranii portio-
nem fuiſſe omninò perſuadeor, cui no
cornu, ſed dentes affiguntur. Dente
autem verum eſſe, non Cornu, qu
ex Groenlandia lociſque Borealibus i
Europæ varias partes diſſeminatus fui
Unicornis mentito nomine, plura ſun
rationum invictarum momenta quæ e
vincant. Nulli tamen hactenus in men
tem venerunt, nec ipſum animal den
tatum ab ullo ſub pennæ ductum me
mini vocatum. Solus ævo noſtro fato-
rum benevolentiâ reſervatus *D.D. Olau*
Worm, Regius Daniæ Profeſſor, Na-
turæque omnis & Antiquitatum Bo-
rea-

alium inſtaurator, cui eo nomine &
ſterioris debebunt & præſentis ſæ-
li erectiores mentes, & anteriorum
mporum credula induſtria invidebit,
uòd fictis Unicornu vultibus detra-
is, & dentem vario argumentorum
paratu demonſtrarit, & primus bel-
æ aggreſſus ſit Anatomiam. Cujus in
c Naturæ obſcuritate Diſſertatio-
em, eruditionis plenam & clari lu-
inis, hic duxi apponendam, quam
orollarii loco in ſolemni *Diſputatio-*
Anno 1638. quo de Cornu il-
Groenlandico inter mercatores
afnienſes orta erat controverſia, ve-
it æquiſſimus arbiter publicè inter-
oſuit.

An os illud quod vulgo pro cornu Monocerotis venditatur, verum ſit Unicornu?

*Lla intelligimus oſſa quæ figura recta, ob-
longa, tereti, inferiori parte craſſiora,
ulatim in mucronem gracileſcunt, levibus*
cana-

canaliculis ſeu ſtriis ab infima parte, qua c
ti juncta fuere, cava, longitudine quand
ſeptem, quandoque plurium pedum, pro ra
magnitudinis, non admodum ponderoſa ſ
Cujus generis illud quod Sereniſſimo Regi
ſtro ex Iſlandia, ut audio, allatum; item
quæ ex Groenlandia nuper Mercatores no
attulerunt. Tale ad fanum S. Dionyſii, p
pè Lutetiam oſtentatur. Talia in del
D. Marci Venetiis aſſervantur. Talia in
zis Pontificum cuſtodiri tradunt. Tale ſept
pedes longum Antverpiæ venale vidit Go
pius, *quod ex Iſlandia allatum fuiſſe ref*
Tale Argentorati, tale Metis, tale ap
Regem Poloniæ. Tale quod, Aldrovan
teſte, Mercatores Germani Romam ven
tulerunt precio nonaginta millium corona-
rum. Tale fragmentum illud, quod Iul
Tertius, Pontifex Romanus, mercatus
duodecim millibus aureorum. Ex talibus
gmenta paſſim apud Magnates invenies,
tulo UNICORNU *ſuperbientia.*

Quæ tamen tantum abeſt veri Monocero
cornua eſſe ut ſtatuamus, ut ne quidem co
nua dicenda rationibus & αὐτοψίᾳ fr

ex

ſtimemus. Cornuum enim naturam & ſtantiam ſi rimemur, conſtabit ea duûm generum. Sunt enim vel concava, quæ eas quaſdam quaſi torno ductas, circa ra-es obtinent, de ætate atteſtantes, ut in us & capris videre licet; vel ſolida qui-n, ſed poroſa, ramulis ſuis ornata, ut cervis, & ejus generis animalibus. Sed c quæ pro Unicornu venditantur, nihil iis nile obtinent, utpote ſubſtantiâ ſolidâ & râ conſtantia, dentibus Elephantis, Roſ-ari, aut Balenæ ſimillima. Et ſi rem ac-ratè æſtimemus, videbimus nullum cornu cranio aptari, ut illud perforet ac pene-et, ſed ſuperficiei ejus exteriori adhæret ſal-m, ac ex ea nutrimentum capit: at pu-tum Unicornu ita cranio inſertum vidimus, ultra dimidiam ulnam ejus ſubſtantiæ ſeſe ſinuaverit. Quin imò per gomphoſin man-bulæ ſuperioris alveo ad id creato, ita in-tum conſpeximus, ut in aliis animalibus entes ſuis cavitatibus infigi ſolent. Adde lorum quædam, quæ ex Groenlandia noſtri ttulere Mercatores, juxta baſin ſanguino-nta adhuc (utpote recenter ab animalibus

avulſa)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

avulſa) perioſtii & fibrarum membra
rum reliquiis cincta fuiſſe, quibus ma
alveolis annectebantur; ut dubium nu
curioſo ſpectatori eſſe potuerit, quin p
ad dentium quàm cornuum claſſem ſint
ſerenda.

Dicam ingenuè quid ſentiam, quidque
αὐτοψίᾳ compererim. Dens eſt Balenæ,
landis Narhval, à cadaveribus quibus v
ſolet ſic dictæ. Naer enim illis cadaver
Hujus cranium non ita pridem videre m
contigit integrum, cui dentis hujus portio
magna adhuc adhæſit. Totum duas æqua
ulnas noſtrates, circa baſin foramine gra
præditum, per quod medulla cerebri in
nam excurrebat, in ejus fermè meditu
aliud apparebat, quod in palatum deſin
in duo quaſi divaricabatur, aquis hauſtis e
culandis (ut in aliis cetacei generis) i
ſerviens, ſiniſtræ verò maxillæ ſuperio
(quæ paulatim in acumen terminabatur
parti, alveus erat profundus per longitud
nem capitis excurrens, cui radix dentis hu
inſerta: non enim deorſum ſpectabat, ut
Roſmaro, nec furſum ut in Elephante,

rec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

*à juxta capitis longitudinem prominebat ;
quo forſan accuratius alibi. Hunc autem
tem, ſi cum dentibus Elephantis, Roſ-
ri, Balenæ, &c. conferas licet figurâ ex-
nâ inter ſe differant, ſubſtantiâ tamen, in-
ionis modo, & reliquis proprietatibus pla-
convenire videbis. Hoc antè me indicavit*
erardus Mercator *in Atlante Minore,
andiam deſcripturus, ubi inter reliqua hæc
bet :* Inter quæ piſcis *Narhval.* Hujus
rnem ſi quis comedat, ſtatim mori-
r; habetq́ue dentem in interiori ca-
tis parte prominentem ad ſeptem cu-
tos; hunc quidam pro Monocerotis
rnu vendiderunt, creditur venenis
lverſari. *Quadraginta ulnarum habet
llua. Qui verſus polum arcticum & fre-
m Davis iter inſtituunt crebrò in ejuſmodi
cidunt beluas, ut videre licet in Itinerario*
Purcaſſii *Tomo* 3. *lib.* 3. *cap.* 1. *Refert*
Iugonem Willibuy *tale os ex Groenlan-
a reportaſſe, ubi incolæ mercaturam iis
cercere ſolent, eodem libro cap.* 22. *Item
b.* 4. *cap.* 19. *circa Groenlandiam multos
les piſces reperiri oſtendit.* Robertus Bil-
leth

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

leth *in Navigatione verſus Septentrio*
Anno MDCXVI. *inſtitutâ, ad eleva*
nem Poli 74. *grad.* 30. *min. ſæpe in e*
modi dentatos incidit piſces: ut dubitare a
plius nemo valeat, quin oſſa dicta, de
ſint Ceti Septentrionalibus Narhval *di*
niſi tot dignis teſtibus & ſenſibus ipſis aſſen
denegare velit.

Hactenus Vir ille ſupra invidi
Magnus & dentem probavit, & à c
nuum notione pari felicitate exclu
quod ut clariori luce pateret, res
preſſius ignis examen vocata, ut
principia ſua reſolutus dens certum
turæ ſuæ præberet documentum. F
ſtulum enim hujus cornu ſimula
quum *Pharmacopœus Hafnienſis*, Augu
Danorum Regis CHRISTIANI I
juſſu, calcinatione Philoſophicâ, p
liquoris calidi evaporationem præp
raſſet, in tenuiſſimas laminas reſolv
batur, certiſſimo argumento dente
eſſe, non Cornu verum. Cornua na
que calcinata in laminas nunquam
ſa ſunt reducta, quæ dentibus Ro
ma

ri & Elephanti propriæ feruntur.
d illa quum certam ab experientia
rationibus fidem jure ſuo merue-
nt, amplius nec probari debent,
c revocari. Si quis tamen potiùs
rnu quam dentem appellare mallet,
pugnantem non inveniet Magnum
ſtrum *Wormium*, modò impropriè
a dicatur, eo modo quo dentes E-
phanti, etiam cornua, apud gra-
ſſimos Authores vocantur. Confir-
at id laudatus *VVormius* in Exercit.
led. XVIII. Controv. 2. *Plinii*, *Var-*
nis & *Oppiani* authoritate. *Plinius* e-
im lib. VIII. cap. 3. *Prædam*, inquit,
ſi in ſe expetendam ſciunt, ſolam eſſe in
rmis ſuis, quæ Iuba cornua appellat. Alibi
em lib. VIII. in Prœmio: *Atque cum*
c arbore exacuant limentq́ue cornua Ele-
hanti. In eadem opinione videtur fuiſ-
e *Varro* lib. VI. de L. L: *Quos dentes*
ulti dicunt cornua ſunt. Hinc *Oppia-*
us:

Deinceps immenſos Elephantos diva ca-
namus,

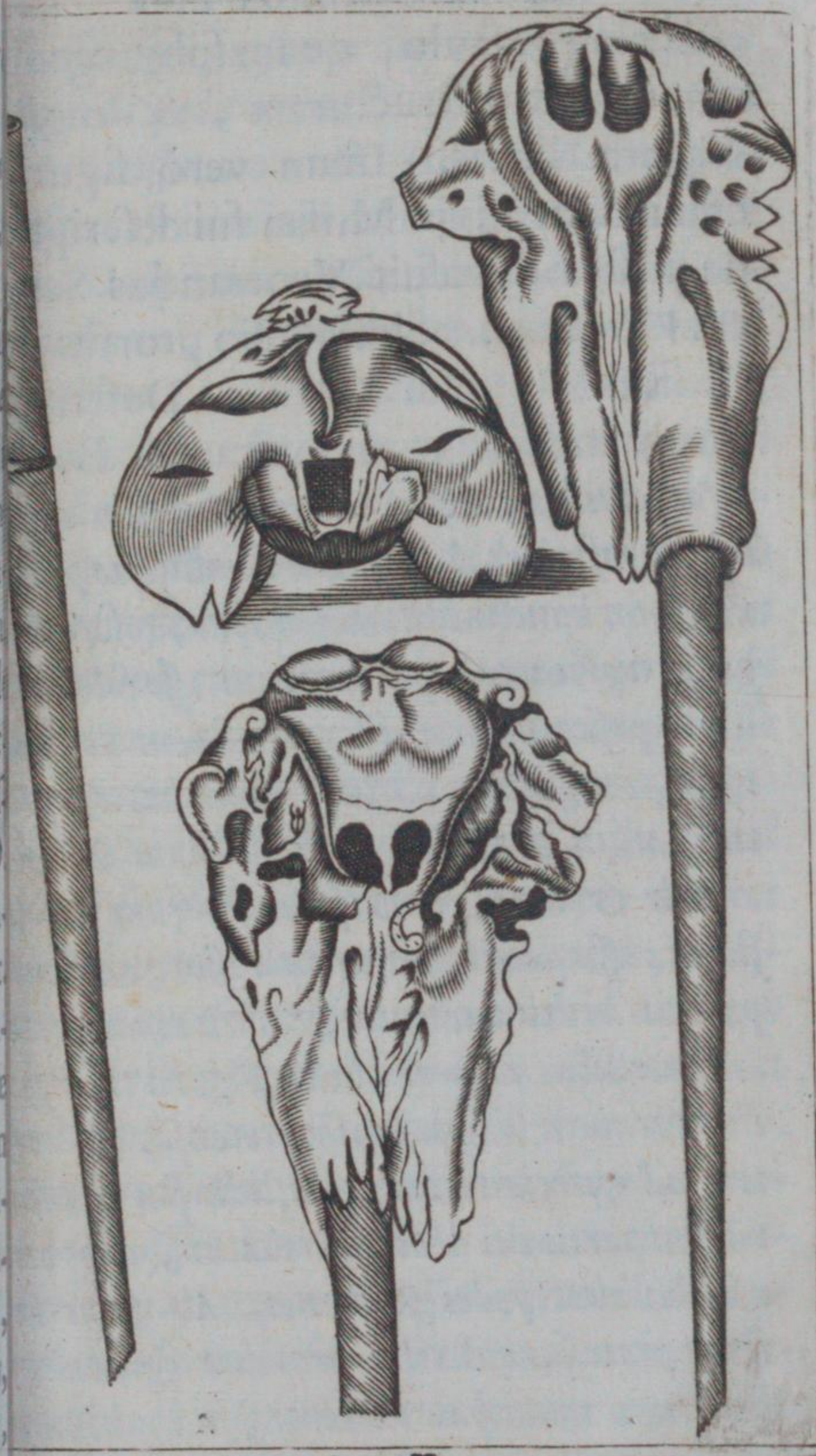
Cor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Cornibus armatos immanibus, ante
flexis,
Namque duo tollunt ingentia ſpicula mali
Ad cœlum exſertis, omnino dentibus æqua
Quæ vulgus reſecans dentes exiſtimat eſſe.

Imò balenæ Unicornu ראם vocatur in ſacris, quod ex Chaldaica verſione Geneſ. 1. verſ. 21. deducit *Buxtorfius* in Lexico Chald. & Rabbinico. Reſtat ut dentati piſcis porrò hiſtoriæ inſiſtamus, cujus antea ſpecimen accepimus Summi *VVormii* beneficio, cui deinde animalis iſtius ad balænam propiùs accedentis figuram, ſed rudiorem tranſmiſit Epiſcopus Iſlandiæ Borealis D. *Thorlacus Scutonius*, qui eum cum glacie Groenlandica eo appulſum vidit. Nos verò ejus accuratiorem hic damus ideam, quæ dentem mandibulæ ſuæ inſertum, eundemque extractum oculis ſubjicit eâ fide iiſque lineis, quibus in *Muſæo VVormiano* cranium conſpicitur. Illam autem publico bono ſæculique gloriæ natus *Olaus VVormius* non ita pridem è patria Urbe miſit

pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

proprioq́ue ſtylo, quam ſubjunger cranii duxit ſtructuram, & ſingu Naturæ lineas. Iſtam verò figur cranii & dentis in Muſæi ſui deſcripti ne poſtea depoſuit Venerandus Sen *Ol. VVormius*, editâ à Filio prorſus h tri ſimili, *VVilh. VVormio.* Deſcrip quam nobis communicavit Beat *VVormius* hæc eſt: *Cranium ipſum ma dibulâ inferiori deſtitutum, nulliſq́ue præ magnum hunc præditum dentibus, colore ex griſeo nigricante, qualis oſſium eſſe ſolet ai diu expoſitorum & ad putredinem tende tium, inæqualiter variis foraminibus & pr tuberantiis præditum, quibuſdam in lo æquale & læve, quibuſdam ſcabrum, ſu ſtantia oſſis partim naturâ poroſiore exiſten partim à cutis particulis & fibris tenaciter adhærentibus talis reddita. Figurâ triang lari fermè in longitudinem protenſâ. A ve tice ad extremitatem proboſcidis ſeu tenui ris ejus partis cui dens inſerebatur, duos ex actè habebat pedes Romanos. Ab unius la tioris proceſſus qui cilia firmabat & oculu dextrum muniebat extremo, ad ultimum*

pr

*oceſſus qui ſiniſtrum tegebat, cranii lati-
do erat pedis unius cum ſemiſſe. Eâ enim
rte latiſſimum erat. Hinc paulatim gra-
leſcere & imminui cœpit in extremum uſque
is. Occipitium verſùs etiam paululum ex-
nuabatur, ibidemq́ue à parte ſuperiore ad
feriorem eandem tenebat latitudinem,
uam occupat linea ab una oculorum orbita
d aliam tracta: Occipitium in diametro pe-
em paulum ſuperabat. Sed extremitas oris
arte ſiniſtrâ, cui dens inſerebatur, pollicum
rat trium cum dimidio; dextro latere, ubi
ullus erat alveus qui dentem caperet, craſſa
rat unciam cum dimidia, ſubſtantia fungo-
ſa. Dens ipſe integer non erat, ſed tertiâ
ſermè ſui parte mutilatus, quinque interim
pedes longus, duos pollices ſi exceperis, craſ-
ſitie inæquali. Baſeos quæ fundum cavitatis
ſeu alvei occupabat diameter duorum erat
pollicum, circumferentia ſex cum dimidio.
Hinc paulatim in ampliorem ſurgebat mo-
lem, uſque dum cancellis alvei liberatus li-
berè vagari cœpit. Egreſſus alveum in diame-
tro tres fermè habebat pollices, in circumfe-
rentia quinque. Ex quo quanta ejus deſide-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

retur pars facilè colligere licet. Figuram ea[...] dem obtinebat, quam reliqui omnes huj[...] generis. Hæc marini dentis ſeu Monoc[...] rotis falſi deſcriptio *Wormiana* adeò ex[...] acta eſt, & omnibus numeris abſoluta[...] ut quod addi debeat, ſuperſit nihi[...] Ad eam verò juſto diligentius exami[...] natis Magnatum Unicornibus, velu[...] ad normam, evidentiùs patebit omni[...] quotquot uſquam ſint, minùs ab ho[...] differre quàm ab ovo ovum, unum[...] que Septentrionem rigidiori frigor[...] ſuperbum, præter ſacras nobilium me[...] tallorum venas, & ſplendidam unio[...] num congeriem, ea inſuper inter quo[...] tidiana numerare, quibus aliquâ rari[...] tatis ſpecie precium terrarum omnium[...] Domini non exile ſtatuunt. Re enim[...] preſſiùs examinatâ, apparebit, non dari[...] aliud Unicornu, præter hunc dentem[...] Balenæ. Vidi omnia quæ paſſim pro[...] vero Monocerote venditantur, ſed ex[...] hoc fonte omnia profluxiſſe auſim dejerare, ſicut inferiùs demonſtrabimus, ubi ſingula ad examen vocaverimus,

for-

ormam & vires deſcripturi. Cur verò roenlandi Unicornu vocent *Turacca*, norare cogor. Ita verò illis appellari x Groenlandicis fœminis didicit Frater meus chariſſimus D. *Caſp. Bartholinus* Juriſconſultus, quæ apud Socerum lius Nobiliſſ. *Henr. Mullerum* hoſpitaantur non ita pridem.

CAP. XVI.

Boum Unicornuorum natalis locus. Excuſatur Solinus, Plinius verò examinatur. Tauri Unicornes. Bizontes qui. Plinii inconſtantia notatur. De pilis Vaccarum. Talmudici taxantur.

INterpres Naturæ *Plinius* lib. 8. c. 21. varius eſt in natali Unicornis Bovis ſolo, modo Æthiopiam, modo Indiam agnoſcens. Exordio enim capitis de Æthiopicis feris inducto ſermone, etiam bovis Unicornis meminit: *Indicos boves Unicornes, tricorneſque, Leocrocottam perniciosiſſimam feram.* Pro quo ex fide MSi Veneti *Paulus Manutius* ediderat, *Leocrocutam perniciſſimam feram.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

At verò finitis Æthiopum animalib
ad Indica delapſus, in horum cer
quoque eoſdem numerat Boves :
India & Boves ſolidis ungulis Unicornes,
feram nomine axin. Ejuſdem Indiæ i
colas credit & *Solinus Polyhiſtor* cap. 5.
Sunt præterea boves Unicornes & tricorne
ſolidis ungulis nec biſiſſis. Ob quam ment
perverſitatem à Doctiſſimo ejus Com
mentatore *Cl. Salmaſio* egregiè vapula
quòd Æthiopica illa omnia animalia i
Indiam tranſtulerit. Mirum ſanè no
eſt veſtigia illius ſequutum, à quo pl
raque in ſuos collectaneorum libro
congeſſit, *Plinio* nempe, qui pro In
dica fera hanc habuit & Æthiopica
quamquam hoc magis ex propria, u
videtur, ſententia; quòd enim inte
Indica progreſſu capitis retulerit, ne
ſcio an ex *Cteſiæ* ſit factum mente, cu-
jus teſtimonio antea interjectis paucis
tanquam horum auctoris hæc narrat
Quum verò id animo Doctorum In-
terpretum firmiter inſederit, Indicum
non eſſe Unicornu bubulum, ſed ut

primò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

mò affirmaverat *Plinius*, Æthiopi-
m, in emendatione prioris loci de In-
co ſatis ſudarunt. Aliquibus viſum
n de bove Unicorne, ſed equo In-
æ familiari interpretandum *Plinium*,
de ita textum corrigunt: *Indi equos*
nicornes, pro eo quod legitur, *Indicos*
ves Unicornes. Verùm fruſtrà binis lo-
s interſperſiſſet *Plinius* equorum Indi-
rum hiſtoriam, niſi & his duplicem
triam aſſignaſſet, in Æthiopia & In-
a eodem cum bobus dubio recurren-
. Unde *Salmaſius* ὁ πάνυ verba illa,
dicos boves Unicornes Tricorneſque, ex
dnotatione marginali cujuſdam ſtu-
ioſi irrepſiſſe in contextum divinaſ-
et, niſi in ſuis codicibus eadem ver-
a inveniſſet Solinus, quæ id notant
x *Plinii* ſententia, Æthiopiam boves
tiam generare, quales Indici, Uni-
ornes nempe tricorneſque. Nec ulla
iverſorum locorum multitudo *Plinio*
dverſatur, ſiquidem plurium terrarum
roventus in ejuſdem ſubinde ſpeciei
nimali conſiſtit, ut domeſticis beſtia-

 rum

rum exemplis docemur. Non enim ſo-
lâ Perſiâ aut Epiro clauduntur genero-
ſiores equi, ſed eos profert & Iberi[a]
Thracia, & Cimbria. Nec Tigrin Hir-
cania ſola, ſed Media quoque gigni[t]
neque arctis Æthiopiæ finibus termi-
nantur Lupi Scandinaviæ ſylvis inf[e]-
ſtiſſimi. Ubique Natura eadem, quan-
quam ſubinde ad gentium regionum-
que varietatem partiatur operas. Nam
& Monocerotem Æthiopia fert, ſed
quoque utraque India, nec Rhinoce-
rotis ortum unica terra circumſcribit.
Ut infra miraculum ſit, ſi Unicornes
boves cum Æthiopia etiam India pro-
ducat, aliorum taurorum Sylveſtrium
majori feritate ſævientium ferax, teſt[e]
Plinio, *Solino* l. l. d. d. *Iſidoro* lib. 12.
cap. 1. Quid, quòd & Aonia vicinior
Bœotia nempe, Helladis altera pars, à
fonte quodam Apollini & Muſis con-
ſecrato ſic dicta, taurorum Unicor-
nium armenta paſcat, ut ſcriptum *Op-
pianus* reliquit. In Hercynia ſylva non
abſimiles depingit *Iulius Cæſar* in libris
Com-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ommentariorum belli Gallici, quæ
alè *Iulii Celſi* cujuſdam, exſcriptoris
rſan vel cenſoris ejuſdem operis, no-
ine in MS. *Antoniano* Venetiis inſcri-
intur, quod ab imperito alio ex mar-
ne libri in textum ſucceſſit. Inveniri
iam in Boruſſia Bizontes Unicornes
rca calcem Lib. 1. Antiq. Boruſſ. re-
rt *Eraſmus Stella*. Bizontes verò à
auris parvo ſeparantur diſcrimine,
uos Germani vocant *Uhroxen*. Ab
Jris diſtinguuntur & Bubalis *Plinio* &
olino, illi lib. 8. cap. 15. huic cap. 20.
e Mirabilibus mundi. Ex quorum
itroque Biſontem penitiùs inſpiciens,
Unicornem Biſontem in Boruſſia fre-
quentem, illum arbitror eſſe, quem in
Hercynia deſcribit *Cæſar*. Enimverò
Biſontes jubatos Germaniæ proprios
notat *Plinius*, & preſſiùs ad rem *Solinus*
in tractu ſaltus Hercynii, & in omni
Septentrionali plaga Biſontes frequen-
tiſſimos narrat, qui bovis feri ſimiles,
ſetoſi colla, jubas horridi, ultra tau-
ros pernicitate, capti aſſueſcere manu

neſciunt. Cui ſimilis parùm Juliana d
ſcriptio Monocerotis loci illius & r
gionis proprii, quæ eodem tractu Bo
ruſſiam reliquaſque Boreales plag
complectitur. De aliis Bobus apu
Ælianum unius cornu legiſſe me memi
ni, quod tres capiebat amphoras, e
Indis Ptolemæo advectis. Notanda ta
men quàm hinc diſcedam antè erit *Pli*
nii quædam inconſtantia in cornigerũ
ſolidipedibus, qui enim lib. 11. cap. 46
dixerat ſolum Indiæ Aſinum inter ſo-
lidipeda cornigerum atque Unicornem
exiſtere, *hic* (lib. 8. cap. 21.) Boves
Unicornes quoque in ſolidarum ungu-
larum ſocietatem admittit. Contrarie-
tatem circa idem animal aliam in *Car-*
dano notat *Scaliger* Excerc. 206. quòd
Unicornis Vaccæ pilum cœruleum
ſcripſerit, quam tamen coloris mix-
turam in pilis animalium alio loco ne-
gaverat. Ruffum verò pilum Mono-
ceroti huic conſignat *Scaliger* loco lau-
dato. *Aliis unicum è fronte media prodit*
cornu, pedali majus, curvitate ſupinâ. Ejus
enim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

im cuſpis retrorſum devexa eſt. Ipſe pilo *ſſo.* In quo litigio niſi me fallit me-oria injuriam, more ſuo, *Cardano* mpingit *Scaliger.* Viridem quippe tin-turam, non cœruleam, aliàs pilis de-egaviſſe Cardanum, propter craſſi-iem lucidi coloris minùs capacem, ad *arentis Anatomiam* lib. 3. cap. 1. olim bſervavimus. Vel certè viridem cœ-ruleumque pilum in humano genere non obſervatum Cardanus indigitavit. A quo autem cœruleum Monoceroti huic pilum acceperit Vir ſubtilis, mihi quidem dubium, quum ruffum vide-rit *Ludovicus VVarthema* Zeilæ, urbe Æthiopiæ inter primas. Sed quis pilo-rum tincturam pro ætatis Individui-que conditione ſemper ferè variare ignorat. Profectò Vacca altera, corni-bus Cervinis ab eodem *Varthema* Zei-læ apud Sultanum viſa, à Monocerote parvis paſſibus diſtabat, an ſpeciei na-turâ non auſim affirmare; huic tamen obſcuro colore ad nigrorem proximo pili per naturam infecti fuerunt. Cor-

nu bovis Unicornis vidiſſe ſe teſtatu
Ardens Etereus Academicus cap. 4
Theſ. de gemmis, tres palmos lon
gum, parùm à Rhinocerotis diffe
rens, foris politum, intus involutum
unâ extremarum parte candicans, alter
nigricans, ut boum alioquin cornu
eſſe ſolent. Vi autem in Petechiis exi
miâ pollere, quod & de Rhinoceroti
alii prodiderunt. De bobus Unicorni-
bus ex ſuo addunt *Rabbini Talmudici*
primum iis ſacrificaſſe Adamum Paradi-
ſo expulſum. Nam in primo *Avodazara*
referunt in diluculo diei ſecundi à lapſu
poſt præcedentis lucis planctum, Ada-
mum ſumpſiſſe Bovem Unicornem,
ut offerret holocauſtum Jehovæ, cu-
jus cornua hoc charactere deſcribunt;
quòd fuerint ante ungulas, h. e. quòd
à Deo exordio rerum creata ſint. Pro-
bant ſententiam auctoritate *Sacri Lyrici*
Pſal. 69. 32: *Et placebit Deo ſuper Ju-
vencum, cornua producentem, & ungulas.*
Quem vertunt illi: *Et recepit Dominus
magis quàm bovem taurum qui facit cor-*

nua,

na, ungues. Ut innuerit Pſaltes placuiſſe Domino magis preces, quàm ... dami ſacrificium. Nuſquam enim ... auros boves ſtatim à nativitate cor... ibus inſtructos fuiſſe & ungulis, niſi ... nundi initio quum perfecta eſſent animalia. Idem reperit *R. Iuda* 2. Aphoriſm. de Sabad. & 3. de Cholin. Sed ... æc authores ſuos ſapiunt, nec Unicornem magis bovem probant, quàm ... icornem.

CAP. XVII.

Aſinus unico cornu ſolidipes. De ejus talo Ariſtotelis, & Plinii lapſus. Iſidorus tangitur. Talus ab ἀςραγάλῳ. Aſini adumbratio. Mutationum cauſæ: & alia.

TEſtimonio magnorum Auctorum celebratur inter interioris Indiæ feras Unicornu Aſininum, eo tamen diſcrimine quòd & ſolidipes ſit, & talos habeat. Solidipedem Aſinum deprædicant *Ariſtoteles*, ſimul & *Plinius* Naturalis hiſtoriæ anteſignani. *Ille* qui-

dem lib. 2. de hiſtoria Animal. cap. *At ſolidipes, idemque Unicorne eſt, quam quam rarum, ut Aſinus Indicus: ille enim & Unicornis, & ſolidipes eſt.* Et lib. 3. de Partibus eorundem cap. 2: *Cornigerorum pars maxima biſulca eſt: ſed ſolidipes etiam traditur in eodem genere, quem Aſinum Indicum vocant.* Hic verò nihil diverſus eadem inculcat lib. 11. c. 37. ubi de Cornuum agit differentiis: *Tenuiora fœminis plerunque ſunt, ut in pecore multis ovium nulla, nec cervarum, nec quibus multifidi pedes, nec ſolidipedum ulli excepto Aſino Indico, qui uno armatus eſt cornu.* De talis ſubnectit infra cap. 46. *Unicorne Aſinus tantùm Indicus. Talos Aſinus Indicus unus ſolidipedum habet.* Et in eandem ſententiam ſuprà *Ariſtoteles* l. 2. hiſtor. cap. 1. *Talem etiam Aſinus ille Indicus ſolus in ſolidipedum genere poſſidet.* Non diſſentit *Philes*, qui ſua de Animalibus ex Ariſtotele Ælianoque, judicio *Michaëlis Barthii* congeſſit:

Ἀστράγαλον οὗτος καὶ χολῆς κύστιν φέρει,
Τῶν μωνύχων, βέλτιστε, τῶν ἄλλων μόνος.

Ta-

Talum verò & cyſtem fellis geſtat, ſolidipedum aliorum ſolus. Quod quo naturæ factum ſit inſtituto, horum nullus explicat. Forſan ad latius pedum munimentum in deſertis Indiæ neceſſarium. Cæterùm quo jure Ariſtoteles, & quem hic ferè exſcripſit *Plinius* talos cum digitis conjunctos neget, conjicere non poſſum. Certè in errorem communem ille hunc duxit è veſtigio ſequentem. Convictos illos affirmat *Plinius*, qui hominem talos habere exiſtimarunt, & pro certo *Ariſtoteles* credit ipſi non eſſe. In quo uterque ſtrenuè falluntur. Talos enim inter pedis humani oſſicula in ſectione ejuſdem quotidie numeramus, & ab Anatomiæ peritis, quotquot uſquam ſunt, iidem obſervantur quibus carere per naturam pedes non potuerunt, calcaneo ſiquidem in ſuſtinendo pede operas mutuas præſtant, & omninò in movendo eo primas tenent. Quod fuſius capite 7. & 8. lib. 3. de Uſu part. perſequitur *Galenus*, ubi extendere & flecte-

flectere pedem, ſupernæ aſtragali d articulationis opus per partes demon ſtrat. Mira quoque eſt Tali deſcripti *Pliniana* ab *Ariſtotele* aliena: Talum enim rectum dicit in articulo pedis ver tre eminentem, concava in vertebr ligatum. Quid enim ad calcaneum ver tebræ dorſi motores? Excuſari tamen in eo meretur *Plinius*, & leni judicio explicari. Vertebram articulum vici num nuncupavit, cui, vertendo ut in ſerviat, inſeritur. Hoc ſignificationi ambitu etiam vertibulas, quæ cum vertebris eædem ſunt, ceperat *Lucillius* ut monet *Abbreviator Feſti Paulus*: *Vertibulas quum dixit Lucillius, articulos intelligi voluit.* Et ipſe *Plinius* primo Libro XI. articulationes inſectorum falſas, vertebras vocavit: aliquibus verò non tota inciſura eas ambiente rugas, ſed in alvo, aut ſupernè tantùm, imbricatis flexilibus vertebris. Latum vocum uſum effingere voluit in re ſimili, ſed voce diſſimili, *Iſidorus* lib. XI. Orig. cap. I. quum Talum ſub crure collocat,

cat,

it, ſub talo calcaneos. Talus enim ſub rure magis non eſt quàm calcanei, ſi reſſiùs loquamur. Majoris tamen er-oris tenetur allata ab eo Tali etymo-ogia, quam à Tolo deducit, quia to-us eminens ſit rotunditas. Quippe ro-unditatem minorem talus habet, quàm lliud quodvis oſſiculum, ut etiam Quatrio à totidem lateribus dictus ſit. A Græci nominis, ἀστράγαλος, termi-natione ultima, γάλος, reciſa, Talum ab ore Romano formatum exiſtimo, quum inter ſe Γ & Τ ſæpiùs ſint per-mutata pari valore & pronunciationis ſono: unde natum Latinorum Turtur à Græco τρυγὸς ſive *Æolica Dialecto* τυρ-γὸς, & à σφ γγιον Spinturnix, cujus mutationis occaſionem dederunt ipſi Græci, qui eâdem licentiâ utrumque elementum confuderunt, ut ex He-ſychio videre eſt, quum ἰσγέον pro ἰςέον expreſſit. *Ariſtotelis* enunciatum ut defendat Commentator ejus *Auguſtinus Niphus*, in Expoſitione illius textus Tali duplicem proponit ſignificatum, pri-

primum pro oſſe illo ſuper calcaneu
protuberante, alterum pro oſſis gene
quod in articulo pedis parte poſterio
ventre eminet. Quâ notione apud *Ari-*
ſtotelem venit. Verùm enimverò u
proceſſum illum Tibiæ grandioren
Talum dicendum probaret, major
opus erat auctoritate, quanquam u-
tram velit ſignificationem non magno-
pere interſit, quia in hominibus, quod
negavit cum Ariſtotele *Plinius*, utrum-
que os invenitur. Quale porrò ſit fue-
ritve animalis genus, eò eſt obſcuriùs,
quò in eo deſcribendo parciores ſunt
Auctores. Aſinum Indicum fuiſſe, il-
lumque inter Monocerotes ſolum co-
gnitum *Ariſtoteli & Plinio Jul. Scaliger*
ſuſpicatur, cujus verba ad has lineas
merentur vocari ex lib. 2. de Hiſtor.
Animal. t. 130: Vartomannni *Mono-*
cerotem Ariſtoteli *&* Plinio *incognitum*
fuiſſe puto, eoſque tantùm de Aſino Indico
locutos: qui planè alius ſit ab Unicorne, cui
hoc peculiare nomen eſt, de qua Varto-
mannum *vera loqui exiſtimo. Aſinus au-*
tem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

*a Indicus Indiæ deſerta incolit, pugnat
pullis calcibus, atque etiam morſu: mi-
m. Nam quibus cornua dura ſunt, quod
ntibus corripuere facilè ſolvunt, carnes
amaritudinem inutiles.* Silveſtrem Mo-
ocerotem apud Indos errantem *Cte-
s* apud *Herodotum* ab *H. Stephano* im-
eſſus indigitavit, quo nomine etiam
liano venit lib. 4. de Anim. cap. 52.
metſi, quæcunque ab eo de Aſino
Ionocerote referantur, ex aliorum
ntentia profluant, ut fatetur ipſe,
probat *Io. Æmilianus Ferrarienſis* Syn-
agm. 4. de Ruminantibus, *Andreas
Marinus* lib. de Unicornu, qui hunc
Aſinum pro Chimæra habet, quòd à
ullo ſit obſervatus poſteriorum noſtri
æculi, qui Indos, vel Novas alias
Terras, veteribus ignotas, frequen-
iùs adiverunt. Viſos quidem Aſinos
n India magnitudinis eximiæ, celeri-
ate pollentes & pulcros, ſed ſine cor-
nibus omnes. Interiiſſe verò ab eo tem-
pore ſpecies vel ſingulis tantùm cente-
nariis inſtar Phœnicis conſpici, rationi
mini-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

minimè eſſe conforme. Cui tamen n
difficile foret occurrere, ſi litem ha
pro Aſinis meam facerem. Enimve
mirum haud eſt, non cuivis pertran
eunti Monocerotem occurrere, qui
deſertis ſola loca quærit, & ipſis M
gnatibus terræ illius adeò ob raritate
æſtimatus, ut cornua armillarum v
cem præſtent. Quòd ſi viſi ſint Aſi
ejuſdem conditionis & naturæ ἀκέρα-
τοι, pro cornutis magnum dabunt ar
gumentum; eo enim ordine in crean
dis rebus verſatur Natura, ut per gra
dus progreſſa in certam ſpeciem con-
gerat, quæ partitè in plures diviſit: ut
taceam à cornibus, in quibus pro Indi-
viduorum conditione ludit Natura,
ſpeciei nullam probari diverſitatem,
quod exemplum Cervorum docet.
Quamobrem ſi obſervati ejuſdem na-
turæ Aſini ἀκέρατοι, quidni fuerint
eodem angu'o terrarum Monocerotes?
quum etiam ὄνοι τὰ κέρατα ἔχοντες in
Africa & Scythia reperiantur, Libya-
que teſte *Herodoto* lib. 4. ad quem qui-
dem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

a multitudinis gradum ſine inter-
dia unitate non tranſcenditur. Spe-
s an interire poſſint alterius eſt inſti-
i & ordinis, præſertim quum ex-
objectionis illius telum jam ſimus.
inus enim ille ſylveſtris ſimplex à
rnuto ſolis cornibus diſtinguitur, non
cie aut formâ, ut hujus interitus
ciei totius Aſininæ occaſum ſecum
n trahat. In omni certè ſpecie lapſu
mporum aliquid remittit ſerior ætas,
uod vel magnitudinem vel virtutem
am ſpectat, ſine generis iſtius defe-
u, quo fortaſſe pacto homines ab im-
ani monſtroſitate Gigantum cum ſæ-
ulo defecerunt, & ſublatâ Titanum
ecie, ex *Juven.* Sat. 15.

Terra malos homines nunc educat, atque
puſillos,

Qui olim in immenſum protendeban-
ur, auctâ corporum mole, partim lar-
iori victu, partim vaſorum amplitu-
ine, partim membrorum ad exten-
onem facilitate & mollitudine, qui-
us inde contractis & firmatis intra de-

bitam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

bitam menſuram conſtiterunt. Par Aſinis ratio vel parùm diverſa, à cap cornuum materiam potuit repeller vel generandam prohibere, ut non fi quentiùs Monocerotes Bicorneſque a pareant, quàm homines inſuetâ m gnitudine, vel exilitate ſubinde per ſa cula etiam emergentes. Irridet autem à Mercatorum itinere deſumptum a gumentum *H. Stephanus*, quos ἀναλ φαβήτȣς quum vocat, judicio eo, quo doctrinâ quæritur, omninò carentes nec obſervare poſſe, nec obſervata ali viris doctis commemorare judicat, ad eóque minus illiteratis fidei, quàm an tiquis Scriptoribus adhibendum.

CAP. XVIII.

Aſinini Cornu Virtutes. Onager Plinii; de- que eo Olai Magni error. Plinius emen- datus. Lalla. Armillarum in poculis uſus Cornu aureum Danicum. Aurata animan- tium cornua.

VIrtutes ab *Æliano* Cornu huic Aſi- nino aſſignatas hic intactas relin- quam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

uam, quòd vocum ſimilitudine, per
rorem narrantium, à Monocerote ità
r excellentiam dicto, mutuatus ſit
ſe, in quarum multitudine tanquam
npoſſibili, adeò triumphat *Andreas*
Larinus, ut vel hoc ſolo nomine fal-
m Monocerotis hiſtoriam credat.
erùm illæ alii loco reſervari debent,
quo id agimus unicum. Quamquam
erò in dignitate & excellentia Unicor-
is exceſſerint fidem ſcriptores peregri-
is rebus fucum adornantes, famæ ta-
nen longinquæ id adſcribendum, quæ
ertam & indubitatam rem propriis in-
luit conditionibus. Nec enim ille fu-
us uni Aſino Monoceroti contigit.
Omnia invaſit quæcunque veterum
monumentis celebrantur.

In quorum fidem nolo aliena arceſ-
ſere, quum ex Aſino Indico, quem
pro vero agnoſcunt alioquin diſſentien-
tes, abundè ſuppetant. Onagrum à fe-
ritate inſita vocant, de quo tanta ex-
ſtant miracula. *Plinius* lib. 28. cap. 15.
in calculo frangendo ejus præcipuas
par-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

partes admiratur: *Præcipuum remediu* *traditur in calculo Onagri: quem dicitu* *cum interficitur, reddere urinam liquidi* *rem initio, ſed in terra ſpiſſantem ſe. H* *adalligatus femini, omnes impetus diſcuti* *omniq́ue ſuppuratione liberat.* Cap. ver X. omnia Onagris efficaciora probat ii quæ ab Aſino vulgari depromuntu Reliqua quæ ab *Olao Magno* lib. 18 cap. 1. & 2. Onagro attribuuntur me dicamenta, ut hic aliena, ſilentio præ termitto, quum Onagros ille lib. 11 cap. 36. Alces explicet, Septentriona- libus in quotidianum uſum venientes, quo jure aut vetuſtatis indicio ipſe vi- derit. Utramque enim feram multum inter ſe differre, & nominis origo, & natalis locus & forma diverſa evincet. *Iſidoro* teſte lib. 12. Orig. cap. 1: *Ona- ger interpretandus* (ita enim, non inter- pretatur, legendum fortè) *Aſinus ferus.* *ὄνον quippe Græci Aſinum vocant, ἄγελον ferum.* Onager autem *Olai*, ſeu Alce, ad Cervum accedit potiùs quàm Aſi- num, licet communi feritate conve-

niant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ant. Quid verò inter Aſinum Cer-
umque interſit, non credo ignoraſſe
laum. Natale Alces ſolum Boreæ ſunt
rtes, & quidem propriæ, eodem pro-
nte. At Onagros veterum montem
ui Cappadociam à Lycia dividit non
anſiſſe fidem fecit *Plinius* lib. 8. cap.
8. imò Phrygiam & Lycaoniam præ-
puam incoluiſſe teſtatur *Idem* cap. 44.
Varro lib. 2. de R. R. Et omninò
emotiorem Africam, auctor *Solinus*
ap. 27. *Iſidorus* lib. 12. cap. 1. Indiam
uoque *Philes.* Formam diverſam ex
aturæ venamur varietate. Onagri ex
ſidoro indomiti ſunt in deſertis vagan-
es, Alces contra Septentrionalibus ita
domiti, ut pro equis adhiberentur,
iſi ob arcana Regni interdicto prohi-
iti eſſent. De famis ac ſitis tolerantia
acent veteres, quam in Alce laudat
Olaus, nec hic de Alcinæ carnis deliciis
quidquam, quia caro Alcis dura & con-
coctu difficilis nobis viſa Hafniæ, nul-
â ſaporis gratiâ, quæ Onagro planè
ſingularis, non obſtante *Philete* qui

G car-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

carnem ejus ἄβρωτον nuncupat, quem forſan *Iulius Scaliger* ſequitur. *Plinius* namque lib. 8. cap. 44. de his: *Pulli eorum ceu præſtantibus ſapore Africa gloriatur, quos Laliſiones appellant*: Quorum uſus & Romæ ante Mæcenatem frequens, *qui inſtituit primus in epulis Aſinorum pullos*, ut *idem* auctor eſt cap. 43: *multùm eo tempore Onagris prælatos: poſt eum interiit autoritas ſaporis. Aſino moriente viſo, celerrimè id genus deficit.* Quæ mendoſa ut emendarentur manum medicam experta ſunt θαυμασίε *Salmaſii*; qui ita reſtituit: *ſapori: Laliſionum oriente uſu celerrimè id genus defecit.* Quia ſcilicet guſtui gratior erat Laliſionum caro, quàm Aſinorum pullorum, aut omninò Onagri.

Laliſiones pulli ſunt Onagrorum nondum ablactati ab infantum Lalla dicti, ſive ſono ſive articulatis partibus, de quo Lalla puerorum fuſiùs in *Antiquitatibus noſtris Natalitiis* datâ induſtriâ egimus. Inter cibos generis valentiſſimi, in quo plurimùm alimenti eſt,

Cel-

elſus lib. 2. cap. 18. refert omnem randem feram, quales ſunt caprea, ervus, aper, onager; ſic enim legenum, non ut in vulgatis *capra*, ex emenatione *Io. Rhodii*, qui unicus Celſianæ uritatis vindex, ſic in optimis Italiæ Codicibus MSS. deprehendit, maxinéque in Florentino, quem jure cæeris omnibus præfert. Nihil denique de libidinis æmulatione notavit in ſuis *Olaus*, quam cum exitio etiam prolis propriæ in Onagris carpunt *Solinus* & *Iſidorus*.

Id verò de Aſini Cornu notandum ex *Æliani* lib. 4. hiſtor. Anim. cap. 52. Indis poculi vice fuiſſe principibus & potentioribus, quod, ut brachia, auro interſtinguere ſolerent. Cui ſimile quid, in poculo Michaëlis Imperatoris Conſtantinopolitani, admiratur *Philes*, ex cornu Onagri conſtructo, triplici orbe (ζωςῆρσιν vocat) diſtincto ſicut venulis marmoreis.

Armillas aureas majoris ſortis Viris reſervatas vel hinc apparet, quanquam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

florente Republica Romana non adeò fuerint infrequentes. Solus L. Siccius Dentatus Oratione ad populum apud *Dionyſium Halicarnaſſeum* lib. 10. Antiq. Rom. jactat ſe ex acie reportaſſe torques aureos 83. armillas aureas 60. Et ſi credimus *Feſto*, Armillæ ex auro ut plurimum, quas Viri militares ab Imperatoribus donati gerebant, in quo tamen diſſentit hiſtoria *Liviana* L. Papirii Conſulis, qui Equites omnes ob egregiam in bello operam armillis argenteis tantùm donaſſe fertur. Quod fecerat & Severus Imperator apud *Iulium Capitolinum* in Maximin. *Natali Getæ, filii minoris, Severus militares dabat ludos propoſitis præmiis argenteis, id eſt, armillis, torquibus, & balteolis.* De quibus in Schedio noſtro *de Armillis* Veterum plura egimus.

At Indorum proceres ob uberiorem auri proventum ut aureis dextralibus brachia, ita cornua potoria ornabant circulo aureo, eum ſine dubio in modum, quo aliis ejuſdem metalli circu-

lis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Pag. 149

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

AUREUM
Sereniſſimi Principis
CHRISTIANI QVINTI
CORNU.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

lis,
Prin
Chri
pert
Icon
dam
gen
tum
que
Affi
tatio
VVo
H
nua
tur
vet
qui
apu
acci
–
Ne
teſt
–
Ma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

, tam aureum Sereniſſimi Danorum
rincipis CHRISTIANI V. Anno
hriſti 1642. in Cimbria noſtra re-
ertum cornu diſtinguitur, (cujus
conem ex *VVormii* monumentis hic
amus) quàm alterum coronis ex ar-
ento deauratis per intervalla decora-
um, quod ex Muſæo Viri undequa-
ue Maximi D. *Iacobi Matth. Arbuſii*
ffinis noſtri, in Auream ſuam Diſſer-
ationem advocavit ſæpiùs nominatus
VVormius.

Hujus aurei Cornu occaſione cor-
ua animantium memoriæ obverſan-
ur, quæ auro ad ſacrificium ſignata
ur, quæ auro ad ſacrificium ſignata
eterum ſuperſtitio induxit. Græci
quidem omnes, præter Lacedæmonios
pud *Platonem* in Alcibiade. De quibus
ccipiendus *Homerus* Odyſ. γ.

— Χρυσὸν κέρασιν περιχεύας.

Nec aliter Romanorum ſacrificuli, ut
teſtimoniis evincam, *Virgilii* lib. 10.

— *Aurata fronte juvencum.*

Martialis quoque lib. 9. Epig. 42.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Caſurum tibi ruſticas ad aras
Ducam cornibus aureis juvencum.

Nec non *Tibulli* Lib. 4. Eleg. 1.

— *Nec illis*
Semper inaurato taurus cadit hoſtia cornu.

Valerii Flacci lib. 1. Argonaut.

— *dabit auratis & cornibus igni*
Colla pater —

Planè ad rem *Seneca* in Oed. v. 135.

Aureo taurus rutilante cornu
Labitur.

Et alter lib. 1. de Ben. *Nec in victimis quidem, licet opimæ ſint, auroque præfulgeant.* *Trebellius* quoque *Pollio* in Galieno: *Proceſſerunt etiam altrinſecus centeni albi boves cornibus auro jugatis.* Quo fine apud *Varronem* lib. 6. LL. *cornutam umbram*, optimè ex antiquo libro emendat *Auſonius Popma*, *Cornuat aurum*, quòd cornu hoſtiæ auro induxerit. Nec boum tantùm, ſed & caprarum cervorumque cornua auro ornarunt. *Pindarus* Olymp. Ε'ιδ. γ.

Χρυσόκερων ἔλαφον.

Seu

eu Auricornem cervum. De priori *uripides:*

Τάν τε χρυσοκάρηνον,
Δόρκαν ποικιλόνωτον.

Aureo quoque capiti decoram
Maculoſam capream.

Et celebris alia aureis cornibus fertur, quam vivam adducere tertio Herculis labori datum, apud *Anonymum* de cer-am. Herculis cap. 3. *ab Allatio* ex *Va-ticana* bono publico divulgatum.

CAP. XIX.

Equi Monocerotes diverſorum locorum.

ANdreas *Marinus* juratus Cornutorum animantium hoſtis, equos Unicornes Novi orbis ſcrutatoribus viſos negat, & quanquam viſi ſint, ſi ſint *Æliani* ſimiles, quòd hic ignorari, ſi ſint *Æliani* ſimiles, quòd hic non deſcripſerit nec Equum, nec ejus Cornu, ſed ſolùm narrarit ab aliis audita. Ad hæc cornuum hanc virtutem ab incolis Regnorum Indiæ nuſquam hodiè deprædicari. Rei veritas, ut

fatear, hic difficilior ob auctorum ve negligentiam vel ignorantiam. Eadem tamen *Marino* de Aſinis reſponſa, pro Equis quoque militant, mutatis tantùm nominibus. Ab incolis Indiæ hodie cornuum equinorum virtutem ſileri me non movet, quum res notæ plenas buccas non requirant, aut verborum ampullas. Quis enim uſquam terrarum, omnium planè cornuum peculiarem adverſus venena vim ignorat, ut deprædicando Equino cornu, nihil præ aliis cornibus ſigulare promittente, ſuperſedere poſſint. Nec pro vero accipimus equum talem viſum nunquam. Narrat enim *Io. Euſebius Nierenbergius* lib. 7. hiſtor. Natur. adm. cap. 2. ſe in aula Philippica equum quendam Cornutum vidiſſe. Ex Indis forſan allatus, cum quibus maximum exercent commercium. In ſtabulo Principis Stiliani equum vidit ſuperioribus annis *Leo Allatius* Vir doctiſſimus; magnitudine exilem, ſed ferociâ ſummum, cui poſt aurem dextram incurvum cornu exſtabat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

t. Cui ſimilem, niſi idem fuerit, ſe
ſervaſſe Neapoli *Nicolaus Angelus Eli-*
us Gymnaſii Regii Profeſſor ſubtiliſ-
mus nobis narravit. Ipſi vidimus in
quili Sereniſſimi Regis Daniæ *Fride-*
i III. equum generoſum, cui ex
ribus cornua nigra ſuccreſcebant, &
deciduis nova ſemper generabantur,
uæ clementiſſimè mihi Rex Auguſtus
monſtravit & donavit. Equus, cu-
s icona nobis dedit *VVormius* talis
t, qualem verſâ paginâ damus. Ta-
eo verò aliorum *Strabonis*, *Plinii*, &
olini auctoritates ab aliis pro cornu-
s equis propoſitas, quas verò Mono-
eroti applicandas ex inferiùs dicendis
alam fiet.

CAP. XX.

Rhinoceros Bos. Bos Lucanus unde. Rhi-nocerotis naſus. Geographus MS. primo dilucidatus, mox caſtigatus. Æthiopum nomenclatura.

DE Rhinocerotis noſtri nomen-
clatura diverſa apud antiquos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

eruntur judicia. *Feſtus* enim auctor
ſt Rhinocerotem quoſdam Bovem
lixiſſe Ægyptium, forſan quòd in
pectaculis à Pompejo Magno primus
it exhibitus Romæ devicta Ægypto,
it narrat *Plinius* lib. 8. cap. 20. vel
b ipſo poſtea Auguſto apud *Dionem*
ib. 54. & *Suetonium* cap. 39. Quòd ve-
ò Bovem dixerint, alia ex antiquitate
ratio, apud quam, pro quovis animali
uſtam magnitudinem excedente, Bo-
vis nomen adhibebatur, ut vel ex ſolo
Junonis epitheto apud Homerum cla-
reſcit. Unde quum majus Romanis il-
lis ſæculis animal longiori ſpiramento
in urbe non comparuerit, bovis appel-
latione inſigniverunt Rhinocerotem,
quem maximum credebant; ſuperio-
ribus verò Reip. temporibus, Pyrrhi
bello in Lucanis comparentibus Ele-
phantis, primi hi Bovis nomen merue-
runt, ob vaſtam corporis molem, quam
in capite præſertim exprimunt nummi
mei in Campania reperti, dictique
ſunt Lucæ Boves ſeu Lucanæ, auctore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Varrone de R. R. lib. 2. cap. 3. *Solin.* *Polyh.* cap. 25. *Elephantes Italiæ Ann. V. C. 472. in Lucanis primùm bello Epirotico vidit, & Boves Lucas inde dixit.* Quibus clarior accedit *Iſidorus* lib. 12. Origin. cap. 2. *Hos boves Lucanos* (alii Lucas legunt) *vocabant antiqui Romani: boves, quia nullum animal grandius videbant: Lucanos quia in Lucania illos primus Pyrrhus in prælio objecit Romanis.* Diverſam quidem vocis originem quærit *Baronius* in Annal. ad Anno Chriſti 58. Bovem nempe Lucam ab Italis eo tempore vocatam, alluſione facta ad figuram bovis Evangeliſtæ Lucæ tributam; ſed à Cl. *Salmaſio* in ſuis ad Solinum Notis improbatur, quia id nominis Elephanti longius ante natum Salvatorem aſſignatum, eo ſcilicet tempore quo Lucaniam infeſtis ſignis & feris intraret Pyrrhus, nec bovem ad Evangeliſtæ exemplum, Lucam vocarunt Itali, ſed Elephantem. Vulgatior tamen Rhinocerotis appellatio Græcis pariter & Latinis, à cornu

quod

uod circa nares eminet, unde naſu-
& alios adunco naſo ſuſpendentes
Rhinocerotis naſum habere dicuntur,
apud feſtiviſſimum *Martialem* lib. I.
Epigr. 4.

Majores nuſquam ronchi, juveneſque ſeneſque
Et pueri naſum Rhinocerotis habent.

ndos, tamen & Æthiopes patrio ali-
quo, cæteriſque gentibus ignoto no-
mine, domeſticum animal indigitaſſe,
elegantiſſimus *Q. Curtius* lib. 9. cap. 1.
exponit in Indiæ, poſt Porum devi-
ctum, delineatione: *Rhinocerotes quo-
que, rarum alibi animal, in iiſdem monti-
bus erant.* Cæterùm hoc nomen belluis
eis inditum à Græcis. Sermonis ejus
ignari aliud linguâ ſuâ uſurpant. Quod
quum taceat, noſtrum erit inquirere.
Ab incolis Cambajæ & Patanæ *Gandas*
vocari refert *Garcias ab Horto* lib. 1.
cap. 14. Æthiopes ἄρου vel ἄρισι ap-
pellarunt, quod ex *Geographia Chriſtia-
na Medicæa* MS. eruo, ut ex verbis
Auctoris ipſius eluceſcet: Καλοῦσι ἢ αὐ-

τὸ οἱ Αἰθίοπες τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἄρου ἢ ἄερσι, δασύνοντες τὸ δεύτερον ἄλφα, καὶ οὕτω προσθέντες τὸ ῥισί. ἵνα διὰ τοῦ μὲν ἄρου ᾖ τὸ θηρίον. διὰ δὲ τοῦ ἄερσι, ἀροτερᾷν. ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ περὶ τοὺς ῥώθωνας, ἅμα δὲ καὶ τοῦ δέρματος, τὴν ἐπωνυμίαν αὐτῷ τεθεικότες. Quæ ita interpretor: *Appellant verò illud Æthiopes propria Dialecto* ἄρου *aut* ἄερσι, *aſpirantes ſecundùm alpha, & ità apponentes* τὸ ῥισί ſeu *naribus: ut per* τὸ ἄρου *quidem ſit animal, per* τὸ ἄερσι *verò arans, ex ſchemate circa naſum ſimul & cute cognomen ipſi ponentes.* Obſcurior Anonymi Geographi mens explicatione omninò indiget. Nominum diverſorum ratio ex duplici pendet principio, Naturâ & Arte Rhinocerotis. Naturali decore cornu in naribus prominens gerit, à quo ἄερσι dictus, à naribus quibus elementum illud primum cum ſuſpirio prætexuerunt Æthiopes. Ars terram vertere inſtar arantis docuit, vel certè ex mortui corio aſpero captarunt coloni, quam præcedentibus verbis inſinuavit *Anonymus:*

us : ἔχει δὲ καὶ τὸ πάχος τοῦ δέρματος
ὑτοῦ ξηραινόμενον, δακτύλους τέσσαρας,
καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔνιοι βάλλουσιν, ἀντὶ σιδήρου,
ς τὰ ἄροτρα, καὶ ἀροτελῶσι τὴν γῆν.
. e. *Habet verò & craſſitiem cutis ſuæ ex-
ccatam, digitos quatuor, & ex illis aliqui
nte vomerem in aratris projiciunt, & ter-
am ſulcant.* Unde ἄρου ipſi natum no-
nen ab *arando*, ſicut à naturali naſi or-
amento ἄελσι. Quam *Anonymi* obſcu-
i mentem exiſtimo, apud quem in-
ertendus verborum ordo, ut ſenten-
iæ propriæ pondus ſubſiſtat. Legen-
lum enim: διὰ τοῦ μὲν ἄελσι ἢ τὸ θηρίον.
ιὰ δὲ τοῦ ἄρου ἀροτελᾶν. *Nam ex naribus
lenominationem feræ Unicornis habuit; ab
rando verò aratoris*; quò etiam ſe-
quentia videntur collineare, ſi Etymo
Anonymi inſiſtamus, qui vi quadam ad
Græcam originem propria Æthiopum
pertraxit: quo vitio inter Latinos
Grammaticos *Feſtus*, *Iſidorus*, aliique
ex æquo tenentur, Græcorum origi-
nes ad Romanam progeniem reflecten-
tes. Videntur ſanè potiùs ad *Hebraiſmi*
lan-

lancem examinanda, in qua ἄελσι cum קרש communi radicalium ductu æquum libramentum facient, ſi facili mutatione ק pro aſpirato alpha ſubſtituatur eodem quo *Germani Danique* modo aſpiratam in *Horn* ex C Latinorum derivarunt, קרש autem *Rabbinorum Talmudicorum* libris nobilitatum, per Animal unicum cornu gerens ab iis exponitur: quam tamen vocem per רם exprimit *Scriptura*, unde illud קרש ex Orientalium lingua communi in Talmud *Bauli* irrepſiſſe, ut plura alia, ſuſpicor, quum illud Talmudici ſcripti compendium, Babyloniæ ex Miſna illa antiqua, à *Rabbi Juda*, ſancto dicto, compoſitâ, contraheret, poſt deſtructionem Templi ultimam 470. circiter annis, par Rabbinorum *Ravenà* & *Ravaſiè*, ut in Rituum Hiſtoria Part. 2. cap. 2. explicat R. *Leo Mutinenſis*. Sed nec opus eſſet huc confugere, apud Æthiopes enim vicina vox in uſu, quam facilè pronunciando, ut hodie inter omnes obtinet vo-

cum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

m modulatores, corrumpebant. Occ-
rrit ea *Pſal.* 21. commate 22. in ver-
one Æthiopica antiqua, quæ Romæ
odiit, & in qua egregiam operam
ſuit R. P. *Jacobus Wemmers* Antver-
anus, edito accurato vocum Æthio-
carum Syllabo, ubi ቀርኑ፡አሐዱ።
hadu Karnu, Monocerotem indicat
ommunibus Orientalium radicibus.

CAP. XXI.

hinocerotis bina cornua. De iis in Geographo dubium. Cornua mobilia. Martialis approbatus. Rhinocerotis per partes deſcriptio, ubi corrigitur Geographus. Cornu Rhinocerotis Virtutes: ejuſdem dens, & cornu minus.

AD Rhinocerotis porrò delineationem greſſus referamus, quem um *Dione* lib. 51. hiſtor. Rom. & *Plinio* lib. 8. cap. 20. conſentit *Ælianus* nellitiſſimus animalium deſcriptor, ut *Barthio* vocabatur, Elephanti magnitudine par eſſe animal, unico in nare ornu modicè inflexo, ſed tanti acuminis,

minis, ut ferrum & ſaxa penetret. cornu tamen falluntur omnes, qui ne pari Rhinoceroti tribuerunt. Bi enim geſtat evidentiora, majus in n ribus, in fronte minus, quanquam i naribus utrumque collocet *Anonym Geographus M. S.* in deſcriptione τῶ ζώων Ἰνδικῶν: τοῦτο τὸ ζῶον καλεῖται ῥ νοκέρως, διὰ τὸ ἐν μυκτῆρσι τὰ κέρατ ἔχειν: *Hoc animal appellatur Rhinoce ros, quòd in naribus cornua habeat.* Ne ſcio an forſan ſimilia viderit illis, qu nos in Technicotheca Magni Duci Hetruriæ Florentiæ vidimus, corn nempe Rhinocerotis exiguum, ſe duabus eminentiis velut tumulis di ſtinctum. Cornu in naſo Rhinocero tis duplex ex Muſæo *Swammerdam mii* Senioris hic communicamus. D minori nihilo minùs intelligendum, quòd mox idem ſubnectit: Ὅτε δὲ περι πατεῖ, σαλεύονται τὰ κέρατα, ὅτε δὲ ὁρᾷ μετὰ θυμοῦ, ἀποτείνει αὐτὰ, καὶ ἀσάλευτα εὑρίσκονται: *Quum verò ambulaverit, quaſſantur moventurque cornua, quando ve-*

rò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

rò cum ira oculorum aciem intendit, exte
dit illa & dura firmaque inveniuntur. M
rum enim, cornu ſolidum pro lubi
modò huc modò illuc moveri, pe
dulæ caudæ inſtar. De Phrygiis b
bus quidem fidem facit *Ariſtoteles* lib.
hiſt. cap. 9. cornua, perinde ut aur
culas, movere, idque quòd cuti potiù
quàm oſſi adhæreant. Et *Solinus* cap.
de Indicis tauris: *Hi quoque circumſ*
runt cornua flexibilitate quà volunt. Hæ
tamen cornua ſolidam ubique ſervan
ſubſtantiam, nec flacceſcunt, quan
quam moveantur ad muſculi motum
Unde mea fert opinio, minus illud in
fronte cornu his coloribus depinxiſſ
Geometram Chriſtianum, quòd mol
lius eſſe poterat & fibroſum potiùs, u
receptâ per vehementiorem animi mo
tum caloris & ſpirituum copiâ imple
retur, & diſtentum dureſceret: cui ſi-
mile quid Indicis noſtris gallinis &
vermibus corniculatis uſu venit, in di-
rectum tenſis eminentiis, quæ cornua
aliquâ ſimilitudine mentiuntur. Enim-
verò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ò quum de duris illis cornibus ad-
liſſet auctor *Incertus* : Ὥστε καὶ δένδρα
ίαθαι ἐκρίζουν ἐν αὐτοῖς, ferè ad eo-
m alterum ità reſtringit : μάλιστα τὸ
προσθεν, quia id validius altero. U-
mque junxit in Rhinocerote *Martia-*
lib. de ſpectaculis Epig. 22.

Gravem gemino cornu ſic extulit urſum.

bi cornu geminum non ad Rhinoce-
ta flectit *Hadrianus Iunius*, ſed Urum,
uem loco Urſi cum *Iano Douſa* ſubſti-
it, majori ſpectaculorum miraculo.
d hæc ex duplici cornu Rhinocero-
ignorantia dependent, quod ætas
ſterior fidelius detexit. Ut retinea-
r Urſus, ſuadet frequens ejus in are-
a veterum rotatio, ab *eodem* Epigram-
matographo Ep. 11. deſcripta. Cutis
onditio diverſa obſervatur à veterum
eſcriptione. Quippe in tergore fere-
atur ſcutulata, & quaſi clypeis mu-
ita apud *Plinium*, ſecùs quàm id vide-
unt αὐτόπται. Chriſtianus ille *Geogra-*
phus, Monachus forſan & bonæ fidei,
Æthiopia præſens aliquot ſuis ocu-
lis

lis contemplatus eſt, ut ad calcem c
pitis enarrat: Τεθέαμαι δὲ καὶ ζῶντα ἐν τ
Αἰθιοπίᾳ ἀπὸ μακρὰν ἱστάμενος, καὶ ν
κρὸν ἐκδαρὲν, καὶ κατεγγιωθὲν ἄχυρα,
ἱστάμενον ἐν οἴκῳ βασιλικῷ, ὅθεν ἀκριβῶ
κατέγραψα. h. e. Si in Latium tran
feras: *Vidi vero & vivum in Æthiopia*
longinquo ſtans, & mortuum excoriatu
(ἄδορον enim, ſeu *pelle carentem*, put
reponendum,) *& propiùs aſtans parvu*
in aula Regia ſtantem, unde accuratè eu
delineavi. Vidit quoque non pauco
tam caveæ incluſos, quàm in ſylvis ob
errantes nuperrimè *Iacobus Bontius* In
diæ Orientalis Archiater. Uterque ta
men de ſcutulato tergore piſce magi
mutus. Prior enim craſſam fatetur cu
tem & exſiccatam, ſed ſine clypeis: O
πόδες δὲ καὶ τὸ δέρμα παραπλήσιά εἰσι τῷ
ἐλέφαντι. ἔχει δὲ καὶ τὸ πάχος τοῦ δέρμα-
τος αὐτοῦ ξηραινόμενον. Poſterior cla-
rius per partes cutis conditiones exhi-
buit Notis ad *Garziam* cap. 4: *Cutis è*
nigra eſt cinericia, inſtar Elephantinæ, ru-
goſa admodum cum plicaturis profundis circà
latera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

era ac in dorſo: craſſam admodum habet *dem, ut quæ ictu Iaponicæ machæræ facilè* *ſtat.* *Neque hæc beſtia ſcutis munita eſt,* *apud nos depingitur; ſed hæ plicaturæ hos* *peos mentiuntur, neque una pars durior* *alterâ.* Colorem cutis è nigro cineri-um vocat *Bontius*, quem alii buxeum xerunt ex *Plinio* l. 8. c. 20. ut *Andream* *arinum* mirer, id nominis apud vete-s reperiri, fortiter negaſſe. Uſum nec rii nec carnis Rhinocerotis magno-re deprædicatum memini. Illius ta-en ex naufragio Liguſtico ſervatas rticulas, ob ſpectaculi novitatem, ad *anciſcum Regem* Galliarum accolæ at-lere, cujus hiſtoriæ ſeriem narravit Obſervationibus *Amatus Luſitanus.* t coctum in ſpiritu vini febribus ſa-ndis, ventriculi imbecillitate, Aſth-ate, depellendiſque lumbricis im-enſè laudant experti. Hujus verò eſu lauri delectantur, neceſſitate fortean dducti, quum nervoſa planè ſit caro dura, ferratoſque *Plauti* dentes, ju-ice *Bontio*, poſtulet. Nec id videtur à veri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

veritate abhorrens, quia molliſſima
lioquin animalium caro in delicata li
guæ textura ſuperatur, quæ in Rhin
cerote adeò ſpinoſa *Marco Paulo Vene*
& *Iacobo Bontio* fertur & aſpera, ut
irritetur, hominem ſimul ac equu
tanquam pulicem proſtrata lambend
necet, dum aſperitate linguæ ſuæ cu
ac carne ad oſſa uſque animalia den
dat. Ob eam linguæ aſperitatem vi
gultis perquam ſpinoſis veſcitur,
herbis, ut inter herbatica animalia n
meret *Solinus*, quòd crudivorum no
ſit, nec ſanguinolentum, niſi ſtimul
injuriarum incitetur. In cujus verita
tem pauca addit *MS. Geographicum*: Τȣ
ὃ ὀφθαλμȣ̀ς κάτω περὶ τὰς γναθȣ̀ς ἔχ
φοβερώτατον δέ ἐϛι πάνυ. μάλιϛα ἢ τ
ἐλέφαντι πῶς ἀντικείμενον. *Oculos infr*
circa maxillas habet. Valdè autem eſt ter
ribile, maximè Elephanti, quando ei oppo
nitur. Hinc niſi juſtâ interpoſitâ diſtan
tiâ Rhinocerotem intueri auſus no
fuit Geometra; ſed animo fortior ju
niori illi aulæ incluſo propior adfuit &

exco-

xcoriato, in quam rem ipſa *Auctoris* erba ſuprà retuli, hic vel corrigenda el explicanda. Parùm quippe cohære ere videntur, καὶ καπηγγιαθὲν ἄχυρα , ἱστάμενον, ubi multitudinis numerus implici ſociatur. Α῎χυρα vel pro exiuis ætatis teneræ beſtiis, quas plures iderat, capienda, à paleæ exilitate ranſlatâ voce, vel pro ἄχυρα ſubſtiuendum ἄχυμα, quòd forſan ſucco deſtituta fuerint & macilenta: ad quæ ntrepidus ſine noxæ metu acceſſerat. Prior lectio meo arbitrio huic præferenda, ſi in numero ſingulo propter ſequentem Syntaxin ἄχυρον repoſuerimus. Parvus enim Rhinoceros, cujus generis in Magnatum educantur caveis, propiùs accedentem ætatis facilitate promptè admiſit. Sanguinis pretium ex vario effectu penſatur. Dyſenteriam enim fertur ſanaſſe, febrem, Aſthma & morſus venenatos, vermeſque depuliſſe pravis humoribus junctos. Reſtant cornua quæ in generis teſtimonium adferuntur, quorum ma-

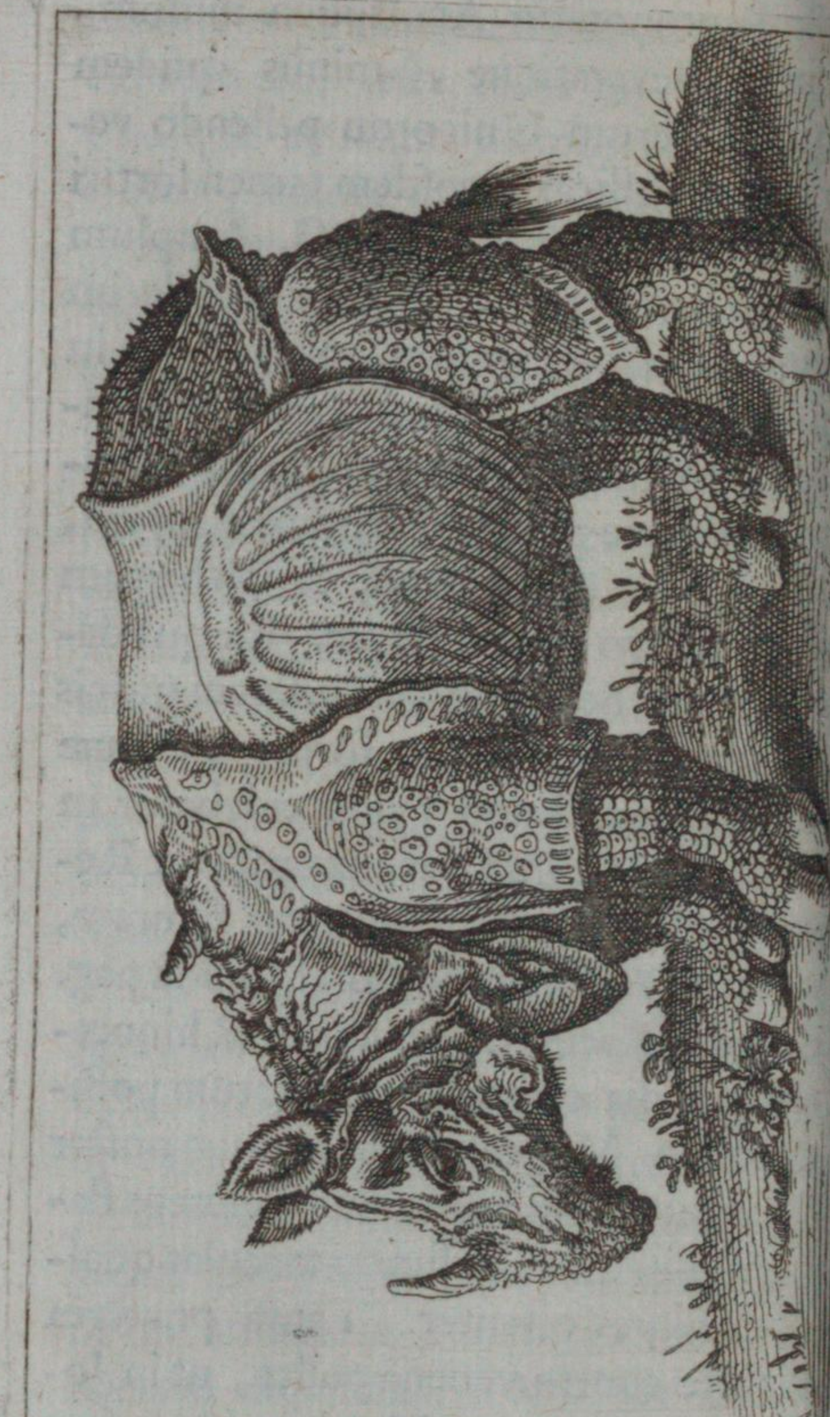
H jus

jus uſibus humanis accommodatum re
curvum eſt, teſte *Solino* cap. 43. cau
tibuſque attritum in mucronem exa
cuitur, colore variat, modóque ni
grum, modò album, ex obſervation
Iacobi Bontii cap. 14. ad Garciam. Ma
gnitudine varium paſſim offertur. Se
inter omnia eminet unum in Pharma
copolio *Corvinorum* Romæ, cujus alti
tudinem ſpithamis tribus cum quatuo
pollicibus, craſſitiem duabus & ſemiſ
ſe ibidem dimenſus ſum. Nec minu
alterum inter rariora Magni Hetruria
Ducis ſervatum, cui magnitudine diſ
par feminæ Rhinocerotis, ut ferunt
cornu ſociatur. Eâ ſubinde eſt capa-
citate, ut in pocula Principum edu-
cendo vino apta tornetur, qualia inte
Κειμήλια Mantuani Ducis olim oſten-
debantur, & in Luſitania pervulgata,
ut teſtatur poculum Reverendiſſimo
Æmoniæ Præſuli *Iacobo Philippo Tho-
maſino* Ulyſſiponâ (ſive Oliſſiponâ, ut
ut in Itinerario Provinciarum vocat
Antonius Auguſtinus) à *Melchiore à Gra-
tia*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

a Protonotario Apoſtolico miſſum, um aſſeveratione, minùs quidem uàm verum Unicornu pellendo ve- eno eſſe efficax, eoſdem tamen ſortiri ffectus aquâ in ipſo infuſâ. Amplum anè id & capax, pollices duodecim um ſemiſſe extenſum, politum & in oculi formam optimâ arte adapta- um. Altitudo intra tres ſubſiſtit digi- os, colore gilvo, cornibus proprio, uſcâ lineâ diſtinctum, & ſpithamam n diametro exporrectum. Ex qua de- ſcriptione beſtiæ magnitudinem quivis exputet, quæ eadem forſan eſt quæ Ulyſſiponæ Anno 1518. videbatur in *Relatione Ital.* MS. de occupatione Re- gni Luſitaniæ. Rhinocerotis figuram, qualem *Jonſtonus* adumbrat, verſâ pag. damus. Poculum ex cornu Rhinoce- itis in India eleganter elaboratum poſſi- debat in Muſæo celeberrimus noſter *Wormius*, colore ſuccinum referens fla- vum, niſi quòd in fundo maculas quaſ- dam nigras oſtentet. Tantâ præterea virtute contra venena pollet, ut in lo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

m Unicornu veri ſubſtituant *Garzias* *Horto*, *Monardes*, & V. Cl. *Franſcus Pona* in novam Antidoti ſui compoſitionem Veronæ nuper adoptarit, t cap. 15. de Venenis fatetur. Pilulæ uoque *Ferdinandi* Ducis Mantuani feribus malignis oppoſitæ idem inter lia admittunt. Quo titulo Alexipharmaci ſuum Rhinocerotis cornu in Muæo ſuſpendit *Imperatus*.

Dentis virtutem non abſimilem mii decantavit *P. Caſtellus*, quum dentem Rhinocerotis ex naturæ theſauro nobis Meſſanæ oſtenderet. Dentem eiuſdem molarem habuit inter rariora ſua ſæpe laudatus *Wormius*, quem ad dolorem dentium ſummè deprædicabat is, qui ex Indiis attulerat. De Pilulis Mantuanis, quæ Rhinocerotis cornu recipiunt, omninò legendum *Io. Baptiſtæ Spuntoni* Patavini Profeſſoris Eruditiſſimi de Viperino Pulvere Opuſculum, non ita pridem luci donatum. Nec minora promittunt ungulæ, ſi aliis credimus, ex iiſque confectus

annulus nervis inſuper prodeſſe fertur. Quo modo ſi minùs placuerit, quintam ejus eſſentiam apud *Petrum Io. Fabrum* vide ſis in Myrothecio. Ne autem ſolita impoſtorum fraus nobis imponat, ſigna juvabit annotaſſe quibus dignoſcitur. Illa ex ſubſtantia ejus quaſi poroſa petuntur, & levi extremum verſùs flexurâ, ubi ſcalpelli aciem utrinque acquirit, radicem verò tenùs, reliquo corpore æqualiter aſſurgente, duæ ſuperſtant eminentiæ. Quæ conditiones quum ætatis regioniſque differentiâ ſæpiùs eludantur, ex graveolenti exuſtæ materiæ odore certiori indicio *Parens* cap. 3. id probat.

Minus alterum cornu, ut formâ, ita præſtantiâ, politum ferunt & nigrum, longum duos palmos, ſenſim in acumen deſinens, quod tamen durioris compagis expers, pro Rhinocerotis nutu modò flacceſcere credo, modò inflari. Duos in lata baſi ſinus efformat, parti, cui inhæret, impreſ-

ſos,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

s, quos nutritioni ſpirituumq́ue af-
uxui in animi paſſionibus deſtinavit
rometheus.

Cap. XXII.

Monocerotis veri ſynonyma. Arabum Al. Rabini error. Geographi locus. Unicornibus robur proprium. Quid Cophtitis.

STrictâ vocis ſignificatione venit in præſenti titulo Monoceros, pro animali ſui generis, cui unicum cornu, ex fronte eminet. Adeò omni ævo, omniumq́ue auctorum ore celebrata fuit hæc fera, ut in eam ſpes omnes contuliſſe Natura videatur, minúſque de excidio Trojæ ſuæ fabuloſi Poëtæ cantarint, quàm de Unicornu bonæ fidei Auctores. Nomen ſanè pluribus commune, ut hactenùs juſtâ ſerie perſequuti ſumus, ſed animalium nulli propriè competit præter hoc, quod ſoper excellentiæ ſuæ conditionem ſolum in vocabuli hujus poſſeſſionem aſſeritur. Monocerotis tamen propria

nomenclatura tum animali toti, tum ejus cornu indita. Animal Monoceros ἀπὸ τοῦ μόνου κέρατος, *à ſolo cornu* dictum. *Iſidorus* lib. 12. Orig. cap. 2. *Monoceros, id eſt, Unicornis, eò quod unum cornu in media fronte habeat.* Ubi malè inſcitus ſcriba in *MS. Veneto* Canonicorum Regularium lib. 11. cap. 6. de diſciplina (ita enim & diviſit libros Originum & inſcripſit) ex litteraturæ Græcæ ignorantia illi ſæculo propriâ, ſubſtituit: Monoceron, i. e. Unicornus. Indorum Brachmanorum Dialecto Καρτάζωνον *Cartazonum* vocari audivit *Ælianus*. Gallis *Licornia*. Luſitanis Hiſpaniſve *Bara*, quod nomen Rhinoceroti preſſiùs applicant. Itali aliis nominibus ſignant, inter quæ *A. Baccius* mavult ad evitandam ambiguitatem eligere pronunciationem Arabicam *Alicorno*. Nam ال ferè nominibus præponunt Arabes, ad augendam ſignificationem, ſimulque quaſi determinandam, & reſpondere puto Græcorum τοῦ, aliquâ uſus frequentiâ. *Iehovæ*

no-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

omini ferè ſemper anteponunt, quod
a ſcribunt الله aliiſque ſignificantiùs
xprimendis, ut nonnunquam ter con-
inuè repetant, quod ſolemnis illa in-
criptio omnibus ferè Arabum ſcriptis
nte operis initium poſita demonſtrat:
بسم الله الرحمن الرحيم. *In nomi-*
e Domini Miſeratoris Miſericordis. Aliud
n voce Itala *Alicorno* non eſt, quod ſa-
iat Arabiam. *Corno* enim à Latino
Cornu deductum, quod huic Unicornu
peculiariter aſſignatur, quanquam &
Latinum illud Cornu radicales, ut vo-
cant, literas, ſeu conſonantes, cum
Arabico كرن communes habeat,
unde Unicornu illis *BarKaran.* Aben-
ſinæ الحر حدن *Alcherchedeu*, quod
A. Bellunenſis de animali interpretatur,
quòd unicum in fronte cornu gerat,
veneno contrarium. *Hebræis* ראם *Reem*,
Chaldæis parùm diſſimile רים *Riim*
nuncupatur, quibus nominibus ex ſa-
cro Codice interpretandis crucem eru-
ditis poſuit notionis ambiguitas. Nam
modò Rhinocerotem transferunt, mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

dò Monocerotem, dubiâ ſententiâ. Quod illis condonari poſſit; quibus eandem utriuſque animantis ſpeciem diverſo tantum nomine diſtingui animo ſedet. At reliquorum aliter ſentientium major culpa, ex utriuſque naturæ ignorantia. Craſſus omninò error *Rabbini* cujuſdam in Libro *Than Chuma* ראם *Reem* apud Moyſen in benedictione Balaam *Num.* 23, 22. 24, 8. per Dæmonem explicantis, fortitudinem autem per Angelos à volando ita dictos. De ſuperbia Rhinocerotis cum auctoribus tacet experientia: quippe innoxium fertur & ſedatum animal, hominumque imperio ſubjectum. Notior contra Monocerotis ſuperbiæ & ſævitiæ fama ex *Pſal.* 22. *Salva me ex ore Leonis, & à cornibus Unicornium humilitatem meam.* Ubi utraque *Gloſſa* Unicornu retinet pro certa ſuperbiæ nota. Neque Rhinoceros ſenſu omnium & viſu vulgatiſſimus tantoperè ob infrequentiam commendatur, quanquam *Garcias ab Horto* lib. 1. de hiſt. Arom.

cap.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

cap. 14. ſibi viſum neget. Adeò autem
ara Monocerotis ſpectacula, ut pro
dilecto Filio in deliciis Patris & orbis
habito, capiatur apud *Lyricum Regium*
Pſal. 29: Et dilectus quemadmodum filius
Unicornuum. Quod magna veri ſpecie ita
exponit B. *Auguſtinus: Unicus Patris exi-*
nanivit ſe nobilitate ſuâ, & factus eſt homo
ſicut filius Unicornis, id eſt, Iudæorum ja-
ctantium ſuam ſingularem juſtitiam. Quæ
nihilo minùs Moiſi, ut intrepido, ac-
commodat in Paraphraſi *Lyra: Et Sa-*
rion, id eſt, filius, per quem intelligitur
Moyſes à Deo prædilectus, ſicut filius, quaſi
filius Rhinocerotis, id eſt, ita impavidus,
ſicut Rhinoceros, quod idem ſignificat, quod
Unicornis. Ex ferarum non excuſanda
mixtura, mutavit *Lyranus*, ut videtur,
receptam Auguſtino Unicornis vocem,
veſtigia B. *Hieronymi* dubio procul ſe-
quutus, qui Rhinocerotis in Verſione
vulgata meminit: *Et Sarion quaſi filius*
Rhinocerotis. Rectiùs omninò *Auctor*
Geographiæ Chriſtianæ, quiſquis ille ſit,
in deſcriptione Animalium Indicorum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

quem manu exaratum ex Bibliotheca Medicæa pervolutavi, cum *Auguſtini* tribus Scripturæ locis Monocerotem ſervavit, quamvis ea de fortitudine & impetu exponat. Sic enim ille: Τοιαῦτα δὲ καὶ ἡ γραφὴ διηγεῖται περὶ αὐτοῦ λέγουσα. σῶσόν με ἐκ στόματος λεόντων, καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου. καὶ πάλιν, καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων, καὶ πάλιν ἐν ταῖς εὐλογίαις τοῦ Βαλαὰμ αἷς εὐλόγησε τὸν Ἰσραὴλ, φησὶν ἐκ δευτέρου. οὕτως ὁ Θεὸς ὡδήγησεν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου ὡς δόξαν μονοκέρωτος, αὐτῷ διὰ πάντων ἰσχὺν καὶ πεποίθησιν καὶ δόξαν μαρτυροῦσα τῷ ζώῳ. Quibus hunc Latinæ conſuetudinis uſum dedi: *Hæc etiam ſcriptura enarrat de ipſo dicens: Serva me ex rictu Leonum, & à cornibus Monocerotum humilitatem meam; Et rurſum: & dilectus ſicut filius Monocerotum; & iterum in Canticis Balaam, quibus benedixit Iſraëli, iteratò dicit: Sic Deus eduxit ipſum ex Ægypto ſicut gloriam Monocerotis, ipſi animali ſupra omnia robur, & confidentiam & gloriam teſtatura.* Omnium ſanè ore ex-

cellens

ellens Unicornium robur, pari ferocia
unctum decantatur, quanquam nec
deſint Rhinoceroti cornua, ſi, ut lo-
quitur *Martialis* lib. ſpect. Ep. 22.

Seque diu magnæ colligat ira feræ.

Hoc eſt, ſi irritetur, ut nuperrima in
Indis hiſtoria amici cujusdam ſui ab of-
fenſo Rhinocerote ferè occiſi probavit
Jacobus Bontius in Med. Indorum. Rhi-
noceroti Elephantum in publico ſpe-
ctaculo à Rege *Emanuele* Anno 1515.
Ulyſſiponæ exhibitum ſuccubuiſſe ipſe
ſuis oculis vidit *Damianus à Goes*, Eques
Luſitanus, ut editâ pro Hiſpania con-
tra *Munſterum* defenſione prodidit. De
Octavio Auguſto notum ex *Suetonio*
cap. 43. apud ſepta Rhinocerotem pu-
blicaſſe. Monoceroti tamen per natu-
ræ excellentiam & perpetuas vires id
adſcripſerunt notæ melioris *Interpretes*,
non diſſentiente *Iobo* cap. 39, 14. *Nun-
quid volet Unicornis ſervire tibi?* Sic e-
nim *Sanctes Pagninus* verterat, ante
quem per Rhinoceroten plurimi expo-
ſuerunt. Quo cum & *Eucherius* facit,

licet confuſis nominum proprietatibus, hoc fortis & robuſti Viri hieroglyphicum ex eodem annotet. Simili antiquæ conſuetudinis licentiâ, de Unicornis gloria ſcriptum extat *Deut.* 33, 17. *Sicut primogeniti tauri, decor ejus, & ut cornua Unicornis cornua ejus.* Quod B. *Hieronymus* ad Rhinocerotem flectit, approbante *Baccio* lib. 2. de Unicornu, quia Unicornis cornu, numero plurium non veniat, qui à tota contextus ſerie exprimendus erat. Sed hæc conjectura ingenioſa magis, quam neceſſaria. Cæterùm de voce ראם litigia ſacri idiomatis inopiæ debentur. Commodiùs diverſa nomenclatura antiqui Cophtæ utrumque Unicornis genus ſignarunt. Rhinocerotem vocant ⲠⲒⲬⲀⲢⲔⲒⲚⲞⲤ. Monocerotem verò ⲫⲁⲡⲓⲧⲁⲡⲛ̀ⲟⲩⲁⲓⲧ nam ⲡⲓⲧⲁⲡ cornu denotat, ut ex ſcala magna ſeu Nomenclatore Ægyptiaco-Arabico nuper *Athanaſius Kircherus* primus harum literarum inſtaurator expoſuit, ductum Cophtarum, quos Ro-

mæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

æ in operam communem adhibuit, quutus. Ut non leve pro Monoceote argumentum ex ſcala illa antiqua Cophtarum recentium confeſſione roducere valeamus. Sed de voce Eræa רְאֵם videndæ *Bootii* Exercitationes iblicæ, qui fuſiùs de hoc animali in acris occurrente diſſerit. Nam *Bocharti* tudium omnes ſuperabit.

CAP. XXIII.

Jnicornu in Cruce Chriſti. Stare Deorum. Ἐξέχον πῆγμα. Crucis partes. De ſuppedaneo conciliatio auctoris. Antennis cornua. Tertullianus tentatus. Librariorum in ſcribendo errores.

COmmodè laudati ex Deuteronomio loci occaſione eruditæ antiquitatis veſtigium ex *Tertulliano* Patrum diſſertiſſimo eruam, qui Cornua & Unicornua illa Deuteronomii Chriſto ejuſque Cruci ſingulari ingenio & doctrinâ applicat. Libri enim contra Judæos cap. 11: *Chriſtus in illo ſignificabatur,*

tur, taurus ob utramque diſpoſitionem, ali ferus ut judex, aliis manſuetus ut Salvator cujus cornua eſſent crucis extima. Nam & in antenna navis, quæ crucis pars eſt, extremitates cornua vocantur. Unicornis autem, media ſtipitis palus. Quorum ſenſum ut penitiùs intueamur, quadruplici ligno crucem Chriſti, ut aliorum, compoſitam, auctoritate antiquorum oſtendendum, recto uno, altero tranſverſo, tum ſuppedaneo, & medio ligno incurvo. Quibus duo addunt *Patres* plerique, titulum nempe & truncum ſuppoſitum, de quibus nullum exſtat dubium. Sed ſuppedanei neceſſitas erat ad fulciendos pedes crucifigendi, ne pondere corporis ſolis brachiis innixus dilaberetur; forma hujus ſuppedanei tabellæ erat largioribus pedum plantis accommodata, quæ ſtipite medio ferè eminens ſuſtinebat reum. Et quamquam hujus vices funes ſupplere potuiſſe crediderit *Iuſtus Lipſius* lib. 2. de Cruce cap. 50. tamen quum in picturis ſculpturiſque priſcis veſtigium tabellæ

hujus

ujus extare fando accepiſſet, quod & 1 Roma ſubterranea viſum poſt eum liis, neque Cruci Chriſti illam auſus ſt denegare. Japonenſium cruces eâ rnatas 26. Franciſcanorum Monacho-um crucibus ibi affixorum hiſtoria ad *uſebium* notavit *Ioſephus Scaliger*, illiuſ-que alii plures meminerunt, inprimis *Nazianzenus* Tragœdia Χριςȣ πάσχον-τος, ſi ejus eſt auctoris,

— Ἥλωσαν χέρας,
Πόδας θ᾽ καθήλωσαν ἐν πηκτῷ ξύλῳ.

Graphicè id lignum depingit *Gregorius Turonenſis* de Gloria Martyr. cap. 6. *In ſtipite erecto foramen factum, pes quoque arvæ tabulæ in hoc foramen inſertus eſt: uper hanc verò tabulam, tanquam ſtantis ominis ſacræ affixæ ſunt plantæ.* Stantis ominis memoriam repetit, ut venera-tionem erga Deum etiam ad vitæ ſpira-mentum perduraſſe oſtendat. Enim-verò in Oriente erecta corporis figura ad majorem cultum ſpectabat, ut ſer-vato etiamnum more ſacra ferè ſtantes ſua peragant Hebræi, & Chriſtianorum

non-

nonnulli. Unde ortum puto Ægyptiorum inſtitutum in cadaveribus ſepeliendis, quæ ad majorem quandam religionem in pedes recto poſitu adhuc in Pyramidibus viſuntur, quod & annotarunt *Herodotus* in Euterpe, *Silius Italicus* lib. 13.

——— Ægyptia tellus
Claudit odorato poſt funus ſtantia ſaxo
Corpora ———

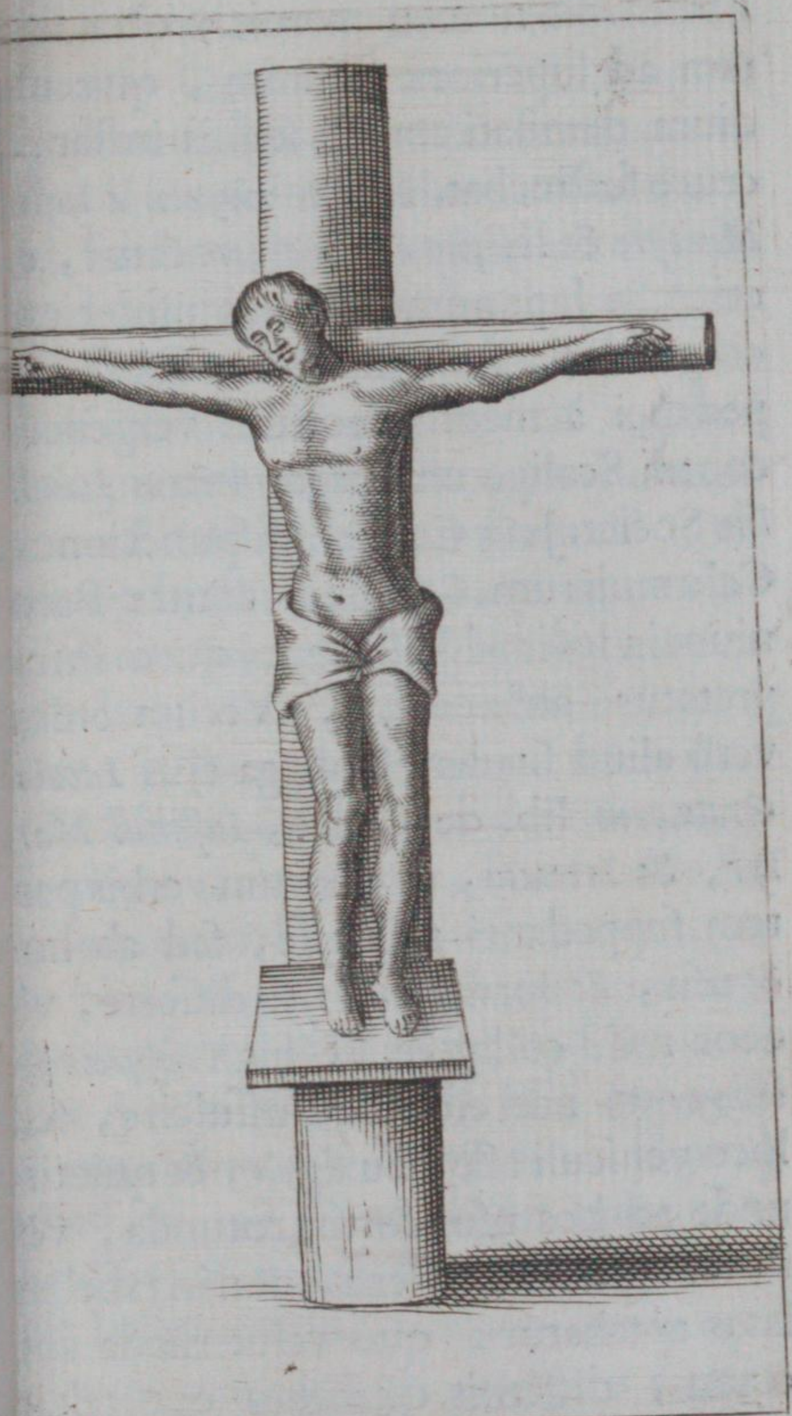
Cæterùm idem ſuppedaneum πῆγμα agnovit & *Iulius Firmicus* cap. 29. *Petrus* quoque *Molinæus* cap. 2. de Peregrinationibus ad *Gregor. Nyſſeni* Epiſtolam; quo indice tabellam hanc tetigiſſe *Plautus* in Muſtell. A. 2. Sc. 1. creditur.

Et dabo ei argentum, qui primus in cruce excucurrerit.

Nam quomodo potuit in crucem ſons inſilire aut excurrere, niſi eſſet lignum, cui rectus inſiſteret? Suppedaneam tabellam cruciario ſuppoſitam in Templo Hageſtedano habemus, cujus figuram è regione damus. Quartum demum lignum è medio ſtipite exſurgens, veri

Uni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Unicornis nomen meruit, ob curva-
tam ad ſuperiora figuram, quæ me-
dium damnati corpus ſedilis inſtar, in
cruce ſuſtinebat. ἐξέχον πῆγμα *à Iuſtin.*
Martyre & Ioſepho Scaligero vocatur, cu-
etiam in Japonum crucibus inſidet cru-
cifigendus. Partem tamen fuiſſe ſup-
pedanei à medio deorſum vergentem
contra Scaligerum urget *Petrus Lanſſe-
lius* Societ. Jeſu Cap. 2. Diſpunctionum
Calumniarum *Caſauboni* contra Baro-
nium in locis ad Juſtinum, quem inter-
pretatur, attinentibus. Verùm enim-
verò aliud ſuadent Collega ejus *Iacobus
Gretzerus* lib. de Cruce, *Iuſtinus Mar-
tyr*, & *Irenæus*, ex quorum verbis par-
tem ſuppedanei non eſſe, ſed ab hoc
& uſu, & formâ, & ſitu differre, vi-
deor mihi colligere. Uſus Πήγματος
ἐξέχοντος non eſt pedes ſuffulcire, ſed
loco vehiculi eſſe, ſeu ὀχεῖν, & quietis,
unde ad hos uſus forma rotunda, vel
inſtar cornuum reflexa, non in tabellas
latas aptabatur, quo velut rheda aut
curru, diſtentis quantùm oportebat

cru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ribus, veheretur, vel cui inequita-
reus. Quibus præmiſſis, alium à
pedaneo *pegma* in cruce ſitum occu-
bat. Hoc enim pedibus, illud abdo-
ini ſubſtratum, longiori ab illo di-
ntiâ remotis. Sed noſtrarum erit par-
um ex *Iuſtini* & *Irenæi* ſermonibus rem
tam ob oculos ponere. *Ille* quidem
ialogo contra Tryphonem Judæum
curatè hac verborum formulâ Uni-
ornu adumbrat: Μονοκέρωτος κέρα-
οὐδενὸς ἄλλου πράγματος ἢ σχήματος
χοι ἄν τις εἰπεῖν, καὶ ἀποδεῖξαι εἰ μὴ τοῦ
ύπου, ὃς τὸν σταυρὸν δείκνυσιν. ὄρθιον γὰρ τὸ
ν ἐστι ξύλον, ἀφ᾽ οὗ ἐστι τὸ ἀνώτατον μέρος
ὶς κέρας ὑπερηγμένον, ὅταν τὸ ἄλλο ξύ-
λον προσαρμοσθῇ, καὶ ἑκατέρωθεν ὡς κέρα-
τα τῷ ἑνὶ κέρατι παρεζευγμένα τὰ ἄκρα
φαίνηται. καὶ τὸ ἐν τῷ πηγνύμενον ὡς κέ-
ρας καὶ αὐτὸ ἐξέχον ἐστὶν, ἐφ᾽ ᾧ ἐποχοῦνται
οἱ σταυρούμενοι. καὶ βλέπεται ὡς κέρας καὶ
αὐτὸ σὺν τοῖς ἄλλοις κέρασι συνεσχηματισμένον, καὶ πεπηγμένον. Quorum hæc
eſt Interpretatio: *Unicornis cornua nemo
alterius cujuſquam rei aut figuræ dixerit,
vel*

vel oſtenderit eſſe ſimilia, quàm typi cruce deſignantis. Rectum enim unum eſt lignun unde ſumma pars in cornu attollitur, quu ei aliud lignum aptatur, & utrinque ex tremitates, tanquam cornua uni iſti corn adjuncta apparent, & quod in medio im pactum eſt lignum, ipſum etiam inſtar corn eminet, in quo vehuntur qui crucis ſuppl cium ſubeunt, & cum aliis cornibus jun ctum, & conformatum ipſum quoque t cornu conſpicitur. Cornua vocat ſingula Crucis extremitates, quemadmodun plerique Veterum Patrum, qui locun illum *Habac.* cap. 3. *Splendor ejus ut lu erit; cornua in manu ejus;* de cruce Chri ſti interpretantur ut *B. Auguſtinus* lib. 18 cap. 32. *Cornua in manibus ejus quid eſ niſi tropæum Crucis?* Idem firmat *Iuliu Firmicus*, & in Oratione quadam de paſſione Chriſti expendit *Caſp. Barlæus* Heliconis amor. *Irenæus* verò lib. 2. cap. 42. brevibus eandem rem comple-ctitur: *Ipſe habitus crucis fines & ſummi-tates habet quinque, duas in longitudine, & duas in latitudine, & unum in medio, ubi*

requi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

requieſcit qui clavis affigitur. Certè requieſcere non dicitur in pedes erectus, ſed qui majorem corporis ſolidi molem aliquo fulcro ſublevat. Aliqua tamen huic Unicornu contraria præconcipere videor ex antea laudatis pro me auctoribus, quæ facili negotio ex ingenio expediam. A ſuppedaneo enim diverſum ſitum non obtinere utriuſque in medio ſtipitis locus comprobat, quem ferè utrique aſſignant, nec uſquam quatuor lignorum diſtinctorum junctim extant documenta. Sanè ubicunque medii ſtipitis locus affertur, pro Unicornu noſtro poſſet explicari, ſi diligentiori auctorum inſpectioni vacaremus. Quòd ſi ſuppedaneum quoque alibi in medio impactum reperiatur, jam duplici termino crucem dimetiemur, ut duplex medium inveniatur; vel enim in erecto ſecundùm longitudinem ligno medium diſtinguemus pro Unicornu illo medio; vel à prima ligni transverſalis ſeu antennæ diviſione medium ſuppedaneum circa pedes inveſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

veſtigabimus, idque ut amicâ conco-
diâ differentes loci componantur, quu
facilè medium etiam prope pedes te-
minetur in cruce altiſſima, qualem e
antiquitate operoſiùs in *Diſſertatione no-*
ſtra de latere Chriſti aperto demonſtravi-
mus. Sed quòd quarti ligni ſeu ſuppe-
danei mentionem neglexerint, alia ra-
tio, me judice, fuit: quanquam ſub-
inde neutrius meminerint, utpote mi-
norum crucis partium, ut in Carmin
B. Cæcilii Cypriani de ligno crucis:

Arboris hæc ſpecies uno de ſtipite ſurgit,
Et mox in geminos extendit brachia ra-
mos,
Sicut plena graves antennæ carbaſa ten-
dunt,
Vel cùm disjunctis juga ſunt ad aratra ju-
vencis.

Et apud *Iulium Firmicum*, de error. prof. relig. *Cornua nihil aliud niſi venerandum ſignum crucis monſtrant. Hujus ſigni uno extenſo ac directo cornu mundus ſuſtentatur, terra conſtringitur. Et è duorum quæ per latus vadunt compagine oriens*

tangi-

ngitur, occidens ſublevatur. Innocentius quoque Papa ſerm. 1. de uno Martyro, utrumque omittit lignum, & in eorum locum truncum ſupponit, & titulum ſuperpoſitum, quod ante eum S. *Bernardus* lib. de Paſſ. cap. 46. fecerat. Nempe nec cornu erat ſuppedaneum, nec ejus nomine dignum, quod per myſticum ſenſum ex cruce eruebant ſancti Patres. Non cornu; quia neque inflexum, neque acutiori formâ, ſed rectum in tabellam latam pedibus ſuſtinendis aptam exſtabat. Extremitates autem reliquæ appellatione cornuum fuerunt inſignitæ, quia acutæ forſan & in ſummo eminentes, non aliâ ratione ac antennis ſupremis cornu applicant *Tertullianus* l. d. *Iſidorus* lib. 19. Orig. cap. 2. *Cornua extremæ partes antennarum ſunt, dicta per tropum ab animali ad inanimale. Virgilius* lib. 3. Æneid.

Cornua velatarum obvertimus antennarum.

Lucanus l. 8. Pharſ. v. 193.

Iuſto vela modo pendentia cornibus æquis
Torſit. ———

Nec non *Artemidorus* lib. 2. Oneir. cap
12. de Tauro: *Similis eſt malo navis, &*
toti ipſius ſtructuræ, διὰ τὰς βύρσας καὶ τ
κέρατα, quæ cornua poſtea cap. 23
per τοὺς τοιχάρχας in ſomno interpreta
tur, hoc eſt, ut vertit *Cornarius, lateri*
bus præfectos. Et *Valerius Flaccus* Argo
naut. lib. 1.

— *Antennaque lævo*
Prona dehiſcentem cornu cum ſuſtuli
undam.

Eâdem curvitatis ratione cornua *Celſu*
lib. 7. cap. 26. nominat plagas luna-
tas in calculi ſciſſione; quæ lib. 8. c. 4
etiam de lunato ſinu profert. Unicor-
nu autem utroque nomine medium li-
gnum notat, partim quòd incurvum
emineat, & acutum, quale video in
annexa figura Crucis optimè expreſſiſſe
nuper *Ioh. Mich. Dilherrum* in Notis pere-
ruditis ad Crucifixionem; (ſive acutum
fuerit eâ parte qua Chriſtum ſuſtine-
bat, quod contra *Dilherrum* pernegat

Nic.

ic. *Fontanus* in Epiſt. ad *Bartholdum* *ibuſium*; ſive eo loco quo extra emi-ebat & conſpicuum ſe præbebat, quod erò propius exiſtimarem ego, quan-uam acutam crucem apud Auctores uoſdam inveniam fuiſſe in erecto ſti-ite Chriſti dorſo applicitam) partim uòd ſine pari in medio ſtipite, velut n media animalis fronte exſtet; ita nim ultima *Tertulliani* verba, obſcura atis, interpretor, in quibus emendan-lis ſudarunt Viri acutiſſimi, *Beatus Rhe-anus*, qui exponit: *Unicornis ſecundùm nedia, i.e. mediam ſtipitis partem palus*; & nuperrimè *Georgius Calixtus* Germa-orum doctiſſimus in Notis ad Li-pſium de Cruce, legere mavult: *medio ſtipitis*. Ego eâdem manente ſententiâ, *nedius ſtipitis*, ſcriptum fuiſſe puto, ſo-ito Librariorum errore, qui elemen-um primum *a* pro *us* ſubſtituerunt ob ormæ affinitatem, *us* enim compendii tudioſi modò ternarii numeri nota 3. n fine ſcribebant, modò ſemicirculo) puro, modò in ſuperiori cornu ocu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

lato caudâ productâ 9, ut ex libris me antiquis manu exaratis, item quos B bliothecæ Italicæ paſſim ſuppeditarur expertus didici; quas notas pro el mento ſimili ab imperitis ſcribis in co dicibus inductas non falſus credo.

Cap. XXIV.

Variorum de Unicornu teſtimonia. Raru animal, ut Phœnix. Balſami infrequen tiâ adjuvatur. Tribus Joſephi inſigne. I nummo Alexandri expreſſum itemque Columnis Æthiopiæ. Columnarum gen ra varia. Veraque Monocerotis imago: c alia.

AD rem ipſam devoluto auctorum teſtimoniis, experientiâ & ratio ne, Monocerotis animal vel eſſe ve fuiſſe, probare opera non tralatitia in cumbet, in gratiam venerandæ anti quitatis, quum nihil ſit de quo magi dubitant oculatæ manus. Agmen au ctorum ducat *Strabo* Geographus, qu ex Oneſicrito equorum Unicornium in India naſcentium, ſeu Monocerotum

ac

l equos toto ferè corpore acceden-
um, meminit lib. 15. ἵππους τε λέγει
ονοκέρωτας, ἐλαφοκεράνους, ſeu Cervi-
o capite. Quod in vero Monocerote
gnoverunt *Plinius*, *Solinus*, *Varthema*-
us, & *Cardanus*. Singularis hic eſt *Phi*-
s in capite Monocerotis, quod Leo-
inum deſcribit his Iambis :

Οὐρὰν συὸς ἔχει, καὶ λεόντειον στόμα,
Καὶ θεῖν μὲν ἐξεῖς, ἀλλ' ἀνάρθρους, τοὺς
πόδας.
Ἀσπάζεται δὲ τοὺς ἀπανθρώπους τόπους,
Καὶ ζῇ παροικῶν, καὶ πλανώμενος μόνος.

Hoc eſt, ex verſione *Berſmanni*:

Caudaque aprum, rictu Leonem præferat.
Ideoneoſque curſibus licet rudes
Geſtat pedes, amatque ſolitudines,
Saltuſque ſolus pervagatur devios.

Plinius diligentiori colore adumbrat lib.
8. cap. 21. *Aſperrimam autem feram Mo-*
nocerotem reliquo corpore equo ſimilem, ca-
pite cervo, pedibus elephanto, cauda apro,
mugitu gravi, uno cornu nigro media fronte
cubitorum duûm eminente. Hunc ſequu-
tus, ut in omnibus, preſſis veſtigiis *So-*
linus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

linus lib. Polyhiſtor. cap. 51. de Ind[illegible] refert: *Atrociſſimum eſt Monoceros, mo[illegible] ſtrum mugitu horrido, equino corpore, e[illegible] phanti pedibus, caudâ ſuillâ, capite cer[illegible] no: cornu è media fronte ejus protenditu[illegible] ſplendore mirifico ad longitudinem ped[illegible] quatuor, ita tamen, ut quidquid impeta[illegible] facilè ictu ejus perforetur. Vivus non ve[illegible] in hominum poteſtatem: & interimi quide[illegible] poteſt, capi non poteſt.* Condonandu[illegible] *Polyhiſtoris* arbitror impetui, quòd o[illegible] dinariâ Naturæ lege productum an[illegible] mal, ſine conformatione partium prin[illegible] cipalium vitioſa, monſtris annumera[illegible] rit rarò neque ex parentum ſemine e[illegible] ficientiſve dominio enatis. Utriuſqu[illegible] verò tam *Plinii* quàm *Solini* fidelis aſſe[illegible] cla *Iſidorus Iunior* lib. 12. cap. 2. ab ill[illegible] ſæculorum fama non receſſit, licet cu[illegible] Rhinocerote imprudentiùs confuderi[illegible] Monocerotem, eodem cornuum nu[illegible] mero deceptus. Ità verò ille: *Idem &[illegible] Monoceros, id eſt, Unicornis, eo quòd unu[illegible] cornu in media fronte habeat pedum qua[illegible] tuor: ita acutum & validum, ut quicqui[illegible]*

impe[illegible]

npetierit, aut ventilet, aut perforet. Tan-e autem eſt fortitudinis, ut nulla venantium irtute capiatur. Quod de inimicitia Ele-hantum interſerit optimo conſilio ex-ungo, ut alienum ex falſo ejuſdem ſe-æ utriuſque naturæ principio ortum. *Marcus Paulus Venetus* Magno Can Tar-tariæ à ſervitiis in Regno Baſma vidiſſe ſe ſcribit Monoceroten lib. 3. cap. 15. de Orient. Reg. ſed ex ea quam edidit delineatione Rhinoceros ſine dubio fuit ab eo pro Unicornu viſus. Id quod intelligendum quoque venit de iis quos in Regno Lambri conſpici affirmat. Elephante enim minores, depreſſum caput gerentes aprino ſimile, ſpinoſa lingua, qua obvia petunt, nigricantibuſque oculis, Rhinocerotis formam ad unguem æmulantur. Idem de Monocerote ſit judicium, quem verſus extrema Aſiæ deſcripſit cap. 10. *Æneas Sylvius Picolomineus*, poſtea *Papa Pius ſecundus*. Majoris fidei hic erit teſtimonium *Ludovici de Varthema* Bononienſis, qui ſæculis ab hoc duobus to-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

tum Orientem curioſè luſtravit, Ægyptum, Arabiam utramque, Æthiopiam, & Indiam, quâ terrarum amplitudine patet, ut Itineris totius oſtendit ſeries, quam Ethruſco ſermone conſcriptam *Agneſinæ Feltriæ Colonnæ* Albaniæ & Taliacotii Dominæ delicaverat. Is verò *Varthema* quum Mecham ſplendidam Arabiæ deſertæ urbem cum ſociis Mamaluccis itineris ordine perveniſſet, luſtrato prius celebri Mahomethi templo, ad aliud latus fani converſus Monocerotes binos clauſtris incluſos vidit ſimul & conſideravit, ut teſtabuntur verba lib. 1. de Arab. cap. 18. pag. 20. quibus brevi textu Romanum calamum mutuabor: *Ex altera templi nominati parte clauſtra ſunt quibus bini Monocerotes vivi includuntur, qui pro re ſingulari, ut ſunt, monſtrantur. Eorum hæc forma erat. Major equinum pullum 30. menſium imitatur, unumque in fronte cornu præfert trium circiter ulnarum. Alter Monoceros equuleo unius anni ſimilis, cornu quatuor palmarum habet.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

et. Color feræ, ut equi ſugmati obſcurior, apite cervino, collo brevi rariſque circa illud ilis & brevis juba ab altero tantùm late-e dependente. Crus ſubtile habet, gracile innuli inſtar: Pes anteriori parte parùm iſſus, ungula verò caprina, pediſque dex-rum latus piloſum. Enimverò feritatem præ e fert & naturam ſolitudinis amantem. Uterque autem Sultano Mechæ Domino ob-latus fertur pro re pretioſiſſima & theſauro iliis præferendo, à Rege quodam Æthiopum ſeu Mauro, ut cum eo arctiorem affinitatem niret. Propiora ſi velimus exempla, ætates excutiemus viciniores eorum qui Eoum diligenter luſtrarunt. *Bernardus Breitenbach* Itineris Orientalis Illuſtris Johannis Comitis de Solm Ann. Chri-ſti 1483. inſtituti fidus Interpres, non procul à monte Sinai & Ramathpin 20. Septembris vidiſſe ſe teſtatur Ani-mal, Camelo majus, quod Unicornu eſſe itineris ductor aſſeveravit, Arabs nempe & locorum illorum peritiſſimus, ut in ampliorem rei viſæ fidem eodem itinere teſtatur *Felix Faber*. Pari veri-

tate *Leonardus Rauchwolff* Auguſtanu Medicus, in Oriente audiviſſe ſe nar rat à Perſa, Sophum Perſarum Reger Unicornua aliquot Samarcandi alere cui ideò majorem judicavit adhiben dam fidem, quòd alia plura ex Perſi ſecum attulerit de quibus *Theophraſtu* ſcripſerat. Iter verò illud cum ſocii Anno reparatæ ſalutis 1573. abſolvit Ab illis ſequentia proximè tempora nor abhorrent, ſi auctores noſtros ad par tes vocemus; inter quos eminet in In dia verſatiſſimus *Garzias ab Horto*, Pro regis eo loci Medicus, qui quanquam oculis propriis non uſurparit Monoce rotem, utpote rariſſimum, attamer quæ de eo à Viris fide dignis accepit, nec nos nec poſteritatem voluit igno- rare, ut ejus perhibet diſſertatio Lib. 1. Hiſtor. Arom. cap. 14. his verbis con- cepta: *Inter promontorium Bonæ ſpei, &* *aliud Promontorium vulgò* de Currentes *nuncupatum, vidiſſe ſe affirmabant terre- ſtre quoddam animalis genus, licet mari etiam delectaretur, quod caput & jubam*

equi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

equi haberet (minimè tamen marinum equum eſſe) cornu præditum duos palmos oblongo, mobili, quodque nunc in dextram, nunc in ſiniſtram obverteret; modò illud attolleret, modò demitteret. Sanè ſi novum Monocerotis genus non conſtituat, quod tamen cum *Parente* cap. 2. num. 2. exiſtimo, vel ad Rhinocerotem vel Monocerotem referendum. Rhinocerotem eſſe perſuadent cum Elephante perpetua pugna, & cornu mobilitas; ferociter enim cum Elephante præliari tradit idem *Garcias*, & extendi cornua contrahique pro diverſo animi impetu in Rhinocerote ſuprà notavit *Geographus Chriſtianus MS.* In cenſum Monocerotum vocat tam juba equi & corporis ad equum ſimilitudo, quàm ſingularis adverſus venena vis in cornu ejus laudata; eam enim, quanquam recentiores agnoverint in Rhinocerote mariniſque, antiquiores ignorabant. Sed quicquid de dubia ſit virtute, forma ad Monocerotem accedit propius, ſi ſui generis amphibion non ſit, ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

principio Libri ſtabilivit *Parens*. *Ludovicus de Urreta* Ord. Prædicatorum in Hiſtoria Æthiopiæ Hiſpanica 1610 Valentiæ divulgata lib. 1. pag. 247. teſtatur Unicornu in Goyame & montibus Lunæ reperiri, ſed quia montes illi inacceſſibiles, paucos ideò videri: Cornua tamen in ſylvis ibidem inveniri, quæ ut cervi quotannis mutant. Hæc ab anteactis ſæculis de Monocerote fide digna traduntur monumenta eorum, quibus animal ipſum videre præſentibus contigit. Parcior noſtrorum temporum hujus obſervatio peregrinantium culpâ & feræ raritate. Enimverò per loca illa deſerta Indiæ Monocerotum habitacula vel pauci itinere feruntur, vel delati illuc citiùs pertranſeunt quàm canis Nilum; unde noſtro ævo de Unicornu incertior fama, non culpa Naturæ deficientis, ſed locorum & pertranſeuntium. Teſtantur id ex Regno Chinæ reliquiſque Indiæ locis in Europam noſtram ſubinde reverſi nautæ Mercatoreſque, quos, quum

quum furtivo pede itinerum vaſtitatem emetirentur per deſerta Arabiæ, & incultas aliis ſolitudines ob fugæ metum, in ſylvis biviiſque feram hanc Monocerotem, ut vulgò depingitur, non ſine terroris ſenſu vidiſſe accepi, ſed tanta eſſe pedum velocitate, ut ex oculis derepentè ſubducta accuratiorem ſpectantibus ſui contemplationem præripuerit. Neque Unicornis hiſtoriam rectè negaremus, eò quòd à paucis obſervetur animal. Rarum quippe eſt & mortalium experientiæ infrequens, partim quòd ſylvas petat & penitiora deſerti loca quò pauci pertingunt, partim quòd in hujus generatione parcior ſit Natura in pretioſis rebus paucitate contenta. Scilicet ex harum rariori effectu deſiderium in hominum mentibus excitat, & majeſtatis quandam ſpeciem affectat in iis quæ paucis ſine tamen reliquorum vitæ periculo, communia voluit. Paria aliàs præſtitit, ne exemplis careamus. Phœnicem patrem ſimul & ſui prolem, qui, ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ſuaviſſimus Poëtarum canit *Claudianus*:

Membris trivit redeuntibus ævum,

in ſe generis ſui multitudinem complectitur & fœcundâ morte ſeneſcens in novos ortus reſurgit. Eo ſubinde apparente, miraculi loco habuerunt, ut hodierni Monocerotem. *Tacitus* lib. 6. Annal. *Paulo Fabio, L. Vitellio Coſſ. poſt longum ſæculorum ambitum, avis Phœnix in Ægyptum venit; præbuitque materiam doctiſſimis indigenarum, & Græcorum multa ſuper eo miraculo diſſerendi.* Unionum rarior captura, reliquorumque quibus ex raritate precium majus ſtatuimus, ad quæ deſcendere in præſens non vacat. Balſami veri rarus fuit omni ævo & ſuccus & ſtipes. Fruticoſa enim hæc planta alibi quàm in Judæa naſci faſtidiebat, teſte *Plinio* lib. 16. cap. 32. ſed nec Judæam Balſamum occupavit præter Callirrhoën Hieroſolymis proximam. *In hac terra*, inquit *Solinus* Polyh. cap. 35. *balſamum naſcitur, quæ ſylva intra terminos viginti jugerum uſque ad*

victo-

victoriam noſtram fuit. Meliùs in rem noſtram alii *Codices* legebant : *In hac terra tantùm balſamum naſcitur.* Et quanquam idem affirmet balſami lucos inde adeò propagatos quum Judæa potiti eſſent, ut ejus ævo latiſſimi colles balſama ſudarint ; hodie tamen vix exiles ramos fert Arabia : unde *Tacito* lib. 5. Hiſtor. in Ægypto modica arbor Balſamum, & *Strabo* in παραλίαις tantùm naſci prodidit, non naturæ forſan culpâ, ſed excolentium, ut rarior apud nos ejus uſus ſit fueritque, & ſucci balſamici in uſu medentium per fiſſuram exſtillantis inopia, per naturam verò exſudantis tantus defectus, ut in Theriacæ mixtione pro Opobalſamo vero nucis muſcatæ ſuccum ſubſtituant ſeplaſiarii, quanquam ex Ægypto per mercatores ſuperioribus annis Venetias & Romam Opobalſami juſta ejus copia delata, quam legitimam, inciſioneque elicitam agnoverunt controverſiæ inter plurimos de ea exortæ arbitri *Baldus*, *Caſtellus, Veſlingius*, *Perla, Donzellus*,

zelius, *Campii*, aliique quorum nucleum *Io. Georgius Volcamerus* Floræ genius edidit. Alia in dictorum teſtimonium addere ſuperſedebo, quum Naturæ ſæpiùs exceſſum, ſæpiùs quoque defectum in animalium numero & plantarum quivis animadvertat, ut parciorem eſſe in Monocerotum genere citra magnum ſit miraculum. Imò adeò in terris inſolens deſcribunt *Hebræorum Magiſtri*, ut quum Monocerotis pelle tegendum eſſet Tabernaculum à Deo adductum ſit animal ad Moſen, nec ab eo ampliùs in deſerto comparuiſſe. Per animal enim Unicornu explicant *Talmudici* 2. *Aphor. de Sabad* illud תחש Taſſo, quod *Exod.* 25, 3. 26, 14. arieti junctum per Janthinas reddidit *B. Hieronymus*: de quo dubitant an domeſticum fuerit, an peregrinum: mundum tamen credunt ex ſacro uſu. De Cophthis jam ante monui evidens deſumi Monocerotis documentum, ut labori huic ſuperſedere poſſim.

Ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Experientiam excipiant varia vete-
um monumenta in Monocerotis ſi-
em erecta. Inter quæ primum lo-
um teneat gentilitium tribûs Joſephi
pud Hebræos ſignum, quod in Laba-
i una parte Unicornu, adverſa Bo-
em monſtraſſe conſentiunt Rabbini in
Medras Raba, ſequutuſque eſt in Di-
luranologiæ titulo *Emmanuel Portus* in
oſuæ ſcuto, quem ex tribu Joſephi
uiſſe conſtat. Origo Emblematis po-
tremo *Iacobi* voto debetur, quo filio
atu ferè minimo ſed fortunis maximo
& pulchritudinem & potentiam augu-
abatur *Geneſ.* 49. *verſ.* 22. 24. Unicor-
nu autem pro fortitudine & ſingulari
obore in Scripturis aliàs frequenter ad-
hibitum, pulchritudinemque & gra-
iam alio denotavit oraculo *Pſal.* 28.
Forſan & Joſephi altiores fortunas emi-
nenteſque dignitates Monocerotis ſi-
gno ad poſterorum memoriam tranſ-
miſerunt auctores fratribus ad exem-
plum oppoſituri. Quod per Labarum
firmarunt *Rabbini*, *Alexander* Macedo,
num-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

nummo ſæculo illi & ſequentibus familiari, adumbravit, quem devicta in Indiis Niza Unicornis effigie uno latere ſignavit, caput inclinantis & cornu in cantharum Bacchi poſito quieſcentis, adverſæ parti Inſcriptione additâ ex urbe capta, ΝΥΣΑΕΩΝ. Quippe Libero Patri ſacrata fertur Niſa apud *Plinium* lib. 5. cap. 18. Et lib. 6. c. 21. Nummum iſtum Alexandri nondum videre licuit, ut dubius ſim an ſculptum fuerit potius ΝΙΚΑΙΕΩΝ, in memoriam Niceæ urbis Bithyniæ ab Alexandro eodem conditæ, atteſtante *Iuſtino* lib. 12. *Duas urbes condidit, unam Nicæam, alteram ex nomine Equi Bucephalam.* Cujus populi eâdem Inſcriptione exſtat numiſma apud *Sebaſtianum Erizzum* L. Commodi Cæſaris honori conſecratum. Quid verò ad pateram Unicornu? Nempe hoc Emblemate ſingularem erga Niceos amorem ſignavit Alexander, qui Unicornis ob animi fortitudinem, hic tamen placidâ populi ſui dulcedine frui velut victus de-

ſide-

ſiderat. Alii Æthiopum per columnas Monocerotum & nomen & figuram conſervarunt, opere, ut credo, magnifico & pro gentis conditione ſuperbo. Cujus columnæ obſervo veſtigium apud *Geographum Chriſtianum MS.* Bibliothecæ Mediceæ de Animalibus Indicis, quod operæ precium erit hic à ſitu vindicare; ΜΟΝΟΚΕΡΩΣ. Τοῦτο τὸ ζῶον καλεῖται μονόκερως. Οὐκ ἐθεασάμην δὲ αὐτό. στήλας δὲ αὐτοῦ χαλκᾶς ἀνατιθεμένας ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ ἐν οἴκῳ τετραπύργῳ βασιλικῷ τέσσαρας ἑώρακα, διὸ καὶ οὕτως κατέγραψα. Φασὶ δὲ περὶ αὐτοῦ ὅτι φοβερόν ἐστι καὶ ἀκαταμάχητον, ἐν τῷ κέρατι ἔχον τὴν ὅλην ἰσχὺν καὶ ἡνίκα δόξει παρὰ πολλῶν διώκεσθαι, καὶ καταληφθῇ, εἰς κρημνὸν ἐφάλλεται, καὶ ῥύηται ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ὕψους, καὶ κατερχόμενον ἀντιστρέφεται, καὶ τὸ κέρας δέχεται τὴν ὅλην ὁρμὴν, καὶ ἀβλαβὲς διαμένει. Quæ verſa ita ſonant: *Hoc animal Unicornu vocatur. Non quidem illud vidi, ſed ejus columnas æreas quatuor, in Æthiopia poſitas in domo Regia quatuor turribus ſuperbâ obſervavi,*

unde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

unde & ita delineavi. Ferunt verò de illo quòd terribile ſit & inſuperabile, in cornu ipſo omne robur habens: & quia ſe à multis perſequutum novit viribuſque deficere, in ſcopulum præruptum ſaltans ſeipſum præcipitem ex alto dat, & inſequenti in faciem vertitur; cornuque totum impetum excipit, illæſum tamen permanens. Columnarum frequentem apud antiquos uſum ne ultimis quidem temporibus defeciſſe conſtat, quoties memoriâ dignæ res ad æternitatem conſecrabantur. Notæ Herculis virtuti dedicatæ columnæ vario metallorum genere. Tyri ex auro & ſmaragdo binæ erectæ, quas vidit *Herodotus* & deſcripſit lib. 2. *Templum Herculis, quod vidi opulentè exornatum, cum aliis multis donariis; tum verò duobus Cippis, altero ex auro cocto, altero ex lapide ſmaragdo, majorem in modum ſplendente per noctem.* In Gadibus columnas, laborum terminos, poſuiſſe fertur Hercules in duraturam poſterorum memoriam, quas decantat *Pindarus* Olymp. Od. 3. Epod. 9.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Νῦν γε πρὸς ἐσχατιὰν Θή-
ρων ἀρεταῖσιν ἱκάνων, ἅπτεται
οἴκοθεν Ἡρακλέος στηλᾶν.

as per Idolum explicat *Averroës* ſta-
uamque quam adorandam gentiles po-
uerunt. Cujus effati pœnas à *Paganino*
audentio Polyhiſtore luit cap. 121. lib.
le Orig. Phil. Rom. quia non ab ho-
ninibus , ſed ipſo Hercule memoriæ
auſâ erectæ fuerint columnæ. Hercu-
es tamen ut Alexander divinos hono-
es etiam ſuperſtes non aſpernatus, quia
b indigenis columnas ſumpſiſſe dicitur
pud *Suidam* in Voce Γάδειρα : *Hacte-*
us progreſſus Hercules , cum ob ſonitum , &
enebras ulteriùs tendere non poſſet ; colu-
nnas ab indigenis ſumptas erexit, quibus ſigni-
icaret eò-uſque perviam eſſe terram & mare.
Tempore ſuo adhuc ſuperfuiſſe in Co-
mographia aſſerit *Æthicus*, qui judice
oſia Simlero Conſtantini ævo floruit.
Corruptas verò in prælio, quod crevit
nter Barbaros & homines illius Inſulæ
Anno I ɔ xxx. à Muhametis ortu ,
refert *Averroës* in Com. 2. de Cœlo,
qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

qui ſe elevatum Idolum affirmat vidiſſe. Vixit autem milleſimo centeſimo Anno à Nato Chriſto. Hinc adeò eſt, quod earum aliter non meminit *Ioan. Baptiſta Suarez* in Antiquitatibus Inſulæ & Civitatis Gaditanæ Hiſpanico idiomate editis, niſi quòd olim fuerint. Id quia ad noſtrum inſtitutum ſpectat, conſiderationem meretur, quòd columnis varia inſculpſerint quæ poſteritatis ſcire interfuit. *Strabo* enim lib. 3. Geogr. templi ſumptus inſcriptos narrat, dubio procul quòd modum vulgarium ſuperaſſent: *At quidam alii columnas dici illas ajunt, quæ intra Herculis ædem Gadibus exſtant. Sunt autem ex ære cubitorum octo, in quibus conſtruendi templi ſumptus inſcriptus eſt.* Aliæ Herculis labores præferebant, auctore *Philoſtrato*: *Hydriæ inſuper, & Diomedis equi, & duodecim Herculis labores in lapidem inciſa conſpiciuntur.* Eodem arbitror inſtituto Æthiopum gentem columnas æreas erexiſſe Monoceroti ibi locorum aliquando viſo, ut & de animalis veritate

& pa-

& patriæ ſuæ excellentia publico ſigno teſtarentur: unde ejus quoque corporis formam exactam expreſſerunt ab *Auctore Geographiæ* incerto annotatam. Quod memoriæ frequens apud Romanos genus ex ſtupendis illis Trajani & Antonini columnis in Urbe viſitur, & reliquis minoris operæ ex navali ære ſurgentibus, quas roſtratas vocant in Capitolio inſertas ob devictos navali prælio Latinos priſcos, Carthaginenſes, Pœnoſque, teſtibus *Plinio* lib. 34. c. 5. *Quintiliano* lib. 1. cap. 7. *Servio* ad *Virgilium* 3. Georg. quibus columnis intercedendum putarunt gloriæ & famæ invictorum pectorum, additis tam Inſcriptionibus quàm Hieroglyphicis à *Petro Ciacconio* Hiſpanorum doctiſſimo diligentius explicatis. Et, quod ad rem erit, roſtra navium triremeſque devictas in opere ipſo expreſſerunt adhuc Romæ ſuperſtite, cujus Inſcriptionem poſt *Ciacconium Petrus Servius* Romanorum Med. literatiſſimus cap. 4. Miſcell. & figuras exſculptas *Gauges de Gozze* dili-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

diligenter & ad unguem explicarut.
Non aliter Æthiopum Reges co
animalis cum ipſo Monocerote in
lumnis vivâ imagine effinxerunt. M-
nuit me tamen ingenuè *Lucas Holſte*
literaturæ Græcæ & Veteris Philo-
phiæ facilè princeps, στήλω hic ali-
que non pro columnis, ſed ſtatuis
cipiendam ad Unicornis figuram
preſſis; cui eò faciliùs aſſentior, p-
tim quòd frequentiorem ſtatuarm
memoriam omni ævo reperiamus &
veſtigia adhuc clariora, partim qu
majus ad Unicornis rationem pond
afferat. Quod de impetuoſo Mono-
rotis ſaltu refert Geographus noſt,
in alio parùm diſſimili, ſi non eode,
in Oriente ſibi obſervatum mihi exp-
ſuit *Abrahamus Ecchellenſis* de Monte l-
bano, Maronita, Arabicæ linguæ
Gymnaſio Romano Interpres merit-
ſimus. Monocerotis autem ex ſtatu
ſive columnis Æthiopicis expreſſa im-
go juſtâ diligentiâ à me in Medicæa B-
bliotheca fuit conſiderata. Toto co-
pc

ore Cervum refert ſive magnitudinem
pectes, ſive membrorum conformatio-
em. In ſolo capite aliquo diſcrimine
eparatur. Cornu enim in fronte recto
uctu protenditur ſtriatum, curtæ au-
es, barba hircina ſub mento & vellus
nteriori facie inter frontem cornutam
c naſum. Frons tuberoſa, cui ſolum
ornu infixum viſitur.

De Monocerote, animali terreſtri,
ovum non ita pridem argumentum
uppeditavit Haſniæ Afri cujuſdam
Reguli Nepos, cujus de eo relationem
uſſu Regis mei clementiſſimi à me ex-
eptam in Hiſtoriis Rarioribus conſi-
navi, ex quibus *Deuſingius* in ſuum de
Monocerote tractatum tranſtulit, &
ic relegi eadem Hiſtoria meretur iiſ-
lem verbis quibus ipſe conceperam:
ranciſcus Marchio de Magellanes, A-
ricanus, nomine Regis ſui Guinenſis
d Curlandiæ Ducem Legatus, Haſ-
iæ 1652. menſe Octobri ſubſtitit, vi-
iſque rarioribus in Technicotheca
Regia inprimis Unicornu, Boreali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

nuper ex Groenlandia advecto , und
cim ſpithamas longo , mirabatur corn
hujus longitudinem , monuitque c
verſum in patria ſua Unicornu reper
ri , ex genere quadrupedum , ſæpe
ſe viſum , nec de eo in Africa dubitar
Quia verbis pondus ineſſe videbat
hominis non Barbari ſed Chriſtian
generi Regis ut ferebat & Nepotis , c
animali iſto , ejuſque cornu diligenti
inquiſivi , Sereniſſimo Rege meo cl
menter jubente , hæcque ex ejus rel
tione comperi :

Unicornu quadrupes Africanis ill
Tirè bina vocatur , hoc eſt , cornutu
animal. Velociſſimum animal & f
rum in deſerto magno *Canò* Afric
oberrat , unde vivum capi facilè n
quit , ſed ſagittis figitur. Cadaver tame
in deſerto reperitur , & in uſum ven
incolis , quod cum Veterum Monoc
rote non multùm abludit. Ipſe Mage
lanicus vivum viderat nunquam. Ro
gavi tamen ut Regis ſui opera ſagittar
conferto agmine emitterentur , qu

V

el vivum capiatur, vel oſſa, pellis, ranium & cornu ipſum nobis tranſ- hittantur.

Magnitudine & formâ equum me- iocrem exprimit, capite, cruribus & edibus piloſis, jubâ brevi vixque ſpi- namam prolixâ, caudâ equinâ, ſed on valdè piloſâ. Cutis univerſa gla- ra, pilis breviſſimis.

Color in dorſo cinereus, lineâ ni- râ per medium dorſi excurrente, à naxillâ verò inferiori ad abdomen can- idiſſimus.

In fronte crinium faſciculus viſitur, x cujus medio excreſcit cornu uni- um, cui faſciculus ille pilorum ſem- er adhæret, quanquam cornu à fron- e animalis ſit ſeparatum.

Cornu ipſum vix tres ſpithamas ſu- erat, octo vel novem circiter pollices raſſum in baſi. In apice hujus cornu iſciculus pilorum rubrorum eſt ap- enſus, pugni amplitudine, quod ha- enus nulli Unicornuum ſpeciei pro- rium audivi vel legi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Cornu neque in gyros contortum inſtar Unicornu borealis, ſed exiguas eminentias habet & inciſuras, quæ à fronte ad apicem rectâ lineâ producuntur. Color flaveſcens. Cavum circa radicem. Mas ſolus cornu iſto ſolo viſitur, fœmina in reliquis mari ſimillima ſine cornu.

Africani magnum huic cornu ſtatuunt pretium ob virtutes decantatas. Contra venena omnia illud exhibent, tam intùs ſumptum quàm extrà. Fera antequam bibat, ſemper cornu aquis mergit, quæ exinde planè turbantur; unde incolæ cornu adhibituri, apicem cum faſciculo pilorum aquis mergunt, ex quo deinde aquam ſalutis gratiâ exſugunt. Aqua faſciculo immerſo ebullit, ſicut id omnibus ſiccis uſu venit, unicornu foſſili, calcinatis cornibus, & de Veterum Monocerote fama fert.

Caro Monocerotis Africani non ingrati ſaporis; recenter cocta & comeſta lepram curat. Pili caudæ in pulverem

verem cremati, & in vino Hiſpanico aſſumpti, dyſentericis prodeſt.

Monocerotis hoc genus nunquam deſcriptum aut depictum fuit. Veterum Monoceros cum Leone & equo communia habebat multa, nigro cornu; Africanum equo vix diſſimile. Nec Aſinus Monoceros eſt, quem in Africa reperiri *Herodotus* & *Solinus* ſcribunt. Quanquam enim & ibi inveniri Aſinos ſylveſtres & domeſticos bicornes conſentiat Magellanicus noſter, diſparem tamen ab hoc Unicornu faciem demonſtrat. Nec Amphibion eſt Africanum deſcriptum *Garciæ ab Orto* lib. 1. Hiſt. Arom. cap. 14. quia pedes poſteriores ſimiles ſunt anterioribus, nec cornu illi eſt mobile. Monſtravi Magellanico ſingulas Unicornuum ex *Aldrovando* & *Jonſtono* figuras, ſed nullam propiùs accedere affirmavit, quàm equum Monocerotem tab. 10. *Ionſtoni* depictum, niſi quòd ungulis ſit ſolidis ſolidipes.

Monſtrum credidi, ſed fidem fecit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Afer, omnia unicornua hac facie comparere, ſibi ſimillima. Navis præfectus *Petrus Schultzius* noſtras confirmavit, in Africa idem ſibi narratum ſæpiùs ab incolis. Ita Africa ſemper aliquid novi. Relationi novæ fidem plenam ſpondemus, quando ex condicto Unicornu ipſum ad Sereniſſimum Regem noſtrum Marchio Magellanicus transmiſerit.

CAP. XX.

Monoceros à fabulis vindicatur. Cteſiæ defenſio. Laus Famæ. Contradictiones de Unicornu tolluntur. An in ſpectaculis productum, ex Nummis dijudicatur.

IPſam invictam rei fidem exauget firma Ratio, quæ Monoceroten neceſſariò invehit, ad univerſi complementum & gratam viventium varietatem, de qua plura non eſſent addenda, ne experientiæ tantum decedat, quantum hæc augmenti cepit, præſertim quum apud bonos judices ſatis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

habeant firmitatis vel teſtimonia ſine argumentis, vel argumenta ſine teſtimoniis, ut lacteum illud *Lactantii* os lib. 4. de vera Sap. cap. 22. loqui amat. Prodeat tamen, ut utrique ſuus ſit locus; cui diverſa ſententium argumenta tanquam ex facili cedent, ſi eam, ex eâ parte quâ homo ſum, in medium oppoſuero. Quis enim vel mica rationis inſtructus non viderit falſos eos qui Monoceroten eodem habuerunt loco quo Aſinum Aureum *Apuleji*, Sirenes *Homeri*, *Virgilii* Harpyias, Chimæram, Minotaurum vel denique Hippogryphum. Ingeniorum enim hæc ſunt luſus vel ad informandos hominum mores vel corrigendos ficti veteribus ſapientibus familiares, qui per fabulas fictaſque hiſtorias occulta inſinuarunt, non Æſopi ſolùm ævo, ſed & *Pythagoræ Platoniſque* quos primam puerorum inſtitutionem à fabulis incepiſſe ex lib. 1. de Legibus habemus. Romæ quoque uſitatum doctrinæ genus innuit *Quintilianus* Dialect. de Oratorib.

M. Apri & Julii Secundi etiam fabulas & diſputationes, & arcana ſemotæ dictionis penitus in juventute excepiſſe fatetur. Quò ſpectant quidquid de Diis finxit vetuſtas Aſino Aureo ſimilibus, quos tamen ad Moralem ſcientiam perduxerunt poſteri, & eam quæ ad Naturam refertur, de quibus pleni ſunt paſſim Libri, *Natalis Comitis* Mythologici, *Franciſci Baconis de Verulamio* novo de Sapientia veterum Tractatu; quanquam parvam illam fabularum utilitatem credat *Euſebius* lib. 2. præp. Evang. cap. ult. nec multis utilem, niſi qui cauſas rerum curioſiùs inveſtigarunt; nihil tamen animos magis moviſſe & in rectum flexiſſe omnium ſæculorum gentiumq́ue teſtantur annales. His in Unicornu fingendo excidiſſent fabulæ Auctores, quia neque ad mores hominum neque naturæ ſecreta ficto vultu conformetur, niſi quemadmodum alii omnia, ſpontè ejus naturâ monſtrante viam aliò trahatur animal, ſicut ad̄ deſignandam

prudentiam ſerpentes, ad ſimplicitatem columbæ, ad aſtutiam vulpes, & ad ſagacitatem Rhinoceros, ita ad fortitudinem ferociamque aptentur Monocerotes. Sed enim fictam Monocerotis hiſtoriam ab Auctorum genio concludunt, & ſolemni more fingendi ea quæ alibi nec ſcripta nec picta exſtant. Primum enim animalis auctorem *Cteſiam* dici *Plinio* lib. 8. cap. 55. quem fide dignum negarat *Ariſtoteles* lib. 8. cap. 28. Hunc ſequutum *Plinium* in pari errore hæſiſſe: *Philoſtratum* verò novis & miraculoſis delectari potiùs quàm veris, & *Ælianum* alienâ voce contentum ſcripſiſſe quæ incertâ acceperat famâ. Verùm fruſtra bono *Cteſiæ* occentant, quem, ut videtur, ex otioſorum ingenio æſtimant. Equidem omninò exiſtimo, ſi de Monocerote ignoto illis ſæculis animali præter veritatem quidquam chartis conſignaſſet, ab *Herodoto* ejus æquali vapulaſſe & falſi dicam retuliſſe, *Ariſtotelem* verò vicenis minimùm Olympiadibus *Cteſia Herodo-*

rodotoq́ue poſteriorem quis credat ſincerius de præterito tempore judicare potuiſſe, quàm de præſenti *Herodotum?* Neque eò perveniſſe ſcio audaciæ *Ariſtotelem*, ut ex levicula culpa circa ſuem, quem nec ferum nec manſuetum in India haberi negarat, omnia *Cteſiæ* damnaret quæcunque ſeu de Monocerote ſeu aliis in India obſervarat, quamvis ſine teſte eo nomine ſolo fidem *Cteſiæ* derogaverit. Quid enim abſurdi, niſi alia afferret, ex India ſuillum genus eliminare, quod neque in Arabia agnoſcit *Plinius* lib. 8. cap. 51. Sed argumenti pondus elevat, quiſquis in veterum ſcriptis verſatus, malè ex unico errore totius operis auctoriſq́ue dignitatem fidemq́ue penſari novit. Jam certè de utroque foret conclamatum, maléque audirent *Ariſtotelis* omnia, quòd hic loci in Gallia Aſinos falſò neget. Actum etiam eâdem ſententiâ de *Homero* antiquiſſimo Polyhiſtore eſſet, ſi quæ de obſidione expugnationeq́ue Trojana finxerat, reliquis verè dictis falſi:

falſi maculam communicarent. Fictum autem eſſe Trojanum excidium ex ſignatis plurimorum *Auctorum* verbis liquet, quæ qui velit, adeat *Ioh. Chryſoſtomi* Orationem, *Ciceronem* lib. 2. de Divin. *Lucanum* lib. 2. Pharſ. *Iuvenal.* Satyr. 10. *Trebel. Pollionem* in D. Claud. *Tacitum* lib. 12. Annal. *B. Auguſtinum* lib. 1. de Civit. Dei, cap. 4. *Lucianum* Philopſeud. & *Quintilianum* de Oratoribus. Ipſamque aurei velleris hiſtoriam non procul fabulis aliorſum traxerunt *Majerus* Ænig. 223. *Sennertus* de Conſenſu, *Hier. Hœlzlin* Prol. ad Apollonium, aliique numero non pauci.

Ut hinc nec Ulyſſem crederemus, quòd longo illo & fabuloſo errore, ut iter vocat *Tacitus* de Moribus German. hiſtoriam ejus in majus auxerit *Homerus. Cteſiam* tamen apud *Lucianum* quoque ſuſpectum in Philopſeudolo p. m. 463. adverti, in quo Homeri fabuloſo Catalogo accenſetur: Veteres illi, *Herodotus*, *Cteſiaſque* Cnidius, & ante hos Poëtæ, & ipſe *Homerus* Viri celebres,

mendaciis ſcriptis uſi ſunt. Quod Satyrico condonandum ſtylo, quo omnes, ne Chriſto excepto, pari inſolentia perfodit. Rectè pro Cteſia pugnat *H. Stephanus* in Diſquiſitione operi præfixa: Si mentiri voluit Cteſias aſſentationis ſtudio, & ſpe lucri id factum, at neque Artaxerxi neque matri Paryſatidi ſupplantavit vera laudis, ſed potius detractum ivit. Cæterùm gratis Monocerotum mentionem primam ad *Cteſiam* referunt, qui conſerto pede nobiſcum pugnant, quum de Unicornu multis anteactis ætatibus ad ravim uſque clament *Divinæ* paginæ. *Andreas Baccius* libro de Unicornu vim oppoſitæ auctoritatis *Cteſiæ* aliorumque effugere aliâ viâ tentans concedit exactam Monocerotis notitiam veteribus *Cteſiæ*, *Plinio*, *Ælianoque* latuiſſe ſolenni rerum obſcuritate, quæ donec invaleſcant prima exordia & notitiæ incunabula facilè confundunt. Quò confugere ſine neceſſitate coactus eſt, partim quia nullo non tempore Monoce-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

rotis animal infrequens neceſſariò confuſam omnibus ſcientiam gignit, nobis pariter & antiquis; partim quòd accuratam Unicornis deſcriptionem ſequenti ætate conſonam aſſequuti ſint *Cteſias* & *Plinius*. Nec vitio *Philoſtrato* verti debet novarum rerum ſtudium, quo ſeriem Illuſtrium hiſtoriarum velut gemmis per intervalla diſtinxit, ut torpentem forſan lectorem excitaret. Hominum quippe ingenia novitatis ac peregrinationis avida, externa quæcunque quæ à patriis finibus Natura removit, amplectitur ut nummos novos pueri, non quòd vel nummi novi falſi ſint, aut externa nihili, ſed quia præter vulgarem ſortem novâ ſpecie adornantur. *Æliano* id debet poſteritas quòd ab aliis de Unicornu relata fideliter annotaverit, quum nec ipſi nec aliis forſan præſentibus intueri locorum diſtantia conceſſerit & feræ agilitas. Veritatem rerum fama ſequitur, ut umbra, quæ, ut magnus *Tacitus* loquitur, non ſemper errat, in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

terdum & ſeligit. Famam illam de Unicornu ſparſam à Barbaris Indis, qui aliud præter nomen neſciverunt, *Æliani*, reliquorumque ævo introductam aliqui dum urgent, adeóque infra fidem eſſe & veritatem, multarum rerum notitiam nobis adimunt in quibus, utpote exoticis, barbarorum ſtamus relatione, meliorum patriæ ſuæ interpretum. *Mercurialis* Tom. 2. Conſult. 63. eo nomine Monocerotis hiſtoriam ſuſpectam reddit, quia ab *Ariſtotele* neglecta. Cui reſponſum velim, *Ariſtotelem* de vermiculis apibuſque ſcripſiſſe fuſiùs quàm de Deo, quod olim ipſi objectum fuit, ut taceam multa ab eo de Animalibus notata, quæ nec vidit ipſe, nec ſatis perpendit, adeò de ignotis ſilentio ſe magis excuſavit quàm dubia relatione. Addo Monocerotum multitudine deceptum ſingulorum involviſſe tractationem.

Fortiùs ex Auctorum inter ſe diſſidio in nos jaculantur. Illos nempe tam de fera, quàm feræ Cornu diverſas con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

trariaſque alere ſententias. Sed ea ſcriptorum diſſenſio ſine veritatis ſit diſcrimine. De animali modò conſtet, in conditionibus liberè diſſentiant, quæ narrantium multitudine & feræ ipſius ſecundùm ætatem, pabula & regiones varietate, diverſæ ſæpiùs ſunt & variæ. Ætatis quippe ambitu adeò ſubinde mutantur viventia, ut ſi Herculem olim in cunis, videas deinde in Augiæ ſtabulo, eundem eſſe ſanctè neges, & in cervorum genere ſi anniculos ſubulones, hinnuleos, dicrotoſque inter ſe conferas, profectò diverſa eſſe Jovem lapidem jurabis: unde in illam Doctorum quidam devenerunt opinionem, eundem non eſſe Socratem v. g. ſenem, qui juvenis fuerat. Dependere hæc à ciborum regioniſque mutatione docet *Ariſtoteles* lib. 8. Hiſt. cap. 28. ubi per plurima animalium ſecundùm loca diverſorum genera decurrens exemplis inducit aliqua à cibo vel largiori vel parciori, alia à locis, cœli ſituſque conditione majora gigni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

vel minora, caudam nullam vel largiorem ferre, cornibus excedere vel planè carere. Hinc ſanè mirum non eſt diverſam deſcriptionem Monoceroti accommodaſſe Auctores juveni quàm provectiori ætate, Indico quàm Æthiopico, quamvis ſi ex æquo rem æſtimemus, minus ſit in auctoribus contrarietatis quà vulgo jactatur, ut brevi manifeſtiùs fiet. Cornua Monocerotis in theſauris Principum ſparſim aſſervata quamvis variam faciem oſtentent, veris tamen nihil detrahunt, quæ dari poſſunt. Varia illa ſunt vel ab arte artificum & ingenio, vel temporum injuria, vel quòd alteriùs Monocerotis ſint pro vero Unicornu ſuppoſita, quo numero pleraque quibus nomen apud magnates precium hactenus dedit, recenſeo. Obvertent præterea nobis miracula quæ dubiâ nec æſtimandâ fide à Cornu vero promittuntur ab antiquis, ut eadem ſit animalis quæ miraculorum ſuſpecta veritas. Equidem miraculorum pondus non excipiam,

quod

quod minus huic ineſſe cum *Patre* cap. 5. conceſſerim, ſolam argumentationis debilitatem oſtendam ex mala diverſorum miſcella. Nam accidentibus, ut bonâ Criticorum veniâ à Philoſophis verba mutuer, ſubſtantiam miſcet, & ex illorum conditione hanc metitur, cui inhærent nullâ proprietatum neceſſitate. Illa ſine hac abeſſe poſſunt & pro falſis traduci ſuperſtite ſubſtantiæ dignitate, quam neceſſariò non ſequuntur: unde & in majus fallacis famæ curſu augeri poſſunt rerum virtutes, hominum geſta, animantium effectus, quanquam & hoc & illi & iſtæ reapſe exiſtant. Tandem qui contradicendi partes ſuſceperunt, ad Romanorum ſpectacula provocant & ſæculares ludos, in quos ex univerſo orbe perdomito rariora inducta animalia, Monocerotes omnium ore eo ævo celebratos, nunquam Annales atteſtantur. Quibus *Andreas Baccius* defendendi Monocerotis patrocinium felici conatu exercens, facili ex natura feræ reſpon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ſponſione occurrit. Nam raram beſtiam, & feram, nec domari poſſe nec vivam capi prodiderunt *Philes*, *Ælianus*, & *Plinius*. Longiori quoque itineri Romam perducenda ſuccubuiſſent ob cœli pabuliq́ue diverſitatem, quod uſu veniſſe Elephantis ex *Æliano* lib. 10. cap. 18. & *Petro Gyllio* credimus. Ut taceam ſuo judicio quaſi ſorices perire Antagoniſtas. Romani enim ad Indiæ penetralia pervenerunt nunquam, ne Parthis quidem niſi à limine ſalutatis, nec ad Gangem infeſtas Aquilas circumtulerunt. Alexander autem præſente ubique fortuna qui Nyzam Indiæ ſuo imperio addixit, æterno nummorum monumento, Unicornu, victoriæ teſtem, impreſſit. Unde quid ad Romanorum ſpectacula Monoceros nec ſatis ipſi ſciunt nec explicant ſatis. *Senex* quidam *Antiquarius* mihi Neapoli perſuadere auſus eſt, vidiſſe ſe in numiſmate Marci Aurelii Imperatoris Unicornu impreſſum, ſed pro Uni-

cor-

cornu vero Rhinocerotem accepit ſilicernium, qui in Domitiano nummo exhibitus eſt ab antiquariis, unico cornu depictus quidem, ſed apud *D. Ioannem de Lazara* Equitem, Nobilitatis Patavinæ florem, & paternæ virtutis æmulum, duobus cornibus apertius conſpicitur. Cæterùm quum ſpectacula fervidè adeò urgeant adverſarii, mirari ſubit non vidiſſe *Philippi* Junioris ſæculares ludos rariori animalis Perſici ſpecie nobilitatos, in quibus inter alia cœlo Romano inviſa, & fera producebatur cornuta, equo cætero corpore ſimilis, ſed barbâ prominente, eum ferè in morem quo Monoceros in Geographo Medicæo depingitur, niſi quòd ſculptorum licentiâ caudam juſto longiùs produxerit. Numiſma hujus Philippi exprimit *Seb. Ericius* pag. 542. quod & nos hîc Lectorum oculis ſubjicere commodum duximus; ſed hirco ſimilem malè judicat, cui nec cauda protenditur, nec ungulæ ſolidæ, nec denique caput equino proprium exſurgit:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

git: fruſtraque ex Perſia vulgatum animal theatro Romano exhibuiſſet Imperator. Monocerotem equum veriùs diceres ſi diſſentire velles. Hinc Regem Praſi ſolitum ad publica ſpectacula in roboris ſui documentum Unicornis filiolos inſtruere fama tulit apud *Ælianum*, certa forſan, nec exemplo carens. Si vera Doctorum quorundam Monocerotis deſcriptio, capite leonem, corpore equum, & pedibus, cervum referre, videtur is ſanè in nummo æreo ſignatus quem mihi cum aliis in Sicilia *Petrus Carrera* Patriæ Antiquitatis fidus interpres donavit. Caput enim leoninum erecto poſteriora verſùs cornu, nodulis quibuſdam interſtincto aliquam Monocerotis umbram præ ſe fert. De quo certiora non addo, ſiquidem anceps ipſe doctiorum præſtolabor cenſuram.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

CAP. XXVI.

Unicornis magnitudo. De ungulis Ariſtoteles excutitur. Cauda Monocerotis. Cornuum color & longitudo varia. Cubitorum menſura. In Cornu varietatis ratio.

IN Monocerotis conformatione primas ſibi partes vindicat Cornu ipſum, quod & nomen animali dedit & precium, cujus ideò hæc erit pagina. Expendendæ tamen priùs contrariæ quædam in ſpeciem auctorum voces circa pedes Monocerotis, quibus non parùm dubiam reddere conati ſunt veterum hiſtoriam. De magnitudine, colore, forma levis diſſenſio, ab ætate, cœli ſtatu, regioniſque, & alimentorum natura, facilè expedienda. Magnitudinem quidem juſto majorem tam cornu quàm feræ commenti ſunt *Hebræorum Magiſtri* more ſuo vel fabulas vel ænigmata ſonantes. Ridiculum quippe eſt quod prodidit *R. Iuda* in libro

pro *Rabbà* tantæ fuiſſe molis conditos Monocerotes, ut arcæ ſuæ includere Noah non quiverit, indéque exiſtimaſſe alios doctos, ponè arcam alligatos in diluvio tanquam pediſſequas. Par huic obſervationi eſt *R. Iacobi* filii Idæ interpretatio *Pſal.* 22. *verſ.* 22. in Sanhedrin Hieroſolymitano conſignata, ubi narratur David paſcendo grege intentus fortè in Unicornem dormientem aſcendiſſe, quum corporis cornuq́ue vaſtitate montis ſpecie deluſus eſſet. Interea dum excuſſo ſomno elevaretur Monoceros, territum Davidem feræ inſidentem, quem montem crediderat, votis ad Deum verſis templum ejus capacitatis longitudiniſq́ue, quam cornu Monocerotis æquabat, centum videlicet cubitorum ſeriò voviſſe, ſi ex præſenti periculo eriperetur: quibus quum annuiſſet Dominus, in terrorem Monocerotis immiſſo Leone, auctum ex duplici monſtro Davidi metum tantum, ut novo voto duas preces incluſerit hoc ſuſpirio:

Salva

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Salva me Domine ex ore Leonis, & à co-nibus Unicornium eripe me. Quæ amœ-niorem lectorem tædio ſublevabun-grata varietate ſeriis immixta. Ad p-des Monocerotis majus dubium devo-vitur, quos ungulis bifidis deſcripſ-runt *Varthemanus*, *Cardanus*, *Albertus* & *Munſterus*, ſolidos verò Elephanto-rum inſtar afferunt *Plinius*, *Solinus*, *Ælianus.* Sanè ſi arbitrium controver-ſiæ ad *Ariſtotelem* deferamus, Unicor-nis omnis ſolidipes erit & indiviſa un-gula, quod tantum tutelæ per ungu-las conceſſerit Natura, quantum cor-nibus dempſit. Hæc enim ejus ſenten-tia lib. 3. de Part. cap. 2. diſertè ex-preſſa: *Solidipes potiùs quàm biſulcum eſſe Unicorne rectè videri poteſt. Ungula enim tam ſolida, quàm biſulca eandem naturam habet quam cornu, itaque eiſdem ſimul & ungulam findi, & cornu congruum eſt. Fiſſio etiam ungulæ, & cornu ex defectu* (ſcil. defenſionis) *naturæ evenit; itaque cùm exuperantiam ungulæ ſolidipedum na-tura dediſſet, rectè dempſit ſupernè, fecitque*
Uni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Unicorne. Quam Præceptoris mentem clariùs in Scholio capitis ita proponit *Michaël Epheſius* ex verſione *Dominici Montheſauri* Veronenſis: *Sicuti ſolidipedi unitas atque Unicornæ, ita bifido dualitas & bicornæ congruit: inſuper quoniam fiſſio ex defectu materiæ convenit: quum enim natura haud materiâ abundans integrum veluti ſolidipedum agere non poſſet, bifidum ipſum fabrefecit.* Sed quid ad *Varthemani* experientiam dicemus? *Andreas Marinus* animalia Mechæ à *Varthemano* viſa in multis quidem *Plinianæ* delineationi convenire, ſed fiſſurâ pedum & cornuum longitudine planè diverſum animalis genus oſtendere, vel certè parùm ſibi conſtare auctores ſummo hiſtoriæ detrimento exiſtimat. Parùm ab hoc diverſus *I. C. Scaliger* dum *Varthemani* Monocerotem *Ariſtoteli* & *Plinio* incognitum fuiſſe, ſine dubio iis de cauſis, putat, eoſque tantùm de Aſino Indico loquutos. Ego horum accipio nihil, nec ullum in auctoribus contrarietatis ſenſum invenio. Veri

 enim

enim ſunt *Plinius*, & *Ælianus*, nec falſu[s] fuit *Varthemanus*, quum utroque ped[e] viſus ſit Monoceros, huic bifido, illi ſolido. Novum id uni huic non eſt pe[c]dum formam ad locorum diverſitatem variaſſe. De ſuibus, alioquin noſtr[o] cœlo biſculis, notat *Plinius* lib. 11 cap. 46. in Illyrico quibuſdam locis ſolidas habere ungulas, quod excrementorum copiæ & naturæ neceſſitati adſcribendum. Monocerotes verò Mechenſes *Varthemani* ſolidis ungulis rectè privavit Natura, quia longiora cornua levem illum defectum compenſarunt, qui ex Auctore leviſſimus, parùm enim, *un poco*, anteriori facie pedes diviſos narrat. *Geographus* MS. Medicæus ungulas bifidas ex icone à ſe viſo depingit.

Cauda vel aprina fertur vel ſuilla nullo contrarietatis periculo, quum in feritate ſit diſcrimen utriuſque, cujus etiam gradus in Monocerote quò minùs ſtatuamus, obſtat nihil. In Excerptis tamen *Solini*, qui ſuillæ caudæ

auctor,

auctor, antiquis ſcriptum erat, *caudis villoſis*, pro *cauda ſuilla*. Quam lectionem auctor commentus eſt ex depravata exemplarium ſcriptura, *caudas villa*, quam, *caudis villoſis*, putavit corrigendum, ut monet ad Solinum Cl. *Salmaſius*. At *Solinus* more ſuo, Plinianas hiſtorias levi vel tranſpoſitione vel immutatione ſuas facturus, pro apro affinem ſuem, pro mugitu gravi, horridum, in contextum ſubrogavit. Medicæus autem *Geographi* codex caudam Monocerotis Cervo ſimilem cum reliquo corpore repræſentat.

Jam cornu ipſum adeo decantatum colorum externorum ſpecie variantes peperit opiniones. Plurimæ tamen in nigriore conveniunt temperato, apud *Ælianum*, *Plinium*, & *Amatum Luſitanum*, qui ſubnigrum ex Luſitanorum relatione confirmat. Solus hic in diverſum abit *Solinus* cap. 51. de India, mirificum ſplendorem cornu aſſignans: *Cornu è media fronte ejus protenditur, ſplendore mirifico.* Qui cum nigrore adverſa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

mixtura pugnat. Splendida enim non obſcura ſunt, ſed ad candorem declinant vicinæ naturæ conditione. Ex quarum opinionum diſſidio *Andreas Marinus* occcaſionem captavit pro fabula Unicornu traducendi. Unde ſententiarum divortium aliâ copulâ junxit *Wolfgangus Franzius* cap. 11. hiſtor. animal. ſacræ, ſcilicet, foris nigrum, intus verò remoto cortice ſplendidum eniteſcere. Sed ſolius *Solini* auctoritate à majorum veſtigiis deflectere præter neceſſitatem arbitror; quum corrigendus ex melioribus ſit, ſi erravit, explicandus, ſi obſcuriori voce ſermonem involvit. Novitatis ſtudio à *Plinio* ſubinde diſceſſit vocum tantùm, non rerum diſparitate, ut Plinianam hiſtoriam proprio velo tegeret. Hinc ambigua ſubſtituit pro manifeſtis, pro veris incerta, & ut plurimum alia nomina iiſdem rebus indidit à *Plinio* differentia. Hoc artificio circa præſentem deſcriptionem cornu verſatus eſt, ut pro nigro ſplendidum ſignarit, non eo ſenſu

aut

aut notionis flexu, quo nigrori opponitur aut tincturæ ſplendoris luminiſque expertæ, ſed ut rei excellentiam preſſiùs exprimeret. Splendida enim ad dignitatem adhibebantur, Deo propria, & mortalibus communicata, qui ad majora nati generoſum pectus humo erexere. Hinc tranſlatâ ad alia quoque vocabuli licentiâ ſplendere dicebantur egregia quæque ſupra communem ſortem elata, ut probatum à nobis Cap. I. & ſeq. *De Luce Animantium.* Quo dignitatis gradu Unicornu habitum vel lippis innotuit. Ex quibus conſtat dum ſplendidum Cornu appellaret *Solinus* nigrum eſſe non negaſſe, quia & nigra ſplendere dicebantur; ſive ratione excellentiæ, ſive particularum lucis. Ita nigerrimum bituminis genus, quod Aſphaltum Græci nuncupabant, à *Dioſcoride* lib. I. cap. 100. purpuræ in modum ſplendere pronunciatur, nec diſſimili ſignificatu atræ bili ſplendentem nigrorem contribuit *Galenus* in Comment. Aphoriſm. 23.

 ſe-

ſection. 4. Imò *Plinius* ipſe Latini ſermonis magnus conditor, ab ea libertate loquendi non abhorrens lib. 9. cap. 36. à vena purpuræ liquorem pretioſum nigrantis roſæ colore ſublucentem imbibi ſcripſit. Niſi ſimilitudine cornuum variorum deceptus ſit *Solinus*, viſoque fortè marino Unicornu, candidius ad eboris faciem fulgente, ſplendidum vocaverit, quod nigrum viderant antiqui, ob ætatem etiam albiſſimos dentes obfuſcantem.

Longitudo pro ætate Unicornuum modò protenditur, modò contrahitur. Quod viderat *Albertus Magnus*, craſſitie ſeſquidodrantis erat, longitudine decem pedum, *Plinii* cubitis duobus menſurabatur, *Varthemani* tribus, *Solini*, & *Iſidori* ad quatuor pedes exſtabat. Quæ ſanè exiguo inter ſe intervallo diſcreta ſi menſurarum rationem ineamus. Cubitus enim vel communis erat vel lapidibus ligniſque menſurandis propriùs. Ille longior ſex palmorum à *Vitruvio* lib. 3. cap. 1. fertur, ſive

ſive duarum ſpithamarum, & omninò pedes duos æquat ſeu Dodrantem. Hic pede & ſemiſſe tantùm conſtabat proprio nomine λιθικοῦ & ξυλοκεϱιστικοῦ ab *Herone* inſignitus: ad quem rariùs aliæ res menſurandæ Romanis præſertim, quibus ferè ignotus exigebantur. Pes duodecim uncias, quas pollices digitoſve vocabant, complebat, prout Romani pedis vera forma, quam ex baſi quadam in hortis Vaticanis exſtante delineavit *Petrus Ciacconius* in calce lib. de Nummis, *Io. Rhodii* planè conſonam, ad amuſſim oſtendit: quanquam majores pedes habuerint alii, qui tribus digitis quatuorve communem menſuram augebant, niſi eandem hanc menſuram arctioribus Unciis, in communi pede ſic ſatis largis, diſtinxerint. Hinc ſi longitudinem Cornu *Pliniani* & *Solini* ad hæc extenderimus, planè eandem comperiemus. *Plinius* enim cubitis duobus, communibus nempe, ſuum menſurabat, qui quatuor pedes, ſi duplicentur, efficiunt, ſecundùm verum

Solini computum, digitos verò quadraginta amplius octo. *Varthemanus* quem in menſurando applicaverit cubitum ſcire non poſſum niſi conjecturâ, quum & ipſi exacto eſſe non licuerit in iis quæ ex viſu deſcripſit. Fingamus ξυλοκελτικὺς cubitos elegiſſe, qui triplici menſurâ quatuor pedes cum ſemipede, digitos verò quatuor ſupra quinquageſimum, æquarent, à *Soliniano* Unicornu non niſi ſemipedis diſcrimine ſeparari advertemus. Alter equuleo anniculo ſimilis Monoceros, ut ætate, ita cornu magnitudine minor, quam palmorum quatuor obſervavit *Varthemannus* ſeu digitorum ſexdecim. Quod *Albertus* ſe vidiſſe perhibet magnitudine omnia excedens, ad animal pertinere quod magnæ molis navem adæquet, judicarunt *Andreas Baccius* lib. 2. cap.ult. & *Io.Ionſtonus* c.43.de Quadrup. quale etiam fuiſſe autumant illud, ex quo poculum *Coſmo* Hetruriæ Duci donaverat *Alvarez Mendoza*, à Norſinga Rege in India acceptum, cujus diameter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

meter eò extendebatur, ut vix utraque manu capi poſſet. Unde ex alio Indiæ animali fuiſſe putat *Aldrovandus*, *Baccius* verò ex eo quod *Marcus Paulus* in Baſma repertum deſcribit. Malè tamen ex cornuum diverſa magnitudine diſtinguunt cornigera, quæ varia longitudine ſæpiùs luxuriant in eodem animatorum genere, ut in ſtupendæ magnitudinis cornu Cervinis ramis diffuſo ad pedes undecim in Ambiani Templo quod Ligeris alluit, vidimus; ſi modò naturâ potiùs quam arte conditum perſuaſerit credulitas. Parvorum quoque ſubinde grandiora cornua prodeunt eo pondere, ut ferendo impares etiam caput ægrè tollant. De Apris Indicis auctor *Plinius* lib. 8. cap. 52. dentium geminos flexus cubitales ex roſtro, totidem à fronte ceu vituli cornua exire, ut etiam longitudinem cornuum juſtam menſuram excedentem ex regionum mutatione metiri debeamus, ex ætate gravi, & liberaliori paſtu. Paucis id indicavit *Ariſtoteles* lib. 8. Hiſt. cap. 28.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

In Ægypto aliqua majora, quàm in Græcia fiunt, ut boves, & oves. Cujus rei cauſam attribuunt cibo, qui aliis largè, aliis parcè ſit, &c. Hincque adeò tanta Unicornuum noſtrorum, quæ ex vero Monocerote creduntur, in magnitudine varietas, ut à veterum alieniſſima diceres. Quod ut pateat apertiùs, per ſingula excurrentes ad examen vocabimus quæ in Magnatum Pinacothecis pro veris aſſervantur.

CAP. XXVII.

Unicornua S. Dionyſii Gallica examinantur. S. Marci Veneta. Hiſpanicum. Ultrajectenſe. Helvetorum. Danicum. Mercatorum Venetorum. Et Gedanenſis Empirici.

OCcurrit fronte prima Gallicum Unicornu in templo S. Dionyſio ſacro prope Lutetias, quod inter prima notæ melioris reponit *Baccius* lib. 2. cap. ult. deſcriptionibus veterum *Æliani*, *Plinii*, & *Varthemani* proximum, quia

quia rudiori ſit forma, non politum, ad nigrorem vergens inſtar cervini, longum quinque vel ſex cubitos cum rectitudine revolutionibus ad extremum comitata. In eo ſanè veri Monocerotis longitudinem deſideramus, quæ apud antiquos tres cubitos vix exceſſit, & juſtum pondus. In aſſignanda tamen longitudine variant & hodierni ſcriptores, ut excuſandos putem antiquos inter ſe de exoticis diſcrepantes, quum quotidianis oculis viſa vix aſſequamur. *Ioannes Renodæus* lib. 3. de M. Med. cap. 21. longiſſimum eſſe & hominis proceritatem æquans tradit eâ fide quâ omnibus præſentibus patet: *Baccius* & *Marinus* ad ſex cubitos extendunt. *Abrahamus Golniz* in Itinere noviſſimo ad ſex & ſemis pedes metitur, *Bellonius* ſemiſſem complens ad ſeptimum auget. Varium quoque in eo pondus experti ſpectatores. *Cardano* viciniori contemplatori libras decem & ſeptem cum tertia parte, pendere viſum. *Golnizius* ad pondus viceſimum quintum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

aſcendit. *Bellonio* verò aliud viſu perſuaſum, aliud libratâ manu: quamvis enim decem duntaxat & tres libras cum unciis quatuor pendeat, ſi quis tamen ſublevet pluſquam decem & octo librarum exiſtimabit. Unde difficilem arbitror ſimilium rerum exactam menſuram aut libram æſtimare, quæ remotiora & ſenſum fallunt & intellectum. Reliquis conditionibus verum antiquorum Unicornu reddere exiſtimatur, quanquam ab arte quoque in faſcias quinque ordinatâ ſerie adornatum colligat *A. Marinus*, quia in vero Cornu ſimiles ejus elegantiæ ductus operari neſciat Natura, fieriq́ue poſſit ut ingenioſior artifex Cornu Monocerotis, cum lineis & tractu definito ab *Æliano* deſcriptum, artis mixturâ preſſiùs exprimere voluerit. Mihi ſanè aliis nominibus ſuſpectum eſt accuratiùs inſpicienti. Nam & color fuſco clarior, & inæqualis extremitas quâ capiti inhæſit aliquam cum Marino borealiq́ue dente affinitatem alit, quam arctior capacitas

auget

auget conficiendis poculis minus idonea. Cavum tamen eſt cornuum in morem, fateor. Sed quanquam induſtriâ artis id artificii, quicquid eſt, poſſet efficere, tamen naturalis eſt cavitas omnibus dentibus hujus generis, ut in dente Elephanti, Apri, Roſmari ſubinde videre eſt. Par de aliis judicium titulo Unicornuum ſolo ætatis raritatiſque teſtimonio gaudentibus, quæ paſſim Romæ, Argentinæ, Metis, Cracoviæ, Pragæ, & Dreſdæ obvia.

In cenſu verorum numerantur bina illa Veneta quæ ex theſauro D. Marci ad altare ejuſdem ſolenni pompâ feſtis diebus ſuſpenſa vidimus, inter pretioſa à *Franciſco Pona* Equite Veneto cautè habita cap. 15. non vera. Nam & *Andreas Marinus* Libro Venetiis apud Aldum 1566. edito, diverſa credit ab antiquorum Unicornibus, quia longiora ſint quàm ab antiquis deſcribuntur, nec ſtrias habeant Monocerotis *Æliani*, adeóque ſubtilia ſint, ut po-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

cula inde nulla conficiantur. Niſi tamen color obſtaret, ad purpureum potiùs quam nigrum deflectens, ut mihi quidem viſum, nihil rationibus ſui obtineret *Marinus*. *Baccius* enim lib. 2. cap. ult. vera putat, quamvis repolita, quia abraſo cortice primo nigriori, ſtriiſque levatis, remanſerint longiores quàm craſſiores. Sanè *Alberti Magni* Unicornu ſine ſpiris quoque erat & cochlearum ductibus, quos neceſſarios urget *Ælianus*. Nigrius maris eſſe, fœminæ candidius prodidit quidem *Leonicus Goldionus* in deſcriptione rariorum Urbis Venetæ rerum, ſed non ſcio quo antiquorum teſtimonio ſexus diverſitatem ex colorum varietate deducat, ut etiam hoc paradoxo ſuſpecta cornua reddiderit quæ in majus tollere ſcripto ſuſceperat. Quod verò addit *Baccius* colore eſſe Cornu cervini politi & pallidi non nigri, meam auget ſuſpicionem, ut vel majorum Orygum cornua credam, vel Borealis balenæ dentes. Hoc voluit *Parens* noſter maturius no-

bis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

is fatorum invidiâ ſubtractus cap. 2. l. 3. illud ſimilium inter ſe comparatio perſuaſit, quæ non rarò eâ facie & magnitudine paſſim vidi, præſertim in Muſæo *Catellani* Monſpelienſium Pharmacopæi percelebris. Sed de Cornuum horum Origine & Virtute obſcuriora ſunt indicia. Feruntur occupato Byzantio in Venetorum Rempublicam tranſcripta cum 12. pectoralibus ſatellitum Imperatorianorum, quum æqualem partem ſocii prædæ Galli cepiſſent, aliiſque quæ ad annum 1202. refert *Franciſcus Sanſovinus* lib. 2. de Venetorum urbe.

Magna hactenus de Unicornu illo jactabantur, quod in theſauro Hiſpaniarum Regis aſſervatur, ex quo fruſtulum Eminentiſſimo Cardinali *Franciſco Barberino* donavit *Philippus* IV. Verùm enimverò donarium illud Romæ iis ſtriis, quamquam tenuioribus, eo candore, & eâ ſoliditate obſervavi, quâ & noſtrum Septentrionale, & dentes Balænarum conſpiciuntur. Perforatum

ratum tamen cornuum in morem, quod ab arte fruſtrà ſperaveris, quia naturalis ejuſmodi dentibus eſt ex parte cavitas. Quàm alienus à vero Monocerote color ſit candicans, ſuprà expoſuimus.

Trajecti ad Rhenum aliud Unicornu in Æde baſilica nobis monſtrabatur, longitudine Pariſienſi par, ſufficienti amplitudine, unde ſingulis ſpectatoribus merum ebibendum propinat ſacrorum cuſtos, non ſine moleſtia, ut expertus ſum, ob inſignem longitudinem, cui tollendo vix extenſa manus ſufficit. Gyri frequentiores ad extremum apicem circumducti, ubi tamen recto tractu obliterantur. Cruſtæ color cinericio ſimilis, medullâ candidiore. In magno precio habetur, & pro vero venditatur, ut infinitam auri vim repetundarum damnata Colonia Agrippina, contra licitaretur. Minus aliud adjungitur per omnia, ſi magnitudinem excipias, prioris æmulum. Sed, ſi verum fateri licet, neque hæc

Mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Monocerotis exactam referunt notam, majora quippe ſunt quàm pro merito, & candidiora quàm ab antiquis depicta veniunt. Dentes Balænarum Groenlandicarum fortè fortunâ per oſtium Rheni, quondam circa arcem Britannicam patens, ex naufragio appulſos, illorum temporum meruiſſe famam Unicornis arbitratus ſum, quibus ignotâ Septentrionali beſtiâ pro vero Unicornu cenſebantur quæcunque aliquâ ſimilitudine novitas invexit. Veram eſſe meam conjecturam iteratâ Unicornuum illorum inſpectione edoctus ſum. Inſculptum enim vidi nomen Norvegorum Regis *Suerri*, literis Runicis ᛋᚢᛂRRI. Forſan ad Canonicos Ultrajectenſes à Suerro miſſum cornu, cùm in Inſula Ferogia exul ſacris vacaret, ſicut tradit *Snorro Sturlæſon* in Hiſtoria Norvegiæ. Repugnare quidem cavitas videtur cornibus propria, non dentibus; Verumtamen dentibus quoque cavitatem eſſe naturalem, nuper monuimus ex Elephanto & Apro.

Et

Et tam naturalis eſt cavitas, ut eanden
in Unicornu Groenlandici fœtu obſe
vaverim. Levis tamen ea eſt, & pr
dente tenello ſatis ampla. Nolo ſerran
controverſiæ ducere, an perpetua Mo
nocerotem comitari debeat cavitas
quam negavit *Philes* de Anim. pro
prietatibus in Monocerotis hac deſcri
ptione:

Ὠθεῖ τὸ μακρὸν καὶ φθορεῦς πλῆρες κέρας
τῶν ἀκαλῶν ἐκπεφυκὸς ὀφρύων,
Οὐ κοῖλόν ἐστιν, οὐδὲ κοῦφον ὡς κέρας.

Id eſt:

Longum tollit & noxium cornu,
Quod ad palpebras enatum,
Non cavum eſt, nec leve ut cornu.

Baccius quidem lib. 2. de Unicornu ali-
quid omnibus neceſſitatis imponit. Sed
Rhinocerotis exemplo refutatur &
Cervorum. Nam ſufficit vel ſuperficia-
ria cavitas, vel rarior corporis compa-
ges, ut nomen cornu mereantur.

Ad Unicornium ſpuriorum ſeriem
pertinet & Helvetorum illud ad oram
fluvii Arulæ propè Brugiam 1520. in-
ven-

ventum, celebris eo ævo famæ & precii, quod interiori facie album, flaveſcens exteriori, ſine ſtriis, duorum cubitorum longum, ſed ut moſchus odore præſtans præſertim igni vicinum. Falſum, vel certè Boreale erat hoc Cornu eburneo ſimile, per varias marinorum fluctuum ablutiones lævius factum & glabrum, cui ulteriorem manum odoris ſuavitate imbutam ars addiderat. A mari Boreali huc appulit contrario aquarum lapſu ob gravitatem, quum continuæ utriuſque ſint aquæ, vel per occultos fluviorum lacuumq́ue meatus, quibus mare in illis pervium Danubii experimento credunt non pauci, & lacu montium Euganeorum perſuademur, qui ad radices collis cui Arquada, *Fr. Petrarchæ* domicilio nobilitata, incumbit, *la Solana* incolis dictus, ita diffunditur, ut Cephalos piſces, paſſeres, maris Adriatici alumnos proprios, eo ſapore proferat quo exquiſitæ Venetorum menſæ efferuntur. Par ſit de aliis judicium quæ

non

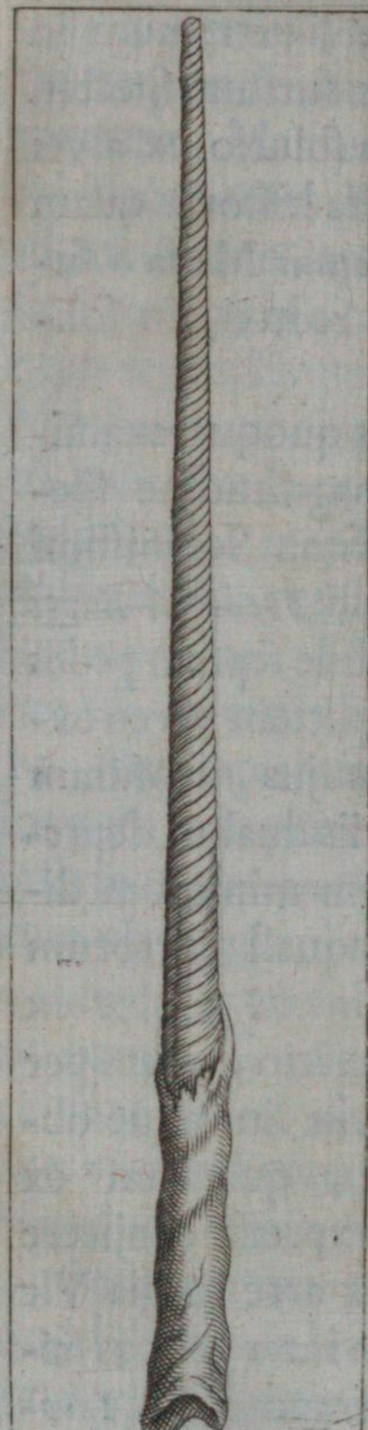
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

non mangonum aſtutiâ pro veris ex Bo-
rea vendita fuerunt, qualia ſunt Ant-
verpiana, Mantuanum, & Potentiſſi-
mi Polonorum Regis. Hoc quamvi
ad utrumque caput artificio fucatum
ſit, pro marino tamen Boreali penitio-
ribus rerum ſcrutatoribus habetur. De
Mantuano tantò minus dubito, quan-
tò baſis loculamento ſeu alveo mandi-
bulæ inſerta manifeſtior in icone apud
Aldrovandum exprimitur, quod nihilo
ſecius pro verò Unicornu laudant *Bac-
cius* lib. 2. cap. ult. *Pona* de Ven. cap.
15. Antverpianum ultra ſeptem pedes
longum cum parte, judicio ejus, fronti
inſerta *Io. Goropio Becano* ſuſpectum fuit,
cum ob longitudinem inuſitatam Mo-
noceroti, tum ob colorem ſubalbidum,
ut cornu eſſe piſcis alicujus conjectu-
ra non fallax dictaverit ex Iſlandia
aut vicina Septentrione adportatum.
Nondum tamen ex communi errore
eluctatum *Virum Doctiſſimum* apparet,
quòd de cornu hujus ſitu adeò labora-
verit ejus arbitrio ita capiti beſtiæ in-
fixi,

xi, ut radix inferiùs, extremum in
tum velut in Cervis ſurſum ſpectet.
eritas & ſuſpicionum ſolutio ex alvei
entiſque marini nupera hiſtoria, quam
Viri eximii *Olai Wormii* Muſæo ſu-
eriùs memorato huc reduxi, in ſoli-
um pendet.

Ad eandem propiùs quoque exami-
andum Unicornu magnitudine ſpe-
tabile inter pretioſiſſima Sereniſſimi
anorum Regis caſtelli *Frederici Burgi*
onſpicuum, longitudine ſeptem pedes
omanos excedens ſi partem alveo ex-
ipiamus incluſam, cujus menſuram
edis unius cum Unciis duabus depre-
endi. Ambitus ſeptem minimum di-
itos complectitur æquali gyrorum
lexu in acumen deſinens. Color ex
andido mixtus & cinericio, quem per
ntervalla nigriores ſtriæ lineæque ob-
curiores diſtinguunt, quantum ex
igura ſuis coloribus expreſſâ conjicere
potui, quam mihi ex arce Regia Vir
acundiâ & eruditione inter primos ſæ-
culi patriæque numerandus D. *Iaco-*
bus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

bus Matthias Arhuſi
tranſmiſit: cui m
cum debebit Lecto
iteratum Monoco
rotis Danici typu
ex naturali magn
tudine hic ſtrictior
bus lineis ductu ar
tificis contractum
ſed tamen juſt
totius corporis men
ſurâ, quam hac ta
bella curioſis ocul
ſubjeci judicio pre
ſiori penſandam.

Aliud inſignis ma
gnitudinis Unicor
nu ex Germani
Veneti mercatore
Anno Chriſti 1643
Venetiis me præ
ſente, venum ad
vexerunt, colori
ſplendore & varie
tate veri cornu ſpe
cien

iem promittens, eoque magis, quòd braſæ particulæ non dentium inſtar in amenta quæ fricari poſſunt, conci- lant ſed inde quiſquiliarum ſquamæ âdem planè viſciditate & lentore re- ſultent, quo ſecta quævis animalium ornua. Quibus indiciis Illuſtriſ. *Iulio uſtiniano* maximi Contareni digno pro- nepoti, oſtenſum fuit. Dentem tamen ſſe, vel alterius animalis cornu, prom- tum erit intelligere, illi ſimile, quod pud matrem fratriæ ſuæ deſcribit *Boë- bius à Boot*. In cujus fidem alia non ac- erſam, quia hoc ſaxum antea volvi. Quid autem ad colorum varietatem & Cornuum lentorem? Verbo me abſol- vam. Color inſititius fortaſſis, & len- or à pinguedine, quam cum cornubus participat cartilago dentibus piſcium nonnullorum ad radicem adnata.

Coronidis loco de Unicornu, quod Gedanenſis quidam, nomen *Eduardi Hol- vel* ſibi adſciſcens, Conſtantinopoli re- dux magno nudius tertius precio Vene- tiis venditabat, judicium meum interpo- nam.

nam. Arbitror illud vel marinum eſ
dentem, vel Aſini Indici cornu. Den
tem color probat ad candorem vergen
ſolidior corporis compages, & interic
medulla. Sed ex Moſcoviæ theſaur
naufraga fruſta clamitat. Non iveri
inficias pretioſiori olim loco hunc den
tem ibidem fuiſſe, quum incognitus e
ſet: Jam verò frequentiori Danorur
commercio ex Groenlandia uberior e
jus proventus pretium imminuit, quo
noſtra tempeſtate experti mercatore
teſtantur. Aſininum cornu crederes
ſi vera de eo fama, quia Comitiali mor
bo feliciter ſuccurrat, quod, qua fia
vi, infra dicemus. Scrupulum move
nova feri Monocerotis experientia
quam in ſuo decantat ipſus idem
Nempe carbonibus injecta ſegment
gratis vaporibus & odoratis nares fe
riunt, vel ſi nudo ſub alis corpore ge
ſtetur, ſuaviſſimum de ſe diffundit
odorem nullo cornuum familiarem
Quod Unicornis experimentum qui
admiſerit ſanæ mentis? & hoc enim
fertur

fertur ab auctoribus odoris expers. Imò ſi odorem de ſe ſpargit, pro ebore foſſili haberem, quod *Boëthius* lib. 2. cap. 242. ab odoris ſuavitate laudavit. Ut taceam facili fuco à diuturna odoratorum vicinia ſuavitatem adſciſci, quod Helvetico Unicornu contigiſſe mox notavimus. Nec odoratum eſſe debuit, quandoquidem non in manifeſtis ſed ignotis nobis eventibus vis Alexipharmaca deliteſcat. Id in Unicornibus ad oculum videas, priùs venena temperare, quàm vel incaleſcant vel odoratos vapores diffundant. Experimenta tamen cornu hujus oſtendere refugit Μυρελάμφορος, qui ſolis ignotorum teſtimoniis, precariis forſan, in amplam chartam corraſis, apud me auctoritatem infelici merce emendicare togatus voluerat.

Omnia Unicornua percurrimus, quæ paſſim in Pinacothecis ſervantur & pro vero Monocerotis cornu habentur, cùm revera dentes ſint balenæ Groenlandicæ. Collati enim hi dentes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

cum cornibus quæ pro Monocero
æſtimantur, tam ſimiles ſunt his quàm
ovum ovo. Præter illa Cornua, qu
examinavimus, varia exinde nobis
patria occurrerunt, quæ dicta confi
mant. Nam A. C. 1652. Groenlan
dicis ſuis navibus ad nos advehi cur
vit copiam horum dentium Nobiliſſi
mus Vir *Henricus Mullerus* Dn. de Dra
holm, nunc Seren. Reg. Majeſt. Dan
Quæſtor & Conſiliarius, juſtæ lon
gitudinis, quibus Muſæum Regium
& Academicum, ornantur. Sunt qu
tres ulnas noſtrates ſuperent, prorſu
ſimiles illis quæ pro veri Monocerot
cornibus paſſim venditantur. Balen
verò dentes ſunt, ſicut crania teſtantu
cui inhærent, & ipſius piſcis figur
probat. *Nic. Tulpius* in Obſervation
bus figuram quoque affert, ſed cran
ductus ſunt obſcuriores. Ex noſtr
verò Unicornu cujus copiam laudatu
Mullerus procuravit, varia conficiuntu
vaſcula, uſibus quotidianis inſervien
tia, quæ facilè per ſtrias circulares no
ſcun

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ſcuntur. Imo Thronum ſeu ſolium Regale ex eo genere ſingulari artificio exſtrui curavit *Fridericus* III. Rex Daniæ Auguſtiſſimus, opere verè Regio, cui orbis univerſus par non habet. Rariſſimè enim tanta hujus cornu pretioſi eſt copia, quæ tot uſibus inſerviat. In Groenlandia abundat, ut ad jacula ſua adhibeant incolæ, cùm ferro deſtituantur. Olim in Europa inter pretioſiſſima habebatur, auro contra æſtimanda. Exinde enim Epiſcopi Roſchildenſis *Abſolonis Huid* Pedum confectum fuit, quod ex Sacrario Capituli Roſchildenſis tranſlatum, in Larario *Friderici* III. Regis curioſiſſimi hodiéque cuſtoditur. Omnia huc tendunt ut demonſtrem, Monocerotem quidem à veteribus deſcribi pro animali terreſtri, ſed cornua quæ hodie in Orbe conſpiciuntur, & pro Monocerotis venditantur, eſſe balenæ Groenlandicæ, *Narhval* dictæ, dentes, ſicut ſuprà à nobis dictum fuit fuſiùs.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

CAP. XXVIII.

De Monocerotis ferocia. Varthemanus co[r]rigitur. An Virginibus ſe ſubmittat. Fo[r]titudo Monocerotis & de ea Rabbinoru[m] alucinatio.

FEroces Naturæ impetus vario experimentorum apparatu in Monocerote animadverterunt hactenus omnes, ut nec cicurari nec vivum cap[i] audacter affirment *Ælianus*, *Plinius*, & *Solinus* ex antiquioribus, & ex poſterioribus quotquot veriori calamo hiſtoriæ ſeriem duxerunt. Neſcio tamen quâ manſuetudine innatum furorem temperent nonnulli, ex ingenii libertate potiùs quàm veritatis. Hujus anteſignanus fertur *Ludovicus de Varthema*; cum Ulyſſe

Varios hominum mores qui vidit, & urbes.

Ejus enim interpres *Aldrovandus* libro de Quadrup. ſol. ita ex Italico tranſtulit: *Sanè id animal ferum videtur, verùm*

ùm ferocitatem neſcio quâ comitate condi-it. Quæ verſio multis diſputandi de-dit occaſionem, & ancipiti judicio de fide & veterum & *Varthemani* dubitan-di, adeò ut *Iohannes Langius* magni no-minis Medicus in Epiſtolis de Bubus Indiæ Unicornibus *Varthemani* obſer-vationem explicet, aliiq́ue diverſorum locorum vario tractu feritatem man-ſuetudinemq́ue in fera diſtinxerint. In-duxit quoque *Parentem* noſtrum τὸν μακαρίτην ut novam ex ætate juvenili conciliationem ingenioſè moliretur, idq́ue verè ſi rem inſpicias, ſed præter *Varthemani* mentem, quam liberio-ri quàm par fuit circumſcriptione ad Romanam conſuetudinem flexit *Aldro-vandus*, quum nuſquam id apud *Var-themanum* compareat, ſuccinctæ nar-rationi hæc addentem: *Veramente que-ſto moſtra di eſſere uno ferociſſimo & dicerto animale.* Pro *dicerto*, Typothetæ vitio, omninò legendum *deſerto*, quia fero-ciſſimum animal & ſolas terras amans hac epigraphe depinxit, qua principes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Etruſcæ elegantiæ aliàs uſi ſunt *Franciſcus Petrarcha*, & *Dantes*; ille quidem:

> *In belle donne honeſte, atti ſoavi*
> *Sono un deſerto, & fere aſpre, & ſelvaggie.*

Hic verò Infern. Cant. 26.

> *E con quella compagna*
> *Picciola, dalla qual non fui deſerto.*

Nec aliter id vocis explicant *Franciſcus Alunnus* in ſylloge Petrarchiana, & *Academia Cruſca* ſermonis hujus arbitra, quam per feritatem ſolitudinemque, non comitatem, de qua etiam apud *Andream Baccium*, quem Latinè loquentem induxit *Aldrovandus*, altum ſilentium, niſi novâ aſſeveratione, antiquo loquendi more, dicta firmaverit *Varthema.* Facile tamen miteque animal alieni generis animalibus & fœminino ſexui fertur. De illo *Philes* in Iambicis:

> Πρὸς μὲν ἀλλόφυλα θηλεῖον γένη,
> Ὁ θὴρ πραοσηνὴς, ὡς ἐθὰς ποίμνῃ σκύλαξ.

Τὸ

Τὸ συγγενὲς οὐ καὶ κατὰ φύσιν φίλον,
Ἐναντίον μάλιστα καὶ δύσνουν κρίνει.

Quæ eodem metro verſuum ita expo-
nuit *Gregorius Berſmannus*,

Beſtiarum cæterarum erga genus
Comem ſe gerit, ceu gregi aſſuetus canis.
At non item cognationem amat ſuam,
Sed odit, infeſtiſſimamque judicat.

Virginum conſpectu quadam venera-
tione ſubſidere aliquibus perſuaſit cre-
dulitas poſterioris ſæculi auctoribus,
quanquam Rhinoceroti id aſſignet *Gre-
gorius* Papa cap. 39. Job. *Iſidorus* lib. 12.
Orig. cap. 2. *Tantæ eſt fortitudinis, ut
nulla venantium virtute capiatur: ſed, ſicut
aſſerunt qui naturas animalium ſcripſerunt,
virgo puella præponitur, quæ venienti ſinum
aperit; in quo ille omni ferocitate depoſita
caput ponit, ſicque ſoporatus velut inermis
capitur.* *Albertus Magnus* lib. 22. de Ani-
mal. *Dicunt quòd hoc animal adeò virgines
puellas veneratur, quòd ipſis viſis manſue-
ſcit, & aliquando juxta eas ſoporatur, &
capitur, & ligatur.* *Natalis Comes* lib. 4.
de Venatione eadem canit:

Virginis amplexum cupiit fera bellua (na-
ſic
Fama refert) ſomnumq́ue capit placidam-
q́ue quietem
Virginis in gremio optatæ ſomnoq́ue ſoluta,
Funibus invenit ſeſe vincliſq́ue ligatam,
Seu natura dedit ſecreti ſemina amoris
Virginis, atque feræ eſt atrox innata cu-
pido;
Sive alia eſt ratio: tamen hac adducitur
arte.

Sed ratio eos fugit & veterum auctoritas, unde in varia tracti, modò de Monocerote, modò Rhinocerote confuſis nominibus fabulantur. Meliùs omnino ad ſui generis amorem refert *Geſnerus* ad exemplum ut arbitror *Philetis*, qui in Iambis de Animal. prop. de eo canit:

Πραΰνεται δὲ παρὰ τὴν θῆλυν μόνον,
Οἴστρου χαλινοῖς ἐκδαμάζων τὸν τῦφον
Ἕως τὸ ῥευστὸν τῆς γονῆς ἀφυβρείσῃ.

Manſueſcit autem comparis torum am-
biens,

Fre-

Frenis furoris edomans ferociam,
Dum ſeminis deſæviat laſcivia.

Ingenioſius verò *Henricus Kornmannus* lib. de Jure Virgin. cap. 92. pro Hieroglyphico habet, Chriſtumque eo ſignificatum qui Mariæ Virginis pulcherrimæ virtute, ſapientiâ, & pudicitiâ illectus in ſinu uteri virginalis caput altiſſimæ Divinitatis humiliter inclinavit; quæ *Theophraſti Paracelſi* fuit expoſitio in Tractatu quem Azoth inſcripſit ſeu de Ligno & Linea Vitæ, ubi Unicornu Chriſti typum, Mariæque pudicitiæ evidens ſignum, pio, præter ſolitum, ſenſu profert. Quid ſi Mileſii ſermonis hic agnoſcamus veſtigium, & alia ingeniorum myſteria? ſubinde enim novâ ſcribendi viâ vel perſonas fingebant, vel perſonarum actiones, vel utrumque, ut tectis nominibus vitia inſectarentur, quod ſcriptionis genus duce *Apulejo*, *Achille Tatio*, & *Heliodoro* infinitos ævi noſtri invenit aſſeclas, inter quos principes ingeniorum eminent *Ioannes Barclajus* Argenidis Euphor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

mioniſque auctor, *Francion Pariſienſis*, & *Io. Fr. Lauredanus* Nobilis Venetus illuſtriſque Dianeæ conditor. Hoc tacito invectivæ ſtylo Samſonem Virorum fortiſſimum, ejuſque victum illicito meretricis amore animum, atrociter perfodiebant, elegantiſſimo emblemate antiqui ab animali deſumpto, cui primæ fortitudinis deferuntur partes.

Inter propria Monocerotis numerant quoque fortitudinem inſignem auctoritate *Scripturæ*, & *Æliani*, cui cornu inexpugnabile fertur. Ratio ex materia peti debet, forma, & loco. Locus in fronte aptiſſimus propulſandæ injuriæ. Forma ſeu virtus in uno fortior, quæ in bicornibus diſperſa. Cui materia durior & ſolidior ſubſidiarias operas mittit. Soli *Rabbini* antiqui in *Libro Ziſri* huic adverſabantur, quum in expoſitione *Deut*. 33, 17. Taurum fortem prædicant, ſed cornua habere minus pulchra, ראם, Reem verò, ſeu Monocerotem cornubus præditum elegantioribus, ſed minoris roboris, in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

déque extremo Moſis voto utrumque conjunctum fuiſſe, tauri nempe fortitudinem, & Monocerotis pulchritudinem. Quæ ex ingenio illorum ficta ſani habent nihil, ſi ſanus ego: utrumque ſanè de fortitudine & robore cornu interpretamur, in quo populos ventilabit uſque ad terminos terræ, quod fruſtra à pulchritudine augurabatur Divinus.

CAP. XXIX.

Signa Cornu veri. De ſudore multa. Vena quibus data. Ebullitio. Ex canibus experimentum columbiſque. Ex circulo. An Catholica inde medicina. Vera Unicornuum virtus.

VArias, ſed ſuſpectas pleraſque Monoceroti virtutes invexit antiquitas, quas tamen in immenſum auxerunt novatores majori decipiendi ſtudio, quàm juvandi. Originem ingentis famæ ad adulationem, vetus in Republica omni malum, deduxit *A. Marinus*; quam omni ſtudio conſervan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

dam vel eo nomine urget *Baccius*, quòd Magnatum inſidiatoribus anſa nocendi, ſuſpicione tanti remedii, præſcindatur. Nunquam tamen ab erectis mentibus impetrabit, ut culpam vitii alio vitio tegant. Sacra Principum Majeſtas juſtitiâ potiùs & innocentiâ ſe tutatur quàm vano inſidiantium metu. Unde dubitem, num quidam ſuperſtitioni veriùs an credulitati adverſam frontem oppoſuerint. Totius diſputationis cardo duplici momento vertitur, num tantis, ut jactatur, viribus excedat Unicornu, & quibus illæ cognoſcantur ſignis. Signa ex multiplici deſumunt fonte agyrtæ, ex ſudore præſente veneno, ebullitione in aqua, columbis vel canibus binis ſuccum lethiferum pari pondere haurientibus, circulo per pulverem Unicornu deſcripto quem impoſita nec Scorpius, nec aranea transgrediuntur. De his inter ſe litigant *Eruditi*, præſertim ſudore & ebullitione, haud procul fabulis, quorum utrumque ſuos invenit defenſores,

ſimul & oppugnatores. Illi ſociatur *Baccius*, his *Martinus* accedit, nomine ſimiles, ſed differentes mente, quos idcircò inter ſe eâ fidelitate & brevitate committemus, ut ad judicandi rationem exactior nobis cura exſurgat. In ſudorem naturalem præſente veneno reſolvi non poſſe Unicornu verè urget *Marinus*, quia animâ nec vegetativâ, nec ſenſitivâ præditum ſit, quanquam ſi preſſiùs loquamur, nec ad vegetantis primam animam confugere debuerit, quum nec plantæ verè ſudorem emittant, nec Mineralia. Non plantæ, quarum ſuccus exſtillare dicitur & manare, nunquam verè exſudare, quia vel vi inciſa plorant, vel ob tumentes ravi inciſa plorant, vel ob tumentes ramos exprimunt. Prioris generis Balſamum eſt arbor, cujus ſuccum, non ſudorem, graphicè exprimit *Plinius* lib. 12. cap. 25. *Succus è plaga manat, quem Opobalſamum vocant, ſuavitatis eximiæ, ſed tenui guttâ, ploratu lanis parva colligitur in cornua.* Qui locus in mendo cubat, reſtituenduſque cum *Dalechampio*

tenuis guttæ ploratu, lanis p. c. 1. c. Certo autem artificis temperamento inciditur, non ſponte ſudoris inſtar, ſed, eodem *Plinio* & *Solino* teſte, vitro, lapide, oſſeiſve cultellis; quod confirmat *Tacitus* lib. 5. Hiſt. *Ut quiſque ramus intumuit, ſi vim ferri adhibeas, pavent venæ: fragmine lapidis, aut teſtâ aperiuntur.* Poſterioris ordinis ſunt arbores quotquot ſucco aliquo ſeu pice ſeu reſina manant. De quibus *Plinius* lib. 14. cap. 20. & illæ quæ in Calabria manna, gummi in morem, ſive ſponte, ſive inciſæ proferunt: de qua eſt vera *Gabrielis Fallopii* lib. de Medic. ſimplic. purgat. cap. 37. conjectura, & *Io. Nardii* de Melle, quibus lucem dederat *Altimarus*, quum mannam diceret eſſe ſuccum arboris (Orni ſcilicet, vel Fraxini) benignitate aëris concretum, quanquam & in foliis Calabrinis ros cœleſtis colligatur Ciceris formâ & magnitudine, ſed id rarius. De metallis ſuperſtitio veterum prodidit & ſtatuis marmoreis, ligneiſque ſiniſtro inprimis

nis omine ſudaſſe. *Plutarchus* enim in Vita Alexandri, Orphei ſimulachrum quod in Libethris ex cupreſſo exſtat ſudorem emiſiſſe tradidit. *Virgilius* quoque 1. Georg.

Et mœſtum illachrymat templis ebur,
æraque ſudant.

Et in Cæſaris expeditione *Luc.* 1. Pharſ.

— — — Urbiſque laborem
Teſtatos ſudore lares.

Quæ omnia malæ vel Dæmonum vel Sacerdotum arti adſcripſerim.

Quidquid horum ſit, ſudoris appellatione indigna omnia quæ in ſpeciem halitus ab inſito calore non ſoluta, vel violento motu ab interna vi conſertim non erumpunt, ita exigente *Galeno* lib. 1. de Tuend. val. aliiſque locis infinitis: ut quibus & venas & tenuius ſerum urinamque denegaverit ordo naturæ diverſus, ſudorem mittere non dicantur. Venæ quidem etiam plantis aſſignantur & mineralibus à *Plinio* l. d. lib. 13. ſed coactâ vocis licentiâ ad ſimilitudinem univerſi, quo modo venas

ma-

materiarum ſelectiores dicunt aucto-res, *Solinus* cap. 28. de Sale gentis A-mantum: *Tanta ibi hujuſce venæ copia eſt, ut tecta faciant è ſalinis.* *Statius Papin.* Sylv. 1. lib. 3.

An picturata lucentia marmora vena
Mirer, an emiſſas per cuncta cubilia lym-
phas.

Quam venam *I. Caſperius Gevartius* No-tis ad hanc ſylvam contra mentem *Ioh. Britannici*, de tubo rectè interpretatur. Eo enim tubo ad æſtivum calorem mi-nuendum per ſingulos cubiculorum pa-rietes more ſæculi delicati deducebant, de quo multa adeò leguntur in ſiniſtro latere lapidis antiqui *Panormi*, qualem etiam puto fuiſſe canalem plumbeum, curvitate cornu, in Rhodano præter-fluente inventum, quem veſtibulum Curiæ *Arelati* in Provincia cum hac In-ſcriptione exhibet:

S. VALERIVS SVRILLIO
C. CANTIVS.

Quamvis tubulos fictiles apud *Vitru-*

vium,

ium, *Plinium*, & *Varronem*, plumbeis præpoſitos non ignorem, & lapideos pertiùs Ateſtæ inter antiquæ urbis rudera cum *Io. Bapt. Zoia* Viro Conſultiſſimo & patriæ antiquitatis callentiſſimo invenerim, Romæ tamen in thermis Diocletiani & Antonini plumbeorum, in aliis ædificiis minoribus fictilium exſtant veſtigia. Ex Aquilejæ ruderibus plumbei aquæductus duo nuper eruti, his characteribus, in ædibus *Sertorii Urſati* Nobiliſſimi Patavinorum Medici ſervantur:

AQ. DEMET. F.

Sed parum ille ſeu arborum ſeu aliorum ſudor momenti inſignibus Unicornuum æſtimatoribus afferet, quum ille ſponte ſuâ exſtillat nullo externo movente, nullius, qui veneni rationem habeat, præſentiâ, vel inciſurâ leni rorantium ramorum exprimatur. Difficultatem hanc ab interioris cauſæ defectu in mortui Monocerotis Cornu percipiens *Baccius*, leniori impetu ſudorem

dorem aliquem in Cornu concedit, ſed ſecundariâ ratione & ex eventu, quemadmodum polita quæque vitra, ſpecula, marmora feruntur ſudorem mittere, externâ aëris humiditate vaporibuſque à cibo imbibitis. Idem enim ceraſto apud *Petrum Aponum* in manubrium cultri efformato, & linguæ ſerpentum apud Magnates ſæpius uſu venire. Sed fruſtra velum obtendit illis quæ nullâ arte tegi poſſunt. Non enim hæc mentem primorum fabulæ auctorum aſſequuntur, qui Unicornu præſente veneno ita ab inſito principio alterari voluerunt, tanquam præſente hoſte, ut labore inſigni & velut in anguſtiis ſudorem exprimat, quo modo ſæpè ſæpiùs turbantur homines in ſudorem ſoluti, quotiens præſentem vel vident vel ſuſpicantur, quem naturali odio averſantur; quod & de jumentis poma geſtantibus teſtatur *Plinius*. Quæ gerris Siculis vaniora, quum viventium ſit proprius affectus hoſtem metuiſſe. Nihil tale in vite obſervant

hor-

ortulani, quæ braſſicam quidem fu-
t ſolo racemi flexu, ipſaque braſſica
dverſa cyclamine & origano areſcit,
on ſudat; quercus quoque & olea tam
ertinaci odio diſſident, ut altera in
lterius ſcrobe depactæ moriantur, *Pli-
io* narrante lib. 24. cap. 1. Plus ſanè
n Vegetabilibus, quàm cornubus, vi-
æ, majoraque diſcordiæ & concordiæ
locumenta, minus tamen, ut videtur,
udoris. Nec ſudorem eo, quo *Baccius*
nterpretatur, ſenſu acceperim, tum
quòd amoris potiùs quàm odii natura-
is eſſet indicium, tum quòd peſtilens
oret ſudor à veneni halitu excitatus.
Enimverò quæ naturali odio diſſident,
tantùm abeſt invicem jungantur, ut
quàm longiſſimè ſe fugiant, nec peſti-
ferum humorem in Unicornu colle-
ctum ulla teſtatur auctoritas, ut taceam
alia frigiditatis glabritieique ratione
denſari in ſpeculis marmoribuſque gut-
tulas, quàm in Unicornu fieret, nec
denſo nimis nec lævi. Ceraſtes & lin-
gua ſerpentum, ut dubia, malè dubiæ
rei

rei ſubvenient, quamvis à manus humidæ frequenti attritione vaporoſum quid in manubriis cultellorum quibuscunque excipi novum hactenus non ſit. Unde hanc ſudoris experientiam cum *Marino* & *Cardinale Ponzetto* lib. 2. de Ven. cap. 4. planè inficiamur donec certiori fide probetur. Alio experimento quòd ſimile quid fieri concedat *Ponzettus*, in oſſe nempe aliquo in ſerpente nato ad præſentiam Napelli vel fellis Leopardi guttulis reſudantibus impleto, ut diverſum ſine cenſura rigidiori dimittimus, quum ſimilitudine quadam in objectam rem affinem ferantur effluvia corporum, non contrarietate repugnantem, quæ Monocerotem inter & venenum perhibetur. Jam ebullitionem in aqua factam pro fallaci ſigno veri Monocerotis eâ de causâ traducit *A. Marinus* & cum eo ſequaces, quia communis is ſit effectus reliquis ſiccitate aliquâ & corporis poroſi tenuitate conſpicuis, Bolo Armenæ, Terræ ſigillatæ, & calci. Quam

pro-

ropoſitionem certo temperamento oncedit *Baccius*, ut Monoceroti ob ingularem naturæ occultæ conditioem ſoli reſervetur ſine calcinatione in quis efferri, quum reliqua non niſi ombuſta ebulliant. Pro *Marino* autem tipulator ego, ſpondeo non hic tam alcinationis, quàm poroſitatis haberi ationem. Sicca enim tenuiùs extenſa lum variarum aquæ particularum adnittunt impetum, bullæ excitantur b incluſum aërem, quæ continuato ractu elatæ & depreſſæ aquam cum ſoitu movent, ceſſantque ſimul ac in ocum aëre ante plenum aqua illabens ucceſſerit. Hæc autem ebullitio ſiccitatis ſolius ratione excitata, communis luribus, nihil occulti condit. Nam Ceraſtis Cornua aquæ veneno inectæ injecta ebullire obſervantur, & oſſile Unicornu magno ſtrepitu auam concitaſſe nuper, quum illud um alio Judæi cujuſdam Unicornu ero, ut putabatur, conferrem, expertus ſum, ſimulque Melitenſem terram,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ram, quam ex D. Pauli ſubterrane cubili extraxeram, denſius jam compactam, ubi lymphæ commiſiſſem, grato ſpectaculo inde ſurgentes bullas conſpiciebam, quà viam patulam aquæ mador fecerat. Quanquam negari mihi debet ea frequentiùs in aquis efferveſcere, quæ ignis vim fuere experta, utpote aridiorem ſubſtantiæ conditionem & poroſiorem indepta, humido, quo pori repleti, penitùs abſumpto. Cornua tamen, quotquot ſunt à calidioribus plerumque nigri ſucci fuliginibus elevata, ut atra bilis, evidenti ebullitione alternatim exſurgunt. Aliis experimentis veritatem explorantibus, binis columbis, vel totidem canibus, exhibito æquali pondere vel diverſo veneno & Alexipharmaco, ut puerilibus falſiſque indignatur *Marinus*, utramque enim morti concedere beſtiam, quamvis illa tardiùs quæ Unicornu aſſumpſerat; præterea Arſenicum aliaque animalibus gratiâ experiundi ingeſta, non eſſe venena, ſed

con-

corroſiva, quibus antidota minùs convenienter opponuntur, quum unctuoſa eſſe debeant & emplaſtica; *Mercurialis* Conſult. 63. Arſenico Cryſtallino abſorpto Piſanum illum non ab exhibito Unicornis pulvere, ſed ſuperveniente vomitu evaſiſſe ſuſpicatur. Quod & canibus evenire exiſtimandum. Quibus nihil video à *Baccio* veritate forſan victo repoſitum. Vidiſſe ſe aliàs apud *Cardinalem Tridentinum* ſimile in columbis ſpectaculum ſerio affirmat lib. 3. à quo non abludit *Garzia ab Horto* in canibus obſervatio lib. 1. de Arom. Hiſtor. cap. 14. & *Philippi Hoechſtetteri* Decade 5. Obſerv. Med. caſ. 9. verùm utriuſque diverſum à Monocerote cornu fuiſſe oportet, vel eventum impatientes moræ poſtea infelicem ex primo confeſtim ſtatu citiùs juſto æſtimaſſe. Feliciùs in porcellis ſuccedere experimentum quàm canibus columbiſve quidam credit, quòd canes ſtatim evomant, columbæ verò faciliùs digerant. Sed nec infeliciter duriora etiam

etiam concoquunt porcelli. *Iordanus* li
de Peſte, quod apud Judæum, fid
ſecretum viderat, refert: *Iudæus n*
præſente Cornu Monocerotis deſcribebat ci
culum quo infinita animalia venenata Sco
piones, ſerpentes, Araneas includebat:
mnia velut attonita permanebant in medi
neque ullum verſùs circularem lineam pr
gredi audebat: extra circulum poſita, qu
quo-verſùm liberè movebantur. Auget h
ſtoriam *Aldrovandus*, reptantes beſti
cùm terminum tranſire non potuiſſen
umbrâ an virtute? enecatas eſſe. No
abſimilia in Lexico Philoſophico *Ioh*
Henrici Alſtedii pag. 1906. de Monoce
rote ſcribuntur, quòd bonæ notæ ſcor
piones uni vaſi incluſos necet. Memo
riâ dignum *Fabricii Bartoleti*, Viri Maxi
mi, cenſeo experimentum, quod Man
tuæ apud eundem præſens obſervavi
Ioannes Veſlingius, ſummo præceptori fa
mâ & eruditione par. Impoſitas quip
pe Monocerotis Mantuani Ducis fru
ſtulo tumentes veneno araneas, ſine
mora mortuas concidiſſe. Equidem
recu

ecutiti allatam apud *Iordanum* obſer-
ationem non magnopere moramur,
anquam ſuperſtitioni vicinam, &, ſi
em eloqui liceat, Diabolicam, quâ ex
abala ſua informantur ejus ſocii, ut ve-
ienatis animalibus terminum pro lubi-
u facilè definiverit. Circulo enim du-
tu Magico inprimis delectantur pro-
anæ mentes, ut ex *Theophraſto Para-
elſo* apparet aliiſque Sagarum confeſ-
ionibus, quæ etiam ductis in orbem
haracteribus fortunas nominum &
urta divinant. Quinimò ſuaſu Dæ-
nonum circularem orbem ingrediun-
ur ac pentagona clam Dei nomina
ontinentia, quò tuti prorſus ab illo-
um violentia reddantur, & ut nato
nfanti ſecuriùs conſulant à Dæmone,
œminâ לילית illis dictâ, infeſtato, ter
irculum in cubiculo puerili rhamno
um aliis Hebraicis characteribus ſi-
nant, quibus Divina nomina expri-
nunt ſimul, & infantem muniunt ne
ræſcriptos fines Dæmon tranſcendat,
t ex *Io. Laurentio Anania* colligo lib. 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

de Natura Dæmonum. Itaque apu ſuperſtitioſos Romanos frequentes ad eò arbitror in ſacrificiis, militia, & ubique circumitores fuiſſe, ut hin originis ſuæ principia referrent. E *Lilith* לילית / Lucinam derivat *Iac. Phi. Tomaſinus* Præſul Doctiſſimus lib. d Donariis cap. 14. ad quam placandam hodierni Judæi parietibus cubiculi hæ verba ſuperſtitionis plena inſcribunt: *Adam*, *Chava*, *Chuz*, *Lilith*; hoc eſt procul hinc eſto Lilith. Experimentum *Alſtedii* verum eſt, ſed ἀπροσδιόνυσον, quia ſcorpiones non cornu impoſitum necavit, ſed mutua laniena quam ſine Monocerote aliâque re, cum voluptate apud Conſobrinum fratris loco colendum *D. Henricum Fuiren*, Naturalium rerum peritiſſimum, æſtate proximè exactâ ſæpiùs contemplati ſumus. Præterea ſcorpiones noſtros, præſertim Italicos, innocuos affirmat *Plinius*, quod vario eventu comprobatum teſtari poſſumus. Major Cl. Virorum *Bartoleti* & *Veſlingii* auctoritas,

ut

t aliquam contra venena vim credam, uæ aliis cornibus ex æquo competit, on obſtante quòd Mantuanum Unicornu à claſſe verorum ſuprà excluſeim. *Palmerius* enim ſimili conceſſioe lib. 2. de Febr. Peſt. cap. 18. non egandum cenſet illius vires contra veena valere poſſe, modò non adulteium & fraus accedat.

Unde ejus defectu Rhinocerotis coru præſcribunt, aut Cervinum, ut *oan. Renodæus* lib. 3. de Medic. Mat. ap. 21. de ſe teſtatur: *Cùm omnes ægroi æquè non valeant opibus, debet tantùm ivitibus exhiberi Unicornu; aliis fortunæ enuioris cornu Rhinocerotis, ut etiam Cervi ræſcribo, ſucceſſu non minus felici.* Sed ea Jnicornu poteſtas facilè ex concepta nimo præmunitione invecta fuit, quum ſi cornu ipſum præſentes conpexiſſent, aliò forſan experimenti dexeritate deflexiſſent ejus patroni. Hic oci reticere non poſſum circulatoris ſtius Romani, qui in foro Navonæ circulari barbâ miracula jactat & ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

perimentorum ſuorum ſtupendos e
fectus, ludibrium quod mihi auſcu
tanti debuit. Quum enim de Rhinc
cerotis cornu multa, plura verò c
Monocerote, quod domi ſervabat
ſeſquipedalia verba credulis ſpectatc
ribus expendentem rogaſſem, ut Mo
nocerotis veritatem, adeò à ſe decan
tatam, aliquo experimento præſen
nobis firmaret, id niſi magno preti
acturum ſe ſerio pudore ſuffuſus ne
gavit. Profectò omnis oſtentatio no
caret ſuſpicione mendacii, ut optim
Symmachus lib. 1. Epiſt. 1. Credite va
ti, longiùs à vero abſunt ſuperbior
de Unicornu promiſſa Agyrtarum &
Medicorum, qui nova potiùs & mi
randa quàm utilia in uſum deducer
amant, quæ partim retulit in Opu
ſculo ſuo *Pater*, partim ſibilo dign
ab *Andrea Marino* exploduntur. Quo
modo enim ad vomendum perduce
rent, quum ſubtiliori principiorum
mixturâ faciliùs diſſipetur venenum
vel extinguatur potiùs, ſiquidem cum
luce

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ıce, ut aliàs credebamus, naturæ com-
ıercium exerceat. Quomodo à ſpa-
mo? an illo qui ab evacuatione ortum
rahit, an qui à repletione, an denique
ui ab utroque? Hujus ſanè ut con-
rariæ cauſæ, ita contraria erunt medi-
amenta, illa verò nondum auctores
leterminarunt. Α᾽δύνατον magis vide-
ur ab omnibus morbis incolumem
ræſtare poſſe:· quippe benè Regibus
llis, qui olim ex Unicornibus pota-
ant, fuiſſet actum, ſi ad hæc tempora
atum cum imperio extendiſſent, ut ſi-
nili ſententiâ apud *Philoſtratum* joca-
ur *Apollonius*. Notandum tamen Uni-
ornu Aſinino iſtas à Veteribus deferri
irtutes, teſte *Æliano*, non Monoce-
oti vero, quæ quum confunderet *Ma-*
inus, huic denegavit quod Onagro
conſenſus dederat. Unde minus ratio-
ibus ejus faveo per vim ad Monoce-
rotem tractis, quàm Onagro, de quo
Philes perhibet ebrietati reſiſtere, vene-
no, & ſacro morbo. Per vomitum eo
urgat modo, quo Emetica alia alexi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

pharmaca, Anagyros, Proſerpinac,
Caſtoreum, quæ cum vomitione v
nenis ſumptis reſiſtere fidem fecit P
nius diligentiſſimus Naturæ ſcrutato
lib. 27. cap. 4. & 12. lib. 32. cap.
Spaſmo ex repletione nervorum med
retur inſitâ exſiccandi facultate, quen
admodum aër calidus ſiccuſque, ſud
ria, & aquæ thermales. Quod ſi co
junctum cornibus frigus obſtaret,
promptu ventriculi corporiſque nat
vus calor momento temporis leve fr
gus temperaturus adeſt; tametſi ign
tiori natura ſpaſmo ex maligna qua
tate vaporeque acri, ex Pelopis ſente
tia apud *Galenum* lib. 3. de Locis c.
& *Saxoniam* Part. 1. Præl. cap. 15. e
citato, rectiùs ad mentem veterum ſu
veniſſe dixerim. Univerſalem ha
Alexipharmaci virtutem non Onagro
ſed Unicornu ſuo, ut credit, vero nu
per Gedani revocavit *Euſtachius Holwel*
cujus mihi indicium fecit Vir Illuſtr
Daniel Blanckius, ſpectatiſſimus Patav
næ Univerſitatis Prorector, ſucceſſo
noſter

noſter. Quem alius ſequitur Venetiis longo teſtimoniorum procinctu ſtipatus, qui Podagræ, lui Venereæ, Epilepſiæ, Apoplexiæ, Febri peſtilentiali, venenis, Colicæ, Dyſenteriæ, aliiſque hoc ſolo cornu ſe oppoſiturum gloriatur, quo ſucceſſu ipſe viderit. Quæ tamen ad Unicornu, quod auro preciosius æſtimat, veritatem conferunt nihil. Solâ quippe ſiccandi vi, adſtringendi & refrigerandi ſingulis pro naturæ errantis diverſitate occurritur, non aliâ ratione quàm ad hydropem cornu bubulum *Plinius Valerianus* lib. 3. c. 12. & ad Podagricos dolores ovilla cornua cremata *Hieronymus Gabucinius* Comm. de Pod. commendant, & cornu Cervinum febribus malignoque igni vulgò, Aſininum denique comitiali morbo opponitur. Et hoc enim inſtituto cornu utrumque tam caprarum quàm cervorum ad candorem dentium contrahendaſque molles prægnanteſque gingivas approbavit *Galenus* lib. 11. de Simplic. facult. Tandem Catholicum

Alexipharmacum ex Unicornu eâ cau-
tione & opinionis moderamine inficia-
tur *Baccius*, ut contra omnia non ex ſ
valere credat, quatenus roboratum
ſe cor ad reſiſtendum cunctis muniat.
In quo non eum ratio, meo judicio
deſtituit, quum ſingulis venenis ſu
tantùm opponantur remedia. Quod
novæ antidoti compoſitionis *Andro-*
macho dederat occaſionem, teſte *Ga-*
leno lib. de Antid. & lib. 1. de Com-
pend. ſec. gen. cap. 3. quia naturæ diſ-
crepant diverſitate virulenta quævis.
Id viderat in Orig. *Iſidorus* exemplo vi-
perini veneni, & doctiori filo poſt *An-*
gelum Baldum, *Carolumque Panicellum*
confectum ex Commentariis de Vipe-
ra cedro dignis *Marci Aurelii Severin*
Viri profundi exſpectamus. Hinc ma-
gnâ veri ſpecie tot Antidota, quot
Venenorum genera pronunciat *Mari-*
nus, licet unius veneni plura ſubinde
ſint remedia. Nam viperinam peſtem,
ut hanc gratiâ exempli adducam, in-
fringunt propria caro ex *Galeno* & The-

riacæ

riacæ experientia, Cunilla pariter *Ariſt.* monitore de Adm. Audit. terra formicarum, hœdus, vel gallus, vel agnus recenter ſtrangulatus cum eorundem pulmonibus calidis, corde vel jecore, vitis albæ ſylveſtris cinis apud *P. Vegetium* lib. 3. Veter. cap. 4. & 79. balſamum verum Orientale experimento *I. Veſlingii* in Alpinum, & denique Achates Siculus.

Maneat igitur pro Aſino Monocerote veterum auctoritas, quâ quum deſtituitur Unicornu verum, minus huic quàm illi tribuimus. Ne tamen exili aliquâ virtute privetur, jubet æquitas quæ cunctis cornibus aliquid ejus diviſit, ſive innatâ exſiccandi poteſtate, ſive congenito balſamo, quo abundat. Caprarum cornu fugantur ſerpentes, teſtimonio *Plinii* lib. 28. cap. 10. Fugari eoſdem nidore cornu cervini idem tradit cap. 9. ut alios cervorum cornu effectus ſilentio involvam. Quod de Bobus Aſiniſque Indicis quoque ſtatuendum ex *Æliano*,

Philete & *Philoſtrato* liquet. In famili
ſua cornu quoddam ſervari ignotæ ſpe
ciei prodidit *Philippus Hoechſtetterus* De
cad. 5. Obſerv. Caſ. 9. deprædicatum
à *Petro Paulo Hoechſtettero* in Dyſente
ria Peſtilentiali, ipſum verò ſe in ma
lignis febribus aliiſque certo ſaluti
eventu vim hujus exploraſſe. Fatetu
de Monocerote *Amatus Luſitanus* Enar
rat. 52. in lib. 2. Dioſc. Medicos Lu
ſitanos, & alios qui interiora India
penetrarunt, de ejuſmodi animali ni-
hil narrare, niſi quòd in maximo pre-
cio ſit apud Indos adverſus venena &
febres peſtilentiales. A quo experi-
mento alieni non erant olim perpe-
tuæ Venetorum Reipublicæ Sapientes,
quum emptum Monocerotis fruſtu-
lum in puteum armamentarii vaſtiſſi-
mi conjicerent, ut populum publicis
in eo miniſteriis vacantem ab occultis
malignorum inſidiis munirent, aquam-
que ſempiterno Alexipharmaco tem-
perarent. Traditur hæc Patrum pur-
puratorum providentia communi in-
cola-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

colarum ore, quorum voces *Nicolaus Craſſus* J. C. & Veneti fori delicium, ingenuè ad me detulit. Hincque adeò eſt, ut apud veteres non contemnendus mos inoleverit, quò ſe ad omnia tutos præſtarent, cornua in frequentem uſum pertrahere. Modò enim poculi erant vice, modò ornamenti, modò in Medicorum officinas veniebant, modò popinas. Quæ ſingula ſtrictim attingam ſequenti capite.

De Monocerotis Groenlandici viribus experientia nos docuit eſſe inſigne Alexipharmacum, & in febribus malignis ſudoriferum potens.

Collegii Hafnienſis Medici & Profeſſores Anno Chriſti 1636. die 3. Octobr. apud *Ioan. Woldenbergium* Pharmacopœum, de advectis tum ex Groenlandia ejuſmodi cornibus ſeu dentibus balænæ, in columbis duabus & felium catulis experimentum fecerunt Hafniæ, exhibito Arſenico & ſublimato, non planè ſine ullo ſucceſſu, ex fida re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

latione Magni Haſnienſium Medic D. *Olai Wormii.*

Ex ejuſdem *Wormii* pluteis accepimus Auguſtanorum Medicorum ſententiam de hoc Unicornu, quam huc transferendam duxi ex ejuſdem Exercit. XVIII. Controv. Med. 2. hac verborum formula:

Ex longinquis regionibus ad nos hoc cornu nobis judicandum propoſitum eſt, numquid eſſet Monocerotis cornu. Nos diligenti adhibitâ conſideratione eorum omnium quæ ad deſcriptionem legitimi cornu Monocerotis requiruntur, nimirum, ut ſit ex toto ſolidum, ſine ullo nodo aut fiſſura anfractuoſum, & ſpiris minuſculis quaſi lineamentis, decenter convolutum, inodorum, colore non abſimile ebori vetuſto, hoc eſt, ita pallidum, ut ſubflavi quid habeat; judicamus veriſſimum hoc eſſe Monocerotis, ſeu Unicornu cornu, & ad quod exigi examinarique debeant omnia quæ ubique locorum ſunt, utpote ad inte-

rum & ex omni parte, nulloque arti-
icio, niſi ſola politura adulteratum,
aut à genuina forma ac ſpecie in aliam
verſum. Quin etiam viſum eſt nobis,
ad experientiam rerum Magiſtram,
tanquam Κριτήριον deſcendere, num
viribus & facultate id præſtare poſſit,
quod vero Monoceroti tribuitur. Cu-
jus uſus adverſus venena, Alexiphar-
macum quiddam & præ aliis Bezoar-
dicis omnibus, venena propulſandi po-
teſtatem ei ineſſe perhibetur. Dato igi-
tur in præſentia noſtra Arſenico cani,
jam moribundo infuſis hujus cornu ra-
mentis revixit: Unde non dubitamus
verum & legitimum eſſe Monocerotis
cornu, utraque tamen extremitate mu-
tilum, tam in baſi quam in apice,
quemadmodum ſenſui apparet, cujus
ramenta uti dictum cani poſt Arſeni-
cum exhibita, à veneno eum immu-
nem reddiderunt. Cui rei teſtes ocu-
lati fuere Medici Collegæ Auguſtani
qui ſubſcripſere, quique arbitrantur,
cùm res nobilis, rara ſit & pretioſa,

non tam locorum omnium Medico-rum judiciis, quàm quos talia inpri-mis decent, nobilium Magnificorum atque adeò Principum ulteriori expe-rientiæ committenda, cum præſertim ea experientia firma ſit, quæ non in u-no, non ſemel, ſed pluribus ſtabiliatur. Actum Auguſtæ Vindelicorum Anno Chriſti 1593. menſe Martio; præſenti-bus Medicis *Georgio Laubio*, *Adolpho Oc-cone*, *Io. Uld. Romlero*, *Io. Paul. Zangmei-ſtero*, & *Ioh. Georg. Sighardo* Pharmaco-pœo primario.

Fruſtum tantùm hujus Unicornu ad hos Medicos pervenit, unde non mi-rum, quòd ſolidum dixerint, quippe cavitas in radice craſſa maximè apparet.

In Dyſenteria, febribus malignis, variolis & nimia hæmorrhagia uſum hujus cornu laudat *Hoechſtetterus* De-cad. V. Obſerv. Caſ. 9. *Olaus Wormius* Exercit. XVIII. Controv. 2. in febri maligna Anno Chriſti 1652. Hafniæ graſſante Unicornu ex Groenlandia tùm allato uſos quoſdam fuiſſe novit

opti-

optimo cum ſucceſſu, convaleſcentibus ægris & febre profligatâ. Ipſeque *Vormius* ſcrupuli pondere quibuſdam ex ſua familia eodem morbo laborantibus exhibuit, ſudores elicuit copioſos cum levamine inſigni, quibus motus inter Alexiteria referendum duxit. Ex quo per Dn. *Mullerum* noſtrum ex Groenlandia Unicornu apud nos increbuit, copioſiuſque haberi cœpit, inter domeſtica familiariaque ſudorifera æſtimatum fuit, quo in febribus quibuſcunque, eryſipelate, aliiſque morbis ſudores provocantur. Unde in Pharmacopoliis noſtris proſtat crudum, raſpatum, Philoſophicè præparatum, ejuſdemque Magiſterium, ſpiritus, ſal volatile. Mediæ drachmæ pondere exhibemus in aqua quacunque pulverem ſubtilem. Graſſante Lugduni Batavorum 1655. peſtilentiâ *Albert. Kyperus* Medic. ibid. Profeſſor, qui fruſtum hujus dentis à me accepit, expertus eſt uſu hujus vel convaluiſſe illicò correptos, ſi principio exhibuiſſet, vel mitio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

mitiora ſymptomata induxiſſe & fatur
prolongaſſe, de quo Epiſtolæ 53. &
81. *Centuriæ* II. legendæ. Hydropi
cam Matronam Nobiliſſimam, nihi
aliis proficientibus, vidi ſudore pro
fluxiſſe hujus dentis, & curatam. No
ſtri amuleti loco utuntur, cereviſia
incoquunt, vel ſuſpendunt in febribu
& variolis puerorum. Et in gelatinan
coquunt pro cordiali inſigni. Pellen
dis quoque menſibus & fœtui promo
vendo adhibetur. Summa: princep
eſt medicamentum quo utimur Haf
niæ.

CAP. XXX.

Unicornuum uſus in poculis apud varias gen- tes. De Aureo cornu dubitatio. Marmo Præneſtinum. Cornea buccina. Evocar quid Juris Conſultis. Marino de his re- ſpondetur.

CОrnea pocula bona in ſomniis ju-
dicat *Artemidorus* lib. I. Oneir.
cap. 68: *διὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ διὰ τὸ ἄθραυστον. Tum ob antiquitatem, tum quòd*

infra-

fracta ſint. Ita enim *Ianus Cornarius* red-
iderat, à *Nic. Rigaltio* alioquin non uno
omine ſuſpectus. Ego ἀθέραυστον non
am de ruptura interpretor poculorum,
quàm de naturali venenis reſiſtendi pri-
ilegio, quod ubique oſtentat. Sed an-
iquitatem meritò jactat ab Indicis
Regibus apud *Ælianum* & *Philetem* pro-
batam. Græciæ quoque Heroës nove-
unt apud *Interpretem* Homeri Iliad. θ.
d hæc verba:

Οἶνόν τ' ἐγκεράζασαι πιεῖν, ὅτε θυμὸς
ἀνώγοι.

Quæ ita exponit: ἐγκεράζασαι εἰς κέ-
ρας. πρὸ τοῦ γὰρ εὑρεθῆναι τὴν τῶν ποτηρίων
χρῆσιν εἰς κέρας ἔπινον. *Ante inventum*
ſcilicet poculorum uſum ex cornu bibebant.
Verùm cornua ad pocula maximè Se-
ptentrionis incolæ vocarunt. Teſtis
Plinius lib. 11. cap. 37: *Urorum corni-*
bus barbari Septentrionales potant, urnaſ-
que binas capitis unius cornua implent. Cu-
jus apud *Saxonem Grammaticum* noſtra-
tem lib. 7. Hiſtor. Danicæ exſtat
exemplum. De ſuis fatetur *Ol. Magnus*
lib.

lib. 13. cap. 35. *Aliud genus vaſorum de auratis labris, & pedibus, è gryphorum ungulis bonam liquoris quantitatem tenentibus fabricatum.* Clarius cap. 38. vaſa hæc ad cornua reſtrinxit: *Cornua vaſa ſu prapoſita, Finlandenſium Aquilonarium opificia ſunt.* Quæ cornua in ſequenti capitis figura per bubula exprimit.

Videretur & primâ fronte Aureum nuper in Cimbria inventum cornu veteribus Danorum Regibus poculi loco fuiſſe, niſi verus tubæ uſus à *Cl. Wormio* firmis rationum momentis ſtabilitus contrarium perſuaderet. Ancipitem me quidem fecerat *Plutarchus* Symp. 8. Quæſt. 3. ut de tuba bellica dubitarem ob ſonum auri inſuetum. Ita enim ille: *De ipſis corporibus aurum, & lapis ob denſitatem, exiles ſonos & obſcuros edunt, voceſque in iis celeriter exſtinguuntur.* Sed ipſum me penitiùs auctoris mentem & veritatem introſpiciens in viam reduxi. Non enim *Plutarcho* de Metallo in certam formam laminamque flexo, erat ſermo, ſed rudi & impolito. Aurum

rum quippe ad debitam temperamenti formam redactum, immiſſam vocem multiplicato flexu acutiorem reddit vel *Iuvenale* judice:

Si trullæ inverſa ſonitum dedit aurea fundo.

Ob ſolidiorem ſubſtantiæ conditionem, quâ æris ſoliditatem antevertit, alioquin ad reddendos ſonos aptiſſimi. Unde vox ærea apud *Homerum* pro intenſa & diſtincta, pectuſque æreum in ſigno Nabochodonoſoris Græcorum Imperii incrementa ſignaviſſe prodidit *Theodoretus*, per orbem, litterarum beneficio, propaganda. Idem de Lapide ſit judicium, quem ſingulari anfractu excavatum acutiſſimos ſonos referre quotidiano in montoſis locis itinere experimur.

Eandem ex cornibus bubulis bibendi conſuetudinem etiam apud Britannos invaluiſſe teſtimoniis *Saxonis* lib. 3. & 5. *Cambdeni* in Hiſtor. Anglica, & *Malmesburienſis* lib. 2. cap. 2. docuit Lib. 1. Faſt. Danic. cap. 18. magnus Do-

Doctor noſter *Olaus Wormius*. Quo delectatos quoque Thraces *Xenophon* confirmat lib. 7. Exped. Cyri: *Mutuò ſe primùm ſalutarunt, deinde ſecundùm Thracicam legem cornua vini propinarunt. Idem*que de Paphlagonibus lib. 6. refert: *Cùm in grabbatis inter cœnandum diſcumberent ac biberent è poculis è Cornu factis.* Tranſiit demum ad Romanos barbarorum ſimias & novorum rituum amatores. De quo querela exſtat *Ambroſii* lib. de Elia & Jejunio: *Per cornu etiam fluentia in fauces hominum vina decurrunt, & ſi quis reſpiraverit, commiſſum flagitium, ſoluta acies, loco motus habetur.* Per Cornu etiam nunc hoſpitalitatis liquor advenientibus in Collegiis quibuſdam Angliæ veteri more ſervato propinatur.

Quo referenda hæc *P. Mauritii de Gregorio* Cameracenſis Neapolitani in Abecedario Caſ. conſcientiæ ex bullis Pontificiis Zoophyta: *Pocula cornea ubi bibebant antiqui in magna reverentia, magis quàm calice, ad noſtram confuſionem*

dicit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

dicit Canon, quòd tunc calices lignei & ſacerdotes aurei; modò è contra.

Eum ritum ad oculum monſtrat conviva cum cornu ori admoto in Romanorum triclinio, quod olim ex ædibus Rhamnuſianis Patavii in Commentario ſuo de Arte Gymnaſtica depinxit *Hieronymus Mercurialis*, nos verò in Palatium Ateſtenſe Illuſtriſſimi Senatoris Veneti *Georgii Contareni* delatum non ita pridem ipſi vidimus. Illuſtriora Romæ ejus exſtant documenta pluribus marmoribus ſignata, præſertim in Bacchanalibus Veterum in palatio ſplendidiſſimo Cardinalis *Mazarini* olim à *Bentivoglio* in monte Quirinali exſtructo eleganter expreſſis. Cui ſimile aliud marmor apud lapicidam templi S. Andreæ Vallenſis, in quibus cornu Bacchus eminet. Rem clariùs ob oculos ponit opus illud antiquitatis venerandæ teſſulatum Præneſte, cujus mentio apud *Philandrum* in lib. 4. Vitruvii, nunc *Thadæi Barberini*, quod in veterum accubitus, cornu ſingularis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

laris artificii, & navis, quam luſoria credo, argumentum, procurante E-quite *Caſſiano à Puteo*, maximo lite-ratorum patrono, hic ſpectatoribus ex-hibui.

Idemne cenſuit *Martialis* Lib. 1 Ep. 32. de Vacera.

Et cum lucerna, corneoque cratere
Matella curto rupta latere mejebat.

Unde aliquando matulas veterum e cornu factas conjectabam. Quàm re-ctè Critici videant. A quo more non abſunt nautæ Siculi, qui cornu bubu-lum, quod *l'oſſo* vocant, pro matula ſervant. *Idem* alibi lib. 14. Ep. 52. de Gutture corneo:

Geſtavit modò fronte me juvencus.
Verum Rhinocerota me putabis.

Quippe bibituri elevato ad nares cor-nu poculo Rhinocerotes quadam imi-tatione exprimunt. Nec ejus moris ab urbe, ut fit, migrantis ignari fuerunt coloni, & agreſtes, apud quos de Satyris canit Pan *Calphurnii* avena Ec-log. 10.

Tum

Tum Satyri, laſciva cohors, ſibi pocula quiſque
Obvia corripuit. Quod ſors dedit, hoc capit uſus.
Cantharon hic retinet. Cornu bibit alter adunco,
Concavat ille manus, palmaſque in pocula vertit.

Ad quem locum, *Nemeſiano* contra finem *MS. noſtri* adſcriptum, notavit *Robertus Titius*, per cornu buccinam exponendam, quia ſorte datum affirmat vates, illud ſcilicet quod familiare Satyris erat. Hocne buccina? equidem ignoro, nec veſtigia auctorum ulla video. In hortis Mediceis Romæ Montis Trinitatis exſtat inter alia Panis ſtatua corneam tubam evidenter inflantis. Et in Muſæo *Sertorii Urſati* Patavii Satyrus ære fictus ſedet, quem à dextris Cupido ambit incurvum cornu ori applicans, à ſiniſtris verò ſeu Venus ſeu Ceres repletam frugibus ſportam offerens; modò ejus quam monſtrat ſit antiquitatis. De Cæliæ venatione *Hier.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Angerianus Neapolitanus Poëta non in-
ſulſus ita in Carminibus modulatur:

Dum cuſtodit agros canis, & loca pervi
cingunt
Fila plagæ, & flatu cornea plena ſo
nant.

De buccina paſtorum ad convocandum
pecus *Columella* lib. 4. R.R: *Ad ſo-*
num buccinæ pecus ſepta repetere conſueſcat.
quam cornu fuiſſe ex hoc loco *Titius* vi-
detur divinaſſe. Unde cornibus bucci-
nare apud *Dionyſium Halicarnaſſeum* lib.
2. ubi de differentia Patriciorum: *Quo-*
tiens patricii convocarentur à Regibus, præ-
cones quemque ſuo ac paterno appellabant
nomine: plebejos verò miniſtri quidam cor-
nibus bubulis confertim buccinantes in concio-
nem conciebant. Elegantiori vocis no-
tione *Evocari* populus in Jure dicitur
ff. Lib. 1. *Tit.* 15. *leg.* 1. de Incendiis:
Erat autem familia publica circa portas &
muros diſpoſita, quæ inde ſi opus eſſet evo-
cabatur. Quod voce & cornu factum
explicat *Gloſſa Accurſii* marginalis, qui-
bus illa familia vocabat homines ad ex-

tin-

nguendum ignem. *Livius* lib. I. *Pa-*
icios præcones ſuo & paterno nomine: ple-
ejos verò miniſtri cornubus tubulis concie-
ant. Ex quo lucem *Varro* accipit, qui
4. de L. L. ait: *Claſſicos à claſſe qui*
em cornu canunt, ut tum cùm claſſes comi-
is ad comitatum vocant. Nec mirum in
uccinis incultis cornu prævaluiſſe,
uum tibiæ Phrygiorum idem ipſum
on abhorruerint paſtoralibus fiſtulis
ultiores. De quibus intelligendus *Ovi-*
ius Metam. lib. II.

— *inflato Berecynthia tibia cornu.*

Ioratius quoque Carmin. Lib. I. O-
e 18.

— — *cum Berecynthio*
Cornu tympana.

Et *Ovidius* Lib. 3. Metam.

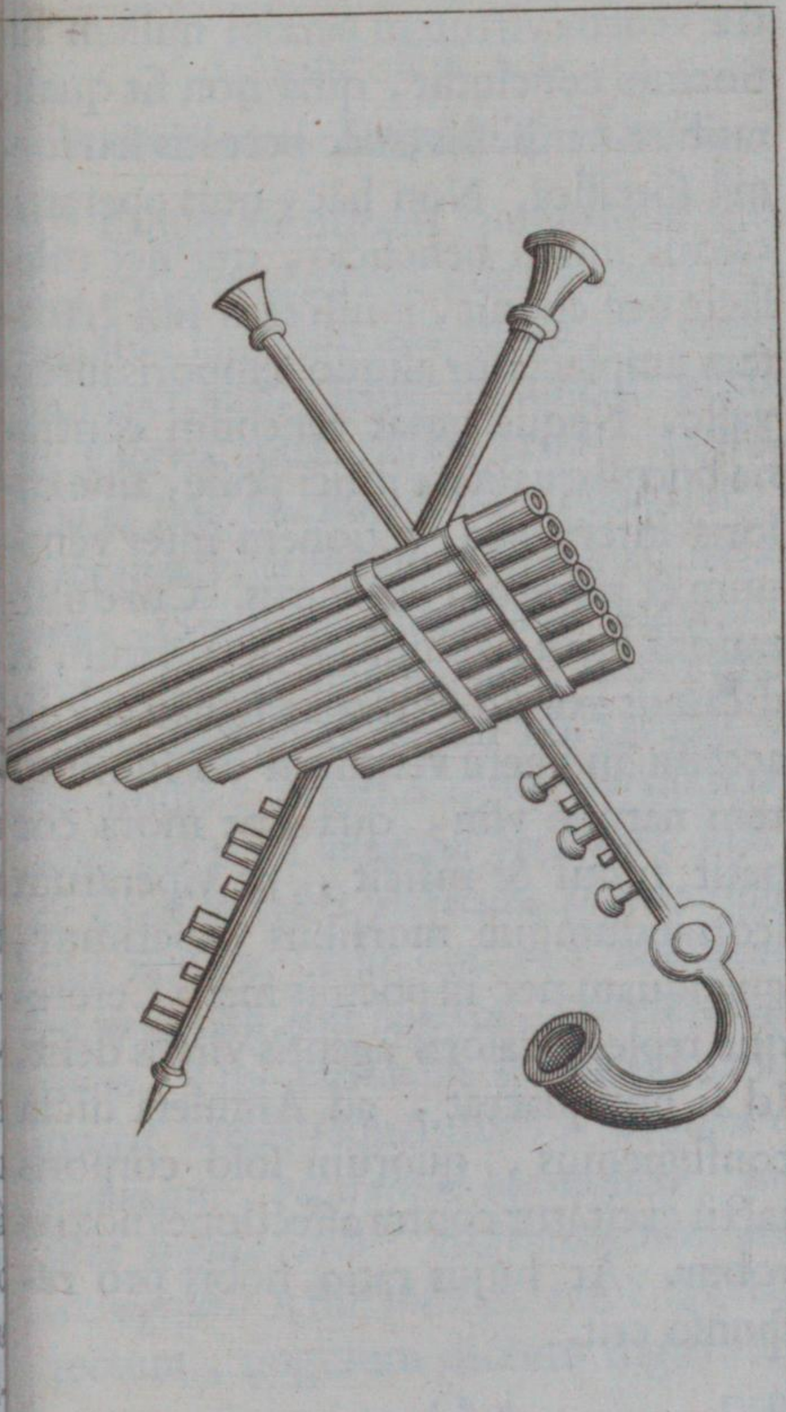
—— —— —— *ærane tantùm?*
Æra repulſa valent? & adunco tibia
cornu.

dq́ue ad ſoni gravitatem augendam in-
titutum, ut ex *Athenæo* de Phrygio
hythmo, colligo: Βαρὺς γὰρ οὗτος παρ’
καὶ τὸ κέρας αὐτῷ προσάπτουσι: *Gravis enim*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

hic rhythmus, unde & cornu illi adaptan
Quanquam exinde cornu partem tibiæ
non totam fuiſſe, intelligam, ſecus a
Polluci placuit. Quod ex *Heſychio* quo
que animadvertit Magnus *Salmaſius* a
cap. 5. *Solini*: Ἔχει γὰρ ὁ ἀριστερὸς προσ
κείμενον κέρας, *habet enim ſiniſtra tibi
adpoſitum cornu.* De hoc cornu ſiniſtr
tibiæ, ut & aliis ad hoc forum ſpectan
tibus, nos plura dabimus, quampri
mùm Tractatum noſtrum de *Tibiis Vete
rum* ex omni Antiquitate conſcriptum
ad publicam lucem adornaverimus; cu
jus ſpem publico brevi facimus. Inte
rim juvabit hanc in rei illuſtrationem
ex Monumentis Veterum à *Boiſſard*
collectis addidiſſe figuram. Quidqui
horum ſit, buccina ex præſenti neceſſi
tate ad muſtum hauriendum abuti po
terant laſcivi Satyri, tametſi buccinam
familiarem non dederit ſors, ſed corn
forſan bubulum in ſylvis negligentiùs
paſtoribus benè potis abjectum. Hui
poculorum uſui minùs favens *Andrea
Marinus*, ex nudo labiorum tactu con

tr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

tra venena virtutem percipi nullam ratiocinio concludit, quia non fit qualitatibus manifeſtis, nec occultis ſeu formâ ſpecificâ. Non hâc, quia operatur caloris innati beneficio, qui nec calefacit nec coquit, is niſi rem ſibi creditam amplectatur aliquo temporis intervallo. Neque putat venenum contraria poculi qualitate infici poſſe, ſine caloris interventu, actionem inter venenum & poculum excitantis. Cui dubitationi facili reſponſione occurritur, ſi dicamus exiguo & momentaneo caloris acceſſu indigere venenum ob ſubtiliorem naturæ vim, quâ ſine mora corripit ſimul & inficit, ut viperarum ſcorpionumq́ue morſibus experimur: quanquam nec in poculis mero Cerereq́ue repletis caloris agentis virtus deſit. Id ſi non placeat, ad Amuleta dicta confugiemus, quorum ſolo corporis tactu excitatur contra affectiones noxias robur. At hujus ratio nobis pro reſponſo erit.

CAP.

CAP. XXXI.

Annuli cornei. Ungulus, & Ungula.

EOdem ſecuritatis ſanitatiſque fine inter ornamenta manus cornu numerabat ſæculum antiquum ſine pompa ſuperbum. Illud ornamenti genus ex *Pacuvio* apud *Feſtum* eruo: *Suſpenſum in lævo brachio oſtendo ungulum.* Et: *Repugnanti ego porrò hunc vi detraxi ungulum.* Ungulum autem Oſcorum linguâ anulum notare teſtis eſt *Feſtus.* Quo collineat & *Plinius* lib. 33. cap. 1. de anulis: *Græci à digitis appellavere, apud nos priſci ungulum vocabant, poſtea & Græci & noſtri ſymbolum. Iſidorus* quoque lib. 19. Orig. cap. 32: *Inter genera anulorum ſunt ungulus, Samothracius, tinius.* Qui rationem appellationis inquirit verbis ſequentibus: *Ungulus eſt gemmatus, vocatuſque hoc nomine, quia ſicut ungula carni: ita gemma anuli auro accingitur.* Arbitror ego, niſi fallit conjectura, ungulum dictum digiti illud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ornamentum, vel quòd rotundam coro-nuum figuram æmuletur, vel quòd rudi adhuc ſæculo ungulas ſeu cornua anulorum vice induerint. Ungulam enim per Cornu expreſſerunt veteres. *Veget*. lib. 2. Veter. cap. 56. de Ungula: *Donec indureſcat in cornu*. Et cap. 57. *Alternis diebus medicamentum renovabis donec cornu ungulam faciat*. Ubi malè utroque loco *MS. Sambuci* legit Corium, quum pro ungulæ adapertura & exungulatione jumenti medicinæ præſcriptæ, non corio, quod hic fruſtra indureſcit. De ungulis Boum lib. 3. cap. 4: *Pice liquidâ cum oleo vel axungia cornua ejus unguntur*. Expreſſiùs *M. Cato* de RR. cap. 72. *Boves ne pedes ſubterant, priuſquam in viam quoquam ages, pice liquidâ cornua infima unguito*. Confirmat de unguibus conjecturam *Fr. Connanus* lib. 9. Comm. Jur. Civil. cap. 2: *Unguli*, id eſt, *annuli*, *quia extremis veluti unguibus aliquando geſtantur*. Ungulam *Germanis* quoque cornu placet appellare, unguentumque Veteri-

nario-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

nariorum *Horn-Salbe* vocatur. *Calphurnius* Eclog. 6. de Cervo.

Et tornata brevi ſubſtringitur ungula cornu:

Ungula, quæ viridi ſic exultavit in arvo.

Quia eadem, teſte *Ariſtotele*, utriuſque materia eademq́ue virtus venenis reſiſtendi, ut in ungula Alcis docet Magiſtra rerum experientia, qualia nempe in digitorum apicibus cordi ratione venarum vicinis, ex poſitione antiqua, deſiderarunt meticuloſi. Nec injuriâ, quum in aliis anulis vitæ neciſq́ue fuerit arbitrium. *Plinius* lib. 33. cap. 1. *Alii ſub gemmis venena cludunt, ſicut Demoſthenes, annuloſq́ue mortis gratiâ habent.* Quo ſine poſtea aurum induxerunt, gemmas cordi peculiari virtute accommodatas, & ipſum annularem digitum ungebant, à qua unctione ungulum dictum Vir excellens *Fortunius Licetus* lib. de Ann. ingenioſè putat: quanquam recentiorem unctionem credam antiquâ unguli appellatione. Ab hac ſuſpicione veneni alieni Septentrionales nau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

tæ ob neceſſitatem potiùs anulis corneis vela antennis ſuſpendunt, quod ante me in erudito de Acia ſcripto Doctiſſimus *Io. Rhodius* obſervavit.

CAP. XXXII.

Corneæ Cucurbitulæ probantur. Infundibulum corneum. Rhytii forma. Cornu in ulceribus & vulneribus uſus. Clyſteres cornei. Pillula cornea, Syringa, Turunda.

Cornuum dignitatem pari utilitate junctam non ignorarunt Medici veteres quos inde inſtrumentorum ſuorum apparatum conſtituiſſe accepimus. De Cucurbitulis corneis *Oribaſius* lib. 7. Med. Collect. cap. 16. *Differentiæ cucurbitularum quæ ſumuntur à materia, tres ſunt, vitreæ, corneæ, æneæ. Albucaſis* lib. 3. Chir. cap. 2. *Ventoſæ fiunt ex cornibus, & ex ære & ex vitro.* Quarum in uſu diverſitas, tam ratione partis cui applicantur, quàm modi applicationis. Corneæ capiti inprimis conveniebant, narrante eodem *Sardiano:*

Cor-

Corneæ item in capite, ubi æneas avulſu difficiles fore cognoſceremus: itemque in timidis, qui à flamma deterrentur. Plerumque eædem ſine igne appoſitæ corpori, ut auctoritate graviſſimorum Medicorum didici, in primis *Galeni* lib. 13. Method. cap. 6. ubi de iis agit quæ venenum attrahunt: *Quæ citra calefactionem vehementem trahunt, veluti & cucurbitulæ, & cava cornua quædam, quibus nonnulli cucurbitularum vice utuntur.* Conſentit *Galeno Oribaſius* lib. 7. Med. Collect. cap. 16. *Attractio cornearum citra ignem fit: ſiquidem in extremo perforata ſunt, quumque adhibeantur abſterſæ vehementer per foramen trahunt, ſtatim verò foramen digito aut cerâ clauditur.* Circa hunc apponendi modum vix diſcrepat *Cornelius Celſus* lib. 2. cap. 11. *Cornea alterâ parte æquè patens, alterâ foramen habet exiguum. In æneam linamentum ardens conjicitur, ac ſic os ejus corpori aptatur imprimiturque donec inhæreat. Cornea per ſe corpori imponitur, deinde ubi eâ parte, quâ exiguum foramen eſt, ore ſpiritus ad-*

ductus eſt, ſuperq́ue cera cavum id clauſum eſt, æquè inhæreſcit. Quod ſi altera foraminis pars artificio ſit clauſa ut noſtras cucurbitulas imitetur ampliori ventre, difficile videtur eo ſpiritu cuti impingere, niſi ſummâ accedente aëris inflati celeritate. Artificioſam tamen ſtructuram invenit *Heron Alexandrinus* libro περὶ πνευμάτων Bibliothecæ Ducis Urbini Problemat. 56. ex editione *Federici Commandini* quâ auctior multò eſt *meus Codex MS.* quem eleganti manu exaratum ex Bibliotheca Illuſtriſſimi *Antonii Grimani* Nobilium Venetorum genere & virtute facilè primi, Patroni magni, poſſideo. Omne Cucurbitulæ novæ momentum in Diaphragmate ſeu transverſo ſepimento, & duobus ſmeriſmatibus in fundo uno, altero ad latus, totidem fiſtulis circumjectis conſiſtit, quæ exigua utrimque foraminula habeant, per quæ oris halitu extractus aër ex fundo ampliori, neceſſariò alterum ultra Diaphragma, fugâ vacui revocat, in cujus deinde locum

cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

cum ſuccedit tum caro, tum ei vicina materia. Cucurbitulæ Corneæ ut olim Græcis, notante *Guil. Stuckio* lib. 3. Antiquit. Convival. cap. 12. ſic hodie Arabibus ſunt in uſu. De quo *Minadous* in Diſſertationibus. Indis pariter, teſte *Nicol. Tulpio* lib. 3. Obſervat. Medic. cap. 49. ad quos forſan ab Arabibus vicinis tranſiit. Noſtro verò ævo Cucurbitarum cornearum uſus deſiit, niſi apud *Helvetos*; ſolo nomine apud *Italos* ſervato, qui cucurbitam, *un Cornetto* adhuc amant appellare. Succeſſerunt vitreæ, partim quòd incaleſcant citiùs, ſi igne debeant admoveri, vel admiſſum aërem fideliùs ſervent, ſi inflentur, partim quòd tranſparentes viſum admittant elevatæ cutis, vel ſanguinis effuſi judicem. Nonnulli fictiles præferunt, alii ligneas, inter quos *Aguilera Hiſpanus.* Soli Ægyptii antiqui moris ſervantiſſimi cum vitreis corneum genus adhuc uſurpant eâdem oris attractione cuti affixum. Eligunt verò cornua taurorum parva perpolita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

& perforata, quibus utraque extremitas meatu pervio conſtat, quod vidit & deſcripſit *Proſper Alpinus* lib. 2. de Medicina Ægyptiorum cap. 13. Cornu in uſum ſuum pertrahebant quoque Veterinarii, pro inſtrumento quo velut cochleari in fauces Equorum liquores infunderent, variis locis à *Vegetio* pertractatum. Nam lib. 2. Mulomed. cap. 45. *Porri* (ſucci) *tres cyathos olei heminam miſcebis, & per cornu faucibus infundes.* De menſura cornea cogitatio nulla, quæ iſtis tribus cyathis & hemina major eſt minimùm novem cyathis, ut minorem liquorum copiam majori menſurâ expendi præter rationem ſit. Infundibili ejusdem meminiſſe debet lib 3. cap. 47. ubi de ſanguine bubulo moderatè per cornu faucibus infundendo, ſcribit, quod per corneam curvitatem commodiùs fiet à manus arbitrio temperatam. Moderatè autem infundi non poſſet, ſi ad menſuram libræ injiceretur. Significantiori voce infuſionis modum exprimit lib. 4. c. 8. *Hæc omnia*

ita

ita temperabis, ut per cornua defluant, & ſextarios ſingulos jejunis animalibus per triduum dabis. Cap. 9. verò, ut defluant faciliùs, ſpiſſiora corrigit: *Si liquor ſpiſſior fuerit, tantùm paſſi addis, ut per cornu facilè poſſit exire, diebus plurimis ex eo per os ſingulos ſextarios tuſſientibus dabis.* Et eodem ſenſu lib. 3. cap. 70. ſcripſerat: *Addito jure in quo fœnugræci decoxeris tepefactum per cornu plus quàm ſingulas heminas diebus ſingulis faucibus digeri: quòd ſi ſpiſſiorem videris potionem, tantum paſſi addis, ut poſſit per cornu exire.* In quorum nullo loco pro menſura librali accipi poſſe cornu, vel inde dubito, quòd ſextarius libræ menſuram exæquarit, vel parum exceſſerit, heminaque ſeu Cotyla, ſive, ut Attici vocarunt, Triblyum minus liquoris cœperit quàm libra ſeu ſextarius, qui duas heminas implebat Romanis pariter & Atticis, quorum menſurandi rationem ſequebantur Medici. Fruſtrà enim quod minus per ampliora digeſſiſſet faucibus Veterinarius. *Alibi* vice cornuum vas li-

ligneum adhibuit aqua faucibus infundenda, ut lib. 3. cap. 3. vel 1. teſtatur. Nonnunquam cap. ſeq. cannam vel perforatam fiſtulam inſeruit, perque eam calidum oleum digeſſit. Magis verò ex neceſſitate quàm decore Vir ille ſine ano & pene, excrementa ciborum ſtatis vicibus ex ore per cornu, quod ſecum geſtabat, evomuit, ut in *Hiſtoriis noſtris Anatomicis* Rarioribus, notavimus. *Iacobus Hollerius* cap. 3. Comp. Med. per cornu ex auribus extrahit ſaniem. Et ex eodem cornu fabricatum infundibulum quo naribus ad capitis expurgationem inſufflabant liquores, perhibet *Scribonius Largus* Compoſit. 7. *Per nares ergò purgatur iis rebus infuſis per cornu, quod rhinenchites vocatur.* Qui modus etiam nunc Mulomedicis Neapoli placet. Ejuſdemque meminit Compoſitione 8. ſequente: *Hæc in unum mixta, naribus per cornu infunduntur, vel pinnâ longiore nares interiùs perfricantur.* Et P. *Vegetius* lib. 2. Vet. cap 37. *Erucæ unciam unam cum*

lacte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

te conteres & per cornu naribus infundes.
Ad ſanguinis ſcilicet profluvium. Li-
uoribus enim infundendis aptum erat
ornu ob curvitatem, de quibus acci-
iendus omnino *Scribonius*, quum ſuc-
os hederæ, betæ, cyclaminiſque, &
nel, acetum, oleum vetus, aliaque
iquida per cornu ſolum infuderit. Sic-
iora, ut pulveres, non per cornu, ſed
ectum canalem exſufflabat *Theodorus*
Priſcianus Medicus Antiquus lib. I.
ap. II. Quem canalem paucis inter-
oſitis per cannulam exponit. Pennam
ocat *Plinius Medicus* lib. I. de Re Me-
lica cap. 25. Et fiſtulam *Vegetius Mu-*
lomedicus lib. 2. Veter. cap. 35. Nec
non *Plinius* idem *Valerianus* cap. 26. A
quâ forſan aliena non fuit fiſtula co-
quorum, quam Laganum percutie-
bant, hoc eſt, movebant apud *A-*
picium lib. 3. Rei cul. Aliud vaſo-
rum genus narratur cornui perſimi-
le, ῥυτὸν dictum, & *κέρας*, inter po-
toria *Athenæo* lib. II. laudatum, quod
ad machinamentorum Medicorum ſe-
riem

riem per jocum trahit *Martialis* lib. 2 Epigr. 35.

Cùm ſint crura tibi ſimulant quæ cornua Lunæ,
In rhytio poteras, Marce, lavare pedes.

Exteriùs enim inflexa crura habebat cornibus ſimilia, quæ ſimilis formæ balneum exigebant in Rhytio planè accommodatum. Nam cornu forma in veterum monumentis Rhytium effigiatum repperit Cl. *Salmaſius* Comm. Solini, cujus iconem & nos hic exprimi curavimus. Alii apud *Martialem*, *in rhidio*, malunt legere, ut *Calderinus* in Scholiis antiquis, qui *rhidium* explicat de vaſe dimenſionis Geometrico, ab anguſto fundo in oris latitudinem exeunte, parùm ab uſu noſtro diverſo. Alteram lectionem amplectitur *Hadrianus Iunius* poſt eundem *Calderinum*; arbitraturque in rhio ſcripſiſſe Auctorem, ut alluderet ad promontorium Achivorum in falcis figuram interiùs curvatum: quem *rhium* vocabant,

Dre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Drepanum ſeu falcem lavandis pedibu[s] idoneum. Cæterùm quidquid horum ſit, rectè pro Phœbo Marcus ſucceſſi[t] in Epigrammate: quid enim Phœb[o] crura ad cornua Lunæ? Ad abſceſſu[s] faucium gulæve diſrumpendos Corneum radiolum induxit *Abenſina* ob medium temperamentum inter neceſſariam duritiem & flexibilitatem. Ad inſtillandum ulceribus oleum *Galeno* probatur lib. 2. de Comp. gener. c. 5. *Machærionis emplaſtrum liquatum ex copioſiori oleo per foratum cornu infundendum eſt.* Quo loco non per cornu antiquos infudiſſe id quod requiritur, arbitratur *M. A. Severinus*; ſed corneæ fiſtulæ colligatum utriculum, qui utilem humorem continebat, compreſſiſſe, ſicque medicamentum immiſiſſe. Quanquam *Galeni* textum ambiguum de priori infuſionis modo, ut ſimpliciori, malim interpretari. Nec inutile in vulneribus cornu. *Andreas Alcaſar* lib. 3. de Vuln. Thor. cap. ult. & *Io. Fragoſus* in Gloſſ. de Vuln. ſcripto reliquere, percuſſum

quem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ſempiam in thorace & transfoſſum,
ubi die undecimo nihil expurgaſſet ſa-
nei, medici præcepto fiſtulam Muſi-
cam corneam vehementiori ſpiritu per-
flaſſe: quâ unâ re vim puris è vulnere
exiliiſſe, quod repetitum ſingulari le-
vamento fuerit. Pro clyſteribus inji-
ciendis per inteſtinum rectum cornu
laudat *Publius Vegetius* in Mulomedi-
cina lib. 3. cap. 4. ſeu 1. de ſanguiſu-
gis: *Quod ſi ſtomachum vel inteſtinum te-
nuerit, calido aceto per cornu infuſo, ne-
catur.* Licet in *MS. Sambuci* deſint hæc
cum præcedentibus, alibi tamen idem
inculcat cap. 16. ubi clyſteris anteceſ-
ſit mentio: *Digeres ſtercoris ovis libram,
& in aceti & mulſæ ſextario per cornu
dabis.* Quod quidem cornu pro men-
ſura hic non capiendum quum ſexta-
rius addatur. Huc alium locum vo-
centem traho ex cap. 38. ejuſdem libri,
de Bulimo: *Quod ſi permanſerit Bulimus,
ſimile* (vel ut *Rhodius* noſter corrigit,
ſimilæ) *heminam cum ſextario vini infun-
des, & per cornu digeres.* Opponit enim
huic

huic per cornu, ſtatim, per os dige-
ſtionem. In rectum inteſtinum, quod
fiſtulam habet, corneam glandem in-
trudit magnus *Hippocrates*, idque inter-
prete *Vido Vidio* ut inflammatio, quæ
ab acerrimis medicamentis imminet,
declinetur. Quo forſan conſilio *M. A.*
Severinus Neapolitanorum Chiron re-
divivus fonticulis excavatis primam pi-
lulam corneam imponere conſuevit.
Vel dolori mitigando. Cornu enim
frigidius eſt & ſiccius, ut acres humo-
res exſiccet partim & abſumat, partim
temperet. Ad hæc corneâ fiſtulâ in ve-
ſicam immiſſâ urinæ impedimentum
aliquando ſuſtuliſſe ſe, fidem facit *Hie-
ronymus Fabricius* ab Aquapendente in
Operat. Chirurg. Nec minori ſucceſſu
Durantes Scacchius lib. de ſubſid. Med.
cap. 10. Cornea turunda emplaſtro,
Omphalocele impoſito, adjecta, vin-
culum adſtrinxit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

CAP. XXXIII.

Cornu liquidorum menſura. Quantum capiat ex Galeno deciditur. Lineæ Unciales. Ponderum diverſitas.

INſignis autem cornuum uſus in menſuris antiquorum Medicorum eluxit, quæ per cornua fiebant. Erantque ferè tantùm liquidorum menſuræ. De aridis enim ſolidiſque nulla apud auctores memoria, quorum pondus proprium. Olea per cornua utplurimùm dimenſa, mox ejuſdem generis liquores. *Vegetius* lib. 3. Veterinariæ Artis cap. 1. vel 4. *Aqua hyſſopi, in qua decoctum infuſum, decoctumque, etiam propinatur ad cornu*, hoc eſt, ad corneam menſuram. *Cap.* 12. vel 15. de mullis pini: *Vini ſextario reſolutos dabis ad cornu. Cap.* 38. *Si ilion fecerit, per cornu digeres & reparabitur.* Digerendum autem erat vinum oleumque tepefactum. *Cap.* 42. *Omnia diligenter trita cum vino auſtero quatuor menſuras adjicies, & per dies ſingulos*

gulos dabis ad cornu. Cap. 65. ad Tuſſim: *Farinæ ſabæ frixæ ſextarios ij. infundes in paſſi ſextariis iij. & in mortario diutiſſimè conteres, piperis triti grana triginta ſebi hircini libras iij. pariter admiſces & omnia tuſa & cribrata per os ad cornu per triduum dabis.* Diſertiùs menſuram intelligimus ex *Cap. 66. Facies potionem ex qua Cornu dabis animalibus diebus ſeptem.* Quantum autem capacitate ſua exceperit adeò decantatum cornu, operæ pretium erit inquirere. *Horatius* librarum duarum menſuram ſtatuit lib. 2. Satyr. 2.

Ac niſi mutatum, parcit defundere vinum: &
Cujus odorem olei nequeas perferre (licebit
Ille repotia, natales alioſque dierum
Feſtos albatus celebret) cornu ipſe bilibri
Caulibus inſtillat, veteris non parcus aceti.

Non tamen ea vulgata erat menſura, ſed ſordidi Avieni, quem Satyrico ſtilo per-

erſtringens, notat in rancidi olei lar-
itione adeò liberalem fuiſſe, ut men-
urâ largiori fictâ etiam feſtis Nataliciis
metiretur in acetario oleum amicis,
etuſque acetum. Interpres vetus *Acron*
er ſextarios cornua hæc explicat: *Sunt*
nim in venalibus cornua, quæ olei habent
uantitatem, ſextarii menſura. Quod au-
ctoritate vetuſtiorum caret; caperet
nim cornu Uncias menſurales viginti,
uanquam errore communi *Acronem*
extario 12. Uncias pro 12. Cyathis
ſſignaſſe putem, ut fecerant *Calderinus*
& Beroaldus, adeóque à Libra non aber-
aſſe longiùs. Judicem igitur magis in
nenſuris exercitatum prenſemus *Ga-*
enum, cui cornu libram capit menſu-
â, non pondere. Quam rem rotundis
erbis lib. 1. De Comp. Med. per ge-
nera cap. 13. ediſſerit: *Nuncupatur à*
Romanis æquivocè ponderalis libra (λι-
τραῖος σταθμὸς) *corporum ſolidorum, &*
menſuralis libra liquidorum. Quæ ut mul-
tum totâ urbe ex materia cornea conſtat.
Libra autem Uncias duodecim æqua-

bat, quas juſtis lineis in menſura illi cornea diſtinguebant, ut exponit *Galenus* idem ejuſdem argumenti Libro Tertio: *Eſt autem apud Romanos menſura, quâ oleum metiuntur, interſecta lineis quibuſdam, quæ totam in duodecim partes dividunt: atque integra illa menſura libra ab illis dicitur, duodecima verò ejus pars Uncia.* Et libro primo cap. 17. *Hoc pharmacum olei modicum habet, ceu ad Metallicorum proportionem, ſi quis heminam ſtatuat valere unciis novem Romanis, quæ in cornibus conſuetis libralibus deſcriptæ ſunt.* Lineæ iſtæ Unciales in exteriori lamina cornea exſculptæ, non interiori, ut alibi tuberculis Metallicis in noſtris menſuris fieri aſſolet, quia, notante *G. Agricola* lib. 1. in cornibus non facilè intrinſecus notari potuerint lineæ, forſan, ut conjicio, ob cornuum anguſtiam vel quòd lineis profundis excederet debita menſura. At quamvis ad libræ menſuram exegerint cornu, libram tamen pondere minimè adæquaſſe oleo repletum vas, propriâ experientiâ ob-

ſerva-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

rvavit *Galenus* lib. 6. de Med. Comp.
ap. 8. *Ego ſanè olei libram Romæ voca-
m, quam per diſſecta cornua metiuntur,
nderavi, diſcere cupiens quantum gravi-
tis pondus contineret: inveni duodecim
ei menſurales decem unciis ponderum
quales.* Ad quod menſuræ ponderiſ-
ue diſcrimen digitum intendit lib. 5.
ap. 6. *Heras centum octaginta denarios
ſuit, in pondus non menſuram oleum re-
ucens, tanquam hemina denarios ſexaginta
endente.* Nam Attica novem Italicas
ncias conficit; pendent enim novem
talicæ unciæ, quas in cornibus inſectis
netiuntur ſeptem uncias ponderales &
emiſſem, quæ ſexaginta denarii fiunt.
Nec mirum diverſum menſurâ & pon-
dere eſſe oleum majus ampliuſque
patium minori gravitate complectens
ob inſitam aëreæ ſubſtantiæ levita-
em. Unde ingenioſâ conjecturâ *Pe-
rus Ciacconius* lib. de Menſuris Cor-
nu menſuram principio Libram di-
ctam ſuſpicatur, quòd vino plena li-
bram penderet, atque ejus duodecima

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

pars Uncia eadem ratione pondus ole[i] excederet.

CAP. XXXIV.

Cornea vaſa pro medicamentis. Fritilli corne[i] & tela. Cornu in hoſpitiis. Amalthea[e] cornu. Cornu Cereale, & unguentarium. Χρυσοκέρας. An Cornu in tabernaculis?

EXtra menſurandi ordinem excipiendis liquoribus deſtinabatur cornu, non Medicis ſolùm, ſed popinis ſacerdotibuſque. De remediis Stomachicis præcipit *Galenus* lib. 8. cap. 2. de Comp. Med. per Loc. in corneo vaſe reponenda eſſe. In cornua quoque balſamicum liquorem collectum tradit *Plinius* l. 12. c. 15. *Sed tenuis guttæ ploratu, lanis parva colligitur in cornua.* Ea nomine κόγχης veniunt *Theophraſto*, & *Plinio* dicuntur alibi conchæ, quæ quina cochlearia implent myſtra duo, chemas totidem cum ſemiſſe, ſi concham minorem ſumas; major enim, teſte *Cleopatra* inter libros *Galeni*, eandem ſervat menſuram quam Oxybaphon ſeu

Ace-

Acetarium, quod conchas tres minores capit, cochlearia 15. ſeu ſeſquicyathum. Ex cornu porrò ludi conſtabant. *Scholiaſtes* enim *Iuvenalis* ad Satyr. 14. *Fritillus pyxis cornea.* Quod clarius *Alius*: *Apud Antiquos in cornu mittebant teſſeras, moventeſque fundebant.* Cujus vicem apud nonnullos ævi noſtri implent ligneæ pyxides, in quibus aleæ ſors vertitur. Tela cornea apud Ægyptios deſcribit *P. Ægineta* lib. 6. cap. 88. *Ipſa vero tela aut ferrea ſunt, aut ærea, aut ſtannea, aut plumbea, aut cornea, aut vitrea, aut oſſea, &c.* Tot enim differentiæ potiſſimum apud Ægyptios reperiuntur. Quod libens animadverti, quia aliis gentibus familiare genus hoc armorum ex aliorum eruditis commentariis conſtat. Ex Lapponia ſagittas habuit in Muſæo *Wormius* cornubus acutis armatas, & ex Groenlandia ſimiliter Academicum Muſæum monſtrat. Uſum in hoſpitiis publicis veluti penuario loculamento præbuiſſe cornu, ex celebri Amaltheæ cornu multorum

fabulis obfuſcato primus obſervo: quo[...] ad veritatem hiſtoriæ certæ reducturi[...] *Palæphatus* περὶ ἀπίστων ἱστοριῶν apud m[...] *MS.* non obſcurè indicavit, qui ipſ[...] audiri meretur cap. 45. De Corn[...] Amaltheæ: Ἡ δὲ ἀλήθεια οὕτως Ἡρακλῆ[...] ἀποδημῶν κατὰ Βοιωτίαν μετὰ Ἰολάου τοῦ ἀδελ[...] φιδοῦ, καταλύει ἐν Θεσπεσίαις ἔν τινι παν[...] δοκείῳ ἐν ᾧ ἦν τις γύνη καλουμένη Ἀμάλ[...] θεια, ὡραία καὶ καλή. Ὁ δὲ Ἡρακλῆ[...] ἡδόμενος αὐτῇ, πλείονα χρόνον ἐξενίζετο Ἰόλαος δὲ βαρέως φέρων ἐπινοεῖ τὴν ἐμπολὴν τῆς Ἀμαλθείας, ἐν κέρατι κειμένην, ἀνελέσθαι. ἐξ ἧς ἐμπολῆς, εἴ τι ἤθελεν, ὠνεῖτο τῷ Ἡρακλεῖ. ἔλεγον οὖν οἱ συνέκδημοι, Ἡρακλῆς τὸ κέρας ἔχει τῆς Ἀμαλθείας ἐξ ἧς ὠνεῖτο ὅσα βούλοιτο ἐπ' αὐτῷ. Quæ Romanis ita reddidi: *Hercules ex Bœotia cum Iolao ex fratre nepote profectus in Theſpeſian appellit ad quoddam diverſorium, in quo mulier erat Amaltheæ nomine venuſta & proba, cui Hercules placens diutius ſe hoſpitem præbuit. Iolaus verò id gravius ferens in animum induxit merces* (ſeu pecuniam, ſeu potiùs ut ex hoſpi-

tii

ii conditione conjicio, commeatum domeſticum) *Amalthea in cornu poſitas* accumulatas vertit *Philippus Phaſinianus* Bononienſis) *furto legere, ex quo mercator, quidquid vellet Herculi divendebat. Dixerunt igitur viæ comites, Hercules cornu habuit Amalthea unde emit quidquid ex eo voluit. Ex hoc fabula hæc propagata eſt.* Hæc ille. Itaque ſive merces illæ numerata pecunia fuerint, ſive cibi, ſive oleum, quod mihi magis placet, inter vaſa domeſtica cornu habuiſſe locum intelligimus, idque vel ſanitatis gratiâ, vel ob faſcini metum. Cui mori affines ſunt opiliones noſtri & ruſtici, qui ſive in ædibus ſive itinere cornu bovinum ſævo vel aliis neceſſariis inſtructum circumferunt. Et Romæ Meſſanæque frequens in pergulis conſuetudo cornibus ſuſpenſis collectos nummos colligere. Idem apud Septentrionales quoque olim in uſu fuiſſe ex Hiſtoria Urſæ Regis Suecia Uxoris enarrat *Edda* ſeu Mythologia Iſlandica, edita nuper Hafniæ à *Petro Reſenio*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Ampliſſimo Urbis Præſide. Hanc enim filio ſuo Hrolſoni, ut offenſas remitteret, cornu auro plenum dediſſe. Aliorum de Cornu Amaltheæ narrationes hic de induſtria omitto, ſiquidem Lectori Cornu Aureum *Wormii* noſtri accuratiſſimum ſufficit. Unum tamen addo, Cornu Amaltheæ aliquibus in *Athenæo* lib. 12. locum eſſe in nemore amœniſſimum, egregiæ multitudinis, aquiſque irriguum, juxta Hipponium, quod condiderat Gelo. Hipponium autem in Calabria eſt, quam à *Vellejo* Valentiam, nunc *Monteleone* vocari *Hier. Maraſioti* lib. 2. Antiq. Calabr. cap. 17. tradit. Quam quidem urbem prætereuntes nos ob loci delicias, fructuum abundantiam, & gratum ſtrepentium aquarum murmur, mirari deſivimus Cornu Amaltheæ nuncupatam. Quippe cornu vario Cerealium apparatu repletum, annonæ copiam in veterum nummis deſignat apud *Ant. Auguſtinum*, *Fulvium Urſinum*, *Sebaſt. Erizzum*, *Æneam Vicum*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

eum, *Franciſcum Angelonum*, alioſque quorum ſtudium circa nummos occupatur. Ex qua ubertate felicitatem ſæculi in Galbæ, Trajani, Decii, Antonini Pii, & Honorii nummis præſerunt Cornucopiæ, Providentiam Deorum in Balbini, Pacem in Vitellionis, Veſpaſiani, & Titi, Concordiam in aliquot Galbæ, Veſpaſianique, Fortunam denique obſequentem & liberalitatem in duplici numiſmate Antonini. Etiam divitias felicitati junctas, in ære ſignato Cæſaris, Auguſti, & aliorum, quorum felici tempore, ut canit *Lyricus* in Carm. Sæculari,

—— Apparet beata pleno
Copia cornu.

Imò jure merito Cereri appinguntur, genioque populi Romani in Diocletiani nummo qui apud me eſt, quia eo fertilitatis ſpectaculo Autumnus frugibus turgens introducitur apud *Horatium* lib. I. Epiſt. 12.

—— —— Aurea fruges
Italia pleno diffudit copia cornu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Ovidium quoque lib. 9. Metamorph.

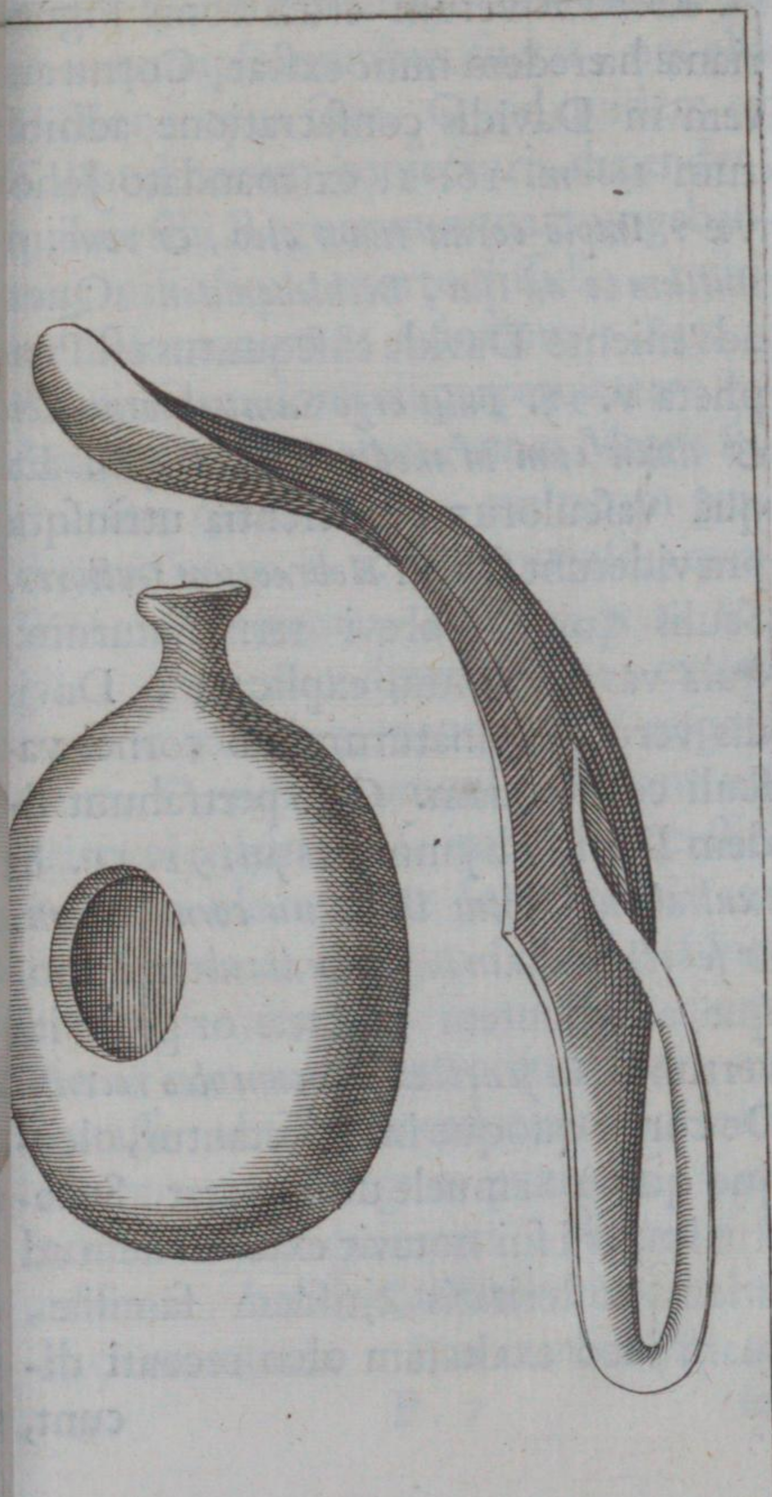
—— Totumq́ue tulit prædivite cornu
Autumnum ——

Denique ne alios advocem, *Calphurnius* Eclog. 10.

Interea pueri floreſcit pube juventa,
Flavaq́; maturo tumuerunt tempora cornu.

In ſacris Hebræorum oleo deſtinatum cornu ad unguendos Reges Domini unctos, modò vaſculi formâ, modò propriâ. Vaſculi ſpeciem gerebat illud ex quo *Samuel* primum Regem conſecrabat, unde ſine cornu mentione vaſculi appellationem meruit 1 *Sam.* 10. *v.* 1. *Tulit autem Samuel vaſculum olei, & effudit ſuper caput ejus.* Lenticulam interpretatur *B. Hieronymus* in vulgata verſione à ſimilitudine leguminis, nominis & figuræ ejuſdem, de quo *Dioſcorides* lib. 18. cap. 22. *Cælius Apicius* lib. 5. de Re culin. cap. 2. Quam lenticulam ex Apul. optime deſcribit *L. Pignorius* de ſervis Commentario, addito accurato Schemate (cujus Apographon hic quoque damus) illius lenticulæ, quæ apud

Io,

Io. Rhodium verum eruditionis Pignorianæ hæredem nunc exſtat Cornu autem in Davidis conſecratione adhibitum 1 *Sam.* 16. 1. ex mandato Jehovæ: *Imple cornu tuum oleo, & veni, ut mittam te ad Iſai, Bethlehemiten.* Quod adveniente Davide exſequutus eſt Propheta v. 13. *Tulit ergò Samuel cornu olei, & unxit eum in medio fratrum ejus.* Ex quâ vaſculorum differentia utriuſque præviderunt fatum *Hebræorum Doctores*, Saulis quidem brevi terminaturum, quia vas figulinum explicant, Davidis verò perennaturum ob cornei vaſculi conſtantiam. Quo pertrahunt iidem Davidis hymnum *Pſal.* 91. 11. *Et exaltabitur, ſicut Unicornis cornu meum, & ſenectus mea in miſericordia uberi.* Eumque ad mentem Hebreæ originis ita vertunt: *Et ſenectus mea cum oleo recenti.* De cornu quoque interpretantur, oleoque quo à Samuele unctus erat. Senectus imperii ſui notavit extenſionem ad feriem poſteritatis ejuſdem familiæ, quam ideo exaltatam oleo recenti dicunt,

runt, quòd duraturum ſit oleum ad filios quo ipſe inunctus fuerat, nec aliâ unctione opus fore. Quod quidem ex Talmudicorum conjecturis dependet, quibus filii Regum nunquam ungebantur, niſi aliquo exorto diſſidio, ut inter Salomonem & Adoniam 1 *Reg.* 2. Ad ejuſdem dominii perpetuitatem referunt quoque cornu Annæ Matris Samuelis, quod in Deo exaltatum prædicatur 1 *Sam.* 2. 1. Ubi curioſius quæſtionem moventes *Talmudici in* 1. *Megila*, quare non dixerit Anna, exaltatum eſt vaſculum meum? ipſi reſpondent, Davidi Salomonique cornu unctis prolongatam eſſe imperii ſucceſſionem, Saule verò & Jehu vaſculo unctis cum vita regnum deſiiſſe. Unde cornu familiæ ſtabilitatem ex mente Annæ non malè interpretabimur, niſi fortaſſe ad filii Sacerdotium animum converterit præſagum puerpera. Cornu hanc explicationem à Rabinis ut arbitror, hauſit *Cardinalis Hugo* in loci hac enarratione: *Saul inunctus fuit oleo*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

lenticulæ fictilis, in ſignum quòd Regnum ſuum citò frangendum erat. David autem inungitur oleo cornu, quia regnum ejus duraturum erat in æternum. Quam cornuum perpetuitatem ad Ducale Venetorum cornu applicat *Petrus Romerus Hiſpanus* cap. 18. De Venetia æviterna, ut æternum imperii fluxum Urbi auguſtiſſimæ auguretur. Captabant id omen Magni Moſcoviæ Duces, quando pro Imperii ſui ſceptro Unicornu elegerunt, quod occupatâ nuperis Poloniæ bellis Moſcâ Urbe ſtrenuo Viro *Alexandro Sborosky* in prædam cum media Coronæ parte ceſſit. Cujus relationis teſtem advoco *Ioſephum de Aromatariis* Medicæ Artis & omnis literaturæ peritiâ notiſſimum, qui id Venetiis oculis uſurpavit. In cornubus alioquin oleum ferebatur, ſed accenſum, Lucernarum vice, apud Romanos Græcoſque in familiarem uſum tractum. Teſtis *Plautus* in Amph. Act. 1. Sc. 1.

Vulcanum in cornu concluſum geris.

Et *Plinius* lib. 11. cap. 37. *Apud nos in lami-*

*minas ſecta translucent, atque etiam lu-
en incluſum latiùs fundunt.* Probatequ
ucretius lib. 2.

Præterea lumen per cornum tranſit;

Cujus vice veſicam quibuſdam fuiſſe
anit *Martialis* lib. 14. Epig. 62.

Cornea ſi non ſum, nunquid ſum fuſcior? aut me
Veſicam contra qui venit eſſe putat?

Ammianus Marcellinus lib. 22. majoris lu-
cernæ meminit ad Byzantinum pro-
montorium expoſitæ: *Conſtantinopolis,
veteribus Byzantium, Atticorum colonia, &
promontorium Ceras, prælucentem navibus
vehens conſtructam celſius turrim, quapro-
pter Pharos appellatur.* Rectiùs in rem
noſtram corrigit *Cl. Salmaſius: quapro-
pter Ceratos appellatur,* à cornu per quod
lampades lucebant, à quo χρυσοκέρας
Solino, aureum cornu *Plinio* à rutilante
flamma veniebat promontorium, à qui-
bus facibus etiam aurea laterna *Martiali*
dicta lib. 14. Ep. 61.

Dum laterna viæ clauſis feror aurea flammis,

Et

Et tuta eſt gremio parva lucerna meo.

Cui comparari poſſunt lucernæ maritimæ in Patria noſtra navigantium ſalut accenſæ; & illæ quæ in promontorii Neapolitano, Liguſtico, Meſſanenſi & Genuenſi conſpiciuntur. Ab *Olympiodoro* in Meteorolog. per λαμπτῆρες cum Byzantinis delineatur: Ὥσπερ ἱο λαμπτῆρες τουτέστι τὰ διαφανῆ κέρατα ἐν οἷς ἐντίθενται αἱ λαμπάδες νύκτωρ. *Sicut pharus ſeu candelabrum, hoc eſt, pellucida cornua, quibus imponuntur lampades nocte.* Quales in Populoniæ littore defuiſſe male habet in Itinerario ſuo *Rutilium Numatianum* Poëtam elegantem & naturali facilitate fluentem, Lib. I.

Non illic poſitas extollit in æthera moles,
Lumine nocturno conſpicienda Pharos.

Dubius hæreo an eadem in tabernaculo Moſaico cornua lucernarum partes ſuppleverint? Ignorare ſanè eſt neceſſe, quia aſſequi non potuit *Fortunatus Schacchius* in egregio illo Elæochriſmatων opere.

CAP.

CAP. XXXV.

Cornu Cervini præſtantia, & uſus, moduſque præparandi.

INter potiora Unicornuum ſuccedanea Cornu Cervinum, Ebur, & Unicornu foſſile, quorum tanta cunctis innotuit virtus, ut vero Monoceroti non ſolum exæquarit, verùm longè prætulerit magnum mortalium juramentum, quod veritate rerum potiùs quàm verborum ampullis expenditur. Primas dignitatis partes Cervino damus cornu notæ virtutis & efficaciæ, de quo quidquid dixeris, minus erit, ut fruſtrà Monoceroti Veterum aliquid tribuamus quod haberi non poteſt, detrahamuſque illi quod præſens utilitati ſervit magis quàm oſtentationi. Sed eo plerunque vitio laboramus ut abſentia laudemus, & remotiora adoremus, quæ à noſtris finibus Natura removit. Neſcio ſane, juxta neſcientem *Tacitum*, quo ſuco externa ſe adornant, & plerum-

rumque notis Patriæ beatiora videntur. Mortalis animi hæc eſt infelicitas, at magnitudo, nota ſpernere & quadam æternitatis ſpecie extra ſe diffundi. Feramus interim hanc curioſitatis culpam, ſed ſine publico detrimento, cui domeſtica Natura feliciùs providerat. Summa autem Cervini ramuſculi laus in morbis euceſcit omnibus, aliquâ peſtilentiæ mixturâ famoſis, cui ſingulari principiorum temperie adverſa fronte opponitur. In cujus fidem plura addere ſuperſedebo, magis notæ quàm Martis lucus. Pro ſe loquantur experti *Crato* 4. Epiſt. 28. *Iordanus* de Peſtis Phænom. Tr. 13. cap. 9. *Baccius* extremo de Monoc. *Horatius Augenius* lib. 3. de Peſte cap. 23. *Renodæus* lib. 3. de M. M. cap. 21. *Horſtius* Tractat. de Medic. aliique quorum numerus iniri nequit, ut antiquiores taceam. Unum tamen reticere non poſſum ſerpentibus fugandis in vivariis olim Cervini cornu fuiſſe neceſſitatem. En *M. Varronis* teſtimonium lib. 3. de R. R. cap. 9. de

gallis

allis pullis: *Circum caveas eorum incen-
endum cornum cervinum, ne quæ ſerpens
cedat: quarum beſtiarum ex odore ſolent
nterire.* In quo forſan legendum, ne
uà ſerpens accedat. *Varronis* autem re-
qua, de odore, primâ fronte obſcu-
a, alio *Columellæ* loco illuſtrantur lib.8.
e R. R. cap. 5. *Cavendum ne à ſerpen-
ibus adſlentur, quarum odor tam peſtilens
ſt, ut interimat univerſos; id vitatur ſæ-
iùs incenſo cornu cervino, vel galbano, vel
nuliebri capillo: quorum omnium ferè ni-
loribus prædicta peſtis ſubmovetur.* Cau-
àm hujus medicamenti tradit *Plinius* ex
uſu per nares attractorum ſerpentum,
lib. 8. cap. 32. *Veſtigant cavernas, na-
riumque ſpiritu extrahunt renitentes. Ideo
ſingulare abigendis ſerpentibus, odor aduſto
cervino cornu.* Nec minor expellendis
lumbricis utilitas, ſi vel ſcriptuli unius
pondere exhibeatur, quia putredine
inſigni malignitatis participes vermes
non aliis facilius cedunt quàm tota na-
tura contrariis. Comitialem quoque
affectionem à vaporibus noxiis Peſti-
feriſ-

feriſque ortam percurare eâdem pote-
ſtate fertur qua Monoceros verus, cu-
jus apud *Plinium* indicia habemus lib. 8.
cap. 32. *Accenſis utrislibet, odore ſerpentes*
fugantur, & comitiales morbi deprehen-
duntur. Devenit & ad tormina doloris
colici diſcutienda pulvis Cornu Cervi-
ni à nonnullis Practicorum filiis inter
ſecretiora Medicamenta preſſus, ſive
quòd manifeſtâ ſiccitate agat, ſive oc-
cultâ, ut Lupi ſtercus in pulverem
comminutum & Galberita. Nam ali-
quando luis Epidemicæ noxam induit
Colica apud *Paulum Æginetam* lib. 3.
cap. 43. Ejus pulveris ſecreti meminit
Galenus lib. 9. de Comp. Med. per loca
cap. 4. n. 2. in Colicis: *Cineris cornu*
cervi teneri uſti heminam, piperis albi,
myrrhæ, utriuſque drach. 2. ex tritis coch-
learium unum exhibeto. Quem ex *Scri-*
bonio transſcripſit in compendium, qui
tamen Compoſit. 122. parciori men-
ſurâ ex cornibus teneris ſumit co-
chlearia tria cumulata, ſatis ampla,
quæ nec cyathum niſi tribus partibus
æquant,

æquant, quorum cyathorum ſex heminam complent à *Galeno* poſitam. Eadem forſan eſt cauſa quare fœcunditatem mulieri inducat apud *Albertum* & *Vecherum* lib. 5. Secret. vel enim nimiam humiditatem abſumit, vel ſemini adverſas qualitates tollit. At verò ſumma in utroque affectu peſtilentiali febre, & colico dolore, adhibenda cautio, ne juvandi ſpem majori noxâ ſubruat. Perſpiratio enim & alvi obſequium neceſſaria, in febribus putridis illa, hoc in utroque quibus tamen Cornu cervi adverſatur liberiorem corporis ventilationem inhibens; unde eo temperamento ad ejus uſum accedendum, ut vel ſudorem moventia vel ventrem, neceſſariâ copulâ miſceantur: vel certè ſine Vulcani opera præparetur, ut in noſtris fit Officinis, modumque deſcribit *Ioſephus Donzellus* amicus noſter in Antidotario Neapolitano. Nec inelegans eſt hæc ratio, quæ *Io. Zwelfero* Viro peritiſſimo arridet: Conficiendum inſtru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ſtrumentum, duobus tribuſve foraminulis in fundo pervium, & à latere in collum capitelli veſicæ patens. Quod Cornu Cervini fruſtulis debito tempore interempti impleatur. Mox ne quid vaporis exſpiret, ſuperiùs claudatur ſimulque collo veſicæ capitelli applicetur. Veſicam autem aquâ implebis cum certæ notæ herba quæ ex uſu futura putabatur, vel ſanè loco vulgarium Cardui benedicti, aut Abſinthii cineres addes, ut citiùs calcinetur cornu & candorem acquirat. Hoc pacto duabus tribuſve diebus à vapore calido tenereſcat. Exque eo Confectionem opiatam, admixtis aliis pro curandorum morborum varietate, Belgas quoſdam ſeplaſiarios componere monuit me Vir candidus *Abrahamus Hertog*. Quòd ſi quintam eſſentiam hujus Cornu propinare malueris, eam in Myrothecio Spag. lib. 1. cap. 29. *Petr. Io. Fabri* propoſitam invenies.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

CAP. XXXVI.

bur an Cornu dicendum. Ejus uſus, & dignitas varia ex Vett. probatur. Tullio lux: deque ebore Cautio.

SEcundum ab hoc Ebur ſuccenturiatas Monoceroti operas præſtat nerito, ut videtur, ſuo, quòd & nonen Cornuum imitetur, & operationis gloriam velut æqualem trahat. Cornu nomen à *Iuba* Philoſopho antiquo impetraverat ſine aliorum conſenu, ut memoriæ reliquit *Plinius* lib. 8. ap. 3. iſtis verbis: *Prædam ipſi in ſe expetendam, ſciunt ſolam eſſe in armis ſuis, quæ* Juba *cornua appellat*, Herodotus *anto antiquior, & conſuetudo melius, dentes.* Conjectura *Iubæ* duplici fulcro ſuſtentatur; nam dentibus idem qui cornibus uſus ad tutelam datus ſuique defenſionem, ut Apro: eadem quoque propemodum materia, teſte *Ariſtotele* lib. 3. de Hiſt. cap. 9. unde etiam tantâ figuræ ſimilitudine junguntur, ut non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

rarò pro Unicornu dentes ferarum ſup-
ponantur quos ejuſdem virtutis umb-
obduxit. Cornu quoque appellare am-
Martialis lib. 1. Epig. 37.

Dentata ſibi videtur Ægle,
Emtis oſſibus Indicoque cornu.

Magna equidem Eboris omni ævo ve-
neratio frequenti nobilioris naturæ
Monoceroti paris præconio excitat-
Inter pretioſiſſima auro contra æſti-
manda venit *Lyrico* lib. 1. Od. 31.

Non æſtuoſæ grata Calabriæ
Armenta: non aurum, aut ebur Indi-
cum.

Ex quo ſimulacra Deorum immorta-
lium effigiata, teſte *Plinio* lib. 12. cap. 1
Ex arbore & ſimulachra numinum fuere
nondum pretio excogitato beluarum cadave-
ri, antequam ut à Diis nato jure luxuri-
eodem ebore numinum ora ſpectarentur
& menſarum pedes. Idem antea dixe-
rat lib. 8. cap. 10. breviori commate
Dentibus ingens precium & Deorum ſimu-
lachris laudatiſſima ex iis materia. Libros
ebore vel ornatos vel circumdatos ea-
dem

dem religionis veneratione ex antiquo apide patet, qui in angulo Fori Brutorum Regii hac Epigraphe cernitur.

.. PELBEM AEREAM CORINTHEAM. ITEM. IN. TEMPLO APOLLINIS MAIORIS PVGILLARES. MEMBRANACIOS. OPERCVLIS. EBOREIS. PVXIDEM... OREAM TABVLAS. PICTAS. XVIIII.

Ubi optimè ſupplet ebOREAM PVXIDEM *Georgius Gualtherus* in Antiquis Siciliæ Tabulis. Currus etiam quo Babyloniorum Rex vehitur ex ebore totus, rhedæ Græcorum ſimillimus, apud *Adrianum Rhetorem* Decl. 4. ab *Allatio* editum; qualem & *Spartianus* in Heliogabalo notavit, non abſimilem illi, de quo *Tibullus* lib. 1. Eleg. 7.

At te victrices Lauros, Meſſala, gerentem
Portabat nitidis currus eburnus equis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Et *Ovidius* Epiſt. 1.

Hunc Venus in cœlum curru vexiſſet eburno.

Magnificentiæ enim ſymbolum olim habitum ebur, ut exinde ſceptra confecta apud *Iuvenalem* Satyr. 10. & effigies Germanici, notante *Tacito* An. 2. eburnea quoque fuit: imò ſplendidioribus pro fibula uſurpatum ex *Io. Baptiſta Mantuano* advertit in Acia *Io. Rhodius* Muſarum amor. In quam rem digna *Scylacis* in Periplo Carthaginis adverſio, quem nuper paternæ virtutis æmulus *Iſaacus Voſſius Ger.* fil. notis illuſtravit; is Æthiopes memorat pro ornatu eburneis phialis uti, mulieres verò armillis eburneis, & equos eburno ornari.

Quæ cauſa antiquos Legislatores impulit, ut lege pretioſi eboris profuſionem inhiberent, modumq́ue, ut auro, ſtatuerent. Huc enim ſpectant Legis verba apud *Tullium* lib. 2. de Leg. *Ne quis agrum conſecrato: auri, argenti, eboris ſacrandi modus eſto.* Quæ profectò plu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

plurimis ſudorem movêre ſine neceſſitate ſe legemque torquentibus. Indicat enim parciori manu conſecrandam Diis rem humanis uſibus neceſſariam, nec planè damnat ebur, ut Deorum majeſtate inferius, ſed modum ſacrandi temperat, quod minimè aſſequutus eſt *Cicero* in hac L. explicatione: *Aurum autem & argentum in urbibus & privatim & in fanis invidioſa res eſt. Tum ebur ex inani corpore extractum haud ſatis caſtum Deo donum.* Quare minùs caſtum? an quia ex inani corpore depromptum? Talia ſanè ſunt & alia quæ mortalis conditionis Diis ſuis offerebant. Quanquam verius videatur non omne ebur damnaſſe, ſed illud ex inani corpore extractum ſive loculamentis dentium vacuis. Quæ lucem fœnerabuntur à verbis *Plinii*, quæ talia in diſtinctione dentium exſtant lib. 8. cap. 3. *Deciduos caſu aliquo vel ſenectâ defodiunt: hoc ſolum ebur eſt, cætero, & in his quoque qua corpus intexit, vilitas oſſea.* Hincque adeò eſt quòd rari etiam veteribus ſint nobiliores den-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

tes, quia defoſſi facilè deperduntur, & injuriâ pullulæ terræ obliterantur, u condonandum ſit *Leonardo Fuchſio* qu l. de Med. Compoſ. nullibi (parcan Latini manes) verum Ebur reperir crediderat, à *Garcia ab Horto* lib. 1. cap. 14. eo nomine vapulans. Neque frequentior, ut apparet, illis qui dentis defectu oſſibus Elephantum pari ſucceſſu utuntur, quæ cremata ſpodii vice in Electuario de ſucco Roſ. Nicolai ſubroganda cenſet perſpicaciſſimus *Ludovicus Septalius* lib. 9. Cautione 109. ut roſas virtute æquet, quas ut vocant, incompletas rubras pro ſpodio in compoſitionibus Arabum ſubſtituit *Abenſina* lib. 3. tr. 2. *Ingraſſias* cap. de Succed. & *Marcus Antonius Alaymus* Lib. de Succedaneis.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

CAP. XXXVII.

Unicornu foſſile non eſſe gemmam. In Italia reperiri. Materia ejus ſit-ne lapis. Petrificatorum ſylloge. Vitrum, Caro, & Lignum foſſile. Unicornu hujus examen & Virtus.

CLaſſem hanc demum claudat Cornu foſſile inſigne & figurâ ſpectabile, in quo Unicornuum vicarias vices admiramur. Cornu appellatione inſignitur ad figuræ aliqualis ſimilitudinem, eo jure quo Cornu Ammonis duritiei ſaxeæ moles apud veteres laudabatur ab arietini cornus effigie, ut etiam depingitur à *Ferrante Imperato* lib. 24. & *Anshelmo Boëtio à Boot* lib. 2. cap. 246. nec ita pridem anguis in ſpiram convoluti ſpecie in *Muſæo Wormiano* videbatur. In quo tamen cornu, ut obiter id addam, erravit *Plinius* dum inter gemmas Æthiopicas his referret verbis lib. 37. cap. 10. *Hammonis cornu inter ſacratiſſimas Æthiopiæ gemmas, au-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

reo colore, arietini cornus effigiem reddens pr omittitur prædivina ſomnia repræſentare. Vel enim lapidem non vidit, vel oculos aliqua nubecula faſcinavit. Varias in magnitudine & figura cornuum Ammonis differentias lib. 4. Hiſtor. Baln. Bollenſis propoſuit *Ioh. Bauhinus* magni *Caſp. Bauhini* frater, qui legi meretur. Nos verò arietinis cornibus ſimillima complura ipſi ex colle Meſſanenſi cum *Petro Caſtello* ſummo loci Doctore, eruimus eâ parte quâ altius hortus publicus aſſurgit. Sed ad cornu noſtrum foſſile reverſus *Garciam ab Horto* magis miror, quàm ille *Andream Lacunam*, quod lib. 1. cap. 14. nihil magis à veritate alienum dicat quàm foſſile & minerale ebur inveniri. Quid enim obſtat difficultatis quò minùs fide dignis ſcriptoribus aſſentiamur. *Lacuna* à *Plinio* forſan hauſerat lib. 26. cap. 18. cujus hæc verba: *Theophraſtus auctor eſt, & ebur foſſile candido & nigro colore inveniri, & oſſa è terra naſci, invenirique lapides oſſeos.* Poſt hunc notat *Carolus Cluſius*

ius ad *Garciam* ſibi laminulas quaſdam Eboris foſſilis nativum æmulantis, ſed cruſtâ quâdam candidiſſimâ inducti à *Raſſio* ſuo, omnium naturæ miraculorum diligentiſſimo obſervatore, donatas eſſe, intellexiſſe pariter in Italia erui hoc ebur & magno in uſu iſtic eſſe adverſus virulentorum animalium morſus. Erui tamen in Italia non perſuaſit Viro Clariſſimo *Philippo Hoechſtettero* Auguſtano Medico, quin Decad. 5. Med. Obſerv. Caſ. 9. in Scholio, mercatorum aut diligentiâ aut aſtu, non naturæ artificio, id fieri crediderit. Sed plus impetraturam confido continuam temporum experientiam *Cluſio* poſteriorem, quàm inanes conjecturas. Dari enim ebur ſeu Cornu foſſile teſtatur in Muſæo Naturalium rerum *Ferrantes Imperatus* lib. 25. & *Franciſcus* ejus Filius Diſcurſ. 1. eruíque craſſitudine brachii, longitudine multorum paſſuum, & Antidotum venenorum vulgò æſtimari. Quod ipſi ibidem oculis uſurpavimus. Cui accla-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

mat plurimorum Doctorum chorus, interque eos Apollo *Olaus Wormius*, in cujus Pinacotheca in certam rei fidem plura cornu hujus viſuntur fruſtula, unum quidem colore candido friabile, molle, odore gratiſſimo, validè adſtringens medulla cornu Cervini faciem exhibens; alterum verò Ebur uſtum fuiſſe videtur, nigricante exteriore cortice, quam priùs duriori ſubſtantiâ, ita tamen ut cultello facilè radi poſſit, leve, adſtringens, non adeò, ut prius friabile, colore verò & candore in gilvum tendente; quibus tertium accedit fuſcum, ligni alicujus portionem figurâ exprimens, odore non minus grato adſtringendique validâ naturâ præditum, quod etiam ad veras cornu foſſilis ſpecies refert laudatus *Wormius*. Fruſtula non exigua hujus Eboris in Aldrovandino Muſæo Bononiæ monſtravit *Barth. Ambroſinus* loco, & authore, quem ſequitur digniſſimus, & in Publica Piſarum Technicotheca ferè totum cornu ejuſdem

gene-

generis conſpicitur. Sed omnem planè dubitationis anſam præſcindit operoſum illud Unicornu foſſile annis retròeuntibus Romæ erutum, quod apud Naturæ & antiquitatis Dictatorem *Caſſianum Puteum* ſervatur, cujus benignitate etiam ad me non vulgaris portio ejus tranſivit. Similis formæ Ebur nuperis annis prope Panormum è montibus præſente *Io. Domin. Proſimo* erutum, & in Calabria, de quo an verum Unicornu fuerit *Cl. Tomaſini* amicus dubitat. De materia præſenti ambigi non poteſt, quia ſaxea forma in oculos incurrit, unde *Iulius Scaliger* Exercit. 137. n. 1. Ebur foſſile nihil quàm lapidem pronunciat, cornu ſubindè imitatur, & os calcinatum in cruſtas rotundas diviſum invicem ſe amplexantes, quæ cortice exteriore teguntur flaveſcente vel obſcuriore, medullâ verò interiori albâ conſtant, & friabili, inſigni adſtringendi robore firmata. Verùm de prima generatione dubitatio non levis animos verſat, num

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

cornu vel dentes fuerint in lapideam duritiem compacti ætatis moræque ambitu, an ex prima lapidum mole in certam tantùm dentis cornuve figuram effecti à Natura. Utrique ſimul ſanè ſua ſit ratio ſi alterutrum nolis. Nam novum dentibus animalium non eſt in ſaxum denſari, quum id pluribus uſu veniſſe obſervatio quotidiana manifeſtet. In Muſæo ſervamus dentem Roſmari petrificatum, & alium in terra Iſlandia calcinatum. Infantem Agendici Senonum utero 28. annorum ſpatio geſtatum in lapidem verſum deſcripſit *Thuanus* lib. 17. Hiſt. Gallicæ, & nos eadem facie integrum Venetiis vidimus apud *Gilibertum* aurifabrum qui eum è Gallia magno pretio paravit jam in Regis Daniæ Technicotheca viſendum. Vir alius in lapideam ſubſtantiam converſus Romæ in palatio Ludoviſiorum oſtenditur, cujus argumentum ipſa oſſa præbent & coſtæ ſuam adhuc formam ſervantes. De Lydiæ metallurgis refert *Ariſtoteles* de ad-

mir.

mir. Audit. ſuffocatis intercluſo ſpiritu obſtructis oſtiis, poſt longi temporis intervallum in lapides converſos cum vaſis, amphoris & liquore in iis contento fuiſſe extractos. Cui Metamorphoſi ſimilem narrat Hiſtoria Bavarica, ut apud *Parentem* noſtrum de Mixt. cap. 6. & *Sennertum* lib. de Conſ. & Diſſ. videre eſt, & uxori Lothi Sodomis egrediunti idem contigiſſe ſacræ paginæ tradiderunt, quod per inſitum ſalem procuraſſe edicti vindicem *B. Auguſtinus* divinavit. Idem ſæculo noſtro in Barbaria propè Tripolim evenit, ubi certo iræ divinæ argumento civitas quædam non ignobilis ſubitaneâ mutatione in ſaxeam duritiem converſa, ex qua puerum pertrificatum ad Card. *Richelieu* quidam detulit, lignumque ex eadem urbe petrificatum in Muſæo *Io. Fr. Habelæ* Ordinis Hieroſolymitani Vicecancellarii Melitæ conſpeximus. Idem brutorum fatum in partes eorum graſſatur, quæ occupat. Conchyliorum cruſtatorumque infinita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

nita genera ex montibus Vicentinis effodiuntur in lapidis duritiem firmata, quorum egregiam ſupellectilem apud *Io. Dominicum Salam*, Gymnaſii Patavini Theoricum ſummum, & noſtrum in Praxi ducem, heu quondam, videre licuit. Idemque in Siculo Calabroque itinere frequentiùs invenimus. Quò ſpectant ſerpentum integra gyrataque corpora, quà linguas, quà oculos, dorſumque Melitæ in petram converſa. De quibus in mea de *Gloſſopetris Diſſertatione* ſententiam tuli. *Oſualdus Crollius* Præfat. Lib. de Signaturis, in Moravia tribus leucis Brunnâ non longè à territorio Abbatis Obrovicenſis, ſub altiſſima rupe, duorum inuſitatæ magnitudinis animalium oſſa, unà cum duobus junioribus, effoſſa, obſervavit in lapidem temporis ſpiramento longiori mutata. Viderunt in dentibus oſſibuſque idem *Plinius* & *Geſnerus*, nec aliud magis in Muſæo *Aldrovandi* Bononienſi & Magni Ducis Florentino Piſanoque frequentia admirandum.

Cor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Cornu Cervinum ſaxeum ramoſum nodoſumque in Muſæo *F. Calceolarii* Veronæ inter reliqua Naturæ miracula delineavit eorundem deſcriptor *Federicus Cerutus* Sect. 3. planè ad *Boëtii* mentem, quæ etiam arboribus in eo favet, quòd cum animalibus in pari diſcrimine vocentur. Ligna enim arboreſve complures eandem aleam ſubiiſſe *Ferrantes Imperatus* lib. 24. Nat. Hiſt. demonſtrat, nobiſque & in patria, & exteris locis non ſemel obvium fuit. Duobus autem modis in lapidem concreſcunt, ſi credimus auctoribus, vel violentiâ ignis, quæ, dum principia liquefecit in novam formam unat, vel aquæ glutino, quibus terreſtris craſſiorque materia tribuitur. Ignem enim terram in lateres excoquere, & aquæ frigus excludendo ſubtiliora reliquum arctiùs conſtringere. Sed remotiores hæ cauſæ, propinquæ rationem vix ſuſtinent, quam aſſequutos ſe putarunt Spagyrici ſale ſuo communi concretionis opifice. Verùm preſſiùs ad veritatem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

tem C. *Bartholinus*, Pater ſempiterno deſiderio lugendus L. de Corp. Perf. mixtis Inan. cap. 10. ſuccum lapideſcentem materiam proximam ſtatuit, in quo ſit ſpiritus lapidificus efficiens lapidum ſali plerumque conjunctus, hancque ut in corpore humano, ita magno Mundi opificio calculorum concretionis cauſam exiſtimo, quæ & in terrarum ſecreta ſe abdit, & in aquis deliteſcit & per aëra vagatur vel calore vel frigore excitata; Calore quidem in calidioribus terræ cavernis, frigore vero in aquis manifeſta & cryptis profundioribus Siciliæ, collium *Vicentinorum* & munimentorum *Aurelienſium*, unde aquam in calculos denſatam per guttas collegi. Hac igitur veluti calculoſâ aurâ afflati mortales eorumque partes, eboris foſſilis ſpeciem poſſunt præferre & abditos dentes, oſſa vel cornua animalium ſeu clade ſeu peſtilentiâ catervatim Diti adnumeratorum in lapideam ſubſtantiam immutare. Poteſt quoque artificioſa Natura ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

ſolius terræ mixtura ſaxeæque molis vario flexu modò dentes modò cornua non minùs felici ſucceſſu moliri quàm aliorum formas tentaverat. Aliàs enim apud *Agricolam* lib. 1. & 2. de Foſſil. alioſque Achatem variis formis inſtruxit, modò palumbi, modò catuli, modò ſerpentis, modò piſcis, & Eislebianum lapidem jam in Gallum efformavit, mox Salamandram; Florentinumque variis urbium, ſilvarum, montiumque emblematis ordinavit. De quibus quia pleniori pennâ ſcripſerunt alii, *Plinius*, *Geſnerus*, *Albertus*, *Scaliger*, *Cardanus*, *Cæſalpinus*, *Boëthius*, *Calceolarius*, & *Baſilius Beslerus*, ne actum agam, plura non addo. Nonnunquam in vitri ſpeciem terram compingit caloris ope, tantæ denſitatis, ut ferri loco pro ſecuri ſit Americanis. Hoc Vitrum foſſile vocat *Imperatus* lib. 25. extremo, ex terra erui ſolitum. Cujus fruſtulum dono *Ioſephi Donzelli* Neapolitani Podalirii, poſſideo. Et, quod admirationem tranſgreditur, car-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

nis ſimilem ideam ſubinde foſſilia nanciſcuntur, ut ex *Libavio* conſtat. Novo ligni ſpectaculo ex terreâ lapidi mixtâ materie ſæculum noſtrum illuſtravit nuper Natura duabus retrò meſſibus, Aquaſpartæ in Umbria, ubi lignum foſſile inventum cedro Mauritanico ſimile, venis in longitudinem extenſis, non in altitudinem, quia radice caret, cortice interdum fragili, aliquando duriſſimâ & aſperâ, partim ligneâ, partim cretaceâ, ſed medullâ duriore. Mirum variantis naturæ miraculum cum ſtupore apud unicum ejus inter mortales authorem *Caſſianum Puteum* vidi, & in rei fidem dono ſingulari aliquam ejuſdem ligni partem, rudem partim, partim tornatam, ſervo. Reſinam lignorum inſtar ſudat candidam, Maſtichi ſimilem, vel thuri; Metallique filamenta quædam habet & capillamenta, ut numen Metallophyti impetraverit à *Franciſco Stelluto*, qui totam ejus hiſtoriam Etruſco idiomate cum depicto ligno typis Romæ vulgavit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

gavit, ubi & terram foſſilis hujus materiam inde exploravit, quòd gleba ei adhærens humida poſt aliquot menſes tota evaſerit lignea, à calore, ut arbitror, temperato, quem modica oleoſaque humiditas in ſicciorem lapidem vetat indureſcere. In Iſlandia lignum ſimile foſſile eruitur. At Cornu foſſile corpus Minerale quodammodo referre ſive origine, ſive mixturâ ex medulla ejus & universâ ſubſtantiæ conditione ad oculum deprehendimus. Etenim vena quædam per medium tranſit corpus, cava & Mineralis, Metallicæ duritiei, ſplendore & forma, cui adnata ea terra videtur, quæ eam circulari ambitu complectitur. Habet præterea candidior pars per totum ſubſtantiæ tractum diſperſas ſcintillantes quaſdam guttulas, velut gemmulas, certo Mineralis naturæ indicio. Unde vel mixta erit principiorum temperatura, vel ſingulari terræ id quidquid eſt, adſcribendum alibi à *Plinio* notatæ lib. 35. cap. 13. quam in Cornu noſtro foſſili

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

eò libentiùs agnoſcimus, quòd ad margam cretamque proximiori viciniâ appropinquantem optimè perſpexerit *Auctor* noſter cum *Geſnero* & *Boëthio*. Eoſque confirmat Cornu hujus probata virtus cum Margis & terra ſigillata adeò decantatis paria faciens, ſive ad cordis robur augendum veniat, ſive pro aliarum affectionum, ſalutari medicamento adhibeatur. Nos curioſitate ducti ad intimius Hermetis examen vario apparatu Unicornu hoc operâ *Ioh. Zwelferi* Chymici exercitatiſſimi vocavimus, & ab humore, quod non parvâ copiâ remanſit, in retorta, ut vocant, repurgatum habuimus, pulveris formâ non injucundum, quamvis de adſtringendi vi parùm remiſerit. Mox ejuſdem per acetum tentavimus ſolutionem, acriorem ſanè & coloris obſcuritate aliquid immutatum. Tandem diſſolutione aceti deſtillati, & præcipitatione ſpiritu Vitrioli magiſterium elegans candore inſigni & nitore confecimus, ut præ crudo Unicornu viribus adau-

dauctum & agendi celeritate non du-
bitemus. Sed Mineralis hujus Cornu quibus de cauſis dubiam reddiderit virtutem *Philippus Hoechſtetterus* celebris famâ & doctrinâ Vir, divinare non poſſum, qui Decad. 5. Obſerv. Medic. cap. 9. in hanc invectivam gratis prorupit: *Fabulantur de maxima hujus ſpodii energia, ac ſi cordis ſpiritus purificaret, corroboraret, animi deliquio prodeſſet, malignitati reſiſteret, & planè eas obtineret vires quas attribuunt cornu Monocerotis: de quibus quid ſentiam nolo dicere, ne excitem fautores.* Ego verò aliter judicare non poſſum, quàm tantum Virum Spodium, de quo eſt ſermo, vel non vidiſſe, vel nullum ejus feciſſe periculum, quod ad ſidera uſque extollit *Oſwaldus Crollius* in Præfatione, Monocerotis cornu hoc encomio comparans: *Deus nobis largitus eſt variis in locis, cum Unicornu verum propter raritatem in magno precio ſit, alterum* ἀντιβαλλόμενον *quod Minerale vocant, & interdum è ſtagnis effoditur, aut è montibus, ſicut aliquando in Moravia (oſſa gran-*

grandiora unà cum duobus junioribus) effoſſa ſunt, quæ abſque dubio tempore diluvii aquarum impetu perierunt in illa ſolitudine: quorum oſſium & mirabilium dentium nonnullas reliquias aliquot menſes poſt ex improviſo illuc locorum veniens, & admonitus ejus rei, effodi curavi, & in uſu Medico eandem ferè in ipſis deprehendi efficaciam, quæ Monocerotis cornu attribui poteſt. Vires eaſdem auget *Petrus Potarius* Chymicus Bononienſis magni nominis & experientiæ lib. 2. Pharmac. Spagyric. cap. 4. præſertim in venenis edomandis, laxitate ventriculi, inteſtinorum & alvi compeſcendâ, jecore roborando. Quas neque ſiluit *Boëthius* cap. 42. lib. 2. Nec ſanè video quâ fronte denegetur huic quod Cornu Cervino conceditur, quum utriuſque eadem ſiccitas, princeps tot virium argumentum. Pater ſanè, qui magnam ætatis partem inter experimenta conſumpſit, vix aliud feliciori ſucceſſu in cordis affectionibus, Comitiali morbo, vermibus enecandis, ad fluxus varios ſiſtendos, lachry-

mas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

mas cohibendas, cicatricem ſine morſu inducendam, fatebatur ſe exploraſſe. Cui quidem ex uſu rerum magiſtro ſit auctoritas, ex vita publico bono tranſacta veneratio, ex ingenuitate fides, quam quiſque volet nomini ob veritatem largiatur, quiſque verò nolit ob invidiam, rerum non ficto ponderi det, ut quod alienis non tuemur exemplis inter exempla numeretur.

Expliciti nobis uſque ad ſua cornua Libri

FINIS.

AU-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

AUCTORES
IN
Obſervationibus Nominati.

Abenſina. 14. 40. 177. 332. 364.
Abenzoar 14. 34.
Franciſcus Abrianus. 15.
Accurſius. 11. 314.
Achmetes. 22. 33. 86.
Acron. 337.
Adrianus Rhetor. 361.
Paulus Aegineta. 341. 356.
Aelianus 38. notatur. 44. 45. 130. 134. 139. 142. 147. 151. 161. 176. 225. 228. 229. 230. 234. 237. 240. 242. 243. 250. 252. 253. 254. 268. 274. 293. 297. 305.
Ioannes Aemilianus. 139.
Aethicus. 213.
Georgius Agricola. 338. 375.
Antonius Aguilera. 325.
Marcus Antonius Alaymus. 364.
Albucaſis explicatur. 6. 322.
Andreas Alcaſar. 332.
Tobias Aldinus. 50. 105.
Ulyſſes Aldrovandus. 45. 53. 57. 114. 221. 249. 260. 268. 269. 270. 288. 372.
Georgius Alexandrinus. 75.
Alferganus. 96.
Leo Allatius. 151. 152. 361.
Proſper Alpinus. 326.
Joan. Henricus Alſtedius. 288. 290.
Donatus Altimarus. 278.
Franciſcus Alunnus. 270.
Amatus Luſitanus. 2. 3 167. 243. 298.
Bartholomeus Ambroſinu 368.
D. Ambroſius. 308.
Ioannes Laurentius Anania 289.
Anaromachus. 296.
Hippolytus Angelerius MS.
Franciſcus Angelonus. 345
Hieronymus Angerianus. 31
Anonymus de certamin Herculis. 151.
Cælius Apicius. 329. 346.
Apollonius. 293.
Petrus Aponenſis. 282.
Apulejus. 24. 90. 101. 223 273. 346.
Hieronymus Fabricius ab Aquapendente. 16. 334.
Jac. Matt. Arhuſius. 149. 262
Ariſtoteles. 36. exponitur. 37. 38. 42. 43. 44. 49. 58 60. 67. 75. notatur. 102. 133. 134. 135. 136. lapſus 137. 138. 164. 225. 226. 230. 231. 240. 241. 249. 297. 321. 359. 370.
Roccus Arminenſis. 24.
Joſephus de Aromatariis. 350.
Artemidorus. 33. notatur. 86. 194. 304.
Aſtrampſychus. 33.
Athenæus. 315. 329. 344.

Carol.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Carol. Avantius. 61. 64.
Averroës. 213.
Horatius Augenius 354.
S. Auguſtinus. 179. 180. 190. 227. 371.
Anton. Auguſtinus. 344.
Anton. Auguſtus. 170.
Cælius Aurelianus. 42.
Autor Definitionum. 7.
Andreas Baccius. 56. 176. -182. 228. 233. 248. 249. 250. 251. 254. 258. 260. 270. 275. 277. 281. 283. 285. 287. 296. 354.
Franciſcus Bacon. 224.
Angelus Baldus. 296.
Baldus Baldus. 207.
Thomas Bangius. 90.
Joannes Barclaius. 273.
Caſpar Barlæus. 190.
Cæſar Baronius. 156.
Caſpar Barthius. 25. 85. 161.
Michaël Barthius. 134.
Bartolus Bartholinus 17.
Caſpar Bartholinus parens. 2. 108. 131. 174. 203. 204. 232. 254. 269. 292. 371. 374. 378. 380.
Caſpar Bartholinus junior. 52. 125.
Fabricius Bartoletus. 288 290
Caſpar Bauhinus. 15. 366.
Joannes Bauhinus ibid.
Bauli talmud. 160.
Io. Geropius Becanus. 114. 260
Petrus Bellonius. 50. 67. 85. 251. 252.
Andreas Bellunenſis. 177.
Mattheus Bergomas. 3. 34.
S. Bernardus. 193.
Phil. Beroaldus. 75. 337.
Gregorius Berſmannus. 197. 271.
Juſtus Bertram. 108.
Baſilius Beslerus. 375.
Biblia. 44. 227. 274.
Robertus Billeth. 117.
Daniel Blanckius. 294.
Sam. Bochartus. 183.
Anſelmus Boëtius à Boot. 263. 265. 365. 373. 375. 378. 380.
Jacobus Bontius. 166. 167. 168. 170. 181.
Arnoldus Bootius. 183.
Bernardus Breitenbach. 201.
Joan Britannicus 280.
Joannes Buxtorffius. 120.
Cabala. 289.
Andreas Cæſalpinus. 375.
Julius Cæſar. MS. 128. 129.
Franc. Calceolarius 373. 375.
Domitius Calderinus. 330. 337.
Georgius Calixtus. 195.
Juvencus Cælius Callanus MS. 22. 23. 24.
Calphurnius. 29. 312. 321. 346.
Guillelmus Cambdenus. 307.
Campii. 208.
Canones. 310.
Martianus Capella. 95.
Julius Capitolinus 148.
Barth. Caprolus. 34.
Tiberius Caraffa laudatus. 48.
Hieronymus Cardanus. 57. taxatur. 130. defenditur ibid. 197. 240. 251. 375.
Petrus Carrera. 237.
Iſaacus Caſaubonus. 188.
Dio Caſſius 95.
Petrus Caſtellus. 173. 207. 366
Laurent. Catellanus. 255.
M. Cato. 320.
Catul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Catullus. 42.
Nicolaus Cauſſinus. 90.
Cornel. Celſus emendatus. 147. 194. explicatus. 323.
Cenſorinus. 95.
Fredericus Cerutus. 373.
Chaldæa verſio. 29.
Petrus Chariſius. 56.
JoannesChryſoſtomus, 227.
Petrus Ciacconius. 215.247. 339.
Cicero 227 362. expoſitus. 363.
Claudianus. 29. 206.
Cleopatra. 340.
Carolus Cluſius. 104. 366. 367.
Codex. 11.
Columella. 68. 70. explicatur 79, 314. 355.
FabiusColumna. 58. 59.61.77
Natalis Comes 224 271.
Fredericus Commandinus. 324.
Franciſcus Connanus. 320.
Georg. Contarenus. 309.
NicolausContarenus. 64.263
Cophtæ. 182. 208.
Janus Cornatius. 194. 305.
Franc. Corvinus. 52.
Nicolaus Craſſus. 299.
Joannes Crato. 354.
Oſvaldus Crollius. 372.379.
Academia Cruſca. 270.
Cteſias. 126. 139. 225. 226. 227, 228. 229.
Q. Curtius 16. 157.
Cyprianus. 192.
JacobusDalechampius. 2.277
Dantes 270.
David Propheta. 30. 132. 161.178.179.209.239.348.
Martinus Delrio. 24.
Joannes Deodat. 75.
Deuſingius. 216.
Deuteronom. 74. 77. 18 183 274.
Digeſta. 32. 314.
Joan Michael Dilherus. 19
Dio. 9. 155. 161 289.
Diodorus Siculus. 97.
Dioſcorides. 245. 346.
Joannes Baptiſta Donus. 7
Joſephus Donzellus. 20 357. 375.
Janus Douſa. 165.
AbrahamusEcchellenſis. 21
Jo. Echenſtein. 2.
Edda. Hiſtoricus. 343.
Nicolaus Angelus Eliſæus 153.
Ennius 60.71.
Ennodius. 25.
Michaël Epheſius. 241.
Epigrammatarii Græci. 58 100.
Sebaſtianus Erizzus. 210 235. 344.
Thomas Erpenius. 96.
Ardens Etereus. 49. 132.
Eucherius. 182.
Euripides. 151.
Euſebius. 90. 185. 224.
Exodus. 25. 208.
Felix Faber. 201.
Petrus Joan. Faber. 174. 358
Gabriel Fallopius. 278.
Jacobus Peſchius. 2.
S. Pomp. Feſtus. 58. 148 153. 159. 319.
JuliusFirmicus. 186.190.193
Valer. Flaccus. 150. 194.
Robertus Flud. 14.
Nicolaus Fontanus. 195.
Joan.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Joan. Fragoſus. 332.
Francio Pariſienſis. 274.
Wolfgangus Franzius. 244.
Leonardus Fuchſius. 364.
Henricus Fuiren. 290.
Thomas Fuiren. 54.
Theodorus Fuiren. 28.
Hieron. Gabucinius. 295.
Galenus. 7. 38. 82. 135. 245. 279. 294. 295. 296. 323. explicatus. 332. 337. 338. 339. 340. 356. 357.
Pagan. Gaudentius. 9. 213.
Theodorus Gaza. 43. 73.
Geneſis. 209.
Geographia MS. Anonymi. 157. 158. emendata. 159. 162. 165. 168. expenditur. 180. 203. 211. 215. 216. 235. 242. 243.
Conradus Geſnerus. 67. 272. 372. 375. 378.
Jo. Caſper. Gevartius. 280.
Gloſſa. 178.
Gloſſa vetus. 69.
Damianus à Goes. 181.
Leonicus Goldionus 254.
Abraham Golniz. 251.
Gauges de Gozze. 215.
Saxo Grammaticus. 305. 307.
Melchior à Gratia. 170.
Greg. Nyſſænus. 186.
Gregorius Papa. 271.
Mauritius de Greg 308.
Jacobus Gretzerus. 188.
Antonius Grimanus. 324.
Gregorius Gualterus. 361.
Petrus Gyllius. 234.
Jo. Fr. Habela. 19. 371.
Dionyſius Halicarnaſſeus. 148. 314.
Heliodorus Hiſt. 273.
HeliodorusMS. explicatus. 7
Herodotus. 9. 74. 76. 89. 95. 139. 140 186. 212. 221. 225. 226. 227. 359.
Heron. 247. 324. MS.
Abramus Hertogh. 358.
Heſychius. 58. 66. 67. 75. 137. 316.
D. Hieronymus. 30. 74. 79. 179. 182. 208. 346.
G. Fabr. Hildanus. 2. 4.
Hippocrates. 82. 334.
Hiſtoire naturelle de l'Iſle Antilles. 108.
Hiſtoriæ MexicanæAuctor. MS. 103.
Philippus Hoechſtetterus. 287. 298. 302. 367. 379.
Hieremias Hoelzlin. 227.
Caſpar Hofman. 31.
Jacobus Hollerius. 328.
Holwel. 263. 294.
Lucas Holſtenius. 109. 216.
Homerus. 59. 149. 155. 223. 226. 227. 305. 307.
Homeri interpres. 305.
Horatius. 21. 24. 315. 336. 345. 360.
Joannes van Horn. 28.
Greg. Horſtius. 354.
Garciasab Horto. 157. 166. 173. 179. 202. 203. 221. 287. 364. 366.
Horus Apollo 66. 69 74. 83. MS. 84. exponitur. 84 tangitur. 86. tentatus. 89.
Hug. Cardinalis. 349.
R. Jacob. 239.
Jeſuitæ autographum in Bibliotheca Eſcuriali, 55.
Ferrantes Imperatus. 53. 55. 107. 173. 365. 367. 373 375.
Franciſcus Imperatus. 367.
Joan. Philip. Ingraſſias. 8. 14,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

31. 38. 40. 364.
Innocentius Papa. 193.
Interpres Albucaſis. 6.
Heliodori. 7.
Homeri. 305.
Juvenalis. 74.
Perſii. 98.
Jobus. 30. 181.
Joan. Jonſtonus. 46. 171. 221. 248.
Thomas Jordanus. 288. 289. 354.
Jornandes. 22. 23. 24.
Joſephus. 96.
Paulus Jovius. 19.
Irenæus 188. 189. 190.
Iſidorus. 72. 99. 112. 128. 136. notatur. 144 145. 156. 159. MS. emendatus. 176. 193. 198. correctus. 246. 271. 296. 319.
Juba. 359.
R. Juda. 133. 160. 238.
Hadrian. Junius. 165. 330.
Julius Juſtinianus. 263.
Juſtinus. 210.
Juvenalis 27. expoſitu[illegible]. 74. 79. 85. 141. 227. 307. 341. 362.
L. Juvencus. 87.
R. Kimchi. 29.
Athanaſ. Kircher. 182.
Henricus Kornmannus. 273.
Albertus Kyperus. 303.
Firmianus Lactantius. 223.
Andreas Lacuna. 366.
Lanfrancus. 31.
Joannes Langius. 24. 269.
Petrus Lanſſelius. 188.
Scribon. Largus. 44. 328. 329. 356.
Jo. Franc. Lauredanus. 274.
Joan. de Lazara. 235.
Martinus Lemovicenus. 22.
Paulus Lentulus. 4.
Leo. 11.
R. Leo Mutinenſis. 160.
Andreas Libavius. 376.
Fortunius Licetus. 24. 83. 321.
Juſtus Lipſius. 9. 184.
T. Livius. 10 94. 148. 315.
Lucan. 43. 193. 227. 279.
Lucianus. 227.
Lucillius. 136.
Lucretius. 351.
Conradus Lycoſthenes. 2.
Nicolaus de Lyra. 179.
Macrobius. 95.
Albertus Magnus. 57. 99. 240. 246. 248. 254. 271. 357. 375.
Olaus Magnus. 102. 111. 144 145 147. 305.
Michaël Maierus. 227.
Malmesburienſis. 307.
Manilius. 98.
Jo. Bapt. Mantuanus. 362.
Paulus Manutius. 80. 125.
Hieron. Maraſiotus. 344.
Ammianus Marcellinus. 351.
Andreas Marinus. 45. 110. 139. 143. 151 152. 167. 241. 244. 251. 252. 253. 254 275. 277. 284. 285. 286. 292. 293. 296. 316.
Valer. Martialis. 79. 149. 157. 165 181. 312. 330. emendatus 332. 351. 360. explicatus.
Juſtinus Martyr. 188. 189.
Jacobus Matthias. 149. 262.
Valer. Maximus. 10. 15.
Gerardus Mercator. 117.
Michaël Mercatus. 49.
Hieronymus Mercurialis. 230. 287. 310.
Petrus Meſſias. 39.
Joan. Thomas Minadous. 16. 36. 325.

Fran-

Franciſcus Modius. 17.
Petrus Molinæus. 186.
Daniel Monachus. 22.
Nicolaus Monardes. 173.
Dominicus Montheſaurus. 241.
Hieronymus Montuus 39.
Moſes. 26.
Henricus Mullerus. 266.303.
Sebaſtianus Munſterus. 181. 240.
Joannes Nardius. 278.
Nazianzenus. 185.
Antonius Nebriſſenſis. 11.
Nemeſianus. 313.
Joan. Euſebius. Nierenbergius. 56. 152.
Coſmus Nigronius. 105.
Bartholdus Nihuſius. 195.
Auguſtinus Niphus notatur, 81. 137.
Numeri. 178.
Olympiodorus. 352.
Oppianus. 119 128.
Oribaſius. 322. 323.
Andreas Oſiander. 30.
Ovidius. 41. 315. 346. 362.
Pacuvius. 319.
Sanctes Pagninus. 181.
Palæphatus Gr. MS. 342.
Julius Palmarius. 291.
Guidus Pancirolus. 27.
Carolus Panicellus. 296.
Theophraſtus Paracelſus. 273. 289.
Ambroſius Pareus. 2.
Velleius Paterculus. 344.
Paulus apud Feſtum. 136.
Marcus Paulus Venetus. 168. 199. 249.
Fr. Perla. 207.
Perſius. 9.
Perſii Interpres. 98.
Franciſc. Petrarcha. 259. 270.
Petronius. 87.
Philipp. Phaſinianus. 343.
Guil. Philander. 310.
Philes. 134. 145. 147. 197. 234. 258. 270. 272. 293. 298. 305.
Philoſtratus. 214. 225. 229. 293. 298.
Photius. 99.
Valer. Pierius. 89.
Laurentius Pignorius. 9. 22. 77. 89. 90. 346.
Pindarus. 150. 212.
Plato. 97. 149. 223.
Plautus. 19. 167. 186. 350.
Franciſcus Plazzonus. 16.
Plinius maior exponitur. 10. 18. 32. 43. 53. 67. 68. explicatur 69. 70. 72. 73. 74. 75. 80. emendatus 81. 82. 93. 95 96. 97. 98. 99. exponitur 100. 101. 102. 103. 119. MS. 125. 126. tentatus. 127. 128. 129. tangitur. 130. 133. error ejus, 135. 136. 138. 143. 145. 146. 153. 155. 161. 165. 167. 197. 206. 210. 215. 225. 226. 228. 229. 234. 240. 241. 242. 243. 244. 246. 247. 249. 250. 268. 277. 278. 279. 281. 282. 283. 290. 294. 297. 305. 319. 321. 340. 350. 351. 355. 356. 359. 360. 363. 365. notatur. 366. 372. 375. 377.
Plinius Valerianus. 43. 295. 329.
Plutarchus. 69. 74. 89. 93. 97. 278. 306.
Poëta Græcus. 100.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Trebellius Pollio. 150. 227.
Jul. Pollux. 316.
Franc. Pona. 173. 253. 260.
Ferdinand. Ponzettus. 284.
Antonius Popma. 150.
Porphyrius. 94.
Emmanuel Portus. 209.
Petrus Poterius. 380.
Ludovicus Pouchius. 14.
Joannes Prevotius. 16.
Jacobus Primeroſius. 111.
Priſcianus Cæſarienſis. 43.
Theodorus Priſcianus. 329.
Priſcus. 22.
Joannes Dominicus Proſimus. 369.
Ptolemæus. 97.
Theodorus Pulmanus. 80.
Purcaſſius. 117.
Caſſianus à Puteo. 56. 68. 312. 369. 376.
Erycius Puteanus. 77.
Pythagoras. 223.
Fab. Quintilianus. 215. 223. 227.
Rab. Ravaſcè. 160.
Rab. Ravena. 160.
Rabbini. 208. 209. 238. 348.
Rabbini Talmudici. 132. 160. 208. 274. 349.
Raſſius. 367.
Leonard Rauchwolf 202.
Regum libb. 349.
Relationes MS. 171.
Joan. Renodeus. 2. 103. notatus 251. 291. 354.
Beatus Rhenanus. 195.
Cælius Rhodiginus. 27.
Joan Rhodius. 16 18. 22. 27. 147. 247. 322. 333. 348 362.
Nicolaus Rigaltius. 33. 305.
Ludovicus Romanus. 103.
Petrus Rometus. 350.
Janus Rutgerſius. 85.
Rutilius Numatianus. 352.
Emanuel Sà. 74.
Joan. Dominicus Sala. 372.
Claud. Salmaſius. 10. 66. 68. 76. 84. 126. 127. 146. 156. 243. 316. 330. 351.
Henricus Salmuth. 27.
R. Salomon. 29. 30.
Gaſpar Salvianus. 21.
Joan. Sambucus. 320. 333.
Samuel. 346. 348. 349.
Franciſcus Sanſovinus. 255.
Hercules Saxonia. 294.
Alex. Sboroſcky. 350.
Durantes Scacchius. 334.
Joſephus Scaliger. 185. 188.
Julius Scaliger. 12. 31. 45. 52. 57. 67. 73. 102. 130. 131. 138. 146. 241. 369. 375.
Fortunatus Schacchius. 352.
Marius Schipanus. 49.
Petrus Schultius. 222.
Scribonius Largus. 44.
Thorlacus Scutonius. 120.
Scylax Caryandenſis. 362.
Petrus de la Sena. 92.
Seneca Philoſophus. 150.
Seneca Tragicus. 150.
Daniel Sennertus. 57. 227. 371.
Ludovicus Septalius. 364.
Joannes Serapio. 58.
Marius Servius Honoratus. 215.
Petrus Servius. 215.
M. Aurel. Severinus. 3. 35. 296. 332. 334.
Diodorus Siculus 97.
Silius Italicus. 17. emendatus. 18. 186.
Joſias Simlerus. 213.
Julius Solinus. 43. 93. 97. 126. 128. 129. 145. 147. 153.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

153. 155. 164. 168 170. 197. 198. 206. 221. 240. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 268. 278. 280 351.
Ælius Spartianus. 361.
Joan. Bapt. Spontonus. 173.
Statius Papinianus. 280.
Eraſmus Stella. 129.
Franciſcus Stellutus. 376.
Henricus Stephanus. 139. 142. 228.
Auguſt. Steuchus. 27.
Strabo. 95 153 196. 207. 214.
Jacobus de Strada. 12
Guilielmus Stuckius. 325.
Snorro Sturlæſon. 257.
Joannes Baptiſta Suarez. 214.
Suetonius. 10. 155. 181.
Suidas. 88 92. 213.
Æneas Sylvius. 199.
Symmachus. 292.
Tacitus. 206. 207. 227. 229. 278. 353. 362.
Talmud Bauli. 160.
Than Chuma. 178.
Alexander Taſſonus. 21.
Achilles Tatius. 273.
Tertullianus. 183. 193. 195. emendatus.
Theodoretus. 307.
Theodoricus. 31.
Theophraſtus Ereſius. 340.
Thomas Magiſter MS. 88.
Jac. Aug. Thuanus. 2. 370.
Tibullus. 150. 361.
Robertus Titius. 313. 314.
Jacobus Philippus Tomaſinus. 170. 290. 369.
Nicolaus Tulpius. 266. 325.
Adrian. Turnebus. 10.
Gregorius Turonenſis. 185.
M. Varro. 119. 145. 150. 155. 281. 315. 354. 355.
Ludovicus Vartheman. 28. 131. 138. 197. 199. 200. 240. 241. 242. 246. 248. 250. 268. 269. 270.
P. Vegetius. 297. 320. 326. 328. 329 333. 335.
Joan. Veslingius. 4. 34. 64. 207. 288. 290. 297.
Aurelius Victor. 94.
Æneas Vicus. 344.
Vidus Vidius. 334.
Angelicus Aproſius Vintimiglia. 12.
Virgilius. 101. 149. 193. 223. 279.
Polydorus Virgilius. 24.
Vitruvius. 246. 280. 310.
Raphael Volaterranus. 24.
Joannes Georgius Volcamerus. 208.
Gerard Joan Voſſius. 90.
Iſaacus Voſſius. 362.
Ludovicus Urreta. 204.
Sertorius Urſatus. 281. 313.
Fulvius Urſinus. 17. 344.
Emanuel Urſtiſius. 2.
Joan Jacobus Wecherus. 357.
Georg. Weinrichius. 2.
Jacobus Wemmers. 161.
Hugo Willibuy. 117.
Olaus Wormius. 22. 45. 46. 53. 56. 104. 107. 111. 112. 119. 120. 122. 149. 153. 171. 173. 261. 300. 302. 306. 308. 341. 344. 365. 368.
Wilhelmus Wormius. 122.
Xenophon. 308.
Zacutus Luſitanus. 3. 15. 34. 41.
Joan. Baptiſta Zoia. 9. 19. 281.
Joannes Zwelfer. 357. 378.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

INDEX RERUM, & VERBORUM NOTABILIUM.

A.

APro *ns*. 195.
Adami ſacrificium. 132.
Adoratio. 101.
Ægyptii Moſen non raro ſequuti. 89.
Aſtronomi. 97.
Ærea vox. 307.
ال *Al* Abraham. 176.
الحرحدن *Alcherche-den*. 177.
Alexander Magnus cornutus. 16. 218.
Alicorno. 176.
Amaltheæ cornu. 341. 344.
Ammonis cornu. 365.
Anatomia Pagana autoris. 100.
Anatomicæ obſervationes autoris. 328.
Anni principium. 94. 96. menſura 95.
Antidota venenis reſpondere numero. 296.
Antiquitates Natalitiæ autoris. 146.
Anuli cornei. 319.
Anulus ex ungula rhinocerotis. 174.
Apologia Auctoris de aperto Chriſti latere. 192.
Aries Jovis Ammonii 16.
Armamentarii Veneti ciſterna à veneno libera. 298.
Armillarum uſus apud veteres. 148.
Ἄρου Ἄρειον 158.
Arſenicum magis corroſivum quam venenum. 286.
Aſini cornuti in Africa, Scythia & Libya. 140.
Aſinini cornu virtus. 143.
Aſini cornu poculis deſtinatum. 147.
Aſinus Indicus. 67.
Aſinus unicornis ſolidipes. 133. 134.
Aſpides monocerotes. 63. 64.
Ἄθραυστον 305.
Attilæ cornua. 19. 20.
Aves Monocerotes. 46.
Aurei velleris fabula. 227.
Auri ſonus. 307.
Autoris de Gloſſopetris diſſertatio. 372.
Ἄχερα Ἄχωμα 169.

B.

BAlſami Orientalis vis. 297.
Balſami raritas. 207.
De Balſamo controverſia Romæ nata. 207.
Bara. 176.
Franc. Barberini unicornu. 255.
Sceleton draconis. 50.
Bar Karan, unicornu. 177.
Baſiliſcus Romæ viſus, 50. 51.
Itemque Monſpelii. 52.
Beluæ marinæ cranium. 121. 122.

Bibli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Bibliotheca Medicea. 7. 211. 216.
Bizontes unicornes. 129. ab Uris & Bubalis diverſi. *ibid.* in Boruſſia. 130.
Bos Ægyptius. 155.
Bos quodvis animal ingens. 155.
Bos unicornis. 125. Æthiopicus, ac Indicus. 127. ruffus. 131.
Βοῦ 58. 155.
Boves Lucani 155.
Bovis cornu tres amphoras capiens. 130.
Bovis unicornis cornu. 131.
Βέλιμος 58.
Βουφάγος 58.
Βούβρωσις 58.
Βοῶπις 59.
Bubalus 74.
Bucampe cornuta. 58. 63.

C.

CAdavera Ægyptiorum erecta. 186.
Calor, ut cauſa cornu. 40.
Canicula inſana 98.
Caniculæ orientis præſagium. 93.
Caponum cornu. 49.
Capræ ephippiatæ. 85.
Cauteriorum pilula cornea. 334.
Julius Celſus in antiquis codicibus. 129.
Ceraſti ſudor. 283.
Ceratos. 351.
Cervini cornu virtus. 253. Serpentibus adverſum. 354.
Cervi volantes. 52.
CHRISTI Crux. 183. ejuſque forma. 184.
CHRISTIANI V. poculum aureum. 149.
Circulator Romanus taxatur. 291.
Cithara cornuta. 77. 78.
Citharæ cubiti. 76.
Cleopatræ vipera. 64.
Colicus dolor epidemius. 356.
Columna roſtrata. 215.
Columnæ Herculis. 212. variæ. 214.
Columnæ Trajani, & Antonini. 215.
Columnarum uſus. 212.
Comitialis morbi remedium monoceros. 264.
Concha 340. menſura.
Conchylia petrificata. 371.
Cornetto. 325.
Cornicula 8. 9.
Cornicularii. 11. Corniculi. *ibid.*
Cornifica forma. 40.
Cornu bubulum. 295.
Cornu caprini vis. 297.
Cornu cervinum Ambiani ingens. 249.
Cornu cervini efficacia. 291.
Cornu cervini præparatio ſingularis. 357.
Cornificia familia. 17.
Cornu foſſile. 374. præparatum. 378.
Cornu propriè durum. 41.
Cornu quid Juvenali. 27.
Cornu renatum. 34.
Cornus. Cornu. 43.
Annæus Stoicus quare Cornutus. 9.
Cornu veterinariorum. 226.
Cornuum materia. 36. 38. Cauſæ. 38.

Cornuum uſus. 42.
Corvinorum Pharmacopolium Romæ. 170.
Cornua inaurata. 149.
Cornua ovilla. 295
Cornua non ſunt partes. 36.
Cornua partium diverſarum. 12. 14.
Cornua ſtemmatum. 21.
Crater cornutus. 10.
Cubitus ξυλοκερατικὸς 248.
Cucurbitulæ Ægyptiorum. 325.
Cucurbitulæ corneæ. 322. 323. 324. fictiles ligneæ. 325.
Currus eburneus. 362.
Cyppus cornutus. 39.

D.

In Dania Scarabæi cornuti. 53.
Danorum cum Indis commericum. 46. cum Groenlandis. 109.
Dentis marini deſcriptio. 123.
Deorum ſimulacra eburnea. 363.
Didonis vultus. 11.
Dionyſiſci. 7.
Dorſi cornu quibus curatum. 34.
Draco volans. 50.

E.

Ebullitio unicornu. 284.
Ebur cornu. 359. pretioſum. 360. magnificentiæ ſymbolum. 362. ei lex poſita. *ibid.*
Ebur Foſſile triplex. 367.
Elephantini dentis uſus. 354.
Elephas olim bos nominatus. 155.
Rhinoceroti ſuccumbit. 181.
Equi monocerotes. 151.
Eruca cornuta. 58.
Evocari. 314.
Exoſtoſis unde. 38.

F.

Fabularum apud veteres uſus. 223
Fibula eburnea. 362.
Fœtus petrefactus. 370.
Foſſile carnis ſpecie. 375.
Fritillus veterum corneus. 341.
Frons pro ore. 112.
Frontis humanæ cornua apud Albucaſim. 6.

G.

Galea antiqua. 21.
Galli Indici neutiquam meleagrides. 49.
Galli unicornes ac bicornes arte. 48.
Gandæ. 157.
Gazella non eſt oryx. 67. in Melita inſula. 68.
Gazellæ cornua. 68.
Goyame. 204.
Antonii Grimani bibliotheca. 324.
Groenlandia Daniæ paret. 104.

H.

Hegira. 96.
Herculis columnæ. 212. 214.
Hipponium Calabriæ. 344.
Homines Monocerotes. 2.
Homini natura negavit cornua. 32.
Hominis cornu morbus & monſtrum. 31. ſymptoma formæ. 32.
Horn. 160.

I, Jan-

I.

JAnthinæ. 208.
Japonum crucifixio. 185.
Jehovæ nomen cum *Al*. 177.
Illetiſ. 103.
Imaginatio cornuum cauſa. 39.
Imprecatio ex canibus. 92.
Inſcriptio vetus. 8. 73. 280. 281. 361.
Joſephi tribus in labaro ſignum. 209.
Joſuæ ſcutum. 209.
Iſis. 89.
Juncturæ cornua. 40.

K.

KAθίσειν. 84.
كرن Corn. 177.
ቀርኑ ፡ አሐዱ ።
Ahadu Karnu, Monoceros Æthiopicè. 161.
Καρτάζωνος 176.
Καπάρσια 88.

L.

L*Alla*. 146.
Lapidis ſonus. 307.
Lenticula. 346. 347. vas.
Libri ebore tecti. 362.
Licornia. 176.
Lignum foſſile Umbriæ. 376.
ליליה Lilith Hebræorum. 290.
Linguæ ſerpentinæ ſudor. 283.
Locuſtæ volatiles cornutæ. 65.
Lothi uxoris metamorphoſis. 371.
De Luce Animantium liber autoris. 30. 245.
Lucerna capite cornuto. 19.
Luminoſa cornuta. 29.
Luna cornuta. 29. 194. grata. 87.
Lunæ montes. 204.

M.

MAhometis fuga Arabum æra. 96.
Mamelikia, vipera. 64.
Manna quid. 278.
Matula cornea. 312.
Meleagrides veræ. 49.
Menſura cornea. 335. ejus capacitas. 337.
Michaëlis Imperatoris Conſtantinopolitani poculum ex onagri cornu. 147.
Mileſii Scriptores. 273.
Monoceros propriè. 175. ejus. etymon. 176. viſu rarus. 179 204. 205. 234. ejus Sententia Allegorica. 181. deſcribitur. 200. 216. 237. Amphibion. 202. cornua deponit. 204. Africanus. 217. Mechenſis. 242.
Monoceros ſilveſtris. 138.
Monoceros Trajecti. 256. Helvetorum. 258. Antverpiæ Mantuæ. Item in Polonia. 260. In theſauro Reg. Daniæ. 261. Ferus ac indomitus. 268. Interdum mitis. 270.
Moncerotis columnæ æreæ. 211. 214.
Monocerotis ſaltus. 216. diverſitas. 231. cornua varia. 232. Cornu. 238. 243. 246. magnitudo. 238. vera. 251. pedes. 240. cauda. 242. Cornu S. Dionyſii. 250. pondus. 251.

Cornu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Cornu Venetum. 253. 254. Color diverſus. 254.
Monteleone, Valentiæ Calabriæ. 344.
Monumentum vetus. 8.
Moſis cornua. 26. 27. ſtatua Melitenſis. 28.
Mulier cornuta. 4. 5.
Muſeum Wormianum. 47. 120. 365.

N.

N*Aer*. 160.
Narhual. 109. 116. 118.
Niſan. 94.
Niſa. 210.
Nummi provincias referunt. 18.
Nummus antiquus. 12. 13. 18. 26. 345. Alexandri dubius. 210.

O.

ONagri virtus. 143. ab Alce diſcrimen. 144. uſus in menſis. 146. 147.
Opobalſamum. 277.
Oryges Romanis rariores. 77. in deliciis menſæ. 79. ſacrificiis adhibiti. 89. ſignati anulis. 89.
Orygis etymon. 65. natale ſolum. 74. magnitudo *ibid*. cornu. 75. malitia 91.
Oryx capra. 67. priſcis. 73. à ſubulone diſcrepat. 70. ſeſſorem fert. 86. caniculæ ortum præſagit. 92. & cur 98.
Oſiris. 89.
l'*Oſſo* Siculis cornu. 312.

P.

PAnis ſtatua. 313.
Pedis Ro. Menſura. 247.
πῆγμα & ἐξέχον πῆγμα 138.
Pelbis pro Pelvis. 361.
Penu corneum. 341.
Petechtis remedium cornu bovis unicornis. 132.
ⲫⲁⲡⲓⲧⲁⲡⲛ̇ⲟⲩⲁⲥ Monoceros. 182.
Phœnix rarior. 205.
Phrygiorum tibiæ corneæ. 315.
ⲡⲓⲭⲁⲣⲕⲓⲛⲟⲥ. Rhinoceros cophtis. 182.
Pilulæ Ducis Mantuani ad febrem malignam. 173.
Piſana technicotheca. 368. 373.
Piſces cornuti. 102. 106.
Piſcis monoceros rubri maris. 105. Imperati alius examinatur. 107.
ⲡⲓⲧⲁⲡ cornu. 182.
Pocula cornea. 304. 303.
Poculorum adverſus venena vis adſeritur. 318.
Poculorum circuli. 148.
Poculum ex cornu Rhinocerotis. 172.
Præſagium auferendi cornu. 33.
Pſalmorum verſio Æthiopica. 161.
Ptolomæi Tabulæ. 97.
Puer petrificatus. 371.

Q.

QUadrupedibus cornua ſunt propria. 43.
Quatrio. 137. talus.
Quinta eſſentia monocerotis. 174.

Ra-

R.

RAdiolus corneus Abenſinæ. 332.
ראם *Reem.* 178.
Rhinoceros priſcis bos. 155. animal herbaticum. 168.
Rhinoceros viſus. 179.
Rhinocerotis cornu ad petechias. 132.
Rhinocerotis cornu loco monocerotis. 291.
Rhinocerotis etymon. 156. cornua. 161. mobilia. 164. bina. 162. 235. cutis. 165. pellis Franciſco Gall. Regi exhibita. 167. uſus medicus *ibid.* cornu. 169. 170. 171. lingua aſperrima. 168. cornu Romæ & Florentiæ. 170. itemque Mantuæ. *ibid.* dens Meſſanæ. 172. ungula. 172. ſigna. 175. figura. 235.
Rhinocerotis ſignificatio Allegorica. 179. 180.
רים *Rijm*, unicornu. 177.
Rhythium. 330. 331.
Romani non penetrarunt in Indiam. 234.

S.

SAmſon taxatur. 274.
Scarabæus monoceros. 52. 54. ejus uſus. 56. cornutus. 52.
Sceleton lapideum. 370.
Schroter. 52.
Solis cultus. 90.
Spinturnix. 137.
Splendere. 244.
Statua vetus Harpocratis. 19. Satyri. 313.
Sternuentibus veteres benè ominati. 100.
Sternutamentum Orygis. 99.
Subulo Plinii. 68. 70.
Sudor ſtatuarum. 278.
Sudor verus. 279.
Suppedaneum S. Crucis 184. 187. 193.
Syrii effectus. 98.

T.

T & Γ permutantur. 137.
Tabula vetus. 17.
Tali etymon. 137. 138. Significatio duplex. 138.
Tali in humano corpore adferuntur. 135.
Tauri Indici cornu. 164.
Terra Melitenſis. 285.
Topau Indica avis. 45. deſcribitur.
τῶ Græcorum. 177.
Triclinium Romanum. 309. 310.
Troianum excidium fictum. 226.
Tubi aquæductus diverſi. 280. 281.
Turtur. 137. Τρυγὸς. *ibid.*

V.

VAcca cornibus cervinis. 131.
Vaſa cornea. 340.
Venetæ ſponſæ cornutæ. 11. 28.
Vermis cornutus. 57.
Verrucæ. 14. 31. 32.
Vhroxen. 129.
Vipera cornuta. 63. 64. ex Iſtria in montes Euganios traducta. 64.
Vitium. 32.
Vitrum foſſile. 375.

Un-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Ungula. 320.
Unguli. 321.
Ungulus, anulus. 319.
Unicornu crucis. 188.
Unicornu foſſile. 365. bullis. 285. Caſſiani Putei. 376.
Unicornu Groenlandicum verius dens. 112. laudatum. 124. vera unicornu ſigna. 275. ex unicornu remedium univerſale negatur. 296.
Unicornu ſuccedaneæ. 35 364.
Unionum raritas. 206.

Z.

ZEila urbs Æthiop. 131.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 E 9